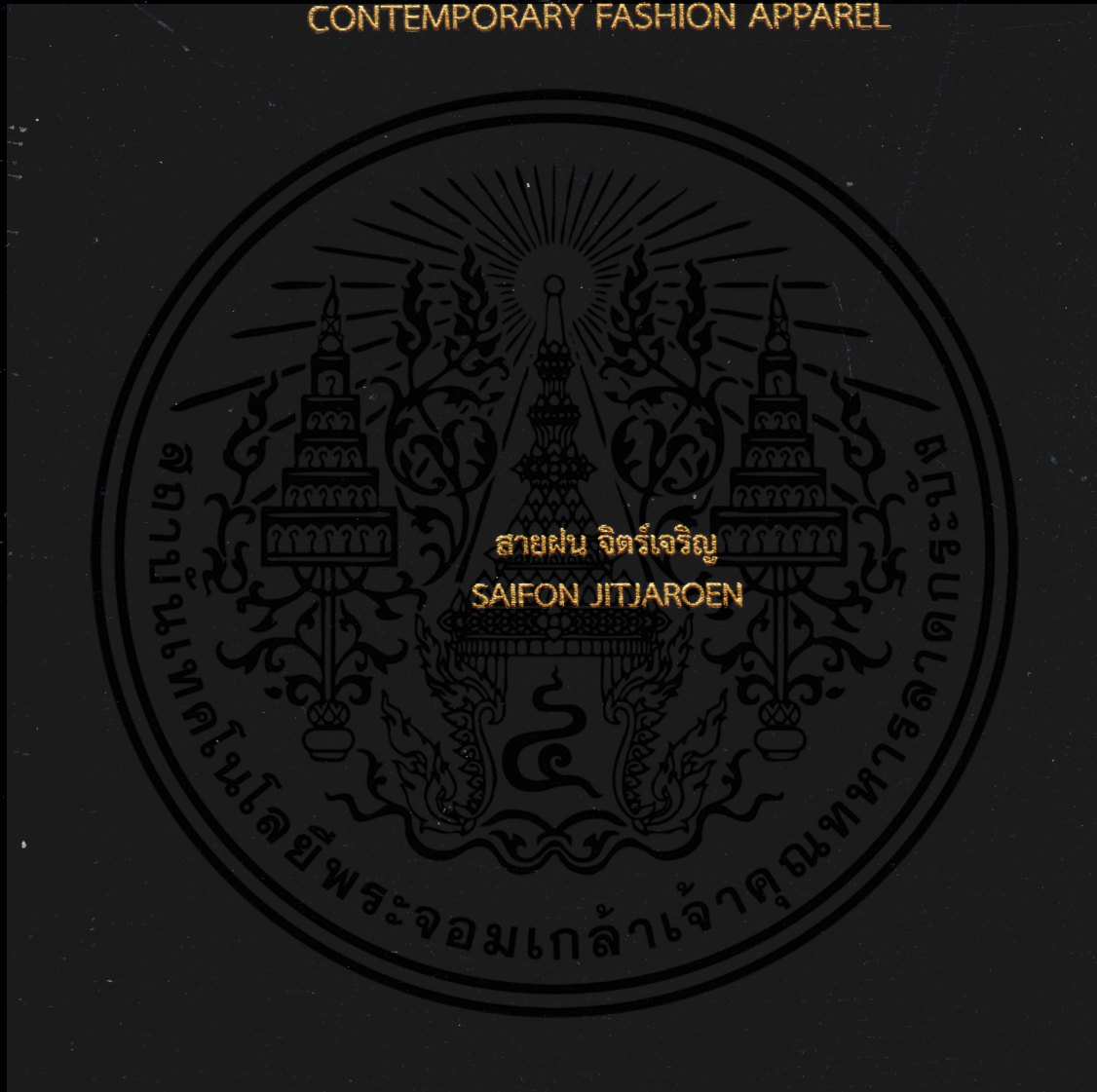

ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกาย
แฟชั่นร่วมสมัย

STUDY OF CULTURAL CAPITAL FROM HMONG ETHNIC FOR
CONTEMPORARY FASHION APPAREL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-222-044

ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกาย
แฟชั่นร่วมสมัย

STUDY OF CULTURAL CAPITAL FROM HMONG ETHNIC FOR
CONTEMPORARY FASHION APPAREL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561
KMITL-2018-ED-M-222-044

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STUDY OF CULTURAL CAPITAL FROM HMONG ETHNIC FOR
CONTEMPORARY FASHION APPAREL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2018

KMITL-2018-ED-M-222-044

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2018

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title	Study of Cultural Capital from Hmong Ethnic for Contemporary Fashion Apparel.
Student	Miss Saifon Jitjaroen
Student ID.	57603132
Degree	Master of Industrial Education
Program	Technology of Industrial Product Design
Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Thanate Phiomgarn
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr. Chaturong Laohaphensang

ABSTRACT

The studying of cultural costs for Hmong group to develop the temporary fashion costumes with these objectives: 1) to study for the cultural costs of Hmong group in Mangmaesamai village of Pongyang sub-district in Maerim district at Chiangmai province 2) to design the products of the contemporary fashion costumes of Mangmaesamai village in Pongyang district at Chiangmai province, and 3) to take assessment of satisfaction for the consumers affecting to the contemporary fashion costumes in Mangmaesamai village of Pongyang sub-district in Maerim district at Chiangmai province.

In this case, it has studied for the information of the cultural costs for the contemporary fashion costumes of Hmong group. Moreover, it has used the procedures of analysis with the framework to design the products and the quality function deployment. Therefore, it has brought for the designing result to create for the product models and asked for the satisfaction level for the consumers affecting to the product models.

According to the result, it was found that the spiral pattern is the suitable one to bring for designing of the contemporary fashion costumes with the most suitability ($\bar{X} = 4.89$, S.D = 0.19) Besides, for the designing field of the contemporary fashion costumes as the fifth pattern, it had the most suitability ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.49) and most of the consumers had the excellent level of satisfaction ($\bar{X} = 4.21$, S.D = 0.70) On the same way, for the utility it had the excellent level of satisfaction ($\bar{X} = 3.87$, S.D = 0.81) as well as the beauty of arts to be in the excellent level of satisfaction ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.65), the properties of materials and economics to be in the excellent level of satisfaction ($\bar{X} = 4.55$, S.D = 0.60) and the example and the culture to be in the most level of satisfaction with the Means of 4.55.

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

นักศึกษา

นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

รหัสประจำตัว

57603132

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2561

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ ภิรมย์การ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

บทคัดย่อ

การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่และ 3) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่

โดยได้ทำการศึกษาข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จากนั้นนำรูปแบบของลวดลายที่ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับกรอบแนวความคิดเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ (Quality Function Deployment) นำผลการออกแบบที่ได้ ไปสร้างเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ และสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์

ผลการวิจัยพบว่า ลวดลายกันหอย เป็นลวดลายที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.19) ในด้านการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.49) และผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.70) ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.81) ด้านความงามทางศิลปะ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.65) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.65) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกๆ ท่าน ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.จตุรงค์ เลหาหะเพ็ญแสง เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาต่อผู้วิจัย ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางและจุดบกพร่องต่างๆ ให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขด้วยความเอาใจใส่เสมอมา อีกทั้งได้มอบโอกาสและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์อย่างสูงแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง, รศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา และ ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สีนสุภักดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ให้คำปรึกษาทฤษฎี และแนวคิดใหม่ๆ ต่อผู้วิจัย แม้จะไม่ใช่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย แต่ก็ให้คำแนะนำเสมอมาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา, ดร.อรนุตภูมย์ สุธาคำ และ ผศ.ดร.สมชาย เซะวิเศษ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี แม้บางครั้งบางคราวผู้วิจัยได้เข้าไปขอความช่วยเหลือในเวลาทำงาน แต่ก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทางการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง, ผู้เชี่ยวชาญทางด้านลดตายผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบแฟชั่น ที่ได้ให้องค์ความรู้ และคำแนะนำในด้านต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาดำเนินการมา ขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง และเพื่อนพ้อง ที่ได้มอบกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในทุกๆ เรื่อง

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนพ้อง ตลอดจนครู อาจารย์ที่เคารพรักทุกท่าน และผู้มีอุปการคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สายฝน จิตร์เจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์.....	8
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	11
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ จ.เชียงใหม่.....	43
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการออกแบบแฟชั่น.....	80
2.5 ข้อมูลการตลาดตามเป้าหมาย (STP Marketing).....	87
2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	90
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	95
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	99
3.1 เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	99
3.2 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.....	102
3.3 เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกาย แฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่....	107

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกาย กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	111
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	142
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อ ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	180
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	184
5.1 สรุปผลการวิจัย การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	184
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	186
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	187
บรรณานุกรม.....	189
ภาคผนวก.....	192
ภาคผนวก ก.....	193
ภาคผนวก ข.....	218
ภาคผนวก ค.....	262
ภาคผนวก ง.....	289
ประวัติผู้เขียน.....	262

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ประชากรชาวม้งในประเทศต่างๆ (ปี พ.ศ.2543).....	14
4.1 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงใหม่.....	112
4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งกับ ปัญหาของแผนแม่บทการพัฒนาชนกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย.....	121
4.3 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.....	124
4.4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.....	132
4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อนำไปออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	139
4.6 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค ด้านประชากรศาสตร์.....	144
4.7 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค และมุมมองของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	145
4.8 เมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ (House of Quality : HOQ).....	149
4.9 เมตริกซ์วิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยและความต้องการของผู้บริโภค.....	150
4.10 แสดงกลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง.....	154
4.11 แสดงการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย 30 แบบ โดยใช้ทฤษฎี การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพวิศวกรรมย้อนรอย.....	161
4.12 แสดงการวิเคราะห์สรุปผลตัดทอนรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	166
4.13 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลาย ผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	173
4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจผู้บริโภค ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกาย แฟชั่นร่วมสมัย ด้านประชากรศาสตร์.....	181
4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจผู้บริโภค ที่มีต่อ ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	182

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การอพยพของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งสู่ประเทศไทย.....	15
2.2 ลักษณะภายนอกบ้านแบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย.....	19
2.3 ลักษณะภายในบ้านแบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย.....	19
2.4 ลักษณะภายในบ้าน “หิ้งผีบรรพบุรุษ” แบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย.....	20
2.5 เสื้อของผู้หญิงม้งขาว เป็นเสื้อแขนยาวสีดำมีแถบสีขาวหรือสีฟ้าอ่อนติดที่ปลายแขนเสื้อ.....	20
2.6 กระโปรงของม้งขาวเป็นกระโปรงพลีทสีขาวล้วน แต่มีไว้สำหรับสวมในโอกาสพิเศษ.....	21
2.7 สาวชาวม้งขาวจะสวมกางเกงขายาวตัวหลวมสีดำแทนกระโปรงพลีทสีขาวสำหรับวันปกติ.....	21
2.8 ครอบครัวของชาวม้งดำ จะเห็นได้ว่าผู้ชายสวมเสื้อเปิดให้เห็นท้องผู้หญิงสวมเสื้อแขนยาวสีดำผ่าหน้า เสื้อผ้าสำหรับโอกาสพิเศษตกแต่งด้วยลายปักที่คอเสื้อยาวลงมาจนถึงเอว ผู้หญิงม้งผมเป็นก้อนกลมไว้ด้านหลังศีรษะเฉียงมาทางด้านหน้า.....	22
2.9 สาวชาวม้งดำจะสวมเสื้อแขนยาวสีดำผ่าหน้า เสื้อผ้าสำหรับโอกาสพิเศษตกแต่งด้วยลายปักที่มีความละเอียดสวยงามและพันน่องด้วยผ้าสีดำ ทรงผมทำเป็นมวยใหญ่บนศีรษะเฉียงมาทางด้านหน้า.....	22
2.10 กรเสื้อของผู้หญิงชาวม้งลาย.....	23
2.11 ผ้าโพกศีรษะผู้หญิงชาวม้งลาย ทำด้วยผ้าลาย.....	23
2.12 สาวน้อยชาวม้งลายกำลังเล่นโยนลูกช่วงในเทศกาลปีใหม่ม้งสวมเสื้อแขนยาวสีดำ ผ่าก่ามะหยี่และผ้าแพรตกแต่งด้วยแถบผ้าสีต่างๆที่คอเสื้อและใส่เครื่องประดับเงิน.....	23
2.13 เสื้อของผู้ชายชาวม้งแบบต่างๆ ตัวเสื้อมักจะสั้นแขนยาวตัดด้วยผ้าสีดำตกแต่งด้วยผ้าปักและผ้าสีต่างๆ.....	24
2.14 กางเกงผู้ชายชาวม้งตัดเย็บด้วยผ้าสีดำ ยาวถึงข้อเท้า เป้ากางหย่อนลงมาจนเกือบถึงข้อเท้า ปลายขาตกแต่งด้วยลายปัก.....	25
2.15 ผ้าคาดเอวของผู้ชายทำ เป็นแถบกว้างประมาณ 5 นิ้ว เมื่อผูกที่เอวแล้วจะห้อยชายทั้งสองข้างลงมาด้านหน้า ปลายทั้งสองข้างมักประดับด้วยผ้าปัก.....	25
2.16 ปัจจุบันผู้ชายชาวม้งในเขตจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนนิยมคาดเข็มขัดเงิน ทับผ้าคาดเอว ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สวมใส่.....	26
2.17 หมวกของผู้ชายชาวม้งซึ่งเลียนแบบมาจากผู้ตีชาวจีน.....	26
2.18 ชายหนุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีจะสวมห่วงคอเงินที่เรียงต่อกันหลายๆ ชั้นบางคนมีสายโซ่เงินเล็กห้อยลงมาแขวนแผ่นโลหะต่อจากห่วงนั้นอีกนับสิบสาย.....	27
2.19 การแต่งกายของผู้หญิงชาวม้ง สวมเสื้อแขนยาวสีดำยาวถึงเอวและกระโปรงพลีทห้อยด้วยฮ่อม ตกแต่งชายกระโปรงด้วยผ้าปัก มักจะพันแข้งด้วยผ้าสีดำเพื่อป้องกันความหนาวและรอยขีดข่วนเมื่อต้องทำงานในไร่.....	28
2.20 ผู้หญิงชาวม้งขาวมักสวมกางเกงขายาวตัวหลวมสีดำแทนกระโปรงพลีทสีขาวที่จะเก็บไว้สวมใส่ในโอกาสสำคัญเท่านั้นเนื่องจากกระโปรงสีขาวเปื้อนได้ง่าย.....	28

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.21 กระโปรงของผู้หญิงชาวม้ง ตัดเย็บด้วยผ้าที่ทอขึ้นเองจากต้นกัญชงความยาว พอติเข่านำมาเขียนลายเทียนและย้อมด้วยใบฮ่อม ตกแต่งด้วยผ้าปักที่ชายกระโปรงและเศษผ้าชิ้นเล็ก ที่ตัวกระโปรง.....	29
2.22 งานปีใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย.....	38
2.23 การละเล่นลูกช่วง กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย	39
2.24 การละเล่นลูกข่าง กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย.....	39
2.25 การแสดงการเป่าขลุ่ยของม้ง	40
2.26 การฟ้อนจ๊วของม้ง.....	41
2.27 การแสดงการรำกระดังของม้ง	41
2.28 การแสดงการรำเก็บใบชาของม้ง.....	42
2.29 การแสดงการเป่าแคนของม้ง.....	42
2.30 การแสดงการรำใบพัดของม้ง	43
2.31 การแสดงการนั่งรถแข่งของม้ง.....	43
2.32 ภาพแผนที่แสดงที่ตั้งของหมู่บ้านแม่สาใหม่.....	44
2.33 หมู่บ้าน และบ้านแม่สาใหม่.....	46
2.34 พิธีผูกการเกษตรและการกินข้าวของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่.....	47
2.35 ภาพสัญลักษณ์ภาษาเขียนม้งแม่สาใหม่.....	47
2.36 พิธีกรรมป่าดงแข่ง และพิธีการเลี้ยงผี.....	48
2.37 งานประเพณีปีใหม่ม้ง.....	49
2.38 การโยนลูกช่วงในงานประเพณีปีใหม่ม้ง.....	50
2.39 การตีลูกข่าง ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง.....	51
2.40 การแต่งกายผู้ชายม้งเขียว ประมาณปี พ.ศ.2528.....	52
2.41 การแต่งกายผู้ชายม้งขาว ประมาณปี พ.ศ.2528.....	52
2.42 การแต่งกายผู้ชายม้ง งานประเพณีปีใหม่ม้ง พ.ศ.2558.....	53
2.43 การแต่งกายผู้ชายม้ง สมัยใหม่.....	54
2.44 การแต่งกายผู้หญิงม้งเขียว ประมาณปี พ.ศ. 2528.....	54
2.45 การแต่งกายผู้หญิงม้งขาว ประมาณปี พ.ศ. 2528.....	55
2.46 ปกหลังเสื้อผู้หญิงม้งเขียว ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่าง	55
2.47 ปกหลังเสื้อผู้หญิงม้งขาว ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ	56
2.48 ด้านหลังเสื้อผู้หญิงม้ง ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ ซึ่งไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นม้งเขียวหรือม้งขาว เพราะปัจจุบันมีการผสมผสานหรือรวมเผ่ากัน.....	56

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.49 การแต่งกายผู้หญิงม้ง สมัยใหม่.....	57
2.50 สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่	58
2.51 สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่.....	59
2.52 ภาพการตากต้นกัญชง ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่.....	60
2.53 ภาพการสาธิตลอกเปลือกต้นกัญชง โดยนางซัว แซ่ยาง ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่.....	60
2.54 เส้นเปลือกกัญชงที่ได้มาตาในหลุมไม้โดยนางสมถวิล เราวี ดอยปุย จังหวัด เชียงใหม่	61
2.55 เส้นด้ายจากเปลือกกัญชงที่ได้มาและผ่านการตากเรียบร้อยแล้ว โดยนางสมถวิล เราวี ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่.....	61
2.56 การสาธิตการทำเส้นด้ายโดยนำเปลือกกัญชงผ่านการดำที่ได้มาขยี้ และฉีก ออกเป็นเส้น เล็กๆหลายๆ เส้นแล้ว นำมาผูกต่อกัน โดยนางสมถวิล เราวี ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่.....	61
2.57 เครื่องพันด้าย ภาษาม้งเรียกว่า เข้าหลี่ ทำจากไม้ไผ่ที่มีความสูง ประมาณ 40 ซม. นำมาเสียบติดกับไม้หรือเหล็กที่เล็กกว่าที่ฝังลงไปในดินโดยให้ไม้ไผ่นี้หมุนได้ปลาย ด้านบนของไม้ไผ่เจาะรูทะลุ 2 รูห่างกันประมาณ 1 นิ้ว โดยให้เป็นลักษณะกากบาท แล้วนำไม้รวกที่มี ความยาวประมาณ 3 เมตร 2 ลำมาสอดเข้าไป ปลายแต่ละด้านของ ไม้กากบาทนี้เจาะรูทะลุ 1 แห่ง นำแท่งไม้มาเสียบเพื่อให้เห็นหลักยึดเส้นด้าย.....	62
2.58 ที่ปั่นด้ายใส่แกนสำหรับทอโดยใช้เท้าถีบให้แกนหมุนไปเรื่อยๆ.....	62
2.59 หูกทอผ้า (ซัวตัว) เป็นหูกที่ทำจากไม้ประกอบด้วยเสาหลักสองข้าง สำหรับตั้งติด กับผนังและแกนแนวนอนหลัก และไม้สำหรับพันเส้นด้าย ซึ่งประกอบด้วยไม้ที่มี ความกว้างประมาณ 2 นิ้วยาวประมาณ 1 เมตร จำนวน 10 กว่าแผ่น อีกด้านหนึ่ง จะมีเชือกสองเส้น (ซ้าย/ขวา) สำหรับผูกติดกับเอวของคนทอ.....	63
2.60 ผ้าใยกัญชงที่ถูกทอเป็นผืนเรียบร้อยแล้ว.....	63
2.61 เครื่องรีดที่ทำด้วยหินและไม้หรือเน้.....	64
2.62 เทียนขี้ผึ้งสำหรับเขียนลาย.....	64
2.63 ปากกาเขียนเทียน (ดาเต๊ะ) ขนาดต่างๆ.....	65
2.64 ผู้เชี่ยวชาญนำผ้ามาวางบนแผ่นไม้และเริ่มขีดเส้นขนานและทำการขีดตาราง สีเหลี่ยมจตุรัสลงบนผืนผ้า.....	65

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.65 การใช้ปากกาเขียนลายลงบนผ้าด้วยสีผึ้ง จะใช้มือจับตรงกลางของปากกา โดยให้ด้าน ที่ใช้เขียนหันเข้าหาตัวผู้เขียน คว้ามือลง.....	66
2.66 ผ้าที่เขียนลายด้วยปากกาเขียนเทียนแล้ว ลายที่เห็นเป็นสีดำ คือเทียน	66
2.67 ผ้าที่เขียนลายเสร็จแล้ว ภาษาม้งเรียกว่า ลายเย่หมั่วทองผากลอง	66
2.68 ผ้าที่เขียนลายแล้วมาแช่ไว้ในน้ำครามที่เตรียมไว้เป็นเวลานาน 1 ชั่วโมง จากนั้นนำมาผึ่งให้แห้ง.....	67
2.69 ผ้าที่ย้อมสีครามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ภาษาม้งเรียกว่า ลายบั้งเต้าห้วยเย็น.....	67
2.70 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจ้ำล้านแปดเหลี่ยม.....	68
2.71 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจ้ำเยแม่สาใหม่.....	68
2.72 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจี้จ้ำตาแพ.....	68
2.73 ผ้าลายเขียนเทียนที่ตกแต่งด้วยแถบผ้า และเศษผ้าสีทำให้ผ้ามีความโดดเด่น มากขึ้น.....	69
2.74 ลายกันหอย ภาษาม้งเรียกว่า ลายค้ำคือ เป็นลายที่หมายถึงการเริ่มต้นและยัง หมายถึงความอุดมสมบูรณ์อีกด้วย.....	70
2.75 ลายกันหอย 8 เหลี่ยม ภาษาม้งเรียกว่า เป็นลายที่หมายถึงเก้าหีใจ การ สะท้อน, ปูองกัน....	70
2.76 ลายหัวใจ ภาษาม้งเรียกว่า เล่าเปร้อ เป็นลายที่หมายถึงความรัก.....	71
2.77 ลายชื่อชายกระโปรง ภาษาม้งเรียกว่า ใจตั้งตะ เป็นลายที่หมายถึงการรวมกลุ่ม.....	71
2.78 ลายชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย ภาษาม้งเรียกว่า บางซิชยั่ว เป็นลายที่หมายถึง สิ่งที่อยู่บนฟ้า, ความสว่างไสว.....	71
2.79 ลายดอกเหี่ยว ภาษาม้งเรียกว่า ป่างจู้ เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้.....	71
2.80 ลายชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย ภาษาม้งเรียกว่า เก่าล่าเน่ง เป็นลายที่หมายถึง ดอกไม้เขาควาย.....	72
2.81 ลายดอกทานตะวัน ภาษาม้งเรียกว่า บั้งนงโก้ เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้, ความเบิกบาน.....	72
2.82 ลายหอยมีเขา ภาษาม้งเรียกว่า ค้ำเคือกู่ เป็นลายที่หมายถึงเขื่องช้า.....	72
2.83 ลายดอกดาว ภาษาม้งเรียกว่า ป่างจี้ย่าง เป็นลายที่หมายถึงความเบิกบานของดอกไม้.....	72
2.84 ลายดอกฟักทอง ภาษาม้งเรียกว่า บั้งเต้า เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้ธรรมชาติ.....	73
2.85 ลายรั้งหนอน ภาษาม้งเรียกว่า จ่างจ้วจี้ เป็นลายที่หมายถึงการเติบโต, งอกงาม.....	73
2.86 ลายผีเสื้อ ภาษาม้งเรียกว่า เบ้าบ้าย เป็นลายที่หมายถึงอิสระ.....	73
2.87 ลายฟันเลื่อย ภาษาม้งเรียกว่า จ้อย่าง เป็นลายที่หมายถึงลวดลายนี้นิยมนำไปใช้เป็น ลวดลายประกอบร่วมกับลวดลายอื่น.....	73
2.88 เป็นลายที่นำลายกันหอย (ค้ำคือ) กับลายดาว (ป่างจี้ย่าง) มาประกอบกัน ออกมาเป็น ลายผสมที่ดูสวยงามและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้ปักไม้แพ้อย่างอื่น.....	74

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.89 สีเส้นของลวดลายบนผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่.....	75
2.90 การแต่งกายของชาวม้งในปัจจุบัน.....	76
2.91 การแต่งกายของชาวม้ง ไปร่วมงานศพ.....	76
2.92 ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ ของเสื้อม้งผู้หญิง.....	77
2.93 ลวดลายผ้าปักมือ ผ้าคาดหน้ากระโปรงม้งของผู้หญิง.....	77
2.94 ลวดลายผ้าปักมือ ของกระโปรงม้ง.....	78
2.95 ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ ของเสื้อม้งผู้ชาย ผู้ชายที่ฐานะดีจะมีเหรียญเงินตกแต่งชุด และเข็มขัดคาดทับกางเกงอีกชั้น.....	79
2.96 ลวดลายผ้าปักมือ ผ้าคาดหน้ากางเกงม้งของผู้ชาย.....	80
2.97 ภาพแสดงถึงหลักการออกแบบ.....	81
2.98 ภาพแสดงขั้นตอนการออกแบบ.....	83
2.99 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวัง.....	93
2.100 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความปรารถนา.....	93
2.101 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความยุติธรรม.....	94
2.102 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากประสบการณ์พื้นฐาน.....	94
4.1 แสดงกระบวนการหาเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	142
4.2 แสดงการวิเคราะห์ลายกันหอย.....	142
4.3 แสดงหาจุดเด่นของรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....	153
4.4 แสดงภาพจำลองเพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมและรูปแบบ การดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย.....	156
4.5 แสดงภาพแรงบันดาลใจในการออกแบบแฟชั่น ยุค 70's.....	157
4.6 แนวความคิดในเรื่อง ธรรมชาติสง่างาม.....	158
4.7 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	159
4.8 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-10.....	160
4.9 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 11-20.....	162
4.10 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 21-30.....	164
4.11 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1.....	167
4.12 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 2.....	168
4.13 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3.....	169
4.14 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 4.....	170
4.15 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5.....	171
4.16 รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย.....	172

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.17 ขั้นตอนการสร้างแบบและแยกแบบของเสื้อ กระโปรง และกางเกง.....	178
4.18 ขั้นตอนการตัดผ้าตามแบบและแยกชิ้นตามแบบของเสื้อ กระโปรง และกางเกง.....	178
4.19 ขั้นตอนการเนาผ้าเพื่อเตรียมที่จะเย็บประกอบ.....	179
4.20 ขั้นตอนการเย็บประกอบผ้า โดยใช้จักรเย็บผ้า.....	179
4.21 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.....	180

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนับเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางวัฒนธรรมเห็นได้จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของประเทศการเปิดกว้างในการนับถือศาสนาความหลากหลายทางชาติพันธุ์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละพื้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงผสมผสานหล่อหลอมพัฒนาตามกาลเวลาระหว่างยุคที่รวมกับวัฒนธรรมทั้งข้างถิ่นและข้ามถิ่นซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรมในแผ่นดินไทยที่มีการสืบสานผ่านกาลเวลาอย่างยาวนานประเทศไทยจึงนับได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีเติมไปด้วยต้นทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) ไม่น้อยกว่าประเทศใดในโลก (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. 2556) การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ถือเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จะประสบความสำเร็จไม่ได้ถ้าปราศจากการพัฒนาทุนวัฒนธรรม ทุนวัฒนธรรมเป็นสินทรัพย์ที่มีการฝังตัวและให้คุณค่าทางวัฒนธรรม นอกเหนือจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินทรัพย์ทุนวัฒนธรรมอาจเป็นวัฒนธรรมที่สัมผัสได้หรือวัฒนธรรมที่สัมผัสไม่ได้เมื่อสินค้าและบริการมีการฝังตัวของวัฒนธรรม จะเรียกสินค้านั้นว่าสินค้าวัฒนธรรม ปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายและแผนงานพัฒนาและส่งเสริมทุน วัฒนธรรมในเชิงพาณิชย์เนื่องจากวัฒนธรรมเปรียบเสมือนต้นน้ำในห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์จึงเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจ ในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์หรือนำเนื้อหาทางวัฒนธรรมไปเป็นส่วนหนึ่งในกลยุทธ์ทางธุรกิจ (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. 2544)

เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานร่วม 717 ปี มีกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าที่หลากหลายถึง 13 ชนเผ่าเป็นชาวเขา 7 เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน (เย้า) อาข่า (อีเก้อ) ลาหู่ (มูเซอ) ลีซอ (ลีซู) และลัวะ เป็นชนกลุ่มน้อย 5 กลุ่ม ได้แก่ ปะหล่อง ไทยใหญ่ ไทยลื้อ จีนฮ่อ และอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และภาษาที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนา นับเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักศึกษา เรียนรู้ และท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ (แผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี. 2558-2561) จากงานวิจัย ผลิตภัณฑ์ผ้าของชาวเขา (ศุภิตา ตุมพสุวรรณและคณะ. 2547 : 15 อ่างใน จำเนียร บุญมาก. 2547 : 7) สำหรับผ้าของชาวเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ ที่มีรูปแบบและกรรมวิธีที่แตกต่างกันไปตามคตินิยม และขนบธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาและกลายเป็นผลผลิตผ้าพื้นเมืองเชียงใหม่ไปด้วย เช่น ผ้าของชาวกระเหรี่ยง มีการทอด้วยกี่เอวเป็นลายน้ำไหลและสีพื้นต่างๆ ผ้าของชาวม้ง มีทั้งผ้าทอสีธรรมชาติย้อมสีครามและปักลวดลายครอสติช (ปักไขว้) ด้วยลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของม้ง นอกจากนั้น ชาวม้งยังมีการทอผ้าใยกล้วย ซึ่งเส้นใยที่ได้จากพืชเสพติดชนิดหนึ่ง ผ้าของชาวอาข่า มีทั้งผ้าทอและผ้าปักประดับด้วยลูกปัด เปลือกหอย และเศษผ้ามีลวดลายสวยงาม ผ้าของชาวเย้า ชาวเย้ามีชื่อเสียงมากในการปักผ้าที่เรียกว่า ผ้าปักเย้า ซึ่งเป็นการปักไขว้ หรือ ครอสติช ชาวเย้ามีความชำนาญในการปักผ้าโดยปักกลับด้านและปักละเอียดให้สีสันทันและลวดลายที่สวยงามมาก ผ้าของชาวลีซอ เป็นผ้าที่เย็บโดยใช้เศษผ้าฝักเป็นริ้วและสอดติดกันเป็นแผ่นสำหรับประดับบริเวณไหล่ หน้าอก และแขนเสื้อ มีความประณีตและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งดงามมาก ผ้าของชาวลาหู่ดำ เป็นผ้าที่เย็บตกแต่งโดยใช้เศษผ้าฉีกเป็นริ้วสอยติดกับสาบเสื้อหรือแขนเสื้อ ผ้าของชาวลาหู่แดง มีผ้าทอสีพื้น ผ้าจีน และผ้าปักประดับด้วยเครื่องเงินลวดลายสวยงาม ผ้าของชาวปะหล่อง มีทั้งผ้าที่เป็นผ้าพื้น ผ้าจีนที่ทอลวดลายขวางคล้ายจีนของชาวกระเหรี่ยงแต่เป็นสีแดง สลับดำ

ซึ่งลักษณะเด่นของผ้าชาวเขา คือ กระบวนการผลิตที่เป็นงานทำด้วยมือ รูปแบบบ่งบอกถึงที่มาของชนเผ่าชาวเขา วัสดุที่ใช้ผลิตทำจากธรรมชาติใช้เส้นใยฝ้ายและใยกล้วยง ซึ่งวิธีตกแต่งผ้าของชาวเขามีหลากหลาย เช่น การทอเป็นลวดลาย การเขียนลายด้วยขี้ผึ้งการต่อผ้า การปะผ้า และการปัก ชาวเขาบางกลุ่มใช้วิธีการตกแต่งหลายแบบผสมกัน นอกจากความสวยงามในเชิงศิลป์แล้ว ผ้าชาวเขายังเป็นเครื่องหมายและมีคุณค่าในการแสดงถึงเอกลักษณ์ต่าง ๆ ตามจารีตของเผ่าพันธุ์ เป็นแรงดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่ปัจจุบันเมื่อความเจริญทางวิชาการด้านสิ่งทอความสะดวกสบายในด้าน การคมนาคมมีมากขึ้นทำให้ชาวเขาหลายเผ่าที่เคยผลิตเส้นใยจากฝ้ายทอเป็นเครื่องนุ่งห่ม เช่น เย้า ลีซอ อีโก้ หันมาใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากภายนอกกันเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม แต่มังเป็นชาวเขากลุ่มเดียวที่มีความสัมพันธ์กับกล้วยงมากที่สุดกว่าชาวเขาเผ่าอื่น นั่นคือ มีความสัมพันธ์ กับกล้วยงตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย โดยเฉพาะผู้หญิงยังคงมีการใช้กล้วยงกันอย่างแพร่หลาย ผู้หญิงเผ่าม้งไม่ว่าจะเป็นกลุ่มย่อยม้งขาวหรือม้งดำยังคงสวมกระโปรงที่ทำจากต้นกล้วยง ในอดีตเครื่องนุ่งห่มที่ใช้สวมใส่ผู้ตายทุกเพศทุกวัย ถูกกำหนดไว้ว่าจะต้องทำจากใยกล้วยงเท่านั้น จะใช้ผ้าชนิดอื่นไม่ได้ ปัจจุบันการถือปฏิบัติได้ผ่อนคลายลงตามเวลาที่ผ่านไป ผู้หญิงสูงอายุเท่านั้น ที่ยังคงถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดโดยผู้หญิงม้งลาย จะเตรียมทำเสื้อผ้าใหม่ที่ทำจากใยกล้วยงเตรียมไว้สำหรับใช้สวมใส่ศพของตัวเอง เสื้อผ้าเหล่านี้จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีไม่ผ่านการใช้นมาก่อน ส่วนผู้หญิงม้งขาวก็จะต้องใส่กระโปรงสีขาวเมื่อเสียชีวิตแล้วเช่นกัน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นกระโปรงตัวใหม่ เพราะกระโปรงสีขาวที่มีอยู่นั้นคงสภาพที่ใหม่อยู่เสมอเพราะใช้เพียงปีละครั้งเท่านั้น (กรมประชาสัมพันธ์กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2543)

หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่เป็นหนึ่งในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้จัดทำศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้ง เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงเกษตรแห่งหนึ่งของเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวจะได้ชมวิถีชีวิตและชนบประเพณี แบบดั้งเดิมของชาวบ้านซึ่งประกอบด้วยม้งสองกลุ่ม คือ ม้งลายกับม้งขาว โดยความแตกต่างของม้งทั้งสองกลุ่มนี้ ที่เห็นได้ชัดคือการแต่งกาย และมีผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่นำผ้าใยกล้วยงมาทอเป็นผืน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวม้งที่สืบทอดกันมานานหลายชั่วอายุ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2546-2559) ชาวม้งมีการผลิตผ้าขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือน และผ้าที่ผลิตขึ้นมานั้นมีลวดลายประณีตสวยงามเป็นที่สนใจของผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก ในอดีตผู้หญิงม้งทุกคนจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตผ้าจากบรรพบุรุษ ซึ่งการผลิตผ้าของชาวเผ่าม้งจะมี 2 ลักษณะคือ การผลิตผ้าจากใยกล้วยง และการทอผ้าให้เกิดลวดลายซึ่งมีกรรมวิธี หลายชนิดได้แก่ การเขียนลายเขียนการปักด้วยด้ายสีเป็นลายต่างๆ และการนำ เศษผ้าเล็กๆมาเย็บปะเป็นลายต่างๆ โดยลวดลายต่างๆที่ปรากฏอยู่บนผ้า ตลอดจนลักษณะของการใช้งานนั้นได้สะท้อนความรู้สึกรักคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมต่างๆของชาวม้งได้เป็นอย่างดี (เกศินี ศรีรัตน์ .2554 : 2) ในงานหัตถกรรมผ้าของชาวม้งที่พบเห็น คือเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันเช่น เสื้อกางเกงกระโปรง กระเป๋า หมวก และผลิตเพื่อจำหน่ายในปัจจุบัน การทอผ้าใยกล้วยง ใช้การย้อมสีธรรมชาติ หรือเคมี และมีการเขียนเขียนเป็นลายพื้นของผ้า มีการปัก และตัดปะ ลวดลายที่พบส่วนมากเป็นลายดั้งเดิม โดยลายจะเป็นลายแบบชายชวาเท่ากัน และจะเป็นรูปเรขาคณิตเป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่ผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจพื้นที่ของหมู่บ้านแม่สาใหม่ พบว่า มีการผลิตผ้าขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือน และผ้าที่ผลิตขึ้นมานั้นมีลวดลายประณีตความสวยงามของผ้ามี โดดเด่นในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการปัก การตัดปะ และการเขียนลายด้วยเทียน เป็นเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับความนิยมในการประดิษฐ์และตกแต่งมาก ส่วนผ้าใยกล้วยจะมีปลุกและทอขึ้นได้ในบางช่วงเวลาเท่านั้น ส่วนใหญ่จะทำปีละครั้ง แล้วแต่ที่บ้านหลังไหนที่ต้องการทำเสื้อผ้าให้กับตนเองหรือภายในครอบครัวเท่านั้น ในการทำกระโปรงม้งลาย 1 ผืน ใช้เวลาประมาณเกือบปี ทำให้ลวดลายเขียนเทียนที่ไม่ซ้ำกันเลย การปักลวดลายชายกระโปรงก็ละเอียดประณีต แต่โดยส่วนใหญ่แล้ววิถีชีวิตม้งเน้นทำการเกษตรปลูกพืชเพื่อขาย งานที่ประณีตละเอียดอ่อนจึงหาได้ยากขึ้นทุกที อีกทั้งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการตกแต่งให้รวดเร็วขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าเร็วกว่าชาวเขาเผ่าอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากบางหมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงการแต่งกาย เพียงเพื่อให้ใช้เวลาผลิตน้อยลง โดยคงไว้เพียงสัญลักษณ์บางอย่างเพื่อแสดงความเป็นม้งเท่านั้น ทั้งนี้เด็กและเยาวชนผู้ที่จะสืบทอดงานศิลปหัตถกรรมผ้ากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เริ่มลดน้อยลง และการเห็นประโยชน์จากการค้าใยกล้วยนั้นก็เริ่มมีน้อย ถึงแม้ว่าจะเป็นพืชเศรษฐกิจก็ตาม เนื่องจากเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน ต้องใช้ระยะเวลาในการทำ จึงไม่เป็นที่สนใจของวัยรุ่นมากนัก โดยที่ผลิตภัณฑ์จากผ้ากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ของหมู่บ้านแม่สาใหม่ ยังไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้ากลุ่มชาติพันธุ์ม้งมากนัก ขาดจุดเด่นและความหลากหลายในรูปแบบ และยังไม่มีการจำหน่ายแบบเป็นผืนผ้าเพื่อใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้าเท่านั้นทำให้ตลาดของผู้บริโภคไม่กว้างเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับยุคปัจจุบันที่ทุกอย่างก้าวไปอย่างรวดเร็ว และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่สนับสนุนอย่างเต็มที่เมื่อเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ที่ได้รับการพัฒนาทั้งภาคการท่องเที่ยวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบใหม่นำเสนอสู่ผู้บริโภค ส่งเสริมการค้าใยกล้วยเป็นพืชสำคัญในการดำรงวิถีชีวิต สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยการนำความคิดของนักออกแบบผลิตภัณฑ์มาช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และเป็นการฟื้นฟูและเผยแพร่งานหัตถกรรมให้ดำรงไว้ซึ่งต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งให้คงอยู่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.1 ตามกรอบแนวทางเพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับประวัติและต้นทุน วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยวิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลดังนี้ (นิรัช สุตสังข์. 2548 : 51)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม

1.3.2 เพื่อประเมินหาเอกลักษณ์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการประเมินนี้ (สุมิตรา ศรีวิบูลย์. 2547 : 14-15)

1. แสดงถึงเอกลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว
2. ลักษณะเฉพาะดึงดูดก่อให้เกิดความสนใจ
3. สื่อสารเอกลักษณ์ได้อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมทางเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 7Os ของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546 : 193) ดังนี้

1. ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)
2. สิ่งที่ผู้บริโภคซื้อ (Objects)
3. วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)
4. ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)
5. โอกาสในการซื้อ (Occasion)
6. สถานที่ในการซื้อ (Outlet)
7. ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

1.3.3 กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดย อยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45)

1. ประโยชน์ใช้สอย
2. ความงามทางศิลปะ
3. คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ
4. แบบอย่างและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.4 กรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประโยชน์ใช้สอย
2. ความงามทางศิลปะ
3. คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ
4. แบบอย่างและวัฒนธรรม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย และเพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และสอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในการทำวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาที่จะทำการศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่จะศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านแม่สาใหม่ จ.เชียงใหม่
3. ศึกษาหลักการออกแบบแฟชั่น
4. ศึกษาข้อมูลการตลาดตามเป้าหมาย (STP Marketing)
5. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาข้อมูล ดังนี้

1. พื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และพิพิธภัณฑ์ชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่
2. พื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย และการสอบถามข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค และในการสอบถามระดับความพึงพอใจของ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ ถนนคนเดินเชียงใหม่

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง กรณีศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกที่มีคุณสมบัติในการทำงานของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากประสบการณ์ 25-30 ปี
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
กลุ่มที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษา ได้แก่ ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ร้าน

กลุ่มที่ 2 เพื่อสอบถามความต้องการของผู้บริโภค

ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณ ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มประชากรได้จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สังเกตการณ์จำนวนผู้บริโภคภายใน 1 วัน พบว่า จำนวนของผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีจำนวนประมาณ 200 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทธธู ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125)

กลุ่มที่ 3 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

กรณีศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 3 ท่าน โดยมีประสบการณ์ทำงาน 20-30 ปี

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณ ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มประชากรได้จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สังเกตการณ์จำนวนผู้บริโภคภายใน 1 วัน พบว่า จำนวนของผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีจำนวนประมาณ 200 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทธธู ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125)

1.4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

1.5.1 ต้นทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง การสั่งสมทางภูมิปัญญาของบรรพบุรุษถ่ายทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เช่น วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมเครื่องแต่งกาย ความเชื่อตามประเพณี พิธีกรรมต่างๆ

1.5.2 ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเทคนิคการตัดสินใจผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอดพัฒนาปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดีสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม

1.5.3 วัฒนธรรมการกิน หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาหาร ประกอบด้วย แหล่งที่มาของอาหาร การเตรียมอาหาร วิธีการปรุง อุปกรณ์ที่ใช้ในการปรุงอาหาร การจัดเสิร์ฟ การกินอาหาร และความเชื่อเรื่องอาหารของชาวม้ง

1.5.4 วัฒนธรรมเครื่องแต่งกาย หมายถึง ลวดลายปักผ้า ขั้นตอนการผลิตผ้าใยกล้วย ของชาวเขาเผ่าม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.5.5 อัตลักษณ์ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะที่ไม่ทั่วไปหรือสากลกับสังคม อื่นๆ

1.5.6 เอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะที่เหมือนกันหรือมีร่วมกัน เป็นเฉพาะ มีหนึ่งเดียวของสิ่งๆ หนึ่ง

1.5.7 กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง การมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูดเดียวกัน และเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน

1.5.8 ชาวเขาเผ่าม้ง หมายถึง ชาวเขาเผ่าม้งดั้งเดิมที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ราบสูงเชิงเขา หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.5.9 ผลិតภัณฑ์ หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่นำเสนอเพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของตลาดให้ได้รับความพึงพอใจ

1.5.10 ประโยชน์ใช้สอย หมายถึง คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในด้านการนำไปใช้งาน

1.5.11 ชุดเครื่องแต่งกาย หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกาย การแต่งกายของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์สามารถค้นคว้าได้จาก หลักฐานทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นเครื่องช่วยชี้้นำให้รู้และเข้าใจถึงแนวทางการแต่งกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคสมัยนั้นๆ

1.5.12 แฟชั่นร่วมสมัย หมายถึง การนำแนวคิดของลัทธิศิลปะสมัยเก่ากลับมาใช้ใหม่ โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่องราวหรือลวดลายบางส่วนให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของลักษณะแนวความคิด รูปร่างรูปทรง ขั้นตอน หรือ วิธีการสร้างงานศิลปะตามยุคสมัยหรือลัทธิเดิม ให้เป็นที่นิยมกันทั่วไป

1.5.13 ความพึงพอใจ หมายถึง การยอมรับและความพึงพอใจของชาวชนเผ่าม้งและนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากทุนทางวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
- 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่ จ.เชียงใหม่
- 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการออกแบบแฟชั่น
- 2.5 ข้อมูลการตลาดตามเป้าหมาย (STP Marketing)
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์

ในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเรียกชนชาวเขาว่า “เป็นคนไทยแต่อยู่บนเขา” พระองค์ได้พระราชทานความช่วยเหลือในการสงเคราะห์และพัฒนาในด้าน การศึกษาตั้งแต่ปี 2506 เป็นต้นมา และในปี 2512 มีพระราชดำริให้จัดตั้ง “โครงการหลวง” ขึ้น เพื่อช่วยเหลือ ชนชาวเขาในด้านมนุษยธรรม แก้ไขปัญหายาเสพติด การส่งเสริมการทำเกษตรที่ถูกต้องและเพื่อการจัดตั้ง ถิ่นฐานถาวรเป็นหลักแหล่งและช่วยรักษาป่า ต่อมาได้มีกิจกรรมดำเนินงาน พัฒนาช่วยเหลือชนชาวเขาและกลุ่ม ชาติพันธุ์อื่นๆ ตามแนวพระราชดำริอีกหลายโครงการกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศถึงปัจจุบัน การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงของรัฐ ได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อคณะรัฐมนตรีได้มี มติเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2532 และวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2535 เรื่อง นโยบายแก้ไขความมั่นคงของชาติ เกี่ยวกับชาวเขาและการปลูกพืชเสพติด มุ่งเน้นในการจัดตั้งถิ่นฐานถาวร การสำรวจสถานะบุคคล การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีการตั้ง คณะกรรมการระดับชาติขึ้นรับผิดชอบ มีการสำรวจข้อมูลชุมชนพื้นที่สูงตามมติ คณะรัฐมนตรีในปี 2536 จัดทำแผนแม่บทในระดับชาติและระดับจังหวัด และมีการดำเนินงานร่วมกันของ หน่วยงานต่างๆ ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่จากการปฏิรูประบบราชการในปี 2545 โครงสร้างงานบริหารงานของหน่วยงานต่างๆเปลี่ยนแปลงไป ขาดหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน การพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์มีลักษณะเป็นงานประจำปกติในขณะที่การแก้ไขปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยรวมยังไม่หมดไปทำให้กลุ่มชาติพันธุ์รวมตัวกันเรียกร้องเรื่องสัญชาติการย้าย ถิ่นและการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง พ.ศ.2550 ผล การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์โดยรวมในระยะที่ผ่านมา แม้ว่าจะส่งผลให้ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิต ของ ประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ดีขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและสภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิอากาศ รวมทั้งการบริหารจัดการที่หลากหลายขาดความชัดเจน ปัญหาต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์จึงยังคงอยู่โดยเฉพาะ เรื่องการกำหนดสถานะบุคคล การจัดตั้งถิ่นฐานถาวรและการได้รับการยอมรับ รวมทั้งยุทธศาสตร์แนวทาง การพัฒนาที่หน่วยต่างๆ กำหนดขึ้นยังหลากหลายขาดการกำหนด จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานร่วมกัน อย่างเป็นทางการ

2.1.1 กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย “กลุ่มชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มชนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต มีความแตกต่างกันด้านต่างๆ และมีวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง โดยเป็นกลุ่มชนที่ประชากรมีพันธะเกี่ยวข้องกัน มีลักษณะทางเชื้อชาติวัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดเดียวกัน รวมตัวเป็นพหุวัฒนธรรม มุ่งมั่นในการอนุรักษ์ พัฒนาและสืบทอดฐานดินแดนของบรรพบุรุษและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนรุ่นก่อนหน้า นับตั้งแต่อดีตมากกว่าร้อยปีกลุ่มชาติพันธุ์มีความหลากหลายและกระจายตัวอยู่ในภาคต่างๆ ของประเทศไทย โดยข้อมูลของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลได้ปี 2547 และข้อมูลของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปี 2555 มีกลุ่มชาติพันธุ์ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย จำนวน 67 จังหวัด 56 กลุ่ม มีประชากรรวมประมาณ 6,100,000 คน จำแนกพื้นที่ตาม ลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้ 4 ลักษณะ คือ 1) กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง หรือ “ชนชาวเขา” จำนวน 13 กลุ่ม ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง(แม้ว) เย้า(เมี่ยน) ลีซู(ลีซอ) ลาหู่(มุเซอ) อาข่า(อีก้อ) ลัวะ ถิ่น ขมุจิ้นฮ่อ ตองซุคะฉิ่น และปะหล่อง(ดาลาอั้ง) 2) กลุ่มชาติพันธุ์ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ราบ จำนวน 38 กลุ่ม ได้แก่ มอญ ไทยลื้อ ไทยทรงดำ ไทยใหญ่ ไทยเขิน ไทยยอง ไทยหย่า ไทยยวน ภูไท ลาวครั่ง ลาวแง้ว ลาวกา ลาวตีลาวเวียง แสก เซเร ปรั้ง บรู(โซ) โซ่ง โซ ทะวิง อิมปีก่อง กุลา ซอโอจ (ซอจั้ง) กุย(ส่วย) ฉุฮกรู (ชาวบน) ฉ้อ โย้ย เขมรถิ่นไทย เวียดนาม(ญวน) เญอ หมี่ซอ(บีซู) ของ กระซอก มลายูกะเลิงและลาวโซ่ง(ไทยดำ) 3) กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานในทะเล หรือ “ชาวเล” จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ มอแกน มอแกลน และอูรักละไว้ย 4) กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในป่า จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ มลาปรี(ตองเหลือง) และซาไก(มันนิ)

วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยมีความหลากหลายมีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปโดยสภาพ เศรษฐกิจ-สังคม ตามจารีตประเพณีเป็นการปรับตัวเข้ากับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิสังคมที่ตั้งถิ่นฐาน โดย “กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง” หรือชนชาวเขาจะตั้งถิ่นฐานตามแนวเทือกเขาบนพื้นที่สูง ที่สลับซับซ้อน มีลักษณะเป็นสังคมเกษตร ด้วยการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์และพึ่งพิงอาศัยป่าและสายน้ำใน ลำห้วยเป็นวิถีชีวิตที่พึ่งพิงธรรมชาติและอาศัยผลผลิตจากป่าเป็นหลัก “กลุ่มชาติพันธุ์ตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ราบ” ส่วนใหญ่มีวิถีการดำรงชีวิตที่กลมกลืนกับคนไทยทั่วไปโดยมี อาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์แต่ยังพึ่งพิงใช้ประโยชน์จากป่าโดยมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปสู่ สังคมเมืองมากขึ้นแต่ยังคงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเองอยู่ สำหรับ “กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานตาม หมู่เกาะหรือชายฝั่งทะเล” ดำรงชีวิตอยู่ทั้งบนบกและในทะเล ประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก เรียกว่า ชาวเล นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเล็กๆ ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์และเก็บของป่า ได้แก่ มลาปรี(ตองเหลือง) ทางภาคเหนือและซาไก (มันนิ) ทางภาคใต้เป็นกลุ่มที่มีชีวิตผูกผันอยู่กับป่าอย่างใกล้ชิด ในภาพรวมวิถีชีวิตและจารีตประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีความเป็นอยู่ที่เกี่ยวพันและพึ่งพิงป่า ทรัพยากรธรรมชาติจึงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของพวกเขา ชนชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ เหล่านี้มีโครงสร้างทางสังคมที่หลากหลายมีวัฒนธรรมประเพณีและภาษาของตน มีความเชื่อตามศาสนาสากล ทั้งพุทธ คริสต์และอิสลาม และยังยึดถือความเชื่อตามประเพณีโดยมีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทั้งพิธีกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตสุขภาพอนามัยและการทำมาหากินที่อาศัยธรรมชาตินอกจากนี้กลุ่ม ชาติพันธุ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะมีลักษณะพิเศษ คือ มีความสามารถในทางศิลปหัตถกรรมและงานช่างฝีมือโดยเฉพาะการทอผ้า เย็บผ้า เย็บปักประดิษฐ์และการตีเหล็ก ซึ่งมีลักษณะเด่นที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของตน ด้วยเหตุนี้แต่ละกลุ่มจึงมีเครื่องแต่งกายประจำเผ่าของตนเองที่มีรูปแบบสีสันทึบสวยงาม มีเครื่องประดับ อันแสดงอัตลักษณ์เฉพาะตัว มีศิลปะการแสดงต่างๆ เป็นอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มทั้งการร้องรำและดนตรี ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2558-2560)

2.1.2 ชาวเขา หมายถึง กลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดเป็นของตนเอง อาศัยอยู่บนภูเขา มีอาชีพและรายได้จากการเกษตรเป็นหลัก ลักษณะด้านครอบครัว เครือญาติและชุมชนระดับหมู่บ้านของแต่ละเผ่ามีเอกลักษณ์ของตน ซึ่งแตกต่างกันทุกเผ่ายังคงนับถือผีที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษเป็นส่วนมาก และการแต่งงาน ก็ยังนิยมแต่งงานกันกับคนในเผ่าของตนเองมากกว่า แต่งกับคนนอกเผ่า

หน่วยงานราชการได้ให้คำจำกัดความ “ชาวเขา” หมายถึงบุคคลที่อยู่ใน 9 เผ่า คือ กะเหรี่ยง แม้ว เย้า มูเซอ ลีซอ อีเก้อ ลัวะ ขมุ และถิ่น ส่วนเผ่าอื่นๆ ไม่ถือว่าเป็นชาวเขา สำหรับชนเผ่าอื่นๆ เช่น ผีตองเหลือง ปะหล่อง ปางตอง คณะฉิ่น ไทยใหญ่ มอญ จีนฮ่อ ฯลฯ กลุ่มชนเหล่านี้ถูก เรียกว่า ชนกลุ่มน้อย (Minority Group) หรือกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Group) อย่างไรก็ตาม นักวิชาการ ด้านมนุษยวิทยาบางท่าน ก็มีความเห็นว่าผีตองเหลือง ปะหล่อง และปางตอง น่าจะจัดอยู่ในกลุ่มชนที่เรียกว่า “ชาวเขา” เนื่องจากมีความเจริญในระดับเผ่าพันธุ์เท่ากัน (ศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 43 จังหวัดแม่ฮ่องสอน .2548)

ประเพณีและวัฒนธรรมของชนชาวเขาจะแตกต่างกันในแต่ละเผ่า แต่ในภาพรวมแล้วจะมีความคล้ายคลึงกันอยู่ไม่น้อย เช่น ในเรื่องลัทธิความเชื่อ และการทำมาหากิน ซึ่งชาวเขา ส่วนมากคือกลุ่มคนร่ร่อน หาที่ทำกินไปเรื่อยๆโดยการตัดไม้ทำลายป่า ปลูกพืชต้องห้าม คือฝิ่น ไร่เลื่อนลอย เช่น ข้าวโพด ข้าวไร่ พอดินจืด ก็จะพากันย้ายไปหาที่ทำกินแห่งใหม่ ทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรป่าไม้ไปเป็นจำนวนมาก

ชาวเขาเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ห่างไกลของประเทศไทย ต้นกำเนิดตลอดจนวัฒนธรรมและภาษาของชนเผ่าเหล่านี้แตกต่างจากคนไทยส่วนใหญ่ ชนเผ่าใหญ่ๆ ได้แก่ อาข่า กะเหรี่ยง มูเซอ ลีซอ เย้า (หรือแม้ว) และ ม้ง ชนเผ่าเหล่านี้เป็นผู้อพยพเข้ามา และมีแต่ชาวเย้าเพียงกลุ่มเดียวที่มีภาษาเขียน ประวัติของชนเผ่าอื่นๆ ได้รับการบอกเล่ามาปากต่อปากจากรุ่นสู่รุ่น เราได้อธิบายรายละเอียดของแต่ละชนเผ่าไว้ในลิงค์คนในภาคเหนือของประเทศไทยแล้ว

ชาวเขาซึ่งมีจำนวนประมาณ 970,000 คนกระจายตัวอาศัยอยู่ตามโซนต่างๆ โดยชาวมั้งชอบอาศัยอยู่ในที่สูงๆ ส่วนชาวอาข่า ลีซอ และมูเซอจะอาศัยอยู่ที่ต่ำลงมา ส่วนชาวกะเหรี่ยงและชาวเย้าชอบอาศัยอยู่ตามหุบเขา ทุกเผ่าล้วนแต่มีศาสนา (โดยมีพื้นฐานมาจากลัทธินับถือผี) พิธีกรรม ภาษา และขนบธรรมเนียมตามแบบฉบับของตนเอง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากว่าในภูมิภาคนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ และชาวเผ่าเหล่านี้ก็ค่อยๆ ผสมผสานกลมกลืนเข้ากับสังคมใหญ่มากขึ้น ดังนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเผ่าม้งเหล่านี้จึงเสี่ยงที่จะค่อยๆ ถูกกลืนจนสูญหายไปมากที่สุด พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้พยายามแสดงและรักษาไว้ซึ่งประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจนชนกลุ่มใหญ่เหล่านี้ไว้ โดยถ่ายทอดบรรยากาศชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาทั้งแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ให้ได้สัมผัสผ่านทางงานฝีมือที่ชาวเขาเป็นผู้ทำขึ้น ตลอดจนมีภาพถ่ายและคำอธิบายที่ชัดเจนพร้อมทั้งมีเสียงเพลงพื้นบ้านและเสียงสวดมนต์ของชาวเขาเปิดคลอไปด้วย วัตถุประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์จะแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ เช่น ที่พักอาศัย การจับปลา การเกษตร ความเชื่อทางศาสนา และเครื่องดนตรี โดยมีข้าวของจัดแสดงหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นตะกร้า ข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม กลอง เครื่องมือทางการเกษตร อุปกรณ์ล่าสัตว์ อาวุธเครื่องประดับเงินอันอ่อนช้อย และเครื่องแต่งกายสีเส้นฉูดฉาด

เนื่องจากว่าชาวเขามีความชำนาญในด้านงานศิลปะและงานฝีมือเป็นพิเศษ ดังนั้น จึงมีงานฝีมือของชาวเขาจัดแสดงไว้ให้ชมมากมาย โดยมีหุ่นจำลองขนาดเท่าคนจริง พร้อมทั้งมีคำอธิบายซึ่งผ่านการค้นคว้าข้อมูลมาเป็นอย่างดีประกอบด้วย รูปแบบการแต่งกายและเครื่องประดับเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้แบ่งแยกชาวเขาเผ่าต่างๆ และใช้แบ่งแยกสถานะทางสังคมในแต่ละชนเผ่าด้วย ผู้หญิงชาวเขามีความชำนาญในงานเย็บปักถักร้อย โดยมักจะใช้ลวดลายทรงเลขาคณิตในลายผ้าและมักจะสวมใส่เครื่องเงินประกอบด้วย มีหุ่นจำลองคู่หนึ่งแต่งกายในชุดประจำเผ่าของชาวม้งดูโดดเด่น ชาวเขายังมีชื่อเสียงในเรื่องความละเอียดอ่อนของงานเย็บปักถักร้อยเช่นกัน โดยทั้งชุดจะมีลวดลายปักประดับตกแต่งทั้งหมด ส่วนกะเหรี่ยงขึ้นชื่อในเรื่องของการทอผ้า ส่วนเครื่องแต่งกายของชาวมูเซอและชาวลีซอจะมีเอกลักษณ์ที่แถบผ้าสีเส้นฉูดฉาด เครื่องประดับศีรษะตามแบบโบราณของชาวอาข่านับว่าเป็นเครื่องประดับที่อลังการและสวยงามมากที่สุด โดยนำเครื่องเงิน ลูกปัด และเหรียญต่างๆ มาเรียงร้อยเข้าด้วยกัน ชาวเขาส่วนหนึ่งทำงานศิลปะและงานฝีมือที่บ้านเหล่านี้ขึ้นเพื่อนำมาขายในตลาดให้นักท่องเที่ยว (พิพิธภัณฑ์ชาวเขา. 2559)

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

2.2.1 ชื่อเรียก

ม้ง (Hmoob/ Moob) เป็นชื่อที่กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ภาคเหนือของพม่า ลาว เวียดนาม ไทย และในประเทศตะวันตกใช้เรียกตนเอง สำหรับผู้คนในเอเชียอาคเนย์ ชาวม้งเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ “แม้ว” ซึ่งเจ้าของชาติพันธุ์ไม่พอใจการเรียกขานดังกล่าว Embree และ Thomas (1950) อธิบายว่าชื่อ “แม้ว” น่าจะมาจากคำเรียกขานชาวม้งโดยชาวเวียดนาม ว่า “Man Meo” ซึ่งเป็นคำ ยืมมาจากภาษาจีน “Man” นั้นชาวจีนใช้เรียกชนเผ่าต่างๆที่ไม่ใช่ชาวจีน (ยกเว้นชนเผ่าไท) ดังนั้นชื่อเรียกว่า “แม้ว” จึงมีความหมายแฝงด้านการเหยียดหยามทางสังคม ปัจจุบันคนไทยในประเทศไทยจึงไม่เรียกขานชาวม้งว่า “แม้ว” เนื่องจากมีการติดต่อกันมากขึ้นและได้รับคำอธิบายว่าชื่อเรียกขานดังกล่าวเป็นชื่อเรียกขานอย่างดูแคลน อย่างไรก็ตาม ในบริบทของประเทศจีนนั้นชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ “ชาวม้ง” มักจะถูกใช้อย่างสับสนกับ “ชาวม้ง” หรือ “เหมียว” โดยรากศัพท์ของคำดังกล่าวนั้นแปลว่า ต้นข้าวอ่อน หน่อ และ วัชพืชกับที่นาซึ่งหมายถึงลูกของแผ่นดินและชนพื้นเมืองที่แต่เดิมทานาเป็นหลัก แต่ในระยะต่อมาถูกนำมาใช้ในลักษณะของการดูถูกทางชาติพันธุ์ โดยการผูกเข้ากับเสียงร้องของแมว และแสดงนัยยะของความเป็นคนป่าเถื่อนคำดังกล่าวเริ่มปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์จีนภายใต้ชื่อ “เหมียวหมิน” “หุยเหมียว” หรือ “ซานเหมียว” ซึ่งเป็นการกล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงและแม่น้ำฮวงโห (แม่น้ำเหลือง) เมื่อประมาณสองพันสองร้อยปีก่อน คริสตศักราช

ทั้งนี้ภายใต้นโยบายการจัดแบ่งกลุ่มชนชาติของรัฐบาลจีน ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์เข้าปกครองประเทศในปี พ.ศ.1949 นั้น ชาวม้งเป็นเพียงกลุ่มย่อยหนึ่งที่ถูกรวมเข้าไว้ในกลุ่มชนชาติ

เหมียวแม้ว่าจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยของชาติเหมียวออกเป็นหลายกลุ่มตามบริบททางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมแต่นักมนุษยวิทยาได้สรุปตามชื่อที่ชาติพันธุ์เรียกตัวเองและตามกลุ่มภาษาเอาไว้ว่า ชาติเหมียวประกอบไปด้วยสามกลุ่มหลักๆ คือกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “ขอส่ง” (Qhov Xyooj) “ฮมู” (Hmub) หรือ “ฮม้อ” (Hmob) และกลุ่ม “ชาวม้ง” โดยภาษาพูดทั้งสามกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถใช้สื่อสารข้ามกันได้ส่วนเครื่องแต่งกายและประเพณีวัฒนธรรมนั้นก็ต่างกันออกไปอย่างสิ้นเชิง เฉพาะในมณฑลยูนนานนั้นกลุ่มที่เรียกตัวเองว่าชาวม้งยังแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มย่อยด้วยกันคือ ชาวม้งเตือ (Hmoob Dawb) ชาวม้งจิวะ (Hmoob Ntsuab) ชาวม้งซ้อ (Hmoob Swb) ชาวม้งเป่ (Hmoob Peg) ชาวม้งเซา (Hmoob Xauv) ชาวม้งซัว (Hmoob Sua) ชาวม้งปัว (Hmoob Pua) โดยแต่ละชื่อตั้งที่กล่าวมีที่มาจากสถานที่อยู่อาศัยและชื่อผู้นำ ของเขาในอดีต แต่ในปัจจุบันนักวิชาการและชาวบ้านเองมักจะนำเอาความแตกต่างของสำเนียงภาษาพูดและเครื่องแต่งกายมาเป็นเครื่องจำแนก สำหรับในประเทศไทยนั้นมีเพียงสองกลุ่มย่อยคือชาวม้งขาวหรือที่เรียกตัวเองว่าชาวม้งเตือ (Hmoob Dawb) และชาวม้งดา หรือชาวม้งเขียว หรือบางที่รู้จักกันในชื่อว่าชาวม้งน้ำเงินกับชาวม้งลาย แต่พวกเขาเรียกตัวเองว่าชาวม้งจิวะ (Hmoob Ntsuab)

2.2.2 ถิ่นฐานเดิม

ม้งเป็นกลุ่มชนที่ชาวจีนรู้จักมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ก่อนยุคอื่น (the Pre-Han Period) ชาวม้ง ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณหุบเขาแม่น้ำเหลืองมาไม่ต่ำกว่า 3,000 ปี3 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของชาวม้งนั้นมีสามแนวคิดด้วยกัน โดยแนวคิดแรกนั้นถูกเผยแพร่โดยบาทหลวงชาวฝรั่งเศส นิกายโรมันคาทอลิก ชื่อซาวิน่า ที่เข้าไปสอบถามจากชาวม้งทางภาคเหนือของประเทศเวียดนาม ในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งดินแดนดังกล่าวยังเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสอยู่โดยบาทหลวงซาวิน่าสันนิษฐานว่า บรรพบุรุษชาวม้งอพยพมาจากดินแดนขั้วโลกเหนือ เพราะตำนานคนชาวม้งเล่าว่าที่นั่นเป็นดินแดนหนาวจัดและปกคลุมไปด้วยหิมะ ในเวลากลางวันนั้นเห็นพระอาทิตย์เพียงหกเดือน บาทหลวงซาวิน่าจึงสันนิษฐานว่าหลังจากนั้นชาวม้งจึงอพยพเข้ามาทางตอนเหนือของประเทศจีน สู่ดินแดนมองโกเลีย ลงมาทางตอนใต้ของจีนเข้าสู่ดินแดนที่ปัจจุบันเป็นรอยต่อของประเทศจีน เวียดนาม ลาว ไทย และพม่า แนวคิดนี้ได้รับการสานต่อโดย ควินซี ที่ยกตัวอย่างกรณีเด็กชาวม้งบางรายที่มีผิวและผมสีขาวยาวและนัยน์ตา สีฟ้าเหมือนชาวยุโรป (Lebar et al. 1964)

ส่วนแนวความคิดที่สอง นั้นเป็นของชาวม้งสำนักบ้านวินัย (ศูนย์อพยพบ้านวินัย อำเภอบางบาล จังหวัดเลย) ที่คล้ายกับของบาทหลวงซาวิน่า แต่ได้รับอิทธิพลจากตำนานของลาวกับจีน เน้นที่การกล่าวถึงความคล่องจองของชื่อ “สินชัย” ของลาวกับ “Xeem Xais” ของชาวม้ง และคาว่า “ชาวม้ง” (Hmoob/ Moob) กับ “มองโกเลีย” (Muam Nkauj Liag) และความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมของชาวม้งกับทั้งสองกลุ่มรวมถึงการเกิดระบบตัวเขียนฟาเฮ่า (Phaj Hauj) ในประเทศลาว ก่อนสิ้นสุดยุคสงครามเวียดนาม

แนวคิดที่สาม เป็นที่รู้จักกันในหมู่นักชาวม้งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน โดยอ้างอิงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของชาวจีนและตำนานที่สืบทอดจากบรรพบุรุษเป็นหลัก ซึ่งเชื่อว่าบรรพบุรุษชาวม้งอพยพมาจากชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันออกของประเทศจีน หรือบริเวณทะเลเหลือง โดยค่อยๆ เคลื่อนย้ายมา หากินตามแม่น้ำ หวงโห (แม่น้ำ เหลือง หรือ Dej Dag) เข้ามาสู่บริเวณที่ปัจจุบันเป็นภาคกลางของประเทศจีน เมื่อต้องเผชิญหน้ากับชนเผ่ามองโกลที่อพยพลงมาจากต้นลำน้ำเหลืองและลำน้ำแยงซีเกียง (Dej Ntev) บรรพบุรุษชาวม้งได้อพยพมุ่งหน้าลงทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เข้าสู่บริเวณที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้มีหลักฐานทางวัฒนธรรมของชาวม้งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทะเลและแม่น้ำเหลือง เช่น ลายผ้ารูปก้นหอย เส้นตัดขวางสองเส้นบนลายกระโปรงของหญิงชาวม้งจิวะ ที่เป็นสัญลักษณ์ของ แม่น้ำ เหลืองและแม่น้ำแยงซีเกียง และภาพติดกับตำนานชาวม้งเกี่ยวกับแม่น้ำเหลือง ฯลฯ แนวคิดที่สามนี้อ้างตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์จีน ระบุว่าแหล่งกำเนิดของชนชาติเหมียวมีความสัมพันธ์กับ “ซานเหมียว” และ “หนานหนาน” ในยุคดึกดำบรรพ์ คือตั้งแต่เมื่อประมาณ 5,000 ปีก่อน นักประวัติศาสตร์จีนสันนิษฐานว่าบรรพบุรุษชาวเหมียวหรือชาวม้งน่าจะมาจากสัมพันธ์มิตรชนเผ่าที่เรียกตัวเองว่า “จิวลี” ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ราบภาคตะวันออกของจีน บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเหลืองและแม่น้ำแยงซีเกียง โดยมีจียเอ่ (Txiv Yawg) เป็นหัวหน้า แต่จียเอ่ถูกหวังตี้ (Faj Tim) ผู้นำ สัมพันธมิตรชนเผ่าอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเข้าใจกันในปัจจุบันว่าเป็นบรรพบุรุษของคนจีนนากองกำลังมาจากทางตอนบนของกลุ่มแม่น้ำเหลืองเข้าโจมตีและเข้าครอบครองพื้นที่ดังกล่าว จากนั้นชาวเหมียวหรือชาวม้งจึงอพยพลงทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เข้าสู่บริเวณทะเลสาบตั้งถึง (Dong Ting) ทะเลสาบโปยง (Po Yang) แล้วค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่มณฑลเสฉวน กุ้ยโจวและยูนนาน ในที่สุด

2.2.3 ประชากรชาวม้งในประเทศต่างๆ

ปัจจุบันมีชาวม้งพำนักอาศัยอยู่ในหลายทวีป การกระจายตัวของชาวม้งไปยังหลายประเทศทั่วโลกเป็นผลสืบเนื่องจากการทำสงคราม ความขัดแย้งกับชนเผ่าอื่น หรือการบีบบังคับทางการเมือง การปกครองการอพยพย้ายถิ่นของชาวม้งจึงมีมาตั้งสมัยประวัติศาสตร์ก่อนการยึดครองประเทศจีนของชาวจีน ชาวม้งต้องการดำเนินชีวิตอย่างเป็นอิสระทั้งเสรีภาพในการเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตและรูปแบบการทำมาหากิน และพร้อมต่อสู้เพื่อเสรีภาพดังกล่าว ทำให้ชาวม้งพร้อมที่จะเป็นพันธมิตรกับคู่สงครามที่สัญญาว่าจะให้เสรีภาพในการดำเนินชีวิตและการทำมาหากินกับตน ในประเทศลาวชาวม้งเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับทีมซีไอเอ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ทาการต่อสู้อย่างดุเดือดกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ในสงครามอินโดจีน แต่ในกรณีของประเทศไทย ชนชาวม้งเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ทำสงครามกับรัฐบาลไทยผลการเข้าร่วมทำสงครามและการต่อสู้กับฝ่ายต่างๆของชาวม้งทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นเพื่อหนีภัยจากการแพ้สงครามของฝ่ายตน ซึ่งการแพ้สงครามอินโดจีนในปี 2518

ส่งผลให้ชาวม้งในลาวทะลักเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยได้กำหนดให้ชาวม้งเหล่านี้พำนักอาศัยในศูนย์อพยพชั่วคราวในบริเวณชายแดนของประเทศมาจนกระทั่งมีการตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลลาวในการดำเนินส่งผู้อพยพชาวม้งกลับประเทศลาว แต่ในช่วงระยะเวลาที่ชาวม้งพำนักศูนย์อพยพในประเทศไทยนั้นได้มีประเทศต่างๆเปิดโอกาสให้ชาวม้งสมัครเข้าไปพำนักในประเทศของตนจึงทำให้มีชาวม้งประมาณ 200,000 คนอพยพย้ายถิ่นไปพำนักในประเทศตะวันตกหรือประเทศในเครือจากการสำรวจในปี 2000 พบว่ามีประชากรม้งประมาณ 8,827,404 กระจายตัวอยู่ในประเทศต่างๆทั่วโลก ดังปรากฏตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ประชากรชาวม้งในประเทศต่างๆ (ปี พ.ศ.2543)

ประเทศ	จำนวนประชากร	หมายเหตุ
จีน	7,398,035	รวมชาวม้งทุกกลุ่ม
เวียดนาม	787,604	รวมชาวม้งทุกกลุ่ม
ลาว	315,465	-
สหรัฐอเมริกา	160,000	-
ไทย	126,300	-
พม่า	25,000	(ประมาณ)
ฝรั่งเศส	10,000	-
ออสเตรเลีย	1,600	-
กือาน่า (ฝรั่งเศส)	1,400	-
แคนาดา	600	-
อาร์เจนตินา	500	(ประมาณ)
เยอรมัน	150	(ประมาณ)
นิวซีแลนด์	100	(ประมาณ)

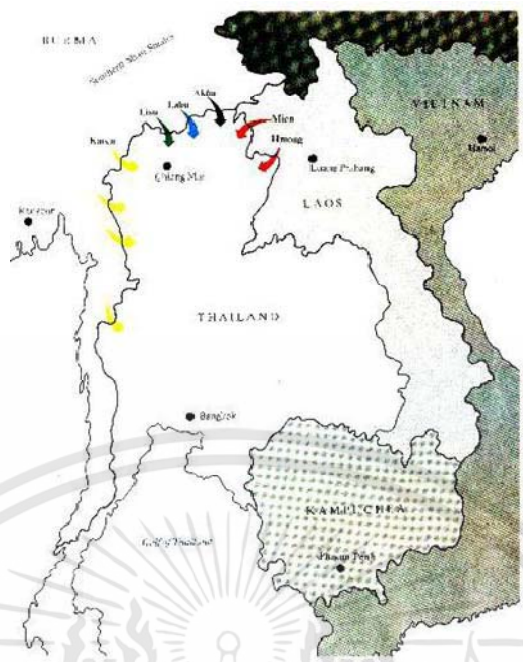
ที่มา : ประสิทธิ์ ลิปรีชา. 2546-2548

2.2.4 เส้นทางอพยพเข้าสู่ประเทศไทย

สามเส้นทางหลักที่บรรพบุรุษชาวม้งอพยพเข้าสู่ดินแดนที่ปัจจุบันเป็นประเทศไทย ได้แก่ เส้นทางแรก อยู่บริเวณชายแดนจังหวัดน่านและพะเยา ซึ่งมีดอยภูแวและภูลังกา เป็นหลักจากนั้น กลุ่มที่เข้ามาทางนี้จึงอพยพโยกย้ายต่อไปยังดอยขุนสถาน (จังหวัดน่านและแพร่) ดอยช้าง ดอยอ่างขาง ภูหินร่องกล้า เข้าค้อ และดอยลานสาง หรือดอยระแหง (Roob Looj Heem) เป็นต้น

ส่วนเส้นทางที่สองนั้นเข้ามาทางผาตั้ง ภูชี้ฟ้า ดอยผาหม่น และที่ราบระหว่างเมืองเชียงของ กับเชียงแสน จากนั้นจึงเข้ามาที่ดอยยาว ดอยช้าง ดอยอ่างขาง ดอยผ้าห่มปก (Laim Phuas Puv) และดอยจ๊กตอก (Laim Caaj Tuj) ในบริเวณประเทศพม่าปัจจุบัน ก็เข้ามาที่ดอยเชียงดาว ดอยสุเทพ ดอยอินทนนท์ ดอยปางอุ๋ง ดอยหมากพริก เป็นต้น

ส่วนเส้นทางที่สามนั้น ข้ามแม่น้ำโขงทางตอนบนบริเวณประเทศลาวและพม่า เหนือท่าซี้เหล็ก แล้วจึงลงมาทางขุนหัวแม่คา ซึ่งอยู่ใกล้บ้านหินแตก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มที่เข้ามาเส้นทางนี้เป็นกลุ่มที่เข้ามาทีหลังสุด คือประมาณช่วงทศวรรษ 2480

ภาพที่ 2.1 การอพยพของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งสู่ประเทศไทย
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 8

2.2.5. การตั้งถิ่นฐานชาวม้งในประเทศไทย

2.2.5.1 การขอสิทธิ์และการเลือกที่ตั้งชุมชน

การเข้ามาตั้งชุมชนของชาวม้ง ในบริเวณที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันในช่วงบุกเบิกนั้นได้ทางการขออนุญาตจากผู้นำชุมชนใกล้เคียง ที่ตั้งหลักแหล่งอยู่ก่อนแล้วพร้อมกับแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่ดูแลในพื้นที่นั้นๆ รับทราบ เป็นต้นว่า ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เจ้าเมือง ข้าหลวง ฯลฯ ทั้งนี้ มักจะมีการนำเอาของป่า ที่มีค่า เช่น ลูกสัตว์ป่า งาช้าง หนังสัตว์ น้ำผึ้ง ฯลฯ มาเป็นสัญลักษณ์บรรณาการในการผูกสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปกครองระดับท้องถิ่นดังกล่าว ทั้งนี้ ในระยะแรกนั้น ผู้นำชาวม้งในหลายพื้นที่ได้รับการแต่งตั้ง จากเจ้าเมืองและข้าหลวงให้เป็นพญา หรือผู้ใหญ่บ้านเพื่อปกครองดูแลชาวบ้าน บนภูเขาด้วยเช่น พญาพิภักดิ์ (บ้านพญาพิภักดิ์ จังหวัดเชียงราย) เป็นต้นการที่เลือกตั้งชุมชนอยู่เฉพาะบนพื้นที่สูงตามภูเขาหลักๆ ในภาคเหนือของประเทศไทยนั้นเป็นเพราะเหตุผลอย่างน้อยสองประการด้วยกัน คือ ประการแรก การเลือกสภาพพื้นที่ดิน ธรรมชาติและอากาศที่เหมาะสมกับการปลูกฝิ่น เพราะฝิ่นเป็นผลผลิตทางการเกษตรหลักเพียงชนิดเดียวที่สามารถขายเป็นเงินสดได้ในช่วงที่ชาวม้งอพยพเข้ามาสู่ดินแดนล้านนา แม้ว่าภายหลังจากที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายห้ามการค้าและเสพฝิ่นทั่วประเทศซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 เป็นต้นมา แต่ความต้องการฝิ่นของประเทศและโลกยังคงมีต่อมา ประการที่สอง ในยุคก่อนทศวรรษ 2500 นั้น มีโรคระบาดหลายอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนบนพื้นที่สูงกับในพื้นที่ราบ เช่น ไข้ทรพิษ โรคเรื้อน ไข้มาเลเรีย ที่ทำให้คนแก่คนแก่ชาวม้งในยุคนั้น อธิบายสาเหตุของการเจ็บป่วยจากโรคต่างๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะไข้มาเลเรีย ว่าเป็นเพราะถูกผีทุ่งนาและแองน้ำในพื้นที่ราบกระทำ ฉะนั้นพื้นที่ราบกลุ่มจึงไม่อยู่ในความสนใจของชาวม้งในการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยจนกระทั่งเหตุการณ์ทั้งสองอย่างข้างต้นเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับมีสถานการณ์การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในพื้นที่หมู่บ้านชาวม้ง โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงราย น่าน เพชรบูรณ์ และตากชาวม้งที่ไม่ฝึกฝักระบบอุดมการณ์ ดังกล่าว จึงได้อพยพหลบหนี เข้ามาตั้งชุมชนอยู่บริเวณพื้นที่ราบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 เป็นต้นมา ตัวอย่างเช่น บ้านนาหนุน และบ้านร่องสำนในจังหวัดพะเยา บ้านป่ากลางในจังหวัดน่าน บ้านห้วยทรายในจังหวัดพิษณุโลก บ้านเข็กน้อย และเล้าลือในจังหวัดเพชรบูรณ์ และบ้านป่าคาเก่ากับเจดีย์ไค้ในจังหวัดตาก เป็นต้น จากนั้นจึงเริ่มมีคนรุ่นใหม่ ที่เรียนจบระดับการศึกษาขั้นต้น ในชุมชนเริ่มเข้ามาเรียนหนังสือ และประกอบอาชีพในเมืองมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันคนที่เริ่มเห็นโอกาสในการขายของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว ก็เริ่มขยายตลาดเข้าสู่ในเมืองในระยะเวลาที่ไล่เลี่ยกัน คือช่วงต้นทศวรรษ 2501 ทางด้านของคนที่อยู่ในชุมชนบนภูเขานั้น เริ่มได้รับการกดดันจากนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย และที่หากินของพวกเขา โดยเฉพาะภายหลังช่วงกลางทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา ที่การสู้รบกับคอมมิวนิสต์ในป่าได้ยุติลง ดังนั้น การอพยพเข้ามาเรียนและทำมาหากินในเมืองของชาวม้งจึงมีมากขึ้นตามลำดับเฉพาะในเมืองเชียงใหม่และอำเภอใกล้เคียงนั้นพบว่ามียุทธศาสตร์ประมาณ 1,400 คน (ประสิทธิ์ สิปรีชา และคณะ. 2546)

จากประวัติศาสตร์ของการอพยพดังกล่าว จะเห็นว่าม้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่แต่เดิมอาศัยอยู่ในบริเวณทุ่งราบแถบแม่น้ำเหลือง จากนั้นจึงต้องอพยพขึ้นเขา ด้วยเพราะถูกแย่งชิงที่ทำกินและเช่าโดยชาวจีน ทำให้ต้องปรับวิถีชีวิตจากการทำนาไปเป็นการทำไร่แทน ประจวบเหมาะกับการนำ ผืนเข้ามาเผยแพร่ในจีนของเจ้าอาณานิคมตะวันตกทำให้ม้ง และกลุ่มชาติพันธุ์บนที่สูงอื่นๆ รับผิดชอบปลูกเพื่อขายให้กับผู้เสฟผืนในเมือง เมื่อต้องอพยพลอยร่นมาทางใต้ของประเทศจีน เข้าสู่บริเวณที่ปัจจุบันเป็นประเทศเวียดนามลาว และไทย จึงยึดเอาการตั้งชุมชนอยู่บนพื้นที่สูงที่เหมาะสมกับการปลูกฝิ่นเป็นหลัก ด้วยเพราะความต้องการของระบบตลาดและผลประโยชน์ของฝิ่นที่ควบคุมโดยทั้งผู้ปกครองของประเทศเจ้าอาณานิคมและประเทศในแถบนี้ แต่ภายหลังจากที่ฝิ่นถูกประกาศให้กลายเป็นของผิดกฎหมาย มาตรการส่งเสริมอาชีพทดแทนพืชทดแทนฝิ่น รวมทั้งการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เปิดประตูสู่สังคมภายนอกมากขึ้นทำให้คนม้ง ตามชุมชนต่างๆ บนดอยสูงต่างมุ่งหน้าเข้าสู่เมืองหรือพื้นที่ราบอีกครั้งหนึ่ง

2.2.5.2 ชุมชนม้งในประเทศไทย

ชาวม้งซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยเวลานั้น อพยพเข้ามาทางเขตประเทศลาว มากกว่าทางด้านรัฐฉานของสหภาพพม่า มีจำนวนประมาณ 50,000 คน มากกว่าชาวเขาเผ่าอื่น แต่เป็นรองชาวกระเหรี่ยงหรือชาวยาง ต่างกันตรงที่ชาวกระเหรี่ยงอยู่ทางด้านตะวันตกของภาคเหนือและภาคกลาง ส่วนชาวม้งนั้นอยู่ตามพรมแดนด้านตะวันออกและด้านตะวันตกด้วย คือตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตจังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดตาก, จังหวัดลำปาง, จังหวัดน่าน, จังหวัดแพร่, จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดเพชรบูรณ์, จังหวัดเลย บางจังหวัดอยู่เพียง 2-3 หมู่บ้าน บางจังหวัดหลายสิบหมู่บ้าน ชาวม้งเหล่านี้อยู่บนภูเขาสูงตั้งแต่ 4,000 ฟุตขึ้นไป นับว่าอยู่สูงกว่าชาวเขาทุกเผ่า ชาวม้งในไทยอพยพเข้ามาราว 60 ปีมาแล้ว มีประมาณ 180 หมู่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งระหว่าง 10-40 หลังคาเรือน ที่ใช้จำนวนประมาณนี้ถือตามที่ชาวต่างประเทศบางท่านได้เขียนไว้ร่วมกับจำนวนที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 3 ปีมานี้ จำนวนเหล่านี้ไม่แน่นอนนักเพราะ ไม่ได้มีการสำรวจพลเมืองอย่างชนิดแยกเผ่า ทั้งชาวเขาเผ่าต่างๆ เองมีการอพยพโยกย้ายเสมอด้วย

2.2.5.3. ชุมชนม้งในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

ในส่วนของดินแดนล้านนาหรือภาคเหนือของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น เข้าใจว่าชาวม้งเริ่มอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งระหว่างช่วงต่อคริสต์ทศวรรษ 1800 และ 1900 โดยในบันทึก

ชาวตะวันตก พบว่ามีคนมั่งตั้งหมู่บ้านอยู่ในจังหวัดตากก่อนหน้าปี ค.ศ. 1929 แล้ว (Bernatzik, 1970) และจากเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการโรงเรียนรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนมั่งแห่งแรกคือที่บ้านนายเลาตา หมู่บ้านมั่ง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตากเป็นโรงเรียนประชาบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2478 หรือปี ค.ศ. 1935 (สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. 2527)

ชาวมั่งในจังหวัดน่าน จากการสำรวจพบว่ามีชาวมั่งอาศัยอยู่มากกว่าทุกจังหวัด คืออยู่ในเขตตำบลบ่อเกลือเหนือ, ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอปัว กับตอนเหนือของอำเภอทุ่งช้าง เพราะพื้นที่ตอนนั้นเป็นภูเขาสูง อยู่ติดกับเขตแขวงไชยะ แห่งประเทศลาว ห่างไกลจากที่ตั้งอำเภอและตัวจังหวัดน่านมาก เป็นการเหมาะสมสำหรับชาวมั่ง ทำการลักลอบปลูกฝิ่นและค้าฝิ่น อำเภอเมือง, อำเภอนาน้อย และอำเภอสา จังหวัดน่านมีชาวมั่งตั้งบ้านเรือน อยู่บนเขาบ้างเหมือนกัน

ชาวมั่งในจังหวัดเชียงราย เมื่อ 15 ปี ก่อน มีข้อมูลว่าชาวมั่งอาศัยอยู่บนดอยช้างทางทิศตะวันตกของตัวเมืองเชียงราย ภายหลังได้อพยพไปอยู่ที่อื่น คงเหลืออยู่แต่ชาวย้า ชาวลีซอ อาศัยอยู่บนดอยช้างเท่านั้น ในเขตอำเภอเมืองมีชาวมั่งอยู่บนดอยทุ่งก่อ ตำบลทุ่งก่อ อยู่กันมากตามภูเขาติดและใกล้พรมแดนประเทศลาว ในเขตอำเภอเชียงของ, อำเภอเทิง, อำเภอเชียงคำ ตามสถิติการสำรวจพลเมืองของอำเภอเทิง เมื่อ พ.ศ. 2500 มีชาวมั่งอยู่ 1,198 คน เป็นชาย 597 คน หญิง 601 คน คือตำบลยางฮ่อม, ตำบลป่าตาล, ตำบลตับเต่า ฯลฯ อำเภอเชียงของมีอยู่บนดอยหลวงและภูเขาทางพรมแดนติดกับลาว อำเภอเชียงคำอยู่บนดอยน้ำบง, ดอยปาย, ดอยกิ่งไผ่, ดอยห้วยเหมี้ยง, ดอยบ้านหลวง, ดอยผาจะล่อ, ดอยนาง, ดอยผาแดงอำเภอปงบนดอยภูลังกาและบนภูเขาติดต่อกับเขตน่าน, แพร่ แต่มีจำนวนน้อยกว่าชาวย้า อำเภอเวียงป่าเป้าอยู่ในเขตตำบลเวียง

ในจังหวัดเชียงใหม่ ชาวมั่งอาศัยอยู่ในเขตอำเภอฝาง, อำเภอเชียงดาว, อำเภอแม่แตง, อำเภอหางดง, อำเภอสันป่าตอง, อำเภอสะเมิง, อำเภอจอมทอง, อำเภอฮอด, อำเภออมก๋อย ฯลฯ อำเภอเชียงดาวอยู่บนภูเขาในเขตตำบลเมืองคอง, ตำบลเมืองนะ, ตำบลเวียงแหง ไม่ห่างไกลจากหมู่บ้านชาวลีซอ และชาวมูเซอ พวกชาวมั่งได้เข้ามาอยู่ในนิคมของกรมประชาสัมพันธ์ ณ ดอยผาปู้จอง อำเภอนี้ 18 หลังคาเรือนอาชีพปลูกพืชไร่ และปลูกกาแฟ, ชา, มันฝรั่ง อำเภอแม่แตงมีที่ตำบลป่าแป๋ อำเภอสะเมิง อยู่ในตำบลบ้านแก้ว อำเภอหางดงอยู่บนดอยปุย ไม่ห่างไกลจากพระธาตุดอยสุเทพนัก มีหมู่บ้านหนึ่ง 40 หลังคาเรือนจำนวนชายหญิงประมาณ 300 คน ตัดฟันต้นไม้เพื่อทำไร่บริเวณสาขาของลำห้วยแก้ว อำเภอจอมทองอยู่บนดอยอินทนนท์หรือดอยอ่างกา อำเภออมก๋อยมีจำนวนน้อยกว่าชาวกะเหรี่ยง อำเภอฮอดอยู่ในเขตอำเภอบ่อหลวง

ชาวมั่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชาวมั่งอยู่บนภูเขาในเขตตำบลบ้านโป่ง, ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย ตำบลแม่ยวมน้อย อำเภอขุนยวม และตำบลอื่นอีก

ชาวมั่งในจังหวัดตาก ปรากฏมีชาวมั่งอยู่ในเขตตำบลแม่ละเมา อำเภอตากกับในเขตอำเภอแม่สอด ซึ่งทำท่าจะย้ายเข้าไปอยู่ตอนเหนือของจังหวัดกาญจนบุรีอย่างเดียวกันกับชาวกะเหรี่ยง แต่ชาวกะเหรี่ยงอยู่ตามที่ราบและเนินเขาเตี้ยในป่าลึกมากกว่าอยู่ตามภูเขา ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายลงมาทางพรมแดนด้านตะวันตกไกลกว่าชาวเขาเผ่าอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถือว่า “ที่ไหนเป็นภูเขามิต้นไม้ขึ้นเขียวชอุ่มอยู่ ที่นั่นเป็นแผ่นดินของชาวมั่ง”

จังหวัดลำปาง ซึ่งอยู่ตอนกลางของภาคเหนือ ใต้จังหวัดเชียงรายและทิศตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ปรากฏว่ามีชาวมั่งตั้งบ้านเรือนอยู่ตามต้นน้ำขุนห้วยหก กับขุนแม่เหมี้ยง

อำเภอแจ้ห่ม เมื่อกลางปี พ.ศ. 2504 รวม 29 หลังคาเรือน จำนวน 192 คน เป็นชาย 100 คน หญิง 92 คน ม้า 21 ตัว หมู 106 ตัว วัว 13 ตัว แพะ 8 ตัว

ทางด้านทิศตะวันออกของประเทศไทย ชาวม้งได้เคลื่อนย้ายลงมาตามเทือกเขาจากเหนือจนถึงภาคกลางและภาคอีสาน คือนับตั้งแต่จังหวัดเชียงราย, ลำปาง, แพร่, น่าน, อุตรดิตถ์, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์และบนเขาใกล้พรมแดนลาวของจังหวัดเพชรบูรณ์ก็มีอยู่เฉพาะบนภูเขาภูมโล สูง 7,000 ฟุต ในเขตอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีชาวม้ง 5-6 หมู่บ้าน จำนวนคน 1,739 คน มีอาชีพปลูกฝิ่นและไร่ข้าว ชาวม้งเหล่านี้อพยพมาจากจังหวัดน่าน, จังหวัดพิษณุโลกและในเขตประเทศลาว นับว่าก้าวลงมาจากเหนือไกลกว่าชาวเขาทุกเผ่า ซึ่งยังเป็นที่น่าสงสัยว่าตามภูเขามแดนภาคอีสานคือจังหวัดหนองคาย นครพนมคงมีพวกชาวม้งอพยพเข้ามาอยู่บ้างเพราะอยู่ไม่ห่างไกลจากถิ่นของชาวม้งแห่งแขวงเชียงขวาง, ชาเหนือของประเทศลาวมากนัก (เกศินี ศรีรัตน์. 2554 : 14)

จากข้อมูลของกองสงเคราะห์ชาวเขา ปี 2541 ระบุว่าในประเทศไทย มีประชากรชาวเขาเผ่าม้ง จำนวน 122,768 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ของประชากรชาวเขา ที่ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในประเทศไทยประมาณ

ร้อยละ	20	ของประชากรม้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย
ร้อยละ	19.5	ของประชากรม้งอยู่ในจังหวัดตาก
ร้อยละ	17	ของประชากรม้งอยู่ในจังหวัดน่าน
ร้อยละ	15.5	ของประชากรม้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
ร้อยละ	10	ของประชากรม้งอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์

นอกจากนี้กระจายอยู่ในจังหวัด พะเยา พิษณุโลก กำแพงเพชร แม่ฮ่องสอน แพร่ ลำปาง เลย และสุโขทัย ตามลำดับ แต่ในปัจจุบันจังหวัดที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ชาวเขาเผ่าม้ง จำหน่ายอย่างแพร่หลายคือ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหญ่ จึงมีมูลค่าการผลิตเพื่อจำหน่ายสูง

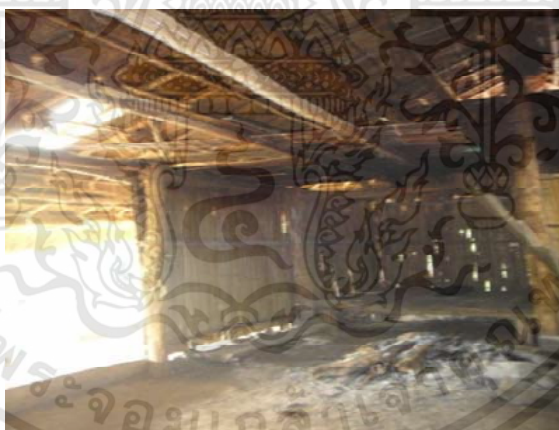
ชาวม้งชอบตั้งบ้านเรือนอยู่บนภูเขาสูงที่มีอากาศเย็น ห่างไกลจากหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าอื่น พื้นที่ ที่ปลูกสร้างบ้านเรือนนั้นเป็นพื้นที่ลาดลงมาจากยอดเขาค่อยๆลดเขา ไม่ชันนัก อยู่ใกล้กับต้นน้ำหรือลำธารสามารถไปตักน้ำ ขึ้นมาหรือต่อรางไม้ไผ่ลงมาใกล้กับตัวหมู่บ้านได้สะดวก บ้านเรือนปลูกเป็นโรงติดกับพื้นดิน ยกพื้นสูงเพียงที่นอน นอกนั้นเป็นพื้นดิน ฝาเรือนใช้ไม้ฟากตั้งพวกมีฐานะดีใช้ไม้กระดานซึ่งดกกลมทำเป็นแผ่นบางๆ แล้วนำมาตอกกลึงลงในดินราว 1 ศอก ตั้งเรียงกันขนาดด้วยไม้ไผ่ข้างล่างข้างบน ส่วนหลังคานั้นใช้ไม้ไผ่ผ่าครึ่งตามทางยาว เสาข้อออกวางประกบคว่ำอันหนึ่ง หายอันหนึ่ง บางหมู่บ้านมุงหลังคาด้วยใบคาหรือใบก่อ ภายในบ้านมีเตาไฟอยู่บนพื้นดิน ตรงกลางสำหรับผิงไฟ, วางน้ำชา ใช้เป็นที่รับแขกกับมีเตาไฟใช้ดินก่อ สำหรับวางกระทะต้มผักให้หมู และใช้ทำอาหารด้วย ครกตำข้าวอยู่ในบ้านทางด้านหน้า ข้างๆครกยกสูง 1 ศอก แบ่งเป็น 3-4 ห้อง ตั้งอยู่ระหว่างประตูหน้ากับประตูหลังบ้าน การปลูกสร้างบ้านเรือนของชาวม้งต่างคนต่างทำ มักไม่ช่วยเหลือกัน นอกจากเป็นญาติพี่น้องบุตรหลานที่สนิทเท่านั้น แบบแปลนบ้านเรือนชาวม้งคล้ายคลึงกัน ถ้ามีสมาชิกภายในครอบครัวมากก็จะต่อเติมบ้านเดิมโดยการสร้างยาวต่อออกไป บางหลังมีเพียง 2 คน สามิภรรยาปลูกเป็นโรงสี่เหลี่ยม มีประตูเดียว เตาไฟอยู่ติดประตูส่วนที่นอนยกพื้นสูงจากพื้นดินเล็กน้อย มีฝากันรอบหรือไม่มีฝากันห้องนอนก็ได้ แต่ตัวบ้านนั้นสำหรับผู้อยากจนใช้เพียงไม้ฟากสับแผ่นตั้งเรียงต่อกันไป โดยไม่มีไม้ไผ่ขนาดเป็น 3 ตอนติดกับตัวบ้านเป็นโรงม้า, คอกหมู, เล้าไก่ สร้างด้วยไม้ไผ่เรียงรายข้างนอก ไม่มีรั้วบ้านหรือรั้วหมู่บ้านอย่างชาวก่อ ส่วนมากไม่นิยมต่อท่อหรือรางไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไผ่นำน้ำมาจากที่สูงมาใช้ภายในหมู่บ้านอย่างชาวเข่าชาวลีซอ การตักน้ำแทนที่จะเอาน้ำเต้าหรือ กระจบอกไม้สั้นๆขนาด 2 ฟุต ใส่ตะกร้าสะพายไปตักน้ำในลำธาร หรือแอ่งน้ำขามั้งใช้กระจบอกไม้ไผ่ ขนาดใหญ่ ซึ่งชาวเหนือเรียก “ไม้หก” ยาว 4 ฟุต ทะลุข้อข้างในออกสะพายบนหลังโดยไม่ใช่บรรจุใน ตะกร้า 2 กระจบอกเดินลงไปตักน้ำจากลำธาร

ภาพที่ 2.2 ลักษณะภายนอกบ้านแบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555

ภาพที่ 2.3 ลักษณะภายในบ้านแบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ลักษณะภายในบ้าน “หิ้งผีบรรพบุรุษ” แบบดั้งเดิมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : สุธิษา ศรพรหม. 2555

2.2.6 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อยชาวม้งในไทย

ชาวม้งในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 เผ่า คือ ม้งขาว, ม้งดำ กับม้งลาย ทั้ง 3 เผ่านี้มีภาษา, วัฒนธรรม, ขนบประเพณีความเป็นอยู่คล้ายคลึงกันมากจนแทบไม่ทราบว่าเป็นชาวม้งเผ่าไหน จะแตกต่างกันบ้างก็เพียงเครื่องแต่งกาย

ชาวม้งขาว (White Hmong) ทั้งชายหญิง มีแถบผ้าสีขาวหรือสีฟ้าอ่อน ติดทาบอยู่ปลายแขนเสื้อ ผู้หญิงสวมกระโปรงสีขาว ไม่มีลวดลาย แต่กระโปรงสีขาวนี้สงวนไว้สวมในโอกาสพิเศษเท่านั้น แต่หากเป็นเวลาปกติสวมกางเกงขายาวทรงหลวมแทน (Paul and Elaine Lewis, 1984 : 110) ชาวม้งขาวมีจำนวนมากกว่าม้งดำและม้งลาย พวกเขาอาศัยอยู่บนดอยสูง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใกล้กับพระธาตุดอยสุเทพเป็นม้งขาว พวกนี้อาศัยอยู่ทั่วไปในจังหวัดเชียงใหม่, เชียงราย, น่าน, แพร่, ตาก ฯลฯ

ภาพที่ 2.5 เสื้อของผู้หญิงม้งขาว เป็นเสื้อแขนยาวสีดำมีแถบสีขาวหรือสีฟ้าอ่อนติดที่ปลายแขนเสื้อ
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 108

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 กระโปรงของมังชาวเป็นกระโปรงพลีทสีขาวล้วน แต่มีไว้สำหรับสวมในโอกาสพิเศษ
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 110

ภาพที่ 2.7 สาวชาวมังชาวจะสวมกางเกงขายาวตัวหลวมสีดำแทนกระโปรงพลีทสีขาวสำหรับวันปกติ
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 117

ชาวมังดำ(Blue Hmong) ชอบแต่งกายด้วยชุดสีดำ มากกว่าสีอื่น ผู้ชายสวมเสื้อเปิดให้เห็นท้องผู้หญิงสวมเสื้อแขนยาวตัดด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้ากำมะหยี่สีดำ ผ่าหน้า เสื้อผ้าสำหรับโอกาสพิเศษ ตกแต่งด้วยลายปักที่คอเสื้อยาวลงมาจนถึงเอว ชอบตั้งบ้านเรือนอยู่ตามพรมแดนไทย และมีอย่างประปรายในเขตจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่, น่าน ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 ครอบครัวของชาวม้งดำ จะเห็นได้ว่าผู้ชายสวมเสื้อเปิดให้เห็นท้องผู้หญิงสวมเสื้อแขนยาว สีดำ ฝ่าหน้า เสื้อผ้าสำหรับโอกาสพิเศษตกแต่งด้วยลายปักที่คอเสื้อยาวลง มาจนถึงเอวผู้หญิงมวยผมเป็นก้อนกลมไว้ด้านหลังบนศีรษะเฉียงมาทางด้านหน้า

ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 125

ภาพที่ 2.9 สาวชาวม้งดำจะสวมเสื้อแขนยาวสีดำ ฝ่าหน้า เสื้อผ้าสำหรับโอกาสพิเศษตกแต่งด้วยลายปักที่มีความละเอียด สวยงามและพันน่องด้วยผ้าสีดำ ทรงผมทาบเป็นมวยใหญ่บนศีรษะเฉียงมาทางด้านหน้า

ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 111

ชาวม้งลาย ผู้ชายสวมเสื้อยาวถึงเอวไม่เปิดพุงอย่างผู้ชายม้งขาว ม้งดำ กางเกงสีดำถึงตาตุ่ม เป้ากาง ผู้หญิงสวมกระโปรงจีบเป็นดอกสี่เหลี่ยมสีขาวเล็กๆ โปกศีรษะด้วยผ้าลาย มีอยู่ในตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด, อำเภออมก๋อย, อำเภอสะเมิง, อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอป่า, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และชายแดนจังหวัดน่าน ม้งลายในแขวงเชียงขวาง, แขวงซา เหนือ
นั้นผู้หญิงมีแขนเสื้อพาดแถบลายเป็นบังๆ บางคนสวมเสื้อลายดอก

ภาพที่ 2.10 เสื้อของผู้หญิงชาวม้งลาย
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 111

ภาพที่ 2.11 ผ้าโพกศีรษะของผู้หญิงชาวม้งลาย ทำด้วยผ้าลาย
ที่มา : Paul and Elaine Lewis. 1984 : 108

ภาพที่ 2.12 สาวน้อยชาวม้งลายกำลังเล่นโยนลูกช่วงในเทศกาลปีใหม่ม้งสวมเสื้อแขนยาวสีดำ
ผ้ากำมะหยี่และผ้าแพรวตกแต่งด้วยแถบผ้าสีต่างๆที่คอเสื้อและใส่เครื่องประดับเงิน
ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 119

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.7 ลักษณะความเป็นชาติพันธุ์ม้ง

2.2.7.1 การแต่งกาย

สีดำเป็นสีที่ชาวหม้งทั้งชายหญิงใช้เป็นเครื่องแต่งกายมากกว่าสีขาวและดอกกลดลาย นักเขียนชาวยุโรปบางท่านว่ามีชาวหม้งเขียว (The green Meo) และชาวหม้งสีน้ำเงิน (The blue Meo) ในประเทศไทยแต่นามนี้ใช้เรียกเฉพาะชาวหม้งดำ ซึ่งผู้ตั้งนาม “ชาวหม้งดำ ” คือชาวไทยในภาคเหนือ และชาวลาวตอนเหนือของประเทศลาวไม่ใช่ชาวจีน ชาวเขาเผ่าอื่นในมณฑลยูนนานหรือในรัฐฉานของพม่า ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าเสื้อผ้าที่ชาวหม้งใช้ต้องเป็นสีดำอย่างเดียวกันกับชาวมูเซอดำ , ชาวก้อ, ชาวเย้าใช้จะเป็นสีบลู (blue) หรือสีน้ำเงิน, สีฟ้า, สีเขียว (green) นั้นเป็นไปได้

เป็นความจริงที่ชาวหม้งหรือชาวเขาเผ่าอื่นใช้ใบฮ่อมหมักย้อมผ้าเป็นสีน้ำเงินในครั้งแรก แต่เมื่อย้อมหลายครั้งเข้าจะเปลี่ยนสีน้ำเงินดำ หรือเรียกว่า dark blue ถ้านำไปหมักในดำโคลนหรือลูกรักไม้บางชนิดเข้าก็กลายเป็นสีดำ มากกว่าสีน้ำเงิน ไม่ปรากฏมีสีเขียวหรือสีน้ำเงินเหลือเลย ปัจจุบันมักซื้อผ้าดำนำไปตัดเย็บเสื้อผ้า บางคนใช้ผ้าแพรไหมสีดำ ขึ้นเงามันด้วยซ้ำไป ไม่ค่อยทอผ้าเองอย่างแต่ก่อน

เสื้อของผู้ชายตัดเย็บรัดตัว แขนยาวถึงข้อมือ พวกชาวหม้งลายไม่ติดแถบผ้าสีขาวปลายแขนเสื้อ แต่ชาวหม้งบางคนติดแถบผ้าสีขาวขนาด 2-3 นิ้ว ปลายแขนเสื้อ ตัวเสื้อของผู้ชายชาวหม้งดำ ยาวลงมาจากต้นคอถึงร่องกลางหน้าอก เปิดให้เห็นท้องแสดงถึงความสมบูรณ์ของร่างกาย เป็นความงามอย่างหนึ่งของผู้ชายที่ผู้หญิงชาวหม้งนิยมชมชอบ ชายผู้มีอาวุโสไม่ยอมเปิดท้องกว้างให้เห็นถนัดอย่างชายหนุ่ม แต่ยั้งเว้นช่องว่างเหนือชายพกกางเกงขนาดกว้าง 2 นิ้วไว้ ส่วนชายชาวหม้งลายนั้นไม่เปิดเสื้อให้เห็นท้องหรือพุงอย่างชาวหม้งขาวและชาวหม้งดำ เสื้อของชาวหม้ง ผ่าอกข้างจากต้นคอมาทางเอวซ้ายมากกว่าทางเอวขวานิดเดียวคือยังไม่ถึงเอวข้างที่เดียว เสื้อของชาวหม้งรัดตัวมากกว่าเผ่าอื่น

ภาพที่ 2.13 เสื้อของผู้ชายชาวหม้งแบบต่างๆ ตัวเสื้อมักจะสั้นแขนยาว ตัดด้วยผ้าสีดำตกแต่งด้วยผ้าปักและผ้าสีต่างๆ

ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 115

กางเกงของผู้ชาย มีลักษณะเดียวกับกางเกงของชาวจีน คือมีความยาวถึงข้อเท้า มีเป้ากว้าง ตัดอย่างหลวมๆ หย่อนยานเทิบเทา ชาวหม้งชาวบนดอยทุ่งก่อจังหวัดเชียงราย สวมกางเกงไม่หลวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากอย่างชาวมังฆวแถบจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชายหนุ่มนิยมคาดเอวด้วยผ้าฝืนใหญ่สีแดง บางคนใช้ผ้าดอกกลวตลายคาดเอวแทน แต่ปล่อยชายผ้า 2 ข้างตวัดมาปกข้างหน้าประมาณ 1 ฟุต หรือ 1 ฟุตครึ่ง

ภาพที่ 2.14 กางเกงผู้ชายชาวมังฆวตัดเย็บด้วยผ้าสีดำ ยาวถึงข้อเท้า เป้ากางหย่อนลงมาจนเกือบถึงข้อเท้า ปลายขาตกแต่งด้วยลายปัก

ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์, 2554 : 25

ภาพที่ 2.15 ผ้าคาดเอวของผู้ชายทำ เป็นแถบกว้างประมาณ 5 นิ้ว เมื่อผูกที่เอวแล้วจะห้อยชายทั้งสองข้างลงมาด้านหน้า ปลายทั้งสองข้างมักประดับด้วยผ้าปัก

ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 114

ปัจจุบันผู้ชายชาวมังฆวในเขตจังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะพวกชาวมังฆวนิยมใช้เข็มขัดเงินคาดทับบนผ้าคาดเอวแล้วมีชายผ้าเป็นดอกกลวตลายห้อยลงมาปิดข้างหน้าเป็นรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามเหลี่ยม 2 มุมบนกางเกงตรงข้างหน้า ต่างกับพวกชาวเมืองทางด้านทิศตะวันออกติดกับเขตประเทศลาว

ภาพที่ 2.16 ปัจจุบันผู้ชายชาวเมืองในเขตจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนนิยมคาดเข็มขัดเงินทับผ้าคาดเอว ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สวมใส่
ที่มา : <http://banluangcity.org>

หมวกของผู้ชาย ที่ผู้ชายชาวเมืองนิยมสวมเป็นประจำนั้น รูปทรงของหมวกมีลักษณะอย่างกะลามะพร้าว ทำด้วยผ้าสีดำ มีพู่สีแดงบนยอดหมวก ผู้ชายชาวเมืองจึงมีที่สังเกตได้ง่ายว่าแตกต่างกับผู้ชายชาวเขาเผ่าอื่นตรงสวมหมวกกลมๆ สวมกำไลคอหรือห่วงโลหะเงิน เลื้อยรัดตัดผ้าออกมาทางเอว ซ้ายมากกว่าทางขวา เปิดให้เห็นพุง มีผ้าคาดเอวหรือเหน็บเอว หมวกสีดำกลมๆอย่างกะลามะพร้าว นั้น ไม่ใช่เป็นเครื่องแต่งกายประจำเผ่าของผู้ชายชาวเมืองดั้งเดิม เป็นแบบของผู้ตีชาวจีนใช้สวมทั่วไปในมณฑลยูนนาน, กวางสี, ไทเวจ ฯลฯ ชาวเมืองอาศัยอยู่ในดินแดนเหล่านั้นมานานจึงนำเอามาใช้ เพราะง่ายกว่าการโพกผ้าเพียงหีบขึ้นสวมได้ทันที เวลาไม่ต้องการใช้ก็พับสอดเหน็บไว้ที่เอวหรือแขวนไว้ข้างฝา หมวกของชาวเมืองแท้จริงนั้นใช้ผ้าลายผืนกว้างประมาณ 1 คืบไม่ยาวมากนัก ทาเป็นถุงกระสอบหรือกระทอเล็กๆสวมบนศีรษะทั้งผู้หญิงผู้ชาย สำหรับชายหนุ่มบางคนมีเหรียญเงินห้อยที่หมวกนี้ด้วย

ภาพที่ 2.17 หมวกของผู้ชายชาวเมืองซึ่งเลียนแบบมาจากผู้ตีชาวจีน
ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 114

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้วงคอเงิน เป็นเครื่องประดับกายซึ่งทุกคนขาดไม่ได้ไม่ว่าชายหรือหญิง แสดงถึงฐานะและเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวม้ง ชายหนุ่มบางคนสวมห้วงคอโลหะเงินซ้อนๆกัน 4-5 อันห้วงคออันหนึ่งใช้เงินเหรียญรูปไหลอมหล่อตกราว 25 ถึง 30 เหรียญรูป ทำด้วยโลหะเงินแท้ บางคนทำห้วงคอเงินเรียงรายติดกันเป็นชั้นๆถึง 4-5 ห่วง ตรงปลายมีสายโซ่เงินห้อยลงมาแขวนแผ่นโลหะเงินสี่เหลี่ยมไว้ที่หน้าอก พวกเขาอยู่ในเขตประเทศลาวทาโซ่เล็กๆคล้องห้อยลงมาทับสืบกว่าสาย ผู้ชายสูงอายุหรือมีภรรยาแล้วไม่นิยมประดับเครื่องแต่งกายมากอย่างชายหนุ่ม มักสวมห้วงคอเงินเพียง 1 อันหรือ 2 อัน เท่านั้น

ภาพที่ 2.18 ชายหนุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีจะสวมห้วงคอเงินที่เรียงต่อกันหลายๆชั้นบางคนมีสายโซ่เงินเล็กห้อยลงมาแขวนแผ่นโลหะต่อจากห้วงนั้นอีกทับสืบสายที่มา : <http://banluangcity.org>

อาวุธ ประจำตัวของผู้ชาย คือมีดสั้นใส่ฝักเหน็บไว้ตรงเอวด้านหน้าหรือตรงชายพกกางเกงมีดพริ้ว ใส่ในฝักหวยเหน็บข้างหลังเวลาไปไร่ ดาบยาว ใช้ติดตัวเดินทางไปหัวเมืองไกลทางด้านพม่า ชาวม้งถนัดในการร่ายรำดาบยาว โดยเลียนแบบมาจากชาวไทยใหญ่ในเขตรัฐฉานของพม่า ปืนแก๊ป ทำเองด้วยด้ามรมเหล็กหรือท่อเหล็กยาวๆรูปร่างเล็กยาวมองไกลๆ คล้ายไม้เท้ามีหัวโค้งงอใช้ในการยิงสัตว์ป่าเช่น ชะนี, ลิง, ไก่ป่า ฯลฯ นอกจากนี้มี หน้าไม้ ใช้อย่างเดียวกับปืนแก๊ป

การแต่งกายของผู้หญิงชาวม้ง สวมผ้าถุงรูปทรงกระสอบบนศีรษะอย่างเดียวกับผู้ชาย แต่ใช้ผ้าสีดำหรือเป็นลายดอกกลดลายหรือริ้วตั้งตรงขึ้นไปหลายสี บางคนมีโลหะเงินทำเป็นแท่งกลมเล็กยาวโค้งลงมาจากศีรษะหลังลงมายังต้นคอ ข้างหลัง บางทีสวมถุงผ้าลายเป็นรูปปลายแหลมข้างบน

เสื้อสีดำ แขนยาวถึงข้อมือ ข้างหลังมีปกผ้าลายสี่เหลี่ยมปิดประมาณ 1 คืบอย่างปกเสื้อข้างหลังทหารเรือ มีกำไลแขนใส่ซ้อนกันหลายอัน เสื้อยาวปิดเอวไม่เปิดท้องอวดพุงอย่างผู้ชาย ผ่าอกกลางแต่ติดแถบผ้าสีขาวริมของเสื้อขนาด 2-3 นิ้ว แล้วทับซ้อนไขว้เล็กน้อยโดยมีเข็มกลัดที่หน้าอก ผู้หญิงที่มีเด็กอ่อนไม่ยอมมกลัดเข็มกลัดที่หน้าอกมักปล่อยให้เปิดเห็นถันเพื่อเวลาเด็กหิวจะได้เปิดให้กินนมง่าย

ภาพที่ 2.19 การแต่งกายของผู้หญิงชาวม้ง สวมเสื้อแขนยาว สีดำ ยาวถึงเอวและกระโปรงพลีท้อยม ด้วยฮ่อม ตกแต่งชายกระโปรงด้วยผ้าปัก มักจะพันแข้งด้วยผ้าสีดำ เพื่อป้องกันความหนาวและรอยขีดข่วนเมื่อต้องทำงานในไร่

ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 116

ผู้หญิงชาวม้งชาวสวมทางเงงสีดำ ชายาวอยู่กลับบ้านหรือเวลาทำงาน ส่วนกระโปรงสีขาวจับรอบเอวสั้นแค่หัวเข่านั้นมักสวมในเวลาเข้าไปในเมืองหรือเวลามีงานพิธีต่างๆ ไม่ใช่พร้าเพรื่อ เพราะเปื้อนง่าย ผู้หญิงชาวม้งลายสวมกระโปรงเป็นดอกกลดลาย นอกจากนี้มีแผ่นผ้าสีเหลี่ยมผืนผ้าปิดจากเอวด้านหน้าคล้ายผ้ากันเปื้อนของแม่ครัวชาวยุโรป ปล่อยยาวลงไปถึงหน้าแข้ง ผ้าผืนนี้เย็บแถบริมผ้ากว้างประมาณ 4-5 นิ้วด้วยสีขาวหรือสีดำ รอบทั้ง 4 ด้านตรงกลางเป็นผ้าสีดำ หรือสีขาวกว้างขนาดเดียวกัน ทั้งหมดอยู่บนผ้าชั้นเดียว บางคนใช้ผ้าตรงกลางเป็นดอกกลดลายต่างๆมีผ้าคาดเอวสีแดงหรือผ้าลายทับเอวโดยรอบ

ภาพที่ 2.20 ผู้หญิงชาวม้งชาวสวมมักสวมกางเกงยาวตัวหลวมสีดำแทนกระโปรงพลีทสีขาวที่จะเก็บไว้สวมใส่ในโอกาสสำคัญเท่านั้นเนื่องจากกระโปรงสีขาวเปื้อนได้ง่าย

ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้หญิงใช้ผ้าพันแข้งสีขาวหรือสีดำ ไม่สวมรองเท้า เครื่องแต่งกายเหล่านี้แตกต่างกันไปเพียงเล็กน้อยส่วนตุ้มหูใช้อย่างเดียวกับผู้หญิงชาวเย้าคือทำเป็นวงกลมเล็กๆมีลูกศรตรงกลางทำด้วยโลหะเงิน

กระโปรงผู้หญิงชาวม้งนั้น ใช้ทอด้วยต้นป่านชนิดหนึ่ง เรียกกันว่า “ปาง” แล้วจีบรัด ดอกกลดลายที่เห็นบนกระโปรง ผ้าปิดใต้เอวข้างหน้า หรือหมวกผ้าทรงกระสอบนั้น ไม่ได้ปักอย่างชาวเย้า มีปักบ้างเพียงส่วนน้อย นอกนั้นใช้ย้อมเป็นดอกกลดลาย วิธีทอ ผัดดอกกลดลายนี้เขาใช้เขียนด้วยขี้ผึ้งอุ่นไฟลงบนผ้าราว 4-5 วันแล้วนำไปย้อมสี ส่วนที่ไม่ได้ถูกขี้ผึ้งจะจับสีดำ หรือสีอื่นๆ ศิลปะการเขียนกลดลายนี้มีลักษณะอย่างจีน

ภาพที่ 2.21 กระโปรงของผู้หญิงชาวม้ง ตัดเย็บด้วยผ้าที่ทอขึ้นเองจากต้นกัญชงความยาวพอดีเข่านำมาเขียนลายเขียนและย้อมด้วยใบฮ่อม ตกแต่งด้วยผ้าปักที่ชายกระโปรงและเศษผ้าชิ้นเล็กที่ตัวกระโปรง

ที่มา : Paul and Elaine Lewis, 1984 : 109

2.2.8 บุคคลิกภาพและภาพลักษณ์ชาวม้ง

ชาวม้งเป็นกลุ่มคนที่รักอิสระภาพและเสรีภาพ ชาวม้งมีจิตสำนึกว่าตนเองเกิดมาในพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาลแห่งเทือกเขาโดยไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้นไว้ ตลอดระยะเวลาหลายร้อยปี ชาวม้งดำเนินชีวิตด้วยจิตแห่งอิสระภาพ ชาวม้งยึดถือคุณค่าของเสรีภาพและความเป็นตัวตนม้งเหนือกว่าชีวิตที่ดำรงอยู่อย่างสะดวกสบายและพร้อมจะทำสงครามถ้าเสรีภาพถูกคุกคาม หรือ พร้อมจะร่วมสงครามเป็นพันธมิตรกับผู้ที่สัญญาว่าจะให้เสรีภาพในการดำเนินชีวิตและการจัดการเศรษฐกิจของตน เมื่อใดก็ตามที่ถูกบังคับกดขี่จากผู้ปกครองดินแดน ชาวม้งจะลุกขึ้นทำการก่อกบฏ ดังปรากฏหลายครั้งในประวัติศาสตร์จีนแต่ละครั้งได้รับการปราบปรามอย่างหนัก โดยเฉพาะกบฏไถ่ผิง กบฏจงแดง-ธงขาว (ค.ศ. 1856-1872) และกบฏฮ่อจงดา นั้นส่งผลโดยตรงต่อการอพยพของชาวม้งจากประเทศจีนเข้าสู่บริเวณภาคเหนือของประเทศเวียดนาม ลาว ไทยและพม่า

ชาวม้งเป็นกลุ่มคนที่ได้ชื่อว่ามีเมตริสัมพันธ์และพร้อมที่จะต้อนรับแขกแปลกหน้า ผู้มาเยือนแต่หากเกิดความขัดแย้ง หรือแย่งชิงพื้นที่เพาะปลูก ชาวม้งก็พร้อมที่จะต่อสู้อย่างดุร้าย ความไม่ไว้วางใจระหว่างคนไทยในภาคเหนือของประเทศไทยต่อชาวม้งมีปรากฏอยู่ยาวนานตราบจนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ทรงให้ความสนพระทัยต่อชาวม้งจึงทำให้สถานการณ์ต่างๆพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นไปตามลำดับ (Paul and Elaine Lewis, 1984 : 133)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.9 การสืบเชื้อสาย

มั่งเป็นสังคมที่สืบสายตระกูลข้างพ่อ (patrilineal clan) ห้ามคนในตระกูลเดียวกันแต่งงานกัน หลังแต่งงาน ผู้หญิงจะย้ายมาอยู่ที่บ้านพ่อแม่ฝ่ายชายและเป็นคนในตระกูลสามี เช่นให้วีบรรพบุรุษฝ่ายชาย ผู้ชายมีภรรยาได้หลายคน อยู่ร่วมบ้านเดียวกัน ผู้ชายมั่งที่ฐานะดีเท่านั้นจึงจะสามารถมีภรรยาได้หลายคน ทั้งนี้ภรรยาคนแรกจะมีฐานะ และอำนาจเหนือภรรยาคนอื่น ครอบครัวมั่งมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย ประกอบด้วยพ่อแม่ บุตรชายบุตรสะใภ้ และหลาน หลานชายหลานสะใภ้และเหลน ซึ่งถือเป็นหนึ่งหน่วยการผลิต ซึ่ง (Prasit Leepreecha. 2001 : 49) กล่าวถึงการแยกครัวเรือนของมั่งชาวไทยว่า หลังจากน้องชายแต่งงานพาภรรยาเข้าบ้านได้ 2-3 ปี ครอบครัวลูกชายคนโตจะย้ายออกไปปลูกบ้านใหม่ใกล้กับบ้านพ่อแม่ ส่วนครอบครัวลูกชายคนสุดท้ายจะอยู่กับพ่อแม่ ดูแลสมาชิกในครัวเรือนและรับมรดกจากพ่อแม่ ขณะที่มั่งนำเงินส่วนใหญ่ ครอบครัวลูกชายทั้งหมดจะอยู่ด้วยกันหรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่แยกเรือนของตนจนกว่าพ่อแม่จะเสียชีวิต

2.2.10 วิถีชีวิตชาติพันธุ์มั่ง

2.2.10.1 ระบบความเชื่อ

ทัศนะของมั่งตามคติความเชื่อเดิม โลกมี 2 ส่วน คือ โลกแห่งแสงสว่าง ซึ่งมั่งเรียกว่า “yaj ceeb” เป็นโลกของมนุษย์ส่วนหนึ่ง และโลกแห่งความมืดซึ่งเรียกว่า “yeeb ceeb” เป็นโลกของเทพเจ้าและวิญญาณอีกส่วนหนึ่ง ในอดีตโลกทั้งสองไม่ได้แยกจากกัน มนุษย์และวิญญาณสามารถไปมาติดต่อกันได้โดยใช้สะพาน บันได และประตูเป็นทางผ่าน แต่ปัจจุบันโลกทั้งสองไม่สามารถติดต่อกันได้ เนื่องจากมนุษย์ได้เข้ามา จึงถูกกบสาปให้โลกมนุษย์กับโลกแห่งวิญญาณแยกออกจากกัน ไม่สามารถติดต่อกันได้ ทั้งยังสาปให้โลกมนุษย์มีความเจ็บป่วย ความตาย มีร้อน มีฝน มีหนาวและมนุษย์ไม่สามารถฟื้นขึ้นมาได้อีกในวันที่ 13 หลังจากตายไปแล้ว ปัจจุบันมีแต่ txiv neeb หรือหมอทรง (shaman) เท่านั้นที่สามารถเดินทางไปมาระหว่างโลกทั้งสองได้โดยการเข้าทรง (ua neeb) (Robert Cooper และคณะ. 1991 : 54 ; Patricia Veronica Symonds. 1991 : 45)

มั่งเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติว่าสามารถดลบันดาลให้เกิดเหตุการณ์และสิ่งต่างๆ ทั้งดีและร้ายแก่ชีวิตได้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาตินี้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งในป่า บนภูเขาและห้วยน้ำลำธาร เป็นสิ่งที่มนุษย์มองไม่เห็น คาดเคาหรือหยั่งรู้อารมณ์ไม่ได้ แต่ถ้าทำให้ไม่พอใจ ก็จะบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ไม่ดีกับมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เช่น เชื่อว่า ภูเขา แม่น้ำและป่ารอบๆ หมู่บ้านที่ตนอาศัยมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกกันว่า “thwvtim” มีอำนาจสูงสุด ปกครองดูแลพื้นที่ต้นน้ำหรือบริเวณรอบๆ ภูเขาและปกป้องคุ้มครองชาวบ้าน สัตว์เลี้ยงและพืชพันธุ์มิให้ได้รับอันตราย จากสัตว์ป่าและภัยธรรมชาติ เมื่อตั้งหมู่บ้านใหม่ผู้นำทางพิธีกรรมจะเลือกต้นไม้ใหญ่แข็งแรงที่สุดในบริเวณใกล้หมู่บ้านและทำพิธีเชิญ thwvtim ให้มาสถิตย์ที่ต้นไม้นี้ พร้อมทั้งมีข้อห้ามมิให้คนในหมู่บ้านละเมิดในบริเวณต้นไม้ต้นนี้ มิฉะนั้น จะประสบอันตราย (Prasit Leepreecha. 2004)

เชื่อว่า ในโลกแห่งความมืดมี Ntxwj Nyug และ Nyuj Vaj Tuam Teem ร่วมกันควบคุมชีวิตและความตาย Ntxwj Nyug อยู่บนยอดเขาใหญ่ จะคอยเฝ้าประตูที่วิญญาณคนตายจะต้องผ่านก่อนจะเดินทางกลับไปยังหมู่บ้านที่ วิญญาณบรรพบุรุษอาศัยอยู่ Ntxwj Nyug จะตัดสินวิญญาณคนตายและกำหนดเวลาการกลับมาเกิดใหม่ของวิญญาณ ส่วน Nyuj Vaj Tuam Teem จะเป็นผู้ออกไปอนุญาตการเกิดใหม่แก่วิญญาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื่อว่า Siv Yis เป็นหมอทรง (shaman) คนแรกและสอนการรักษาให้กับหมอทรง ทั้งนี้มีเรื่องเล่าว่า เมื่อแรกเริ่ม Ntxwj Nyug ได้ฆ่ามนุษย์ตายเร็วกว่าการเกิด Saub จึงเสกเครื่องมือรักษาของเขามาให้มีชีวิต ชื่อ Siv Yis มีอำนาจรักษาคน เจ็บและคนตาย Siv Yis ปฏิบัติหน้าด้วยดี จนกระทั่งตายและกลับไปอยู่กับ Saub ก่อนตายเขาสัญญาว่าจะกลับมาโลก มนุษย์และช่วยเหลือมนุษย์อีกในวันที่ 30 เดือนสิบสอง(ปีใหม่) เมื่อถึงวันนัดเขาก็ลงบันไดสวรรค์มาถึงครึ่งทางที่เป็น จุดพบกันของโลกมนุษย์กับสวรรค์ แต่มนุษย์กลับนอนหลับไหล ไม่มีใครมาต้อนรับทำให้ Siv Yis โมโหจึงทิ้งเครื่องมือ ของเขาลงมายังโลกมนุษย์ ความสิ้นหวังในมนุษย์ทำให้เขากลับคืนสวรรค์ ส่วนเครื่องมือของเขางานชิ้นที่ทิ้งลงมามี มนุษย์บางคนเก็บได้ แล้วลองนำไปใช้ ปรากฏว่ารักษาความเจ็บป่วยได้ คนเหล่านั้นจึงกลายเป็นหมอทรงกลุ่มแรก ส่วนเครื่องมือที่พวกเขาใช้ก็กลายเป็นเครื่องมือของหมอทรง ทุกวันนี้ ขณะเข้าทรงพวกหมอทรงจะอ้างว่า พวกเขาเป็น Siv Yis (Cooper และคณะ. 1991)

ผี (spirits) เป็นสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งมักเรียกว่า dab มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ตามป่า เขาและลำธาร ผีบาง ตนช่วยปกป้องคุ้มครองมนุษย์จากอันตรายต่างๆ ผีบางตนก็เป็นอันตรายทำร้ายมนุษย์ให้เจ็บป่วย แต่ก็มีผีบางตนไม่ดี ไม่ร้าย จะเป็นอันตรายก็ต่อเมื่อมนุษย์ไปล่วงเกินเท่านั้น ผีมีหลายชนิด แต่แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 2 ชนิด คือ ผีดี (dab nyeg) และผีร้าย(dab qus)

มั่งไม้ได้แยกหรือมีค่าเรียกเฉพาะระหว่างผีกับเทพเจ้า ดังนั้นผีดีจึงรวมถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล โลกแห่งความมืดด้วย ผีดีที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และมั่งต้องทำพิธีเซ่นไหว้เป็นประจำ ได้แก่

ผีบ้าน หรือ dab qhuas (house spirits) ได้แก่ ผีประจำเสาเอกซึ่งอยู่กลางบ้าน ผีประตูบ้าน ผีเตาไฟ และผีแห่งความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น มั่งเชื่อว่าในบ้านมีผีประจำอยู่ตามส่วนต่างๆ ผีบ้านจะคุ้มครองสมาชิกและสัตว์เลี้ยงใน บ้านให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ แต่ทั้งนี้มั่งจะต้องปฏิบัติต่อผีบ้านด้วยความเคารพ ไม่ทำให้ผีบ้านไม่พอใจ ด้วยเหตุนี้พื้นที่บางส่วนภายในบ้านจึงถือเป็นพื้นที่ต้องห้าม มีข้อกำหนดในการใช้พื้นที่บริเวณนั้น ซึ่งได้แก่ พื้นที่รอบๆ หิ้งผีบรรพบุรุษ-dab neeb หิ้งผีท้องฟ้า-dab ntwag (the sky spirit) ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับประตูใหญ่ และเสาผี-ncej dab (the agnatic spirit post) ซึ่งตั้งอยู่กลางบ้านและเป็นเสาหลักของบ้าน เสาผีนี้มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะยามตาย มั่งเชื่อว่า วิญญาณของผู้ชายในเรือนจะต้องกลับมาที่เสานี้ก่อนไปพบ Siv Yis และกลับไปเกิดใหม่ ทั้งนี้ที่โคนเสาจะฝังรกของเด็กผู้ชายทุกคนที่เกิดในเรือน ซึ่งรกรนี้จะใช้พิสูจน์ว่า วิญญาณนั้นเป็นสมาชิกในสายตระกูล คนที่ไม่ใช่สมาชิกในตระกูลจะนั่งหรือนอนที่โคนเสาไม่ได้ ถ้าฝ่าฝืนจะเกิดหายนะและการแตกแยกในเรือน เสานี้ต้องตั้งบนพื้นดิน ไม่มีสิ่งใดปกคลุม เพราะมิฉะนั้นจะทำให้วิญญาณคนตายเข้าไปไม่ได้ (Binney. 1968)

ผีบรรพบุรุษ หรือ neeb (ancestor spirits) ภายในบ้านของมั่งแต่ละครัวเรือนจะมีหิ้งบูชาผีบรรพบุรุษตั้งอยู่ตรงฝาผนังด้านที่ตรงข้ามกับประตู ถึงแม้จะเป็นผีบรรพบุรุษแต่ถ้าลูกหลานละเลยไม่เซ่นไหว้หรือทำให้ผีบรรพบุรุษไม่พอใจ ก็ผีอาจทำให้สมาชิกในเรือนเจ็บป่วยได้ ดังนั้นสมาชิกในครัวเรือนจึงต้องเซ่นไหว้เป็นประจำ พิธีไหว้ผีบรรพบุรุษมี 3 พิธี ได้แก่ ผีพ่อแม่ ผีปู่ย่า และผีทวด

ผียา หรือ dab tshuaj (spirits of medicine) คนที่มีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรและรักษาอาการเจ็บป่วยจะมีหิ้งผียา อยู่บ้าน ผู้หญิงมักจะเป็นผู้ทำพิธีไหว้ผียา เพราะผู้หญิงมีความรู้ความชำนาญสมุนไพร เนื่องจากต้องหาผักในป่า

ขวัญหรือวิญญาณ (souls) หรือ plig ในภาษาม้ง ม้งเชื่อเรื่องขวัญและพิธีกรรม ทำนองเดียวกับคนไทย คนหนึ่งๆ มีขวัญหลายอยู่ตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย ขณะนอนหลับขวัญจะออกจากร่างไปเที่ยวเล่น จำนวนขวัญในร่างกายนี้อาจจะต่างกันในแต่ละกลุ่ม เช่นม้งน้ำเงินบางกลุ่มเชื่อว่าในร่างกายมีขวัญ 7 ขวัญ อยู่ที่ตาและหูข้างละ 1 ขวัญ ที่จมูก 1 ขวัญ ที่ปาก 1 ขวัญ และที่หัวใจ 1 ขวัญ (Nusit Chindarsi. 1976) ในเด็กเกิดใหม่ยังมีขวัญไม่ครบ เมื่อเกิดได้ 3 วัน จึงต้องทำพิธีเรียกขวัญให้เข้ามาสู่ตัวเด็ก และหลังจากทำพิธีแล้ว ก็ห้ามคนนอกบ้านเข้ามาในบ้านเป็นเวลาหนึ่งเดือน เด็กจะได้รับ การตั้งชื่อจากผู้ประกอบพิธี สถานที่ทำพิธีจัดกันที่ระเปียงหน้าบ้านบนพื้นดิน จะปักกิ่งต้นเมเปิ้ลไว้ตรงมุมระเปียงทั้ง 4 มุมแล้วนำเส้นใยต้นกล้วยขมผูกโยงกิ่งไม้ทั้งสี่กิ่งเข้าด้วยกัน ผู้ประกอบพิธีจะยื่นหน้าเข้าหาหุบเขา แล้วกล่าวคำเชิญขวัญ ที่ท่องเทียวอยู่ให้มาสู่เด็กแรกเกิด ของที่ใช้ในพิธีมีไก่ 1 ตัว เงินกระดาษสำหรับเผา รูป ไข่ ข้าวหนึ่งจานวางบนโต๊ะ หลังจากเสร็จพิธี ผู้ประกอบพิธีจะกินอาหารร่วมกับครอบครัวเด็กและผูกข้อมือ (khi hluas) ทุกคนในพิธีด้วยเส้นใย กล้วยขม

นอกจากนั้น ม้งยังเชื่อว่าเมื่อขวัญเดินทางออกจากร่างกาย จะมีรูปร่างเป็นแมลงมีปีกตัวเล็กๆ การออกไปนอกร่างกายนั้น บางครั้งขวัญอาจจะไปไกลจนหลงทาง หรืออาจจะเข้าไปในรูหรือโพรงที่นำไปสู่โลกอื่น หรืออาจจะถูกผีร้ายไว้ หรือบางครั้งถ้าตกใจ ขวัญก็อาจจะออกจากร่างกายไปไกลหาทางกลับไม่ได้ เกิดอาการ “ขวัญหาย” ซึ่งม้งเรียกว่า pooob plig ทำให้เจ้าของขวัญไม่สบาย เจ็บป่วย และอาจจะตายได้ ต้องทำพิธีเรียกขวัญ (hu plig) ให้กลับคืน ปกติสถานที่ทำพิธีเรียกขวัญ จะกระทำกันนอกบ้านในที่ที่เชื่อว่าขวัญของคนเจ็บหายไป ผู้เรียกขวัญจะไปยังที่แห่งนั้นพร้อมกับการนำไก่ 1 ตัว รูป เงินกระดาษที่จะเผาและเหล้าหมักจากข้าว 1 ขวด ผู้เรียกขวัญจะนั่งยองๆ ใกล้ๆ ที่ที่จะเรียกขวัญ เมื่อเสร็จพิธี ตอนกลับเขาจะนำแมลงตัวหนึ่งจากที่ตรงนั้นกลับไปด้วย เป็นเครื่องหมายว่าขวัญกลับมาแล้ว เพราะเชื่อว่าเมื่อขวัญออกนอกร่างกายจะมีรูปร่างเป็นแมลง และระหว่างทางกลับบ้าน ถ้ามีน้ำขวางกั้นขวัญเดินทางลำบาก ก็จะต้องสร้างสะพานผีให้ขวัญ ข้ามกลับมายังหมู่บ้าน (Cooper และคณะ. 1991)

ปัจจุบัน ม้งจำนวนหนึ่งได้เปลี่ยนความเชื่อหันมานับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ซึ่งระหว่างศาสนาทั้งสองนี้การหันมานับถือศาสนาคริสต์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมมากกว่าศาสนาพุทธ ทั้งนี้เนื่องจากศาสนาคริสต์เชื่อในพระเจ้าองค์เดียว และยังห้ามเคารพเทพเจ้าอื่นๆ รวมทั้งทำพิธีเช่นไหว้ใดๆ ศาสนาคริสต์ที่ต้องการให้ม้งปฏิเสธ ความเชื่อดั้งเดิมอย่างถอนรากถอนโคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาคริสต์นิกายเซเวนเดย์แอดเวนติสต์ที่ห้ามดื่มเหล้า กิน เนื้อหมูและเข้าร่วมพิธีเช่นไหว้ผี

2.2.10.2 ความเจ็บป่วย

ในทัศนะของม้ง การเจ็บป่วยเกิดจากการกระทำของผี อาจจะเป็นการกระทำของผีร้ายที่อยู่ตามป่าทำร้ายคนเดินทางผ่านไป หรืออาจจะเป็นการกระทำของผีบรรพบุรุษที่ไม่พอใจการปฏิบัติของสมาชิกในครัวเรือน หรือบางคนอาจ จะไปละเมิดทำสิ่งไม่ดีต่อผีเจ้าที่หรือผีดีอื่นๆ จึงถูกทำให้เจ็บป่วย หรืออาจจะเกิดจากตอนนอนหลับขวัญออกจากร่างกาย ไปเที่ยวเล่นแล้วหลงทางกลับคืนมาไม่ได้ ซึ่งถ้าหลงทางนานไปอาจทำให้เจ้าของขวัญตายได้ เป็นต้น

การรักษาคนเจ็บมี 2 แบบ คือ รักษาด้วยสมุนไพรกับรักษาด้วยการเข้าทรง (shamanism)

1.การรักษาด้วยสมุนไพร ถ้าเจ็บป่วยมักจะรักษาด้วยสมุนไพรก่อน ถ้าไม่หายจึงปรึกษาหมอหรือบางครั้งอาจจะใช้ทั้งสองวิธีพร้อมกันก็ได้ ส่วนมากผู้หญิงจะเป็นผู้รักษา ผู้หญิงมักมีความชำนาญในการใช้สมุนไพรโดยเฉพาะผู้หญิงที่มีอายุ สมุนไพรแบ่งออกเป็นสมุนไพรป่าและสมุนไพรที่ปลูกเอง โดยทั่วไปมักจะใช้เฉพาะส่วนที่เป็นรากเท่านั้น จะมีบ้างบางครั้งที่ใช้ใบในจำนวนสมุนไพรทั้งหลายนี้ ผืนเป็นสมุนไพรพื้นบ้านอย่างหนึ่ง ที่มักใช้รักษาอาการเจ็บป่วย (อรัญญา ศิริผล. 2544 : 114-114) อธิบายการใช้ผืนเป็นยาของมังว่า 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1. ใช้เป็นยาสามัญประจำบ้าน ถ้าเป็นอาการปวดกล้ามเนื้อ เมื่อยหลังเมื่อยเอวจากการทำงานหนัก หรือปวดหัว เป็นไข้ ปวดท้อง จะใช้วิธีสูบควันผืนแล้วพ่นควันบนบริเวณที่ปวดหรือมีอาการ แต่ถ้าปวดฟัน ท้องร่วงรุนแรง หรือ ถ่ายเป็นมูกเลือด ปวดท้อง เป็นบิด จะนำผืนดิบไปเผาไฟจนสุกแล้วตะลงบริเวณที่ปวดฟัน ส่วนอาการท้องร่วงและอุจจาระเป็นมูกเลือดจะใช้วิธีการสูบก่อน จากนั้นถ้าอาการยังไม่ทุเลา จะใช้ผืนสุกช่วย โดยนำน้ำมันมาทาหมือ แล้วนำเมล็ดผืนสุกใส่ไว้ในช่องทวารหนัก ต่อมาผืนและอุจจาระจะถ่ายออกมาพร้อมกัน ส่วนการรักษาอาการปวดท้องเป็นบิดถ่ายไม่หยุด หรืออาหาเป็นพิษ จะนำผืนดิบไปต้มน้ำเคี่ยวเนื้อผืนให้สุก แล้วดื่มน้ำต้มผืน 2-3 ครั้ง บรรเทาอาการปวด

1.2. ใช้เป็นตัวยาลึกของหมอยาพื้นบ้าน มี 2 ขนาน ขนานแรกใช้เป็นตัวยารักษาแผลสด กระจุกหัก และแผลขนาดใหญ่ เช่น แผลจากปืน ใช้วิธีสูบผืนเพื่อบรรเทาอาการปวดแล้วเป่าควันผืนไปที่แผลก่อนจะใช้น้ำสะอาดล้างแผล จากนั้นนำขี้ผืนผสมเหล้าให้เหนียว แล้วห่อผ้า นำผ้าบางๆ ไปโปะที่แผลก่อนแล้วจึงนำผืนผสมเหล้าโปะแผล ทาอย่างนี้ทุกวัน ประมาณ 3-5 วัน แผลจะทุเลา ส่วนขนานที่สอง ใช้ผืนเป็นยาล้างแผลให้สะอาด โดยเป่าควันผืนลงไปที่แผลก่อนล้างแผล

2. การรักษาด้วยการเข้าทรง (shaman treatment) เมื่อจะรักษาด้วยวิธีนี้หัวหน้าคร้วเรือนจะเลือกหมอทรงโดย ใช้ไข่เสียงทาย ด้วยการวางไข่บนปากขวดหรือหลังมือ พร้อมกับนิกชื่อของหมอทรงในใจ ถ้าไข่ยังอยู่ที่เดิมก็เป็นอันใช้ได้ หัวหน้าคร้วเรือนจะไปพบหมอทรงขอให้ช่วย หมอทรงจะโยนเขาสัตว์เสียงทายเพื่อดูอาการเจ็บป่วยแบบใด และมีผู้ช่วยของเขาสามารถจัดการได้หรือไม่ เขาจะรอดูอาการคนไข้ 3 วัน ถ้าอาการแยลงก็แสดงว่าผีผู้ช่วยของเขาไม่สามารถจัดการได้ต้องไปหาหมอทรงคนอื่นรักษา แต่ถ้าอาการดีขึ้นเขาก็จะติดต่อกับผีที่อาจะจับขวัญ หรือวิญญาณที่ไปท่องเที่ยวไว้บางกรณีเขาอาจจะต่อรองกับ Ntxwj Nyug โดยตรง เพื่อขอยึดอายุคนเจ็บ ด้วยการแลกเปลี่ยนวิญญาณคนเจ็บกับวิญญาณของหมู หรือไก่

การรักษานี้มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ การดูอาการ - ua neeb saib หรือ ua neeb qhua ในขั้นแรก และการรักษา - ua neeb kho ในขั้นที่สอง

การดูอาการเป็นการวินิจฉัยสาเหตุการเจ็บป่วย ด้วยการเข้าทรงที่บ้านคนเจ็บ ถ้าสาเหตุการเจ็บป่วย มาจากวิญญาณบรรพบุรุษที่ถูกหลานยังไม่ได้ทำพิธีกรรมหลังการฝังศพ หมอทรงก็ไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีก ปล่อยให้เป็นที่ของลูกหลานของวิญญาณผู้ตายทำพิธีกรรมให้ถูกต้องเหมาะสม แต่ถ้าขวัญที่หายไปของคนเจ็บยังอยู่ในโลกนี้ แต่ไปพันกับทารกในครรภ์มารดาที่กำลังคอยการเกิด ก็ต้องทำพิธีเข้าทรงเพื่อแยกวิญญาณออกจากกัน หรือถ้าขวัญหลงเข้าไปในโพรงหรือรูที่ไปสู่โลกอื่น หมอทรงก็ต้องดำเนินการรักษาในขั้นที่สองคือ ua neeb kho โดยหมอทรงจะเข้าทรงที่บ้านคนเจ็บเพื่อออกตามหาวิญญาณหรือขวัญที่หายไป ระหว่างนี้อาจจะทำพิธีเช่นไหว้หมู วิญญาณหมูจะไปเปลี่ยนแทนที่วิญญาณหรือขวัญที่ถูกจับไว้ หลังจากเสร็จพิธีแล้ว หมอทรงและเจ้าของบ้านจะกินเลี้ยงร่วมกัน และหมอทรงจะได้รับหัวหมูกับขาหน้าของหมูเป็นการตอบแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.10.3 การเกิด

แนวคิดเกี่ยวกับการเกิด มั่งเชื่อเรื่องการกลับมาเกิดใหม่ เมื่อถึงกำหนดเวลาเกิดใหม่วิญญูญาณในโลกแห่งความมืดจะเดินทางมายังโลกแห่งแสงสว่าง การเกิดจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกับการตาย มั่งเชื่อว่า เด็กเกิดใหม่มีขวัญอยู่ 3 ขวัญ ตোনออกจากท้องแม่มี 2 ขวัญ ส่วนขวัญที่สามจะมาอยู่กับเด็กหลังจากทำพิธีเรียกขวัญเด็กแรกเกิดที่อายุยังไม่ครบ 3 วันไม่ถือเป็น สมาชิกของสายตระกูลและยังไม่มีชื่อ ต่อเมื่อเด็กอายุครบ 3 วัน ทำพิธีสู่ขวัญซึ่งเป็นการรับเด็กเข้าสู่โลกมนุษย์และยอม รับเข้าสู่ตระกูลแล้ว เด็กจึงจะได้รับการตั้งชื่อ และเป็นสมาชิกในครัวเรือน และถ้าเด็กเสียชีวิตในช่วง 3 วันแรกนี้จะไม่มีการจัดพิธีฝังศพ เพราะยังไม่มีสถานที่

2.2.10.4 การดูแลแม่หลังคลอดและทารกแรกเกิด

มั่งมีธรรมเนียมประเพณีในการปกป้องดูแลสุขภาพของมารดาหลังคลอดและเด็กแรกเกิดที่ทำให้มีอัตราการตายของเด็กต่ำกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น (Peter Kundstadter และคณะ. 1990) (Patricia Veronica Symonds. 1991) ได้เล่าถึงการดูแลแม่หลังคลอดและเด็กแรกเกิดของมั่ง ชาวว่าเมื่อเด็กออกจากท้องแม่ แม่สามีจะพันด้ายสีขาวและสีแดงรอบคอเด็ก ด้ายสีขาวสำหรับผูกขวัญไว้กับตัว ซึ่งในตอนนี้มี 2 ขวัญ ส่วนด้ายสีแดงสำหรับป้องกันอันตรายจากผีร้าย พ่อของเด็กจะนำรกลูกชายไปฝังใกล้ๆ เสากลาง บ้านซึ่งมีผีสายตระกูลอยู่ ส่วนของเสียอื่นๆ ที่เกิดจากการคลอดจะนำไปฝังดินมิดชิดให้ปลอดภัยจากการพบเห็นของผีร้าย เพราะจะเป็นอันตรายต่อแม่และเด็ก ส่วนแม่สามีก็จะต้มไข่ใส่พริกไทยให้ลูกสะใภ้กินหลังการคลอดเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและมีน้ำนม ขณะเดียวกันแม่ใหม่จะเอาไข่แดงขึ้นเล็กๆ ใส่ปากลูกเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตและเครื่องหมายแห่งการต้อนรับระหว่าง 3 วันแรกหลังคลอด แม่ใหม่จะต้องนอนข้างกองไฟพร้อมกับลูกน้อยเพื่อให้ร่างกายอบอุ่นตลอดเวลา มั่งเห็นว่า หลังการคลอดบุตร ร่างกายของผู้หญิงจะเย็น ไม่อยู่ในสภาวะสมดุล เพราะฉะนั้นในช่วงหนึ่งเดือน หลังคลอดต้องรักษาร่างกายให้อบอุ่นเพื่อร่างกายจะได้กลับคืนสู่สภาวะสมดุล ในช่วงนั้นนอกจากมะละกอซึ่งเชื่อว่าทำให้มีน้ำนมดีแล้ว ห้ามแม่ใหม่กินผักและผลไม้อื่นๆ เพราะผักและผลไม้เป็นของเย็นอาจจะทำให้เลือดในร่างกายแม่แข็งตัว ไหลไม่สะดวก สุขภาพตอนแก่จะไม่ดีหรือเจ็บป่วยนอกจากนั้นก็ห้ามดื่มน้ำเย็น กินข้าวที่หุงไว้ค้างมือ สามีหรือแม่สามีจะหุงข้าวให้แม่ใหม่กินร้อนๆทุกมื้อ และที่สำคัญในช่วงหนึ่งเดือนหลังคลอด สามีจะต้มไก่ใส่สมุนไพรและพริก ไทยให้ภรรยากินทุกวันสมุนไพรและพริกไทยจะขับเลือดที่ค้างอยู่ในร่างกายทำให้ผู้หญิงแข็งแรงและมดลูกสะอาด ส่วนไขมันกับเลือดไก่จะเข้าไปชดเชยไขมันและเลือดที่สูญเสียให้แก่ทารกขณะตั้งครรภ์ ทั้งยังช่วยให้มีน้ำนมเลี้ยงลูกได้หลายปี นอกจากข้อปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารแล้ว แม่หลังคลอดต้องใช้น้ำอุ่นล้างตัว ไม่สระผมจนกว่าจะครบหนึ่งเดือน ขณะเดียวกันก็ห้ามคนนอกครัวเรือนเข้ามาในบ้านเป็นเวลาหนึ่งเดือน ยกเว้นแต่จะได้รับอนุญาตโดยต้องถอดรองเท้า และวางของไว้นอกบ้าน ทั้งนี้คนนอกครัวเรือนจะรู้ได้จากไม้ไผ่สานที่เป็นสัญลักษณ์ติดไว้นอกบ้าน 2-3 วันแรกหลังคลอด แม่จะยังไม่ให้นมลูกเพราะเชื่อว่าน้ำนมเหลืองหลังคลอด (colostrum) ไม่ดี แต่กระนั้นการทิ้งน้ำนมเหลืองนี้ทำด้วยความระมัดระวัง เพราะถ้าสัตว์มากินก็จะทำให้เด็กเจ็บป่วยได้ มั่งยังเชื่ออีกว่า น้ำนมจากแม่ที่ให้นมบุตรมีพลังอำนาจเป็นประโยชน์ในฐานะที่เป็นยา แต่กัอันตรายเช่นกันถ้าใช้ในทางที่ผิด ดังนั้นผู้หญิงให้นมเด็กแรกเกิดจะไม่ทำอาหารเพื่อป้องกันมิให้น้ำนมไหลลงไปในอาหาร เมื่อเด็กอายุครบ 3 วัน ปู่ของเด็กจึงจัดพิธีเรียกขวัญ ขวัญจะเดินทางจากโลกแห่งความมืดมาอยู่ในร่างกายเด็กเกิดใหม่ พร้อมกันนั้นก็ตั้งชื่อเด็กด้วย

2.2.10.5 แนวคิดเกี่ยวกับความตาย

มั่งมองว่า ความตายเป็นการเดินทางของวิญญาณไปยังอีกโลกหนึ่ง วิญญาณของคนตายจะเดินทางไปยังดินแดนที่เป็นที่อยู่ของวิญญาณบรรพบุรุษในโลกแห่งความมืด แล้วพักอาศัยอยู่ที่นั่นจนกว่าจะกลับมาเกิดใหม่ มั่งเชื่อว่า ยามตายวิญญาณคนมี 3 ส่วน ส่วนที่หนึ่งจะเดินทางไปพบกับ Ntxwj Nyug ให้ตัดสิ้นความผิดและรอคอยการกลับมาเกิดใหม่ ส่วนที่สองจะอยู่ที่หลุมศพ และส่วนที่สามจะเดินทางไปยังดินแดนบรรพบุรุษ ซึ่งเชื่อว่าบรรพบุรุษของตระกูลอยู่รวมกัน เป็นหมู่บ้านครัวเรือนเช่นเดียวกับในโลกมนุษย์ มั่งยังเชื่อว่า วิญญาณคนตายจะปรากฏเป็นตัวจักจั่น ทั้งนี้เพราะหลังจากจักจั่นอยู่ในดิน 4 ปีก็จะไผ่ขึ้นมาบนดินเป็นตัวด้กแต่ เติบโตกลายเป็นแมลง จักจั่นจึงเป็นเครื่องหมายของการกลับคืนมาจากหลุมในเดือนเจ็ด (เดือนจันทรคติ) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่บรรพบุรุษกลับมาเยี่ยมญาติในโลกมนุษย์ (Cooper และคณะ)

มั่งถือว่า การตายดีคือ อายุยืน 120 ปี มีลูกหลานมาก และตายที่บ้านของตนเอง ถ้ามั่งเกิดไปเจ็บป่วยที่อื่น เขาจะถูกนำตัวกลับไปบ้านของตนเอง แต่ถ้าไม่สามารถกลับบ้านของตนได้ก็จะไปบ้านของคนที่อยู่ในสายตระกูลเดียวกับตน ทั้งนี้เพราะความเชื่อว่าเสากลางบ้านเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างโลกมนุษย์กับโลกแห่งวิญญาณ และเชื่อมโยงคนในสายตระกูลกับบรรพบุรุษ การตายในบ้านจะทำให้มั่นใจว่าเมื่อตายแล้วจะได้ไปอยู่กับบรรพบุรุษในสายตระกูลตน เฉพาะสมาชิก ในสายตระกูลเดียวกันเท่านั้นที่ตายในบ้านได้

ในการประกอบพิธีศพมีคนตายสามประเภทที่มั่งไม่ประกอบพิธีให้ ได้แก่ คนที่ถูกฆ่าตายลึกลับหรือโหดร้ายเด็กที่ตายในท้องและเด็กที่ตายก่อนอายุครบ 3 วัน ทั้งนี้ มั่งถือว่าเด็กเหล่านี้ยังไม่ได้เป็นคนในโลกมนุษย์และเป็นสมาชิก ของสายตระกูล เพราะยังไม่ผ่านทาพิธีสู่ขวัญและตั้งชื่อ

2.2.10.6 พิธีกรรมความตาย

ในช่วงงานศพ มั่งจะห้ามสมาชิกทุกคนในครอบครัวของผู้ตายทำงานกิจกรรมต่างๆในพิธีรวมทั้งงานในไร่นาดด้วย พวกเขาตีผู้ชายของคนตายจะต้องไปเชิญคนมาดำเนินงานและทำกิจกรรมต่างแทนได้แก่

(1) คนดำเนินพิธี ซึ่งต้องเป็นคนในตระกูลเดียวกันกับคนตาย คนดำเนินพิธีจะรู้ว่ามิจิจกรรมอะไรบ้างที่ต้อง ทำและใครคนไหนจะต้องทำอะไร เช่น ใครควรฆ่าสัตว์สำหรับเซ่นไหว้ ใครควรตัดต้นไม้ทำโลง เป็นต้น

(2) คนดูแลแขกที่มาร่วมงาน (tus tshwj kab) คนนี้จะมีหน้าที่เลี้ยงดูต้อนรับคนจากหมู่บ้านอื่นที่มาร่วมงาน

(3) คนสวดลำนำ (txiv xaiv) คนนี้จะสวดลำนำนี้ ถ้าไม่มีคนในตระกูลทำหน้าที่นี้ได้ ก็ใช้คนในตระกูลอื่นได้

(4) ผู้หญิงที่ควบคุมดูแลการหุงข้าว (tus niam fam txam) การหุงข้าวเป็นกิจกรรมที่ต้องทำตลอดเวลา ผู้ที่ทำหน้าที่นี้จะมีผู้หญิงคนอื่นๆมาช่วยโดยเธอจะมอบหมายงาน เช่น ตำข้าว บดข้าวโพน ให้แต่ละคนทำ

พิธีก่อนการฝังศพ เมื่อผู้ป่วยสิ้นลมหายใจ ญาติผู้ชายที่ใกล้ชิดยิงปืนไล่ผีร้ายที่อาจจะทำร้ายวิญญาณคนตาย และที่นอกบ้านจะแขวนธงขาวไว้ ลูกชายและพวกญาติผู้ชายจะนำเหล่าไปเชิญเพื่อนบ้านและผู้ทำพิธีศพ พวกเขาตีจะต้องมา ร่วมพิธีศพ คนที่อยู่ใกล้จะมาถึงก่อนจะเริ่มพิธี ส่วนคนที่อยู่ไกลอาจจะมาถึงระหว่างพิธี ลูกชายจะช่วยกันอาบน้ำศพและแต่งตัวให้ผู้ตายด้วยชุดที่สวยงามที่สุดซึ่งทำขึ้นพิเศษสำหรับโอกาสนี้ ที่ผู้ตายเดินทางไกลไปหมู่บ้านของบรรพบุรุษใน

การเดินทางไปหมู่บ้านบรรพบุรุษจะต้องมีคนกล่าวเปิดทางสวดนาวิญญาณหรือ qhuab ke ให้แก่ วิญญาณผู้ตาย นอกจากนั้นในการเดินทางนี้ ผู้ตายยังต้องนำรกที่ฝังตรงเสากลางบ้านไปด้วย สำหรับ เป็นเสื้อคลุมเดินทาง ถ้าเป็นผู้หญิงจะฝังไว้ใกล้ๆกับตรงที่คลอด เมื่อแต่งกายศพเรียบร้อยแล้วจะ นำไปวางบนแคร่และตั้งไว้ตรงฝาผนังฝังตรงข้ามกับประตู พร้อมกับเป่าแคนเพลง qeej tsa nees ที่ ใกล้ๆกับศีรษะผู้ตายจะวางเหล้า 1 ขวด ไก่สุกแล้ว 1 ตัว ไข่ต้ม 1 ฟอง ธนู 1 คัน มีด 1 เล่ม และร่ม กระดาษ 1 คัน ที่ปลายเท้าจะวางรองตะ 1 คู่ สำหรับให้คนตายใช้เพื่อข้ามไปโลกอื่นโดยปลอดภัย และที่ปลายเท้าและศีรษะจะจูดรูปขี้ปลากลืนศพ ระหว่างวันทำพิธีผู้หญิงจะคอยเฝ้าศพปิดแมลงวัน หรือแมลงอื่นๆระยะเวลาการประกอบพิธีจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสำคัญของผู้ตาย ยิ่งมี ความสำคัญมาก จำนวนวันที่ประกอบพิธีก็ยิ่งมาก และจำนวนวันประกอบพิธีอย่างน้อยที่สุดนาน 3 วัน แต่ละวันครอบครัวผู้ตายจะฆ่าหมูหนึ่งตัวสำหรับเช่นไหว้ กิจกรรมแต่ละวันที่สำคัญคือช่วงเวลา อาหารเช้า กลางวันและเย็น ก่อนอาหารแต่ละมื้อ จะเป่าแคนและตีกลอง บางครั้งอาจจะร้องเพลง สลับกับแคนและกลอง และจะต้องนำอาหารไปให้ผู้ตาย โดยต้องนำข้าวและหมูยื่นไปที่ปากด้วย ขณะที่มีการเป่าแคน (rab qeej) และยิงปืนเป็นเครื่องหมายผู้ตายกินอาหาร (มูลนิธิกระจกเงา. 2549)

พิธีฝังศพก่อนฝังศพ ถ้าคนตายมีหนี้สินจะต้องจ่ายชำระหนี้สินเหล่านั้น ก่อน มิฉะนั้นหนี้สินจะติดตัวผู้ตายไปด้วย ซึ่งเชื่อกันว่าเมื่อกลับมาเกิดใหม่อาจจะทำให้เกิดเป็นหมู หรือสัตว์อื่นๆ ในเรือนของเจ้าหนี้การกำหนดสถานที่ฝังศพวันและเวลาฝังจะกระทำด้วยความ ระมัดระวัง มังมีความเชื่อเช่นเดียวกับคนจีนว่าความมีโชคในชีวิตปัจจุบันของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความ เป็นอยู่ของบรรพบุรุษในโลกอื่นจะต้องตรวจสอบตำแหน่งที่ตั้งของภูเขาหุบเขา และแม่น้ำเพื่อหาที่ฝัง ศพที่เป็นมงคลอันจะทำให้ลูกหลานผู้ตายมีความเจริญรุ่งเรือง ทำเลที่ตั้งหลุมศพที่ดีจะต้องมีลักษณะ ดังนี้ มีเทือกเขาหลักทอดตัวยาวในแนวทิศตะวันออก ตะวันตก ซึ่งมังถือว่าเป็น “loojmem” หรือ เส้นเลือดมังกรจากเทือกเขาหลักที่เป็นเส้นเลือดมังกรมีเทือกเขาย่อยๆ ทอดตัวแยกลงมาโดยหันมา ทางทิศใต้ แนวเขาเทือกนี้จะต้องมีบ่อน้ำอยู่บริเวณตอนปลายสันเขา มังเรียกบ่อน้ำนี้ว่า “lubpas zaj” หรือทะเลสาบมังกร ด้านซ้าย-ขวาของแนวเขาเทือกนี้จะต้องมีเทือกเขาย่อยขนาดด้วย เทือกเขา ด้านซ้ายหรือด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็น Xeeb Looj หรือ มังกร(the Azure Dragon) จะสูงกว่าและ โอบเข้าหาเทือกเขาด้านขวาหรือด้านทิศตะวันตก ซึ่งเป็น Pem Hww หรือเสือขาว (the White Tiger) ทั้งนี้ เพราะมังถือว่าทิศตะวันออกเป็นทิศของผู้ชาย เป็นด้านที่แข็งแรง ส่วนทิศตะวันตกเป็น ผู้หญิง เป็นด้านที่อ่อนแอ ขณะเดียวกัน ระหว่างเทือกเขาทั้งสามจะต้องมีลำห้วย 2 สายไหลลงมา บรรจบกันที่ทะเลสาบมังกร ตำแหน่งที่ตั้งหลุมศพที่ดีจะอยู่บนเทือกเขาลูกกลางบนสันเขาตรงกึ่งกลาง ความยาวของแนวเทือกเขา ถ้ามังคนใดสามารถฝังศพบรรพบุรุษในทำเลที่ตั้งดังกล่าวได้วิญญาณบรรพ บุรุษจะสามารถเดินทางตามเส้นเลือดมังกรไปถึงทะเลสาบมังกรได้ (Tapp. 1988)

ในการฝังศพ จะมีเฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่เข้าร่วมพิธีฝังคนเป่าแคนจะเดินเป่า แคนนำขบวน ตามด้วยผู้นำพิธี ที่นำไก่มา 1 ตัว เหล้าข้าว และไข่ต้มครึ่งฟองและมีเด็กหญิงคนหนึ่ง ถือถ่านติดไฟมาหนึ่งก้อนสำหรับให้แสงสว่างทางเดินแก่ผู้ตาย ก่อนขบวนศพจะหยุดครั้งแรก เด็กหญิง จะโยนถ่านแล้ววิ่งกลับหมู่บ้านขบวนศพจะหยุดหลายครั้งเพื่อทำให้ผีร้ายสับสน ไม่สามารถติดตามไป ทำอันตรายวิญญาณผู้ตายได้ ในหลุมศพจะไม่ใส่สิ่งของที่เมาน่าเปื่อยลงไป เพราะถ้าจะให้การกลับมา เกิดใหม่ได้ผล ทุกสิ่งทุกอย่างในหลุมต้องเมาน่าเปื่อย แต่จะจูดรูป เฝากรดาษและกล่าวชี้ทางให้แก่ วิญญาณผู้ตาย หลังจากปิดฝาโลงและกลบดินแล้วยังลูกรูติดไฟเหนือหลุมศพขึ้นไปในอากาศและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สับแคร์ ห้ามศพแล้ววางไว้บนหลุม มั่งจะไม่วางศพหันศีรษะไปทิศตะวันออกหรือหันหน้าเข้าหา
แสงอาทิตย์ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่า จะทำให้มองไม่เห็นซึ่งจะทำให้ลูกชายลูกสาวของผู้ตายโชคร้าย

การชำระล้างมลทิน (purification and cleansing rituals) จะกระทำใน
ระหว่างเดินทางกลับบ้านหลังจากฝังศพ แล้วในวันรุ่งขึ้นหลังจากวันฝัง และในวันที่สามหลังจากวันฝัง
โดยรายละเอียดของการประกอบพิธีจะต่างกันไปในแต่ละสายตระกูล แต่ทุกๆไปการทำพิธีวันที่สาม
จะกลับไปอยู่ที่หลุมศพ ปักกวาดหลุมศพให้เรียบร้อยนำกิ่งไม้ใบไม้มาวางบนหลุม หรือเอาหินมาวางกอง
บนหลุม พิธี xi plig เป็นพิธีเฉพาะคนในครอบครัว หัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ทำพิธี เมื่อครบ 13 วัน
ครอบครัวผู้ตายจะทำพิธีเชิญวิญญาณส่วนหนึ่งของผู้ตายกลับบ้าน วิญญาณที่เชิญมานี้ไม่ใช่วิญญาณที่
จะกลับไปเกิดใหม่ แต่เป็นวิญญาณที่อยู่กับร่างในหลุม ซึ่งอาจจะกลายเป็นวิญญาณร้ายได้ ถ้าไม่เอาใจ
ให้ดีและไม่บอกให้กลับมาระหว่างทำพิธี หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกจะไปที่หลุมศพเพื่อเซ่นไหว้
จากนั้นจะเชิญวิญญาณคนตายกลับบ้านพร้อมเขา ในพิธีไม่มีการเป่าแคนหรือตีกลอง

การปล่อยวิญญาณ - tso plig เป็นพิธีสุดท้าย พิธีนี้จะทำภายในหนึ่งปี
หลังจากการตาย เพื่อปล่อยวิญญาณให้ไปเกิดใหม่ การประกอบพิธีอาจใช้เวลา 1-2 วัน พิธีนี้เป็น
ช่วงเวลาแห่งความสุขเพราะคนตายจะไปเกิดใหม่ถ้าทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี วิญญาณก็จะไปเกิดเป็น
คนมั่งในตระกูลเดิม (อรัญญา ศิริผล. 2544 : 48)

2.2.11 วัฒนธรรมและประเพณี

2.2.11.1 ประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่ ซึ่งเป็นงานรื่นเริงของชาวม้ง
ของทุกๆ ปี จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อยแล้ว และเป็นการฉลองถึงความสำเร็จ
ในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงผีฟ้า - ผีป่า - ผีบ้าน ที่ให้ความคุ้มครอง และดูแล
ความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปีด้วย ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะทำการฉลองกันอย่าง
พร้อมเพรียงกัน หรือตามวัน และเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือน
ธันวาคมของทุกปี ประเพณีฉลองปีใหม่ม้งนี้ชาวม้งเรียกกันว่า “น่อเป็โจวอี” แปลตรงตัวได้ว่า “กิน
สามสิบ” สืบเนื่องจากชาวม้งจะนับช่วงเวลาตามจันทรคติ โดยจะเริ่มนับตั้งแต่ขึ้น 1 ค่ำ ไปจนถึง 30
ค่ำ (ซึ่งตามปฏิทินจันทรคติจะแบ่งออกเป็นข้างขึ้น 15 ค่ำ และข้างแรม 15 ค่ำ) เมื่อครบ 30 ค่ำ จึง
นับเป็น 1 เดือน ดังนั้นในวันสุดท้าย (30 ค่ำ) ของเดือนสุดท้าย (เดือนที่ 12) ของปีจึงถือได้ว่าเป็นวัน
ส่งท้ายปีเก่า ช่วงวันฉลองปีใหม่ส่วนใหญ่จะตกอยู่ประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ใน
วันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละบ้าน จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความเป็นสิริมงคล
ของครัวเรือน ถัดจากวันส่งท้ายปีเก่าไป 3 วัน คือวันขึ้น 1 ค่ำ 2 ค่ำ และ 3 ค่ำของเดือนหนึ่ง จัดเป็น
วันฉลองปีใหม่อย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกคนจะหยุดหน้าที่การงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าวนี้ และจะมี
การจัดการเล่นต่าง ๆ ในงานขึ้นปีใหม่ เช่นการเล่นลูกข่าง การตีลูกข่าง การร้องเพลงม้ง (สุธิษา
ศรพรหม. 2556 : 39)

ภาพที่ 2.22 งานปีใหม่กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.2 การเล่นเกมลูกช่วง

ในวาระขึ้นปีใหม่ม้ง จะมีการเล่นเกมเพื่อฉลองวันปีใหม่โดยเฉพาะ การเล่นเกมลูกช่วง (ntsum pob) หรือที่เรียกกันว่า “จูเปาะ” ลูกช่วง (pob) มีลักษณะกลมเหมือนลูกบอลทำด้วยเศษผ้า มีขนาดเล็กพอที่จะถือด้วยมือข้างเดียวได้ การเล่นเกมลูกช่วง จะแบ่งกลุ่มผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายหญิงกับฝ่ายชายโดยที่ก่อนจะมีการเล่นเกม ฝ่ายหญิงจะเป็นผู้ที่เอาลูกช่วงไปให้ฝ่ายชาย หรือญาติๆ ของฝ่ายหญิงเป็นผู้ที่นำลูกช่วงไปให้ฝ่ายชาย เมื่อตกลงกันได้ก็จะทำการโยนลูกช่วงโดยฝ่ายหญิงและฝ่ายชายแต่ละฝ่ายจะยืนเป็นแถวหน้า กระดานเรียงหนึ่ง หันหน้าเข้าหากันมีระยะห่างกันพอสมควร แล้วโยนลูกช่วงให้กันไปมาและสามารถทำการสนทนา กับคู่ที่โยนได้

กติกาการเล่นมีการปรับผู้แพ้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เล่นเอง ไม่มีกติกากำหนดตายตัวแต่ประการใด ชาวม้งมีการเล่นเกมลูกช่วงเป็นวัฒนธรรมประจำเผ่ามาช้านานแล้ว คนเผ่าอื่นในไทยไม่มีการเล่นเกมลูกช่วงในทำนองนี้ ม้งได้สืบทอดวัฒนธรรมการเล่นลูกช่วงมาตั้งแต่สมัยที่ยังอาศัยอยู่ในประเทศจีน ซึ่งในสมัยที่ยังอาศัยอยู่ในประเทศจีนนั้น ในทุกๆปีของช่วงเดือนแรกในฤดูใบไม้ผลิจะมีการเล่น "ระบำดวงจันทร์ (Moon dance)" โดยจะประดิษฐ์จากเศษผ้าสีต่าง ๆ เป็นลูกบอลเล็ก ๆ เรียกว่า ลูกบอลสี เป้าหมายอยู่ที่คนรักของแต่ละคน (ม้งที่อยู่ในประเทศจีนจะมีงานฉลองลูกช่วงในเดือนแรกของฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งตรงกับเดือนมีนาคม - เมษายนของทุกปี ส่วนม้งที่อยู่ในประเทศไทยจะมีการฉลองงานลูกช่วงในเดือนธันวาคม - มกราคมของทุก ๆ ปี) ลูกช่วง หรือลูกบอลที่ใช้เล่นกันในหมู่บ้าน ม้งในประเทศไทยนั้นบางหมู่บ้านทำด้วยผ้าสีด้า ซึ่งตรงกันข้ามกับม้งในประเทศจีนที่นิยมเล่นลูกบอลที่มีสีสันสดใส

จุดประสงค์ของการเล่นเกมเพื่อความสนุกสนานเป็นการฉลองปีใหม่ และเป็นการหาคู่ให้กับหนุ่มสาว เพื่อมิตรภาพที่ดีต่อกัน ส่วนหญิงที่แต่งงานแล้วจะไม่มีสิทธิ์ในการเล่นลูกช่วงอีก เพราะถือว่าผิดตามธรรมเนียมของม้ง ส่วนฝ่ายชาย สามารถเล่นได้แต่อยู่ที่ว่าฝ่ายหญิงจะทำการยินยอมเล่นกับตนหรือไม่ แล้วแต่ฝ่ายหญิงสาวคนนั้น การเล่นเกมลูกช่วง ยังเป็นการช่วยฝึกทักษะความชำนาญในการคว่ำจับสิ่งของที่พุ่งเข้ามาปะทะใบหน้า อันเป็นการฝึกป้องกันตัวจากสิ่งของที่ลอยมาหาใบหน้าอย่างกะทันหันได้ด้วย ในช่วงระหว่าง การเล่นเกมลูกช่วงหนุ่มสาวที่เล่นลูกช่วงจะร้องเพลงโต้ตอบกันเพิ่มความสนุกสนานในการเล่น (สุริษา ศรพรหม. 2556 : 40)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.23 การละเล่นลูกช่วง กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.3 การละเล่นลูกช่วง

การละเล่นลูกช่วง หรือที่เรียกกันว่า “เดาต่อลื้อ” เป็นการละเล่นอีกอย่างหนึ่งที่นิยมเล่นกันในวันขึ้นปีใหม่ของม้ง เป็นการละเล่นสำหรับผู้ชายโดยเฉพาะ การละเล่นลูกช่วงในโอกาสเช่นนี้จะแยกเล่นเป็นวงผู้ใหญ่และวงเด็ก จุดประสงค์การเล่น เพื่อความสนุกสนานสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านด้วยกัน (สุริษา ศรพรหม. 2556 : 41)

ภาพที่ 2.24 การละเล่นลูกช่วง กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในไทย
ที่มา : ศูนย์การศึกษาชาติพันธุ์และพัฒนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.1.11.4 เพลงม้ง

ม้งจะมีเพลงหลายชนิดซึ่งจะใช้ร้องแตกต่างกันไปตามเทศกาล ตัวอย่างเพลงที่ใช้ร้องในงานเทศกาลปีใหม่ม้ง ได้แก่

เพลงใบไม้ บรรพบุรุษม้งรู้จักนำใบไม้มาเป่าเป็นเสียงเพลงตั้งแต่อดีตกาลมาแล้ว อย่างเช่นชาวจีนทั่วๆ ไป เนื่องจากแต่ไหนแต่ไรมา ม้งอาศัยอยู่กับธรรมชาติป่าไม้ และหุบเขามาโดยตลอด จึงรู้จักสร้างเสียงเพลงจากใบไม้ออกมาเป็นเสียงเพลง ซึ่งใบไม้ที่ใช้เป่า และเสียงก้องกังวานดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุด และไกลกว่าใบไม้ชนิดใด ๆ ก็คือ “ใบกล้วย” ด้วยเหตุนี้ในยามที่เดินไปทำไร่ทำสวนในป่า ก็จะมีการนำใบกล้วยมาเป่าเป็นเสียงเพลงเรียกกัน หรือบ่งบอกที่อยู่ หรือจุดของตนเองว่าในขณะนั้นตัวเองอยู่ ณ จุดใดของเส้นทางหรือป่า อีกทั้งหนุ่มสาวยังใช้เป็นสื่อในการใช้เรียกกัน หรือเกี่ยวกัน และกันด้วย โดยจะใช้เป่า โต้ตอบ หรือเรียกหากันข้ามหุบ หรือดอยในขณะที่กำลังทำไร่ทำสวนกัน ในการเป่าใบไม้ออกมาเป็นเสียงเพลงนี้ต้องใช้แรงลมในการเป่ามาก จึงมักเหนื่อยเร็ว ต่อไปนี้เป็น ลักษณะเนื้อร้องของเพลงใบไม้

เพลงจิ้งห่อง หรือเพลง Ncaag (จั่น) เป็นเพลงที่ใช้เรียกหากันของหนุ่มสาวในยามค่ำคืน เวลาพักผ่อนหรือยามว่างหนุ่มสาวจะออกไปหาสาวคนรักที่บ้านสาว การจะเอ่ยเสียงร้องเรียกสาวนั้นอาจรบกวน และทำให้พ่อแม่ฝ่ายสาวคนรักตื่นได้ และยอมรู้ว่าผู้เรียกนั้นเป็นใครได้ การจะกระทำเช่นนั้นแสดงว่าเป็นสิ่งไม่สมควร และเป็นการไม่ให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ของฝ่ายหญิงสาว เพลง จิ้งห่อง "ncaag" จึงเป็นสื่อช่วยให้หนุ่มสาวมั่งได้พบกัน โดยไม่กวนใจพ่อแม่ของสาว หนุ่มจะไปยืมดีดเพลงจิ้งห่อง "ncaag" นอกบ้านบริเวณใกล้กับห้องนอนของสาวคนรัก เมื่อสาวคนรักได้ยินเสียงเพลงก็จะโต้ตอบด้วย เพลงจิ้งห่อง "ncaag" เช่นกัน เพลงจิ้งห่อง " ncaag" นี้จะเป็นเพลงรหัสเฉพาะตัวของหนุ่มสาวแต่ละคู่ ซึ่งต่างก็จะรู้ความหมายซึ่งกันและกันเฉพาะในคูรักของตน หรือผู้ที่คุ้นเคยเท่านั้น อีกอย่างหนึ่ง เพลงจิ้งห่อง "ncaag" ทำหน้าที่เป็นภาษาใจของกันและกันให้หนุ่มสาวมั่ง

เพลงร้องในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ งานฉลองวันขึ้นปีใหม่นี้มีความหมายสำหรับหนุ่มสาวมั่งโดยเฉพาะ เป็นโอกาสที่ผู้ใหญ่อนุญาตให้หนุ่มสาวได้มีโอกาสพบปะกันอย่างเต็มที่ ในวันขึ้นปีใหม่หนุ่มสาวจะเล่นลูกช่วง และมีการร้องเพลงโต้ตอบกัน ในโอกาสนี้หนุ่มสาวมีสุข สนุกสนานกับการเล่น และการร้องเพลง ความหมายของเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบกัน เป็นไปในทำนองเกี่ยวพาราสีกัน บางคู่อาจถือโอกาสสารภาพความในใจของตนเอง หรือขอแต่งงานเลยก็ได้ ต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างเนื้อร้องของเพลงที่ร้องในเทศกาลขึ้นปีใหม่ (สุธิชา ศรพรหม. 2556 : 42)

2.2.11.5 การแสดงการเป่าขลุ่ยของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลและวันสำคัญอื่นๆเท่านั้น เป็นการสื่อถึงเครื่องดนตรีของม้ง และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของม้ง ซึ่งขลุ่ยนั้นเป็นเครื่องดนตรีคู่กายของชายม้ง ซึ่งชายม้งจะไม่ค่อยกล้าที่จะบอกรักสาว ดังนั้นจึงต้องอาศัย ขลุ่ยเป็นสื่อในการบอกรักสาว จึงดูเป็นที่น่าสนใจมาก

ภาพที่ 2.25 การแสดงการเป่าขลุ่ยของม้ง

ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.11.6 การฟ้อนจ๊วของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลปีใหม่ และงานสำคัญต่างๆเป็นการแสดงถึงความอ่อนช้อยของชาวเผ่าม้ง

ภาพที่ 2.26 การฟ้อนจ๊วของม้ง
ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.7 การแสดงการรำกระดังของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลปีใหม่ และวันสำคัญต่าง ๆ เท่านั้น เป็นการสื่อถึงเครื่องมือเครื่องใช้ของม้ง ซึ่งอดีตนั้นม้งนิยมใช้กระดังในการฟัดข้าว หรือใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำขนมม้ง ดังนั้นม้งจะขาดกระดังไม่ได้เลย ซึ่งกระดังมี ความสำคัญต่อม้งมากเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 2.27 การแสดงการรำกระดังของม้ง

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

2.2.11.8 การแสดงการรำเก็บใบชาของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลปีใหม่และวันสำคัญต่าง ๆ เท่านั้น เป็นการสื่อถึงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของม้งซึ่งอดีตม้ง นิยมเก็บใบชานำมาต้มเป็นน้ำชาดื่มในชีวิตประจำ ม้งจึงได้มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รำลึกถึงคุณค่าของใบชาที่ช่วยทำให้ร่างกายมีสมรรถนะก่อนค่อนข้างแข็งแรง สามารถตรากตรำทำงานหนักได้ตลอดทั้งปี

ภาพที่ 2.28 การแสดงการรำเก็บใบชาของม้ง

ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.9 การแสดงการเป่าแคนของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลปีใหม่ และวันสำคัญต่าง ๆ เท่านั้น เป็นการสื่อถึงวิถีชีวิตม้ง เนื่องจากเครื่องดนตรีแคน หรือเข่น (ภาษาม้ง) นั้นเป็นอุปกรณ์คู่กายของชาวม้ง เช่นกันที่ใช้ในการสื่อถึงการบอกรักกับหญิงสาว หรือสามารถที่จะใช้แคนในการทำ พิธีกรรมต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น

ภาพที่ 2.29 การแสดงการเป่าแคนของม้ง

ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.10 การแสดงการรำใบพัดของม้ง

จะแสดงในงานเทศกาลปีใหม่ และวันสำคัญต่าง ๆ เท่านั้น เป็นการสื่อถึงความอ่อนช้อยของหญิงสาวม้ง และเป็นการอวดถึงเสื้อผ้าที่สวยงาม ซึ่งการแสดงชุดนี้ได้รับวัฒนธรรมจากชนเผ่าพื้นเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.30 การแสดงการรำใบพัดของม้ง
ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.2.11.11 การแสดงการนั่งรถแข่งของม้ง

การแข่งขันรถสามล้อจะมีเฉพาะในเทศกาลปีใหม่เท่านั้น จะเป็นการเล่นของเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งสมัยก่อนม้งไม่มีรถ หรือยานพาหนะใช้ในการเดินทาง และไม่มีของเล่นให้เด็ก ๆ ได้เล่นกัน เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากความเจริญมาก ดังนั้นไม่สามารถที่จะหาซื้อของเล่นให้เด็ก ๆ ได้เล่นกัน ดังนั้นผู้ใหญ่จึงได้คิดค้นสร้างรถสามล้อขึ้นให้เด็ก ๆ ได้เล่นกัน ต่อมาจึงได้มีการนำมาแข่งกัน และได้มีวิวัฒนาการที่จะพัฒนาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้ผู้ใหญ่สามารถที่จะเล่นได้ จึงได้มีการประกวดแข่งขันกันว่า รถคันไหนไปไกลที่สุด และรถคันไหนตกแต่งได้สวยงามที่สุด

ภาพที่ 2.31 การแสดงการนั่งรถแข่งของม้ง
ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านแม่สาใหม่ จ.เชียงใหม่

บ้านแม่สาใหม่ตั้งอยู่ที่ หมู่ 6 ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง มีประชากรประมาณ 1,200 คน ลักษณะบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างด้วยไม้ มีบ้างที่สร้างเอกสารนี้เป็นเอกสารทสวงนโสภาหรับการรงงานเพอการศึกษาแทนน ไมออนุญาตเห่นาไปไซประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริการนักท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยา ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงตำนานดอยผาหลวงของขุนหลวงวิรังคะ เส้นทางคาราวาน และเส้นทางเสด็จของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงความเชื่อของชนเผ่าในการดูแลรักษาป่าตามธรรมชาติซึ่งผู้นำทางจิตวิญญาณจะคัดเลือกต้นไม้เรียกว่า ต้นดงเซ็ง เพื่อเป็นเจ้าที่เจ้าป่าเจ้าเขา ดูแลรักษาปกป้องประชากร พืชพรรณ ธัญญาหาร นานาสัตว์ป่า ต้นน้ำ ตลอดจน อาณาบริเวณของหมู่บ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข
3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงเชิงเกษตรกรรม วิถีชีวิตการประกอบอาชีพดั้งเดิม เช่นการปลูกพืชเลื่อนลอย ปลูกพืชเสพติด หลังจากได้รับพระมหากรุณาธิคุณของในหลวง แล้วมาปลูกพืชผักเมืองหนาวเพื่อทดแทน เช่น แครอท พริกหวาน
4. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต เครื่องแต่งกายประจำเผ่า อาหาร และการใช้พืชสมุนไพร
5. การพักบ้านพักกับเจ้าบ้าน (โฮมสเตย์)
6. กิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและชาวบ้าน

2.3.1 ประวัติการอพยพของชุมชนม้งบ้านแม่สาใหม่

ชุมชนม้งบ้านแม่สาใหม่ได้ก่อตัวขึ้นจากการอพยพของกลุ่มม้งจากบ้านดงสามหมื่น อำเภอแม่แจ่ม และบ้านแม่สาเก่าในบริเวณใกล้เคียง โดยตั้งถิ่นฐานในบริเวณบ้านแม่สาใหม่ในปี พ.ศ. 2508 จากนั้นได้มีกลุ่มม้งจากหมู่บ้านอื่นๆ ทายอพยพเข้ามาสมทบ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2517 จึงได้แยกการปกครองเป็นหมู่บ้านอิสระจากหมู่บ้านโป่งแยงนอกที่เคยเป็นส่วนหนึ่งมาก่อน โดยดำเนินการตามระเบียบการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากก่อตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2517 ชุมชนม้งบ้านแม่สาใหม่ยังคงมีการปกครองโดยผู้นำชุมชนที่เรียกว่า “แสง ชื่อ เหล่า” (xeev txwj loag) ซึ่งทำการปกครองในฐานะที่เป็นทั้งผู้นำทางศาสนาและผู้ปกครองชุมชนอยู่ต่อมาเป็นเวลาหลายปี การสืบทอดตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านอย่างเป็นทางการของชุมชนม้งบ้านแม่สาใหม่เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2525 โดยมีนายหวางจื้อ โซ้งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และต่อมาคือ นายย่างป้อ หาง (2524-2528), นายจั่วป้อ โซ้ง (2529-2538), นายสวัสดิ์ ถนอมรุ่งเรือง (2539-2541), นายเกษม ถนอมวรกุล (2542-2543), นายวิน เลิศชัยสกุล(2544), นายมนัส ถนอมวรกุล (2545-2546) และปัจจุบัน นายกิติพงษ์ ถนอมรุ่งเรือง

เนื่องจากหลายชุมชนม้งในขณะนั้น ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสงครามทางการเมืองแต่อย่างใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถจึงได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมชาวเขาเผ่าม้งบ้านดอยปุยเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2512 (ครั้งที่หนึ่งในปี พ.ศ. 2506) และได้พระราชทานพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้แก่ชาวม้ง ได้แก่ ท้อพันธุ์ดีและลินจี่ รวมทั้งทรงเสด็จเยี่ยมบ้านแม่สาใหม่ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 และได้พระราชทานหมูจำนวน 3 ตัว พร้อมอาหารหมู ซึ่งการเสด็จเยี่ยมชาวม้งในครั้งนั้นเป็นที่มาของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 7 ที่ได้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2513 และระบบชลประทานกับโรงสีข้าวไฟฟ้าพลังน้ำที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2522 และเป็นที่มาของการก่อตั้งของมูลนิธิโครงการหลวงบ้านแม่สาใหม่ภายหลังในปี พ.ศ. 2525 (ตรีญา โทตระกูล. 2546)

2.3.1.1 ลักษณะและสภาพหมู่บ้าน ชีวิตความเป็นอยู่

บ้านเผ่าม้งในสมัยก่อนจะสร้างจากวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ตัวบ้านจะปลูกบนดิน ใช้พื้นดินเป็นพื้นบ้าน ผนังทำด้วยไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยใบจากหรือหญ้าคา แพลนบ้านเป็นแบบง่าย ใกล้กับประตูจะมีเตาไฟเล็กและแคร่สำหรับไว้รับแขก ด้านซ้ายสุดของบ้านจะมีเตาไฟใหญ่ไว้สำหรับทำอาหาร บริเวณกลางบ้านจะมีพื้นที่โล่งไว้ใช้ทำงาน บางบ้านจะมีครกไว้สำหรับตำข้าว สำหรับมุมบ้านทางด้านซ้ายจะกันเป็นห้องนอนของพ่อแม่กับห้องนอนลูก ในปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ มีวิถีชีวิตเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและความสะดวกทางด้านคมนาคมตลอดจนความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับคนพื้นราบได้ง่ายขึ้นจึงทำให้ได้รับอิทธิพลในเรื่องของลักษณะบ้านเรือนจากคนพื้นราบเข้ามา ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในชุมชนบ้านแม่สาใหม่ ที่มีฐานะดี จะนิยมปลูกบ้านแบบคนพื้นราบ ลักษณะบ้านเป็นแบบสมัยใหม่ เป็นอิฐลั่นๆ หรืออิฐผสมไม้ หรือเป็นแบบดั้งเดิมผสมกับแบบใหม่ บางบ้านภายนอกดูสมัยใหม่ แต่ภายในก็ยังคงเป็นแบบเก่าซึ่งคงสภาพความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งแบบดั้งเดิมอยู่ แต่เพิ่มสิ่งของเครื่องใช้สมัยใหม่เข้าไป เช่น ตู้เย็นเครื่องซักผ้า โทรทัศน์ เครื่องเล่นดีวีดี และคอมพิวเตอร์ เป็นต้นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ ส่วนใหญ่ยังอยู่กันเป็นแบบครอบครัวใหญ่นับถือผู้อาวุโสเป็นหลัก เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับ ประชาชนที่มีอายุ 35-60 ปี ส่วนใหญ่ยังอ่านหนังสือไม่ออกและยังเขียนภาษาไทยได้ไม่มากนัก ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากญาติพี่น้องและคนในชุมชนประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรง

ภาพที่ 2.33 หมู่บ้าน และบ้านแม่สาใหม่

โดย : สายฝน จิตรเจริญ, 2559

2.3.1.2 อาชีพและอาหาร

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยจะเพาะปลูกตามฤดูกาล เช่น ข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วแดง และมะระหวาน เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์จะเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ สัตว์ที่นิยมเลี้ยงคือ หมู ไก่ เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหรือไว้ทำพิธีกรรมต่างๆ ส่วนอาหารมีลักษณะเรียบง่าย ซึ่งได้แก่ ข้าว เนื้อสัตว์ และผักต่าง ๆ ม้งนิยมทานผักกับน้ำมันหมูในเทศกาลปีใหม่ ม้งนิยมฆ่าหมูเพื่อเลี้ยงผี เนื้อหมูจะถูกตัดเป็นชิ้นยาวคลุกกับเกลือ แขนงไว้กับไม้ระแนงหลังคาบ้าน เก็บไว้กินเป็นเวลานาน ๆ เมื่อเดินทางไปเยี่ยมเยียน ในอดีตม้งมักจะประกอบอาหารตามแบบเรียบง่าย เพราะม้งอยู่กับ ธรรมชาติดังนั้นอาหารจะเป็นสิ่งที่ปลูกขึ้นมาเท่านั้น หรือหามาจากป่าเล็กน้อย ม้งไม่นิยมรับประทานอาหารที่ไม่รู้จัก เพราะกลัวว่าอาหารจะเป็นพิษ อาจถึงตายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม้แต่น้ำดื่มยังต้องต้มเพื่อเป็นการฆ่าเชื้อโรคก่อน มั่งจะนิยมต้มน้ำชาดื่มเพื่อบำรุงสุขภาพ จึงทำให้มั่งมีสุขภาพที่แข็งแรง และไม่เป็น โรคง่าย ๆ มั่งจะไม่นิยมรับประทานเนื้อสัตว์จำพวกสุนัข ภูเขา เพราะมั่งเชื่อว่าสุนัขเป็นสัตว์ที่สกปรกเมื่อรับประทานจะผิผี ส่วนสัตว์บางชนิดจะเป็นสัตว์ ต้องห้าม

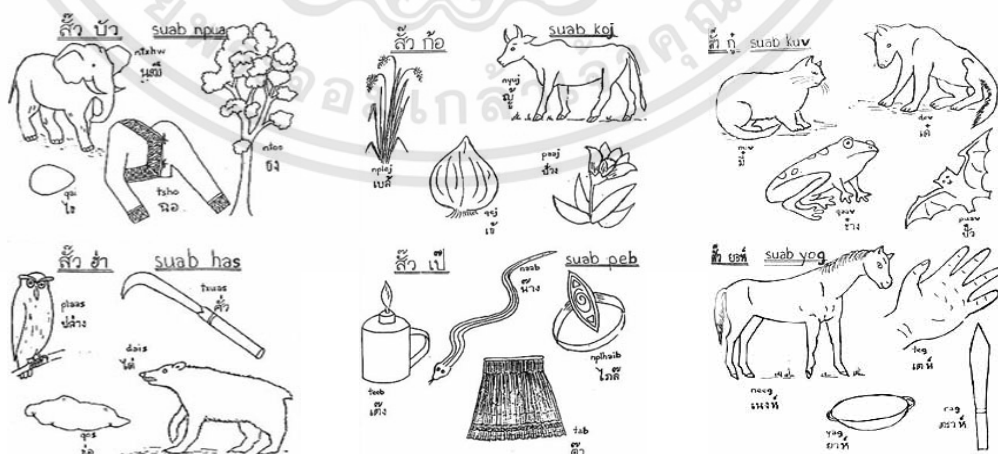

ภาพที่ 2.34 พืชผักการเกษตรและการกินข้าวของชาวเขาเผ่ามั่ง บ้านแม่สาใหม่
ที่มา : <http://kaaeww.exteen.com>

2.3.1.3 ภาษา

ภาษาแม่ ภาษาเขียน (ไม่มี) แต่ปัจจุบันชาวมั่งนิยมเขียนภาษามั่งด้วยตัวหนังสือ อังกฤษที่คิดค้นโดย มิซซันนารี และตัวหนังสือไทยบ้างแต่ไม่ค่อยเป็นที่นิยมนัก นอกจากนี้ยังมีชาวมั่งบางคนพยายามคิดค้นตัวหนังสือใหม่ๆ ขึ้นมาใช้ทดแทนตัวหนังสืออังกฤษและไทย

ในหมู่บ้านแม่สาใหม่จะสื่อสารกันด้วยภาษามั่ง ปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่จะเข้าใจทั้งภาษาไทยกลางและภาษาพื้นเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่พวกเขาได้ติดต่อกับผู้คนในเมืองมากขึ้น การได้ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ รวมถึงการที่เด็กๆ รุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาอย่างเป็นระบบจากโรงเรียน จึงทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มั่งในบ้านแม่สาใหม่สามารถสื่อสารกับผู้คนในเมืองได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดีพูดได้ชัด แต่ผู้สูงอายุที่อายุมากๆ ที่ไม่สามารถใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาเชียงใหม่ได้ก็ยังมีอยู่บ้าง

ภาพที่ 2.35 ภาพสัญลักษณ์ภาษาเขียนมั่งแม่สาใหม่

ที่มา : <http://www.hilltribe.org>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1.4 ความเชื่อ/พิธีกรรม

มังเชื้อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เชื่อในวิญญาณ หรือบรรพบุรุษผู้ล่วงลับ ปัจจุบัน มังได้เปลี่ยนความเชื่อมานับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ แต่ส่วนมากมังยังมีความเชื่อว่ามีผีเป็นสิ่งที่ มีอำนาจเหนือธรรมชาติ โดยเชื่อว่าความเจ็บป่วย ทั้งหลายล้วนแต่เป็นผลมาจากการผิดผี ทำให้ผี เตือดดาลมาแก้แค้นลงโทษให้เจ็บป่วย จึงต้องใช้วิธีจัดการกับผีให้คนไข้หายจากโรค ซึ่งมีพิธีกรรม การ ทำผี หรือการลงผี (การอ้วนึ่ง) การรักษาคนตใจ (การไซ้เจง) การรักษาด้วยการเป่าด้วยน้ำ (การ เชื้อแต่ะ) การปิดกวาดสิ่งที่ไม่ดีออกไป (การหรือซู้) และหมูประตู่ผี (อ้วะบัวจ่อง) ยังรวมไปถึงความ เชื่อการเกิด การตาย มีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อของบรรพบุรุษ และจะมีสถานที่ ศักดิ์สิทธิ์ของมัง อยู่ 2 แห่ง ได้แก่ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นของส่วนรวม คือ บริเวณป่าดงซ่ง หรือ สถานที่ซึ่งชุมชนได้สงวนไว้ในกรประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือความเชื่อ และรวมถึงสถานที่ใช้ ร่วมกันของชุมชนหรือหมู่บ้าน และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นส่วนตัว คือ หลุมฝังศพบรรพบุรุษ

ภาพที่ 2.36 พิธีกรรมป่าดงซ่ง และพิธีการเลี้ยงผี

ที่มา : <http://kaaeww.exteen.com>

2.3.1.5 วัฒนธรรมประเพณี

หมู่บ้านแม่สาใหม่ มีงานประเพณีกลุ่มชาติพันธุ์มัง ที่ยังคงมีการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์มังอยู่ เช่น ประเพณีกินข้าวใหม่ ประเพณีปีใหม่มัง ประเพณีการเลือกคู่ซึ่ง จะมีขึ้นในวันปีใหม่มัง เป็นต้น

ประเพณีกินข้าวใหม่ ของหมู่บ้านแม่สาใหม่ ได้มีการจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของ ทุกปีและเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยรุ่นทวด-รุ่นปู่ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์มังบ้านแม่สาใหม่ จะมีความเชื่อว่าจะต้องเลี้ยงผีปู่-ผีย่า เพราะช่วงเวลาในหนึ่งรอบปี หรือในหนึ่งปี ที่ผ่านมานั้นผีปู่-ผีย่า ได้ดูแลครอบครัวของแต่ละครอบครัวเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีการปลูกข้าวใหม่ เพื่อจะเซ่นบูชาคุณผีปู่-ผีย่า กับเจ้าที่ทุกตน ซึ่งการกินข้าวใหม่จะทำกันทุกปี ข้าวใหม่คือข้าวที่ ปลูกขึ้นมาเพื่อที่จะเซ่นถวายให้กับ ผีปู่-ผีย่าและสูกในระหว่างเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคม แล้วจะต้องเก็บเกี่ยวโดยเกี่ยวข้าวที่มี ขนาดเล็ก เพราะเกี่ยวที่ใช้เกี่ยวนั้นสามารถที่จะเกี่ยวต้นข้าวได้เพียง 3-4 ต้นเท่านั้น จะเริ่มเกี่ยวได้ เมื่อรวงข้าวสุกแต่ยังไม่เหลืองมาก ต้องเกี่ยวตอนที่รวงข้าวมีสีเขียวปนเหลือง เมื่อเกี่ยว เสร็จก็จะ นำมานวดให้ข้าวเปลือกหลุดออกโดยไม่ต้องตากให้แห้ง นำข้าวเปลือกที่นวดเรียบร้อยแล้วมาคั่วให้ เม็ดข้าวแข็งและเปลือกข้าวแห้ง เพื่อให้สะดวกในการตำข้าว ในอดีตนั้นนิยมการตำข้าวด้วยครก กระเดื่อง เมื่อตำเสร็จเรียบร้อยแล้วนำข้าวมาหุง เพื่อเซ่นไหว้ผีปู่-ผีย่า ในการทำพิธีเช่นนี้ ทำโดยการนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไกตัวผู้มาเช่นไหว้ตรงผีประตูก่อน โดยการนำไก่ที่ต้มทั้งตัวมาประกอบพิธี ซึ่งตำแหน่งที่จะต้องเช่น ไหว้มี 5 แห่งได้แก่สื่อ่าง ตั้งขोजิบ ตั้งขोजุด ตั้งขोज่อง ตั้งจี้ตั้ง ขณะทอพิธีต้องสวดบทสวดเพื่อที่บอก ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือได้รับรู้และ เข้ามาทานก่อน เมื่อทำพิธีเสร็จคนในบ้านถึงจะสามารถทานต่อได้ ซึ่งพิธีกินข้าวใหม่นั้นได้สืบทอดมานานหลายชั่วอายุคน และยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ประเพณีปีใหม่ม้ง คือ ปีใหม่หรือประเพณีฉลองปี ใหม่ ซึ่งเป็นงานรื่นเริงของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในทุกๆปี จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อยแล้ว และเป็นงานฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึง ผีฟ้า-ผีป่า-ผีบ้าน ที่ให้ความคุ้มครองและดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปี ด้วย ซึ่งจะมีการฉลองพร้อมเพรียงกัน หรือตามวัน และเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี ในปี ที่ผ่านมานี้หมู่บ้านแม่สาใหม่ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 21-23 ธันวาคม 2560 ซึ่งปี นี้ถือว่าจัดเร็วกว่าทุกๆปี ประเพณีฉลองปี ใหม่ม้งนี้ กลุ่มชาติพันธุ์ม้งเรียกกันว่า “น่อเปี โฉว้อ” แปลตรงตัวได้ว่า “กินสามสิบ” สืบเนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ม้งจะนับช่วงเวลาตามจันทรคติ โดยจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ค่ำไปจนถึง 30 ค่ำ (ซึ่งตามปฏิทินจันทรคติจะแบ่งออกเป็นข้างขึ้น 15 ค่ำ และข้างแรม 15 ค่ำ) เมื่อครบ 30 ค่ำจึงนับเป็น 1 เดือน ดังนั้นในวันสุดท้าย (30 ค่ำ) ของเดือนสุดท้าย (เดือนที่ 12) ของปี จึงถือได้ว่าเป็นวันส่งท้ายปี เก้า ช่วงวันฉลองปี ใหม่ส่วนใหญ่จะตกอยู่ประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคมในวันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละบ้าน จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความเป็นสิริมงคลของครัวเรือน ถัดจากวันส่งท้ายปี เก้าไป 3 วัน คือวันขึ้น 1 ค่ำ 2 ค่ำ และ 3 ค่ำ ของเดือนหนึ่งจึงจัดเป็นวันฉลองปี ใหม่อย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกคนจะหยุดหน้าที่การทำงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าวนี้และจะมีการจัดการละเล่นต่างๆ ในงานขึ้นปี ใหม่ เช่น การละเล่นลูกช่วง การตีลูกช่วง การเต้นรำการร้องเพลงม้ง การละเล่นอื่นของเด็กๆในหมู่บ้าน และที่น่าสนใจคือจะมีการเดินขบวนของคนในหมู่บ้านแม่สาใหม่ มาที่ลานเอนกประสงค์หน้าหมู่บ้าน เพื่อมาทำพิธีเปิดงานประเพณีปีใหม่ม้งของหมู่บ้านแม่สาใหม่ ในงานนี้ทุกคนจะมีการแต่งกายชุดประจำเผ่าที่สวยงาม เต็มยศ โดยเฉพาะหนุ่มสาวจะมาชุมนุมกันในเรื่องแต่งกายแบบชนเผ่าม้ง ประดับด้วยเครื่องเงิน สวยงาม และมีกิจกรรมการเล่นโยนลูกช่วง บริเวณลานเอนกประสงค์ของหมู่บ้าน โดยหญิงสาวจะต้องเตรียมลูกบอลผ้าสีดำ (ลูกช่วง) นำมาโยนกับชายหนุ่มที่ตนหมายตาต้องใจ หากหนุ่มชอบและมีไมตรีตอบก็จะพยายามคว้าลูกบอลไว้ ส่วนผู้ชายบางกลุ่มก็จะมีการแข่งขันกันยิงเป้าด้วยลูกธนู และการตีลูกช่วงแข่งกันอย่างสนุกสนาน ผู้หญิงก็จะร้องรำทำเพลง เต้นรำทำกิจกรรมอื่นๆกับเด็กๆในหมู่บ้าน ด้วยความสนุกสนานตลอดทั้งวัน

ภาพที่ 2.37 งานประเพณีปีใหม่ม้ง

ที่มา : สไปทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การโยนลูกช่วง

การเล่นโยนลูกช่วงของหมู่บ้านแม่สาใหม่ หรือที่เรียกกันว่า “จูเปาะ” ลูกช่วง มีลักษณะกลมเหมือนลูกบอลทาศด้วยเศษผ้าสีดำมีขนาดเล็กพอที่จะถือด้วยมือข้างเดียวได้ ปัจจุบันที่มีการทำหลากหลายสีตามความชอบของหญิงสาวที่จะเข้ามาโยนกับชายหนุ่มที่ตนหมายตาต้องใจ การละเล่นลูกช่วง จะแบ่งกลุ่มผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายหญิงกับฝ่ายชายโดยที่ก่อนจะมีการละเล่นฝ่ายหญิงจะเป็นผู้ที่เอาลูกช่วงไปให้ฝ่ายชายหรือญาติ ๆ ของฝ่ายหญิงเป็นผู้ที่นำลูกช่วงไปให้ฝ่ายชาย เมื่อตกลงกันได้ก็จะทำการโยนลูกช่วงโดยฝ่ายหญิง และฝ่ายชายแต่ละฝ่ายจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานเรียงหนึ่งหันหน้าเข้าหากันมีระยะห่างกันพอสมควร แล้วโยนลูกช่วงให้กันไปมาและสามารถทำการสนทนากับคู่ที่โยนได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ถือว่าเป็นหัวใจของงานประเพณีปีใหม่ม้งที่ทำให้มีความสุขสนุกสนานและทุกคนในหมู่บ้านจึงให้ความสำคัญประเพณีปีใหม่ที่มีเพียงปีละครั้งเท่านั้น

ภาพที่ 2.38 การโยนลูกช่วงในงานประเพณีปีใหม่ม้ง
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 99

ตีลูกช่วง

ลูกช่วงของหมู่บ้านแม่สาใหม่ หรือที่เรียกว่า “เดาต่อลี” ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีลักษณะคล้ายลูกช่วงพื้นบ้านของไทยการประดิษฐ์ก็คล้ายคลึงกัน คือจะมีการนำท่อนไม้มาตากให้มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมโดยส่วนหัวจะมีลักษณะทู่ๆ ราบเรียบในขณะที่ส่วนหางหรือส่วนที่ใช้หมุนยื่นพื้นนั้นจะทำให้มีลักษณะแหลมคล้ายๆ ดินสอคล้ายกันแต่ต่างกันที่เชือกที่ใช้หมุนลูกช่วงจะผูกติดกับปลายไม้สำหรับขว้างเชือกจะยาวประมาณสองถึงสามเมตรนำมาม้วนรอบลูกช่วง โดยมือข้างหนึ่งจะถือลูกช่วงที่ผูกเชือกหมุนพันรอบไว้ และมืออีกข้างจะถือไม้ที่ผูกเชือกที่หมุนรอบลูกช่วง แล้วเอามือทั้งสองสะบัดไปข้างหน้าพร้อมดึงไม้ที่ผูกเชือกไว้อย่างแรง แล้วลูกช่วงจะตกลูพื้นแล้วหมุนด้วยความเร็วซึ่งในกติกาในการเล่นจะถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่ายโดยที่ฝ่ายหนึ่งจะเป็นฝ่ายตีลูกช่วงที่กำลังหมุนอยู่ของอีกฝ่ายโดยฝ่ายที่ตีนั้นจะต้องพยายามตีลูกช่วงให้ถูกมากที่สุด ซึ่งถ้าหากสามารถทำการตีลูกมากก็จะสามารถทำการตีต่อไปได้ แต่หากตีไม่ถูกก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นฝ่ายหมุนลูกช่วงให้อีกฝ่ายผลัดไปเป็นฝ่ายตีแทน การเล่นลูกช่วงนอกจากจะได้รับความสนุกสนานจากการเล่นแล้วยังเป็นการฝึก และทดสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความแม่นยำทางด้านสายตาด้วย การเล่นลูกข่างก็ยังมีให้เห็นอยู่ในงานประเพณีปีใหม่ม้งของบ้านแม่สาใหม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ลูกผู้ชายถือว่าเป็นการทำทนายความสามารถและถือว่าเป็นการแสดงความเป็นลูกผู้ชายด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 2.39 การตีลูกข่าง ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 100

2.3.2 เครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่

ผู้ชายม้งเขี้ยว นิยมใส่ผ้าสีดำหรือน้ำเงินเข้ม จะเป็นเสื้อแขนยาวจรดข้อมือ ขลิบขอบแขนเสื้อรอบข้อมือด้วยผ้าสีฟ้าหรือสีน้ำเงิน และจะปักลวดลายประกอบด้วยชายเสื้อชั้นระดับเอว ชายสาบเสื้อด้านขวาจะป้ายทับด้านซ้ายของตัวเสื้อ หน้าอกเสื้อจะปักลวดลายด้วยผ้าสี เป็นเสื้อไม่มีคอปก กางเกงจะใช้สีเดียวกันกับเสื้อ มีลักษณะเป็นกางเกงที่ช่วงขาและเป้ากางเกงจะกว้างและหย่อนต่ำลงมาถึงหัวเข่าขอบปลายขา กางเกงจะเล็กและแคบลง จะมีการปักลวดลายด้วยด้ายสีต่างๆ รอบเอวจะใช้ผ้าสีแดงซึ่งมีความยาวประมาณ 4-5 เมตรพันทับกางเกง ชายผ้าแดงทั้งสองข้างจะปักลวดลายสวยงาม ห้อยโซว์ลวดลายไว้ด้านหน้า ถ้าเป็นชายหนุ่มจะนิยมคาดเข็มขัดเงินหรือเข็มขัดหนังทับผ้าแดงอีกชั้นหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.40 การแต่งกายผู้ชายม้งเขียว ประมาณปี พ.ศ.2528

ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 105

ผู้ชายม้งขาว จะใส่เสื้อสีดำหรือน้ำเงินเข้ม ลักษณะเสื้อคล้ายกันกับม้งเขียว แต่มีการประดับลวดลายน้อยกว่า กางเกงใช้สีเดียวกับเสื้อที่เอวจะมีผ้าแดงผูกคาดทับกางเกง และมีเข็มขัดคาดทับอีกชั้นหนึ่งเหมือนม้งเขียว และที่คอมักจะสวมห่วงเงินรอบคอหลายห่วง และประดับเหรียญเงินต่างๆบนเสื้อเพื่อความสวยงามด้วย เครื่องแต่งกายในวันปกติ ผู้ชายม้งขาว (White Hmong) จะมีแถบผ้าสีขาวหรือสีฟ้าอ่อน ติดทาบอยู่ปลายแขนเสื้อ เสื้อจะตัวสั้นเปิดให้เห็นหน้าท้องซึ่งแสดงถึงความสมบูรณ์ของผู้ชาย สวมกางเกงเงินขายาวทรงกระบอกสีดำหรือน้ำเงิน

ภาพที่ 2.41 การแต่งกายผู้ชายม้งขาว ประมาณปี พ.ศ.2528

ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 106

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันเครื่องแต่งกายผู้ชายของบ้านแม่สาใหม่ ก็ยังมีให้เห็นเต็มชุดในงานพิธีกรรมสำคัญๆ เช่นงานประเพณีปีใหม่ม้ง งานแต่งงาน และลักษณะเครื่องแต่งกาย ผ้าปักและลวดลายผ้าปักได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามกาลเวลา เนื่องจากบ้านแม่สาใหม่มีทั้งชนเผ่าม้งเขี้ยวและม้งขาว อาศัยอยู่รวมกัน ซึ่งม้งเขี้ยวมีจำนวนประชากรมากกว่า ดังนั้นลวดลายและรูปแบบเครื่องแต่งกาย ผ้าปักและลวดลายผ้าปัก จึงถูกผสมผสานรวมกันทำให้ยากต่อการแยกแยะกว่าเครื่องแต่งกาย ผ้าปักลวดลายไหนเป็นชนเผ่าม้งเขี้ยวหรือม้งขาว จากการสอบถามข้อมูลผู้อาวุโสในหมู่บ้าน จึงทำให้ทราบว่า จะสามารถแยกแยะออกได้โดยการสังเกต กางเกงที่สวมใส่ที่ยังคงมีความแตกต่างกันคือ ผู้ชายม้งเขี้ยว ลักษณะกางเกงที่ช่วงขาและเป้ากางเกงจะกว้างและหย่อนต่ำลงมาถึงหัวเข่าขอบปลายขา กางเกงจะเล็กและแคบลง จะมีการปักลวดลายด้วยด้ายสีต่างๆ ส่วนผู้ชายม้งขาว ลักษณะกางเกงจะเป็นกางเกงจันทา ยาวทรงกระบอกสีน้ำตาลหรือสีน้ำเงิน ไม่มีลวดลายขอบปลายกางเกง

ภาพที่ 2.42 การแต่งกายผู้ชายม้ง งานประเพณีปีใหม่ม้ง พ.ศ.2558
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 107

เครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งผู้ชายวัยรุ่น ตามกระแสสังคมโลกาภิวัตน์และระบบอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายจึงมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กลุ่มชาติพันธุ์ม้งผู้ชายวัยรุ่น ได้รับเอาวัฒนธรรมการแต่งกายจากคนในเมืองมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ประกอบกับมีสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการสวมใส่ชุดม้ง และทำให้รูปแบบของเครื่องแต่งกาย ผ้าปักและลวดลายผ้าปักได้เปลี่ยนแปลงไป มีการผสมผสานรูปแบบลวดลายผ้าปักบนเครื่องแต่งกายทั้งแบบเดิมและแบบใหม่ตามยุคสมัยนิยม มีการลอกเลียนแบบจากสื่อเว็บไซต์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เช่น เลียนแบบการแต่งกายมาจากม้งอเมริกา ม้งจีน ม้งเวียดนาม ม้งลาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.43 การแต่งกายผู้ชายม้ง สมัยใหม่
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 108

2.3.2.1 เครื่องแต่งกายผู้หญิงของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งของบ้านแม่สาใหม่

ผู้หญิงม้งเขี้ยว ใช้ผ้าสีดำหรือสีน้ำเงินเข้ม แขนยาวขลิบที่ปลายแขนด้วยสีฟ้า ปักลวดลายหรือขลิบด้วยผ้าสีที่หน้าอก คอปกเสื้อมีลักษณะเป็นทรงกลม ห้อยพับไปด้านหลัง มีการประดิษฐ์ลวดลายสวยงาม สวมกระโปรงจีบรอบตัวที่ทำจากผ้าพิมพ์ลวดลายย้อมสีน้ำเงิน ปะติดผ้าปักเป็นลายสวยงามผ้าคาดด้านหน้า จะมีผ้าผืนยาวปักเป็นลวดลายสวยงาม คาดปิดกระโปรงลงมาอีกชั้นหนึ่ง ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จะใช้ผ้าพื้นเรียบๆ ขลิบชายด้วยผ้าสี มีผ้าแดงปักลวดลายที่ชายทั้งสองข้างและปล่อยเป็นพู่ห้อยลงมา เป็นสีแดงหลายเส้นคาดด้วยเข็มขัดเงินทับอีกชั้น สวมเครื่องประดับเครื่องเงิน กำไลคอ กำไลข้อมือ ต่างหู และประดับเหรียญเงินต่างๆ ตามเสื้อผ้าเพื่อความสวยงามด้วย

ภาพที่ 2.44 การแต่งกายผู้หญิงม้งเขี้ยว ประมาณปี พ.ศ. 2528
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 109

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้หญิงม้งขาว ส่วนใหญ่จะแต่งตัวคล้ายกันกับม้งเขียว แต่เดิมผู้หญิงม้งขาว จะนิยมสวมกระโปรงสีขาวล้วนไม่มีลวดลายใดๆ มีผ้าผืนยาวที่คาดปิดทับด้านหน้ากระโปรงจะเย็บปักเป็นลวดลายสวยงาม และมีผ้าแถบสีแดงคาดเอว ปล่อยชายเป็นหางไว้ด้านหลัง เนื่องจากกระโปรงสีขาวเวลาสวมใส่เพราะเปื้อนได้ง่าย ปัจจุบันผู้หญิงม้งขาวบ้านแม่สาใหม่ จะนิยมสวมกางเกงทรงจีนขากระบอกสีน้ำเงินเข้มหรือสีดำแทนกระโปรงสีขาว และมีผ้าปักเป็นลวดลายคาดห้อยลงมาปิดกางเกงทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ภาพที่ 2.45 การแต่งกายผู้หญิงม้งขาว ประมาณปี พ.ศ. 2528
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 110

ความแตกต่างของการแต่งกายผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์ม้งเขียวและม้งขาว สามารถแยกได้ดังนี้
ม้งเขียว ปกหลังเสื้อด้านหลังจะเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมตัดมุมหยักปลายแหลมและใช้ผ้าชิ้นเล็กสี่เดียวกับเสื้อเย็บเชื่อมติดกับตัวเสื้อ

ภาพที่ 2.46 ปกหลังเสื้อผู้หญิงม้งเขียว ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 111

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มังขาว ปกเสื้อด้านหลังจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้ผ้าชิ้นเดียวเย็บเชื่อมติดกับตัวเสื้อ

ภาพที่ 2.47 ปกหลังเสื้อผู้หญิงมังขาว ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 111

ภาพที่ 2.48 ด้านหลังเสื้อผู้หญิงมัง ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ ซึ่งไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นมัง
เขียวหรือมังขาว เพราะปัจจุบันมีการผสมผสานหรือรวมเผ่ากัน
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 111

เครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์มังผู้หญิงวัยรุ่น ตามกระแสสังคมโลกาภิวัตน์และระบบ
อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายจึงมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กลุ่มชาติพันธุ์มังผู้หญิงวัยรุ่น
ได้รับเอาวัฒนธรรมคนในเมืองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ประกอบกับมีสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามี
บทบาทในการสวมใส่ชุดมัง ทำให้รูปแบบของเครื่องแต่งกาย ผ้าปักและลวดลายผ้าปักได้เปลี่ยนแปลง
ไป มีการผสมผสานรูปแบบทั้งแบบเดิมและแบบใหม่ ตามยุคสมัยนิยม มีการเลียนแบบการแต่งกาย
จากสื่อเว็บไซต์ต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์มัง เช่น การเลียนแบบการแต่งกายจากมังอเมริกา มังจีน มัง
เวียดนามมังลาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.49 การแต่งกายผู้หญิงม้ง สมัยใหม่
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 113

การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ ในชีวิตประจำวันจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ ปัจจุบันมีการแต่งกายด้วยชุดม้งในชีวิตประจำวันน้อยลง เพราะกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในวัยทำงานส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำสวน และค้าขาย จะไม่ค่อยแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าเต็มชุด จะใส่แค่กระโปรงหรือกางเกงม้งกับเสื้อยืดหรือแค่เสื้อม้งกับกางเกงผ้ายัด และจะแต่งกายชุดประจำเผ่า เมื่อมีงานเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ม้ง พิธีเลี้ยงผี พิธีเรียกขวัญ งานแต่งงานหรืองานศพเท่านั้น ซึ่งการแต่งกายในงานพิธีกรรมและงานประเพณี กลุ่มชาติพันธุ์ม้งของบ้านแม่สาใหม่ ไม่ได้มีการแบ่งว่า ต้องใช้ลวดลายผ้าปักลายไหนต้องใช้สำหรับงานอะไร จะใส่เครื่องแต่งกายชุดม้งเหมือนกันทุกงานพิธีกรรมหรืองานกิจกรรมอื่นที่ต้องใส่ชุดม้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ใช้ชุดม้งที่มีลวดลายผ้าปักเหมือนกันหรือลวดลายคล้ายกัน ไม่ได้แบ่งแยกว่าลายนี้เป็นของผู้หญิงหรือผู้ชายและไม่ได้ใส่ชุดม้งกันทุกวัน แต่จะเห็นได้ว่า คงเหลือแต่ผู้สูงอายุเท่านั้นที่ยังคงใส่ชุดม้งเต็มชุดอยู่ ไม่ว่าจะไปทำงานหรือนอนหลับพักผ่อน เพียงแต่เปลี่ยนชุดหมุนเวียนสลับกันไปทุกวันและไม่ได้แบ่งว่าชุดไหนต้องใส่ไปงานอะไร ปัจจุบันยังคงมีให้เห็นอยู่แต่น้อยมากแล้วส่วนคนหนุ่มสาวจะใส่บ้างเป็นบางครั้ง และทุกคนจะพร้อมใจกันใส่ชุดม้งเต็มชุดในงานประเพณีปี ใหม่ม้งเท่านั้น

2.3.2.2 ผ้าม้ง

ผ้าม้งเป็นผ้าที่มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้าเขียนลายเทียนและผ้าปักที่มีลวดลายประณีต สวยงามซึ่งต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมาก ในอดีตนั้นผู้หญิงม้งทุกคนต้องทอผ้าเขียนลายและปักผ้าไว้ใช้เอาและสำหรับคนในครอบครัว เนื่องจากชาวม้งทุกคนต้องสวมชุดประจำเผ่าในชีวิตประจำวันเสมอ โดยเรียนรู้จากรุ่นปู่ย่าตายายสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.50 สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่
โดย : ธีมนิติ์ แซ่ลื้อ. 16 ตุลาคม 2559

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันผู้หญิงส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีอาชีพทำไร่ ทำสวน และค้าขาย พบว่าชาวบ้านม้งแม่สาใหม่ แต่งกายชุดประจำเผ่าในการดำเนินชีวิตประจำวัน น้อยลง หรืออาจใส่แค่กระโปรงหรือกางเกงม้งกับเสื้อยืด หรือแค่เสื้อม้งกับกางเกงอื่น แต่ส่วนใหญ่จะแต่งชุดประจำเผ่าเพื่อร่วมงานเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ม้ง พิธีเลี้ยงผี พิธีเรียกขวัญ หรือเมื่อคนในหมู่บ้านมีงานแต่งงานเท่านั้น

ปัจจุบันนี้ชาวบ้านมีการปลูกต้นกัญชงน้อยลงมาก จะปลูกเพื่อนำมาทำชุดประจำเผ่าของตนเองและคนในครอบครัวเท่านั้น และการปลูกต้นกัญชงต้องอาศัยความเชื่อในการที่จะปลูก เช่น ห้ามผู้หญิงที่มีประจำเดือนปลูก เพราะจะไม่ขึ้น หรือถ้ามีคนตายในหมู่บ้านต้นกัญชงก็จะเติบโตไม่เต็มที่หรือตายได้เลย การปลูกนั้นจะปลูกในช่วงหน้าฝน และเก็บเกี่ยวในช่วงหน้าหนาวเท่านั้น ประมาณเดือน สิงหาคม-กันยายน และด้วยวิธีการผลิตที่ยุ่งยากทำให้ชาวบ้านหันไปซื้อผ้าฝ้ายจากตลาดวโรรสมาใช้แทน ซึ่งเป็นผ้าฝ้ายสีขาวเพื่อนำมาเขียนลายเทียนด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ลดกระบวนการผลิตได้มากขึ้น และผ้าลายเขียนเทียนยังเป็นผ้าที่ทำไว้สำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.51 สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่
โดย : ชิมินดี แซ่ล้อ. 16 ตุลาคม 2559

สำหรับผ้าปักนั้นเป็นงานหัตถกรรมที่ผู้หญิงชาวเมืองตั้งแต่ยุคโบราณทุกคนต้องทำเป็น เมื่อมีเวลาว่างจากการทำสวน ทำไร่แล้วผู้หญิงทุกคนก็จะปักผ้า เพื่อนำไปประดับชุดที่จะใส่ในเทศกาลปีใหม่ ส่วนลวดลายนั้นก็ดัดแปลงลวดลายเก่าๆ หรือนำมาผสมกัน อย่างลวดลายนั้นมาผสมลายนี้ก็จะ เป็นลวดลายใหม่ๆ ขึ้นมาอีก ไม่มีการตายตัว และสำหรับผู้เฒ่าผู้แก่ส่วนมากก็จะมองไม่ค่อยชัดแล้วก็จะถนัดในด้วยการทำผ้าลายเขียนเทียนมากกว่า ส่วนผ้าปักจะเป็นผู้หญิงสาว วัยรุ่นที่ทำการปักกัน

จากการศึกษาในบริบทของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ผู้วิจัยได้พบว่า ผ้าเมืองแบ่ง เป็น 3 ชนิด คือ ผ้าใยกล้วยขง ผ้าลายเขียนเทียน และผ้าปัก

2.3.2.3 ผ้าใยกล้วยขง

สมัยก่อนชาวเมืองใช้เส้นใยจากต้นกล้วยขงมาทอเป็นผืนผ้าเพื่อนำมาย้อมสี เขียนลายเทียน และตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า ผู้หญิงทุกๆ ครอบครัวจะทอผ้าไว้ใช้เองโดยใช้เวลาว่างจากงานในไร่ ผู้หญิงม้งในบ้านแม่สาใหม่ ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับผู้หญิงม้งทุกๆ ไป แต่ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลนั้นเป็นช่วงที่ชาวเขาเผ่าม้งไม่มีการทอผ้าจากใยกล้วยขง จะมีเพื่อตัวอย่างของเส้นใยกล้วยขง และเครื่องรีดใยกล้วยขงตั้งไว้เพื่อแสดงให้เห็นโดยคร่าวๆเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ และศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือและงานวิจัย โดยมีข้อมูลและการผลิตผ้าใยกล้วยขงดังนี้

(1) ปลูกต้นกล้วยขง ในเดือนสิงหาคม-กันยายน ซึ่งจะใช้เวลาในการเจริญเติบโตเป็นเวลา 3-4 เดือน

(2) เมื่อต้นกล้วยขงเจริญเติบโตได้ที่แล้ว ก็จะตัดโดยตัดตั้งแต่โคนต้นขีดราก แล้วนำไปตากแห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) เลาะเอาเปลือกต้นกล้วยซุงที่ตากแห้งแล้วมาแช่น้ำจนนิ่ม แล้วตำด้วยครก กระต้อนแล้วนำไปตากแห้ง จากนั้นนำมาขยี้จนนุ่ม “มีความเชื่อของชาวม้งว่าต้นกล้วยซุงที่ลอกเปลือก ออกแล้วให้ทำไปเผาไฟทิ้งเสีย ห้ามนำมาวางลงนอนเพราะจะทำให้ถูกผีอำ”

(4) นำเปลือกกล้วยซุงที่ถูขยี้จนนุ่มแล้วมาฉีกออกเป็นเส้นเล็ก ให้ได้ประมาณ 4 เส้น แล้วนำมาต่อกันจนเป็นเส้นยาวและม้วนเป็นม้วนๆและนำไปตำด้วยหลุมไม้

ภาพที่ 2.52 ภาพการตากต้นกล้วยซุง ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555 : 60

ภาพที่ 2.53 ภาพการสาธิตลอกเปลือกต้นกล้วยซุง โดยนางซัว แซ่ยาง ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555 : 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.54 เส้นเปลือกกล้วยที่ได้ มาตาในหลุมไม้ โดยนางสมถวิล เราริ ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สุธิษา ศรพรหม. 2555 : 61

ภาพที่ 2.55 เส้นด้ายจากเปลือกกล้วยที่ได้มาและผ่านการตาเรียบร้อยแล้ว โดยนางสมถวิล เราริ ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สุธิษา ศรพรหม. 2555 : 61

ภาพที่ 2.56 การสาธิตการทำเส้นด้ายโดยนำเปลือกกล้วยผ่านการตำที่ได้มาขยี้ และฉีกออกเป็นเส้น เล็กๆหลายๆเส้นแล้ว นำมาผูกต่อกัน โดยนางสมถวิล เราริ ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สุธิษา ศรพรหม. 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) นำเส้นใยกัญชงที่ต่อกันเป็นเส้นยาวแล้วชุบน้ำ แล้วมาชิงที่เครื่องพันด้ายภาษาม้ง เรียกว่า “เข้าหลี่” ซึ่งทำมาจากไม้ไผ่

(6) จากนั้นจึงนำไปต้มกับขี้เถ้าประมาณ 3-4 ชั่วโมง เพื่อให้ได้เส้นใยสีขาว บางครั้งอาจจะต้องต้มถึง 3-4 ครั้ง จนได้สีขาวตามที่ต้องการ แล้วนำไปตากจนแห้ง

(7) นำเส้นใยที่ได้จากข้อ 6 มาปั่นใส่แกนสำหรับทอ

(8) นำเส้นใยที่ปั่นใส่แกนสำหรับทอแล้วไปทอโดยทอผ้าที่ภาษาม้งเรียกว่า “ซัวตัว” โดยผ้าที่จะสามารถนำมาตัดกระโปรงได้จะต้องมีความยาว 4 วาหรือ 8 เมตร

ภาพที่ 2.57 เครื่องพันด้าย ภาษาม้งเรียกว่า เข้าหลี่ ทำจากไม้ไผ่ที่มีความสูงประมาณ 40 ซม. นำมาเสียบติดกับไม้หรือเหล็กที่เล็กกว่าที่ฝังลงไปในดินโดยให้ไม้ไผ่นี้หมุนได้ ปลายด้านบนของไม้ไผ่เจาะรูทะลุ 2 รูห่างกันประมาณ 1 นิ้ว โดยให้เป็นลักษณะกากบาท แล้วนำไม้รวกที่มีความยาวประมาณ 3 เมตร 2 ลำมาสอดเข้าไป ปลายแต่ละด้านของไม้กากบาทนี้เจาะรูทะลุ 1 แห่ง นำแท่งไม้มาเสียบเพื่อให้เห็นหลักยึดเส้นด้าย

ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2554 : 55

ภาพที่ 2.58 ที่ปั่นด้ายใส่แกนสำหรับทอโดยใช้เท้าถีบให้แกนหมุนไปเรื่อยๆ

ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2554 : 55

ภาพที่ 2.59 หูกทอผ้า (ข้าวด้ว) เป็นหูกที่ทำจากไม้ ประกอบด้วยเสาหลักสองข้าง สำหรับตั้งติดกับผนังและแกนแนวนอนหลัก และไม้สำหรับพันเส้นด้าย ซึ่งประกอบด้วยไม้ที่มีความกว้างประมาณ 2 นิ้วยาวประมาณ 1 เมตร จำนวน 10 กว่าแผ่น อีกด้านหนึ่งจะมีเชือกสองเส้น (ซ้าย/ขวา) สำหรับผูกติดกับเอวของคนทอ

ที่มา : สุธิษา ศรพรหม. 2555 : 63

ภาพที่ 2.60 ผ้าใยกล้วยที่ถูกทอเป็นผืนเรียบร้อยแล้ว

ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

(9) เมื่อได้ผ้าเป็นผืนแล้วก็นำผ้านั้นมารีดเพื่อให้ผ้านุ่มขึ้นโดยใช้เครื่องรีดที่ทำด้วยหินและไม้ภาษาม้งเรียกว่า “เน้” ประกอบด้วยฐานที่ทำมาจากท่อนไม้กลมสำหรับวางผ้าที่ต้องการรีดลงไปบนท่อนไม้ และแผ่นไม้ที่ใช้วางทับผ้าด้านบนซึ่งมีความกว้างประมาณ 1 ฟุตยาวประมาณ 1 เมตร หนาประมาณ 2 นิ้ว คนที่รีดจะต้องขึ้นไปยืนบนแผ่นไม้ที่วางทับบนผ้าในแนวขวาง ตัดกับไม้ท่อนด้านล่าง เท้าด้านซ้ายเหยียบปลายไม้ด้านซ้ายเท้าด้านขวาเหยียบปลายไม้ด้านขวาแล้วออกแรงเหยียบเท้าสลับกันขึ้นลงซึ่งจะทำให้ไม้ท่อนกลมที่อยู่ด้านล่างหมุนและผ้าก็เปลี่ยนตำแหน่งไปเรื่อยๆจนครบทุกพื้นที่ของผ้าใยกล้วยที่ได้จะถูกนำมาเขียนลายเขียนหรือนำไปปักลาย เพื่อนำไปตัดชุดสำหรับสวมใส่หรือทำผ้าเพื่อใช้สอยสำหรับวัตถุประสงค์อื่นๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.61 เครื่องรีดที่ทำด้วยหินและไม้ หรือ เน้
ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2554 : 57

2.3.2.4 ผ้าเขียนลายเทียน

ผ้าเขียนลายเทียนเป็นผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวม้งมีลวดลายละเอียดประณีตสวยงามการทำผ้าเขียนลายเทียนมีกระบวนการที่ต้องอาศัยสมาธิและความละเอียดเป็นอย่างมาก ผู้เชี่ยวชาญจากหมู่บ้านแม่สาใหม่ได้อธิบายและสาธิตขั้นตอนการทำดังนี้

อุปกรณ์ในการเขียนลาย ได้แก่

1. เทียนขี้ผึ้ง
2. ปากกาเขียนเทียน (ดาเต้าะ) ทำมาจากแผ่นทองเหลืองหรือแผ่นเหล็ก รูปสามเหลี่ยมขนาดประมาณ 2 ซม. 2 แผ่น ขัดด้านหนึ่งให้บางแล้วนำไปเสียบติดกับแท่งไม้ไผ่แล้วมัดให้แน่นความห่างของแผ่นทองเหลืองทั้ง 2 แผ่น จะเป็นตัวกำหนดขนาดของเส้นที่ต้องการถ้าแผ่นทองเหลืองห่างกันมากเส้นก็จะใหญ่ ห่างกันน้อยเส้นก็จะเล็ก
3. กระจงหรือภาชนะสำหรับต้มเทียนที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 นิ้ว
4. เตาสำหรับต้มเทียน
5. น้ำครามสำหรับย้อมผ้า ซึ่งทำโดยการนำต้นฮ่อมมาแช่น้ำ ทั้งต้นเป็นเวลานาน 10 วัน ต้นจะเน่าแล้วจึงเอาต้นฮ่อมออก ใส่น้ำปูนขาวลงไปใต้น้ำฮ่อม คนให้เข้ากัน ทั้งไว้ 1 คืน แล้วรินน้ำใสๆ ออกเอาแต่ตะกอนเก็บไว้ เอาขี้เถ้าผสมน้ำทั้งไว้ครึ่งวัน แล้วรินเอาแต่น้ำใสๆ มาผสมกับตะกอนปูนขาวที่เตรียมไว้

ภาพที่ 2.62 เทียนขี้ผึ้งสำหรับเขียนลาย
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.63 ปากกาเขียนเทียน (ดาเต๊ะ) ขนาดต่างๆ
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555 : 66

ขั้นตอนการเขียนลาย

1. นำผ้าที่ต้องการนำมาขีดเส้นตรงขนานกันตรงขอบผ้าแนวนอนทั้งสองด้านด้วยดินสอ จนเต็มผืนผ้า (ถ้าชำนาญแล้วอาจใช้ปากกาเขียนเทียนได้โดยไม่ต้องร่าง)
2. จากนั้นขีดตารางสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาดประมาณ 1 ตารางเซนติเมตร จนเต็มขนาดที่ต้องการสำหรับ 1 ลาย (ขนาดของแต่ละช่องขึ้นอยู่กับลายที่ต้องการ)

ภาพที่ 2.64 ผู้เชี่ยวชาญนำผ้ามาวางบนแผ่นไม้ และเริ่มขีดเส้นขนาน และทำการขีดตารางสี่เหลี่ยมจตุรัสลงบนผืนผ้า
ที่มา : สุธิชา ศรพรหม. 2555 : 67

3. เมื่อได้ตารางแล้วก็ใช้ปากกาเขียนลายจุ่มเทียนที่ต้มจนมีความร้อนพอดีไม่ร้อนมากเกินไปเพราะจะซีมมากเกินไปทำให้ลายที่ออกมาไม่เป็นสีขาวสวย แล้วนำมาเขียนลายตามต้องการแต่ละคนก็จะมีลายที่แตกต่างกันไปตามความถนัด ซึ่งจะมีลายที่เป็นพื้นฐานและลายที่แต่ละคนคิดขึ้นมาเอง ในผ้าหนึ่งผืนสามารถเขียนลายหลายๆลายผสมกันได้แล้วแต่ความชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.65 การใช้ปากกาเขียนลายลงบนผ้าด้วยขี้ผึ้ง จะใช้มือจับตรงกลางของปากกา โดยให้ด้านที่ใช้เขียนหันเข้าหาตัวผู้เขียน คว่ามือลง
ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2545 : 60

ภาพที่ 2.66 ผ้าที่เขียนลายด้วยปากกาเขียนเทียนแล้ว ลายที่เห็นเป็นสีดำ คือเทียน
ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2545 : 60

ภาพที่ 2.67 ผ้าที่เขียนลายเสร็จแล้ว ภาษาม้งเรียกว่า ลายเย่หม่วทองผากลอง
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

4. เมื่อเขียนลายด้วยเทียนจนเต็มผืนแล้วจึงนำผ้าที่เขียนลายแล้วมาแช่ไว้ในน้ำครามที่เตรียมไว้เป็นเวลานาน 1 ชั่วโมง จากนั้นนำมาผึ่งให้แห้ง ทำแบบนี้ซ้ำ 7 ครั้งจึงจะได้สีเข้มติดกับลายสีขาวสวย ปัจจุบันอาจใช้สีย้อมผ้าก็จะใช้เวลาในการย้อมไม่นาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.68 ผ้าที่เขียนลายแล้วมาแช่ไว้ในน้ำครามที่เตรียมไว้เป็นเวลานาน 1 ชั่วโมง จากนั้นนำมาผึ่งให้แห้ง

ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

5. ต่อจากนั้นนำสบู่วีเทียนมาละลายในน้ำเดือด แล้วจึงนำผ้าที่ย้อมแล้วมาต้มประมาณ 5 นาทีในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการละลายเทียนที่ใช้เขียนลาย เมื่อเทียนละลายแล้วก็จะกลายเป็นสีขาว

6. หลังจากนั้นนำผ้ามาแช่น้ำ เย็น 5 นาที แล้วนำไปตากให้แห้ง จะได้ผ้าสีครามที่มีลายสีขาวสวยงามเพื่อนำมาตัดเย็บเป็นกระโปรงต่อไป

ภาพที่ 2.69 ผ้าที่ย้อมสีครามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ภาษาม้งเรียกว่า ลายปั้งเต้าห้วยเย็น
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.70 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจ้ำล้านแปดเหลี่ยม
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.71 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจ้ำเยแม่สาใหม่
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.72 ผ้าลายเขียนเทียน ภาษาม้งเรียกว่า ลายจี้จ้ำตาแพะ
ที่มา : สายฝน จิตรเจริญ. 16 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าเขียนลายเขียนที่เสร็จเรียบร้อยแล้วนี้ สามารถนำมาเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่ม หรือใช้สอยใน ประโยชน์อื่นๆต่อไป ซึ่งหากนำไปตัดเย็บกระโปรงนั้น อาจมีการนำเศษผ้าเล็กๆมาเย็บแปะตามลาย เพื่อให้เกิดความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.73 ผ้าลายเขียนเขียนที่ตกแต่งด้วยแถบผ้า และเศษผ้าสี ทำให้ผ้ามีความโดดเด่นมากขึ้น
ที่มา : เกศินี ศรีรัตน์. 2545 : 62

2.3.3 ผ้าปัก

การปักผ้าเป็นหัตถกรรมฝีมืออันประณีตอย่างหนึ่งของหญิงชาวม้งเพื่อให้ได้ผ้าปักที่มี ลวดลายอันสวยงามมาใช้ประดับชุดเครื่องแต่งกายประจำเผ่าหรือเพื่อขายเป็นรายได้ ดังนั้น งานปัก ผ้าจึงเป็นทั้งภูมิปัญญาในการออกแบบลวดลายให้สวยงาม กับทั้งเป็นทักษะความสามารถที่ได้รับการ ถ่ายทอดจากคนรุ่นสู่รุ่น จนกลายเป็นเอกลักษณ์อันสำคัญประจำเผ่า

2.3.3.1 ระยะเวลาในการทำ

หญิงม้งจะใช้เวลาว่างไปกับการนั่งปักผ้า สำหรับในช่วงที่เร่งรีบนั้นก็มักจะต้องใช้ เวลาในช่วงกลางคืนทำด้วย โดยหญิงม้งจะได้รับการฝึกฝนจากแม่และพี่ของตนเองตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากวงปักผ้าของหญิงม้งจะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเกี่ยวกับลวดลายแล้วยังเป็น โอกาสในการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านอื่น ๆ ด้วย

การปักผ้าถือว่าเป็นงานอดิเรกที่ผู้หญิงม้งทุกคนจะทำ เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนำมา ประดับชุดสำหรับตนเองและคนในครอบครัวเด็กผู้หญิงม้งจะเรียนรู้วิธีการปักผ้าจากแม่ทั้งโดยการ สอนโดยตรงหรือ เลียนแบบโดยเริ่มจากการการจับผ้าและเข็ม การนับช่องลายผ้า จากนั้นก็เริ่มจาก ปักลายง่ายๆคือปักไขว้สี่เตียวก้นทั้งผืนเมื่อคล่องแล้วก็จะหัดปักลายง่ายๆไม่ซับซ้อนและพัฒนาฝีมือ ขึ้นไปตามความสามารถ

ในอดีตชาวม้งจะใช้ผ้าใยกันขงที่ทอขึ้นมาเองเป็นพื้นและย้อมด้วยเอง แต่ปัจจุบัน พวกเขาการทอผ้าจากใยกล้วยงมีขึ้นตอนที่ยุ่งยาก ผู้หญิงม้งในหมู่บ้านม้งแม่สาคใหม่บางส่วน จึงซื้อผ้า ผ้ายชนิดหยาบหรือผ้าปักโครอสตีสีดำ ที่มีขายในตลาดแม่ริม หรือตลาดวโรรสมาใช้แทน ส่วนด้ายที่ ใช้ปักนั้นก็ซื้อมาจากในเมืองเช่นกัน สีที่ใช้ก็มักจะเป็นสีเหลือง สีแดง สีน้ำเงิน และสีชมพู ตามธรรมเนียมม้งเมื่อผู้หญิงม้งแต่งงานเข้าไปอยู่บ้าน ฝ่ายชายจะต้องปักผ้าให้แม่สามี 1 ชุด โดยที่แม่สามีจะ เป็นผู้จัดหาอุปกรณ์ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3.2 ลายปัก

ลวดลายผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้งที่นิยมทำการปักและสืบทอดกันมานานนั้นมีลายแม่ 8 ลาย ปัจจุบันได้ผสมผสานลวดลายได้เป็น 14 ลาย ดังนี้ 1.ลายไฮ 2.ลายกันหอย 3.ลายดาว 4.ลายดอกไม้ 5.ลายเท้าช้าง 6.ลายฟันเลื่อย 7.ลายเจดีย์ 8.ลายหัวใจ 9.ลายดอกไม้ผสมดาว 10.ลายกันหอยผสมดาว 11.ลายกันหอยผสมลายก้าน 12.ลายกันหอยผสมใบไม้ 13.ลายกันหอยผสมลายลูกศร 14.ลายเท้าช้างประยุกต์ (ภักภิญา สดภิบาล. 2552) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นยังมีลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่อีก โดยจะประยุกต์ไปตามชุมชนชาวม้งแต่ละพื้นที่ดังต่อไปนี้ เป็นต้น

ลายปักที่พบในบ้านแม่สาใหม่สามารถแบ่งเป็นกลุ่มๆตามที่มาของลายดังนี้

ลายที่มาจากสัตว์ ชาวม้งจะมีชีวิตที่อยู่กับธรรมชาติจึงได้สังเกตและนำเอาธรรมชาติ มาเป็นแบบสร้างลายปักขึ้นมา ลายที่เกี่ยวกับสัตว์ที่พบมากในบ้านแม่สาใหม่ได้แก่ลายกันหอย ซึ่งอาจจะเป็น 2 หอย 4 หอย หรือ 8 หอย ลายตีนไก่ เป็นต้น

ลายที่มาจากพืช ได้แก่ ลายรากไม้ ลายดอกเห็ด ลายดอกผักกาด ลายดอกดาหลา ลายดอกทานตะวัน เป็นต้น

ลายที่มาจากรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ ลายเหลี่ยม ลายกากบาท ลายอื่นๆ ได้แก่ ลายกั้งหัน ลายจับมือ

ลายผสม ได้แก่การนำลายที่มีอยู่มารวมกันในผืนเดียวเช่น ลายกันหอย ลายสามเหลี่ยม และลายดาว เป็นต้น

ตัวอย่างลวดลายต่างๆ

ภาพที่ 2.74 ลายกันหอย ภาษาม้งเรียกว่า ลายคำคือ เป็นลายที่หมายถึงการเริ่มต้นและยังหมายถึงความอุดมสมบูรณ์อีกด้วย

โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.75 ลายกันหอย 8 เหลี่ยม ภาษาม้งเรียกว่า เป็นลายที่หมายถึงแก้หยาใจ การสะท้อน, ป้องกัน

โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.76 ลายหัวใจ ภาษาม้งเรียกว่า เล่าเปร้อ เป็นลายที่หมายถึงความรัก
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 255

ภาพที่ 2.77 ลายชื่อชายกระโปรง ภาษาม้งเรียกว่า ใจตั้งตะ เป็นลายที่หมายถึงการรวมกลุ่ม
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

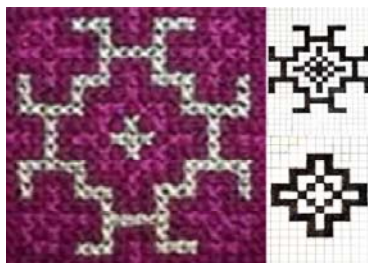

ภาพที่ 2.78 ลายชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย ภาษาม้งเรียกว่า ป่างซียั่ว เป็นลายที่หมายถึงสิ่งที่อยู่
บนฟ้า, ความสว่างไสว
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.79 ลายดอกเหี่ยว ภาษาม้งเรียกว่า ป่างจู่ เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.80 ลายชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย ภาษาม้งเรียกว่า เก่าล่าเน่ง เป็นลายที่หมายถึง ดอกไม้เขาควาย

โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.81 ลายดอกทานตะวัน ภาษาม้งเรียกว่า ปังนงโก่ เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้, ความเบิกบาน
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.82 ลายหอยมีเขา ภาษาม้งเรียกว่า ค้าเคื่อกู๊ เป็นลายที่หมายถึงเขื่องช้า
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.83 ลายดอกดาว ภาษาม้งเรียกว่า ป่างจี้ย่าง เป็นลายที่หมายถึงความเบิกบานของดอกไม้
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.84 ลายดอกพิกทอง ภาษาม้งเรียกว่า ปั่งเต้า เป็นลายที่หมายถึงดอกไม้ธรรมชาติ
โดย : สายฝน จิตร์เจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.85 ลายรังหนอน ภาษาม้งเรียกว่า จ่างจั่วจี้ เป็นลายที่หมายถึงการเติบโต, งอกงาม
โดย : สายฝน จิตร์เจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.86 ลายผีเสื้อ ภาษาม้งเรียกว่า เบ้าบ้าย เป็นลายที่หมายถึงอิสระ
โดย : สายฝน จิตร์เจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ภาพที่ 2.87 ลายฟันเลื่อย ภาษาม้งเรียกว่า จืออย่าง เป็นลายที่หมายถึงลวดลายนี้นิยมนำไปใช้เป็น
ลวดลายประกอบร่วมกับลวดลายอื่น
โดย : สายฝน จิตร์เจริญ. 23 ตุลาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำลายหลายๆ ลายที่มีอยู่มาปกรวมกันให้อยู่ในผืนเดียวกัน และอาจมีการออกแบบลายใหม่เพิ่มเข้าไป ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ การออกแบบและการเย็บปักถักร้อยตลอดจนความเพียรพยายาม เช่น การนำลายกันหอย ลายดาวและลายดอก มาประกอบกันในผ้าผืนเดียว เป็นต้น

ภาพที่ 2.88 เป็นลายที่นำ ลายกันหอย (ค้ำคือ) กับลายดาว (ปางจี๋ย่าง) มาประกอบกันออกมาเป็นลายผสมที่ดูสวยงามและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้ปักไม้แพ่ลายอื่นๆ

โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 23 ตุลาคม 2559

ลายปักที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นลายปักที่พบในบ้านแม่สาใหม่ และบ้านแม่สาน้อย ซึ่งลายต่างๆเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประดับเครื่องแต่งกายทั้งหญิงและชาย หรือผ้าสำหรับวัตถุประสงค์อื่นๆก็ได้ ชาวเมืองไม่ได้มีการแบ่งว่า ลายไหนต้องใช้สำหรับงานอะไรหรือเพศไหน

สำหรับลายปักที่พบว่ามีคนปักมากที่สุดจะเป็นลายกันหอย หรือภาษาเมืองเรียกว่า ลายเหยี่ยวกับจะเป็นก็หอยก็แล้วแต่ เนื่องจากเป็นลายดั้งเดิมที่มีมาแต่อดีต ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก แต่ก็สวยงามและสามารถนำไปดัดแปลงสร้างลายใหม่ๆได้ด้วย แต่ละลายสามารถนำมาประยุกต์เข้าด้วยกันในผ้าผืนเดียวกัน หรือนำ ลายเดิมที่มีอยู่มาเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ปัก สาวเมืองไหนสามารถออกแบบลายปักขึ้นมาใหม่หรือสามารถปักลายที่ยากๆได้ ก็จะได้แสดงให้เห็นว่าสาวเมืองนั้นมีความสามารถด้านการเย็บปักถักร้อย เป็นคนใจเย็นมีความพยายามและมีความคิดสร้างสรรค์

ในปัจจุบัน นอกจากจะปักเพื่อไว้ใช้เองในงานพิธีปีใหม่แล้ว มั่งส่วนใหญ่จะรับจ้างปักงานตามสั่ง โดยส่วนมากมักปักเป็นผืนๆ เพื่อรอการนำไปแปรรูปต่อไป ปัญหาจากการไม่มีความรู้เรื่องออกแบบและแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงขาดทุนทรัพย์ในการลงทุนในการออกแบบและแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ผ้าปักจากทุนทางวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าม้งเป็นกิจการของตัวเองอย่างแท้จริง

2.3.3.3 สีเส้นของลวดลายผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่

จากการสอบถามและสังเกต พบว่า สีเส้นลวดลายบนผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ จะนิยมใช้เส้นด้ายปักสีแดง สีชมพู สีส้ม สีม่วง สีฟ้า สีน้ำเงินปักลงบนผ้าพื้นสีดำมีการใช้เศษผ้าพื้นสีขาวและสีดำ ตัดเย็บปักตกแต่งบนลวดลายผ้าปักเป็นส่วนมาก เมื่อสอบถามก็จะได้คำตอบว่าการปักด้วยด้ายปักสีแดงหรือสีโทนแดง เมื่อยืนอยู่ที่โล่งแจ้งไกลๆจะมีสีเด่น สะดุดตาว่าสีอื่น และเป็นสีเส้นที่ใช้ปักผ้าสืบทอดกันมาตั้งแต่ดั้งเดิม จึงไม่อยากจะเปลี่ยนแปลงสีเส้น ส่วนการใช้ผ้าสีขาวหรือสีดำชิ้นเล็กๆตัดเย็บแบบตัดปะผ้าลงบนลวดลายนั้น เป็นการลดพื้นที่ในการปักลวดลายลงและทำให้มีความเด่นสะดุดตาของสีเส้นที่กระโดดขึ้นมาจากพื้นผ้าสีดำมีความสวยงาม ความแปลกตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดดเด่น บ่งบอกถึงการสืบทอดรูปแบบ ที่แสดงเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของความเป็นบ้านแม่สาใหม่ เป็นความพยายามจากงานฝีมือที่ใช้มือปักลวดลาย เน้นความละเอียดประณีต เน้นธรรมชาติ ความสวยงามบนเนื้อผ้าแสดงลักษณะดั้งเดิมของสีสันทันและลวดลายผ้าปักของหมู่บ้านแม่สาใหม่ สีที่โดดเด่น จะเป็นโทนสีแดงเข้ม สลับด้วยโทนสีชมพู โทนสีส้ม และโทนสีม่วง ทำให้สีสันทันของลวดลายผ้าปักที่พบสวยงาม

ภาพที่ 2.89 สีสันทันของลวดลายบนผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่
โดย : สายฝน จิตรเจริญ, 23 ตุลาคม 2559

2.3.3.4 การใช้ผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่

(1) การใช้ผ้าปักในชีวิตประจำวัน

การใช้ผ้าปักในชีวิตประจำวันจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ ในอดีตนอกจากการปักผ้าสำหรับตัดเย็บชุดม้งแล้ว ยังมีการปักผ้าเป็นของใช้ต่างๆ เช่น ไม้เงิน ผ้าโพกศีรษะผ้าอ้อมเด็ก หมวก และรองเท้า ปัจจุบันมีการแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าในชีวิตประจำวันน้อยลง คงจะเหลือแต่ผู้เฒ่าผู้แก่เท่านั้นที่ยังคงใส่ชุดม้งทุกวัน เพราะชาวม้งส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำสวน และค้าขายจะไม่ค่อยแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าเต็มชุดจะใส่แค่กระโปรงหรือกางเกงม้งกับเสื้อยืดหรือแค่เสื้อม้งกับกางเกงผ้ายืดและจะแต่งกายชุดประจำเผ่าเมื่อมีงานเทศกาลต่างๆเช่น ปีใหม่ม้ง พิธีเลี้ยงผี พิธีเรียกขวัญหรือเมื่อคนในหมู่บ้านมีงานแต่งงาน งานศพ เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.90 การแต่งกายของชาวม้งในปัจจุบัน

ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 127

2. การใช้ผ้าปักในพิธีกรรมและงานประเพณีต่างๆ

การใช้ผ้าปักม้งในงานพิธีกรรมและงานประเพณี ชาวม้งบ้านแม่สาใหม่ไม่ได้มีการแบ่งว่า ลวดลายผ้าปักลายไหนต้องใช้สำหรับงานอะไรหรือใช้กับผู้หญิงหรือผู้ชายจะใส่ชุดม้งเหมือนกันทุกงาน พิธีกรรม ไม่ว่าจะเป็นงานศพ งานแต่งงาน งานปีใหม่ หรืองานกิจกรรมอื่นที่ต้องใส่ชุดม้ง ไม่ว่าจะเป็น ผู้หญิงหรือผู้ชาย ก็ใส่ชุดม้งที่มีลวดลายผ้าปักเหมือนหรือลวดลายคล้ายกัน ไม่ได้แบ่งแยกว่าลายนี้เป็น ของผู้หญิงหรือผู้ชาย และไม่ได้ใส่ชุดม้งกันทุกวันแต่จะใส่เฉพาะเมื่อมีงานพิธีกรรมและงานประเพณี เท่านั้น

ภาพที่ 2.91 การแต่งกายของชาวม้ง ไปร่วมงานศพ

ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 127

จะเห็นได้ว่า คงเหลือแต่ผู้สูงอายุเท่านั้นที่ยังคงใส่ชุดม้งเต็มชุดอยู่ ไม่ว่าจะไปทำงานหรือนอนหลับพักผ่อน เพียงแต่เปลี่ยนชุดหมวนเวียนสลับกันไปทุกวันและไม่ได้แบ่งว่าชุดไหนต้องใส่ไปงานอะไร ปัจจุบันยังคงมีให้เห็นอยู่แต่น้อยมากแล้วส่วนคนหนุ่มสาวจะใส่บ้างเป็นบางครั้งแต่จะใส่ชุดม้งเต็มชุดในวันปีใหม่เท่านั้น

การใช้ผ้าปักและลวดลายผ้าปักในชีวิตประจำวันของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านแม่สาใหม่ มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เสื้อผ้าผู้หญิง

ภาพที่ 2.92 ลวดลายประยุกต์รูปแบบต่างๆ ของเสื้อผู้หญิง
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 129

2. ผ้าคาดหน้ากระโปรงผู้หญิง

ภาพที่ 2.93 ลวดลายผ้าปักมือ ผ้าคาดหน้ากระโปรงผู้หญิง
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 130

3. กระโปรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.94 ลวดลายผ้าปักมือ ของกระโปรงม้ง
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 131

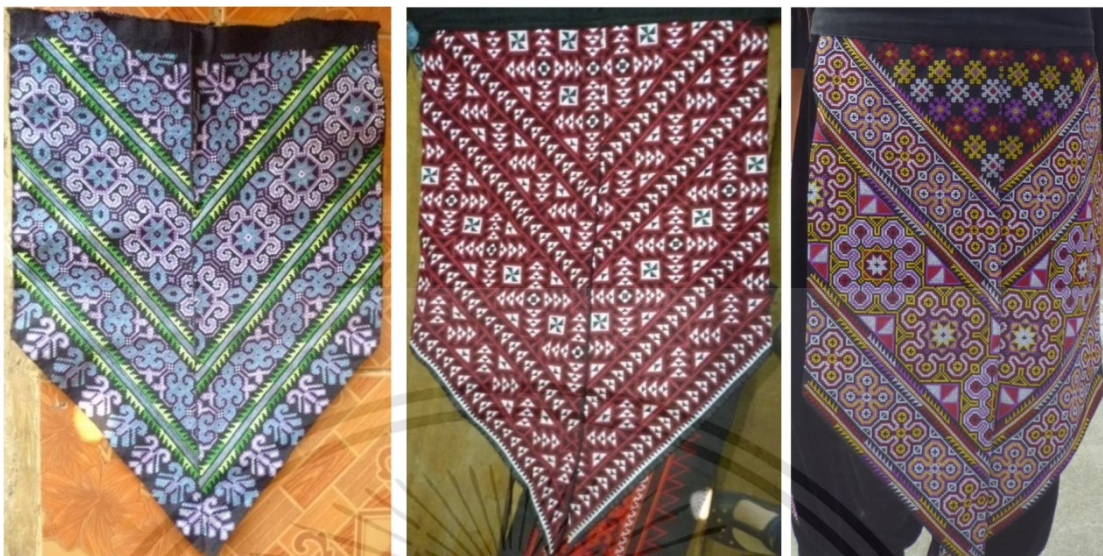
4. เสื้อม้งผู้ชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผ้าคาดเอวหน้ากางเกงม้งของผู้ชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

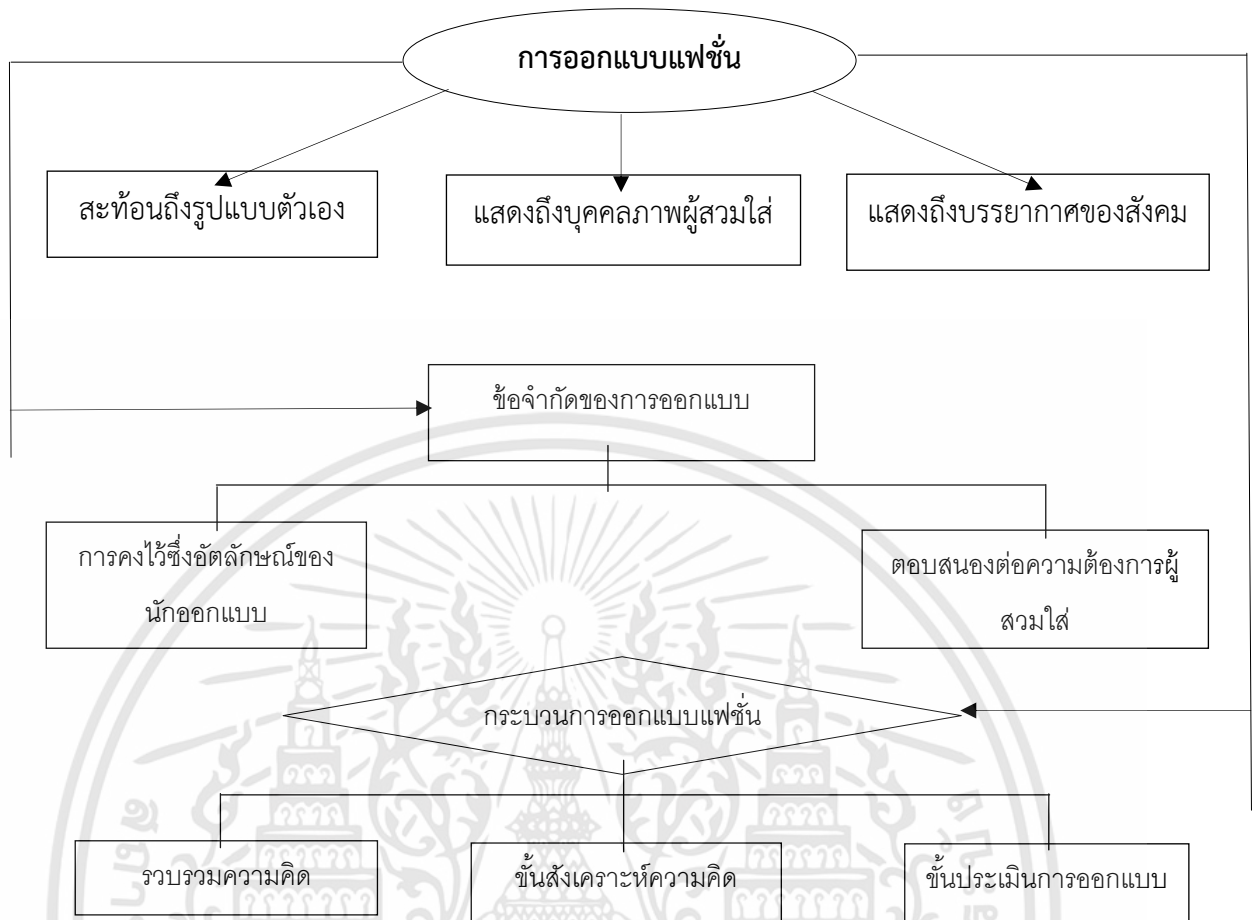
ภาพที่ 2.96 สวดลายผ้าปักมือ ผ้าคาดหน้ากางเกงม้งของผู้ชาย
ที่มา : สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558 : 133

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการออกแบบแฟชั่น

นักออกแบบแฟชั่นเป็นผู้ที่ผสมผสานความเป็นตัวเองและของผู้สนใจลงไป ซึ่งการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของผู้สวมใส่เสื้อผ้าและสะท้อนซึ่งบรรยากาศของสังคม โดยการออกแบบจะอยู่ในข้อจำกัดที่สำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ 1. การคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ตราสินค้าเฉพาะนักออกแบบ 2. การสนองต่อความต้องการผู้สวมใส่โดยมีกระบวนการออกแบบดังนี้

1. ขั้นรวบรวมความคิด (gathering ideas) โดยสำรวจวัสดุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเนื้อผ้า สี รวมไปถึงการสังเกตวิถีชีวิตผู้สวมใส่ (observing people's lifestyle)
2. ขั้นสังเคราะห์ความคิด (idea synthesis) โดยอิงอยู่บนพื้นฐานการออกแบบแฟชั่น และความรู้สึกรักของนักออกแบบ
3. ขั้นประเมินผลของการออกแบบ โดยการดูว่าแบบเสื้อผ้าที่ออกแบบบ่งบอกซึ่งความสวยงามหรือไม่ แสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ตราสินค้าของนักออกแบบหรือไม่และสามารถเข้ากันได้กับความเป็นตัวเองของผู้สวมใส่หรือไม่ (Joe Au. 2004 : 11)

การออกแบบแฟชั่นควรรู้อะไรทุกอย่าง ดูทุกอย่าง และอ่านทุกอย่างเกี่ยวกับแฟชั่น และสิ่งแวดล้อมของการใช้ชีวิตมนุษย์ จากนั้นจึงผสมผสานสิ่งที่รู้ทั้งหมดตามแนวแฟชั่น ในการออกแบบแฟชั่นได้ใช้หลายปัจจัยในการออกแบบรวมถึงประวัติการแต่งกาย และเสื้อผ้าประจำชาติ ศิลปะและการท่องเที่ยวทั้งสามารถแสดงแผนภายในการออกแบบแฟชั่นดังนี้ (นันทิยา พุทธาโกคาทรัพย์. 2548)

ภาพที่ 2.97 ภาพแสดงถึงหลักการออกแบบ
ที่มา : Joe Ae. 2001

2.4.1 แนวความคิดแฟชั่น ที่สำคัญได้แก่

1. เสื้อผ้าในประวัติศาสตร์ และเสื้อผ้าทางศาสนา

นักออกแบบมักย้อนกลับไปมองประวัติศาสตร์ หรือเสื้อผ้าประจำชาติต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวความคิดและเรื่องราวแฟชั่น เสื้อผ้าประจำชาติแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เสื้อผ้าที่เป็นแฟชั่นในช่วงเวลาหนึ่งของประวัติศาสตร์ และเสื้อผ้าทางศาสนาและวัฒนธรรม หรือเสื้อผ้าที่ชาวบ้านสวมใส่

2. แรงบันดาลใจในทางประวัติศาสตร์

นักออกแบบแฟชั่นมีความรู้สึกไวต่อการผสมผสาน การตกแต่ง เส้น รูปทรง และการออกแบบใช้พื้นที่ในเสื้อผ้า ในช่วงเวลาการแต่งกายในประวัติศาสตร์ บางแรงบันดาลใจถูกนำมาใช้เป็นจุดเด่นในคอลเลคชั่น

3. อิทธิพลพื้นบ้าน

นักออกแบบอาจค้นพบแรงบันดาลใจการผสมผสาน การตกแต่ง เส้น รูปทรง และการออกแบบพื้นที่ในเสื้อผ้าพื้นบ้าน เช่น Tommy Hilfiger ได้ใช้เสื้อผ้าพื้นบ้านของชาวออสเตรียเป็นพื้นฐานการออกแบบเสื้อผ้าลำลองของเขาในฤดูใบไม้ร่วง และ Donna Karan ได้ผสมผสานเสื้อผ้าของเปรู ฟิลิปปินส์ และเม็กซิโก ให้เป็นหนึ่งในเดียวสำหรับคอลเลคชั่นตากอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การซื้อเสื้อผ้าเก่าที่มีคุณค่า

นักออกแบบทุกคน นิยมซื้อเสื้อผ้าเก่าที่มีคุณค่า ตลาดนัดเสื้อผ้าเก่าราคาประหยัดโดยนักออกแบบอาจใช้แนวคิดของเสื้อผ้าเหล่านี้มาใช้เป็นเรื่องราวแฟชั่นคอลเลกชัน เช่น นักออกแบบอาจใช้แนวความคิดของเสื้อเวเตอร์ผ้าถักชนิดเก่าที่ซื้อจากร้านค้าราคาประหยัด เป็นต้น

5. พิพิธภัณฑ

พิพิธภัณฑคอลเลกชันเสื้อผ้ามีการจัดแสดงเสื้อผ้าในประวัติศาสตร์บนหุ่น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา คานาดา ฝรั่งเศส อังกฤษ เป็นต้น ก็เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับนักออกแบบ

6. ห้องสมุดและร้านขายหนังสือ

นักออกแบบสามารถศึกษาแฟชั่นได้จากหนังสือและห้องสมุด นับว่าเป็นแหล่งข้อมูล แฟชั่นที่อ้างอิงได้ดีที่สุด ห้องสมุดจำนวนมากได้รวบรวมนิตยสารแฟชั่นไว้เป็นจำนวนมาก เช่น Vogue Harper Bazaar เป็นต้น

7. งานศิลปะ

ฟิล์ม วิดีโอ โทรทัศน์ ศิลปะ งานตกแต่งภายใน เพลง และละคร ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นแหล่งแรงบันดาลใจที่ใช้ในการออกแบบแฟชั่น นักออกแบบทุกคน มักได้รับอิทธิพลจากงานคิดสร้างสรรค์ของนักออกแบบแฟชั่น และศิลปินคนอื่นๆ เกิดความตื่นตัวเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ ๆ และตกผลึกทางความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น

บ่อยครั้งที่งานแสดงศิลปะเป็นเรื่องของการออกแบบ ภาพวาดของ Eugene Delacroix เป็นภาพยอติธิตในกรุงปารีส และ Ge'ard Pipart นักออกแบบแฟชั่นของ Nina Ricci ได้ซื้อมาเป็นลายพิมพ์กางเกง ฮาเร็มของเขาในคอลเลกชันฤดูใบไม้ผลิ

Audrey Hepburn ฟิล์มภาพยนตร์ ก็เป็นแรงบันดาลใจด้านแบบเสื้อ เช่น Mariuccia Mandelli ได้ออกแบบเสื้อจากเสื้อผาดาราคนโปรด ให้กับ Krizia ในคอลเลกชันฤดูใบไม้ร่วง 1995 ทั้ง Adrienne Vittadini และ Calvin Klein ต่างก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ได้แรงบันดาลใจจากภาพยนตร์เรื่อง Audrey Hepburn เพลงและวิดีโอเพลงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่น โดยเฉพาะโทรทัศน์ จะนำเสนอภาพแฟชั่นตามโปรแกรมรายการต่างๆ บางครั้งมีการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อการแสดง หรืออาจเลือกมาจากเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีจำหน่ายอยู่แล้ว เสื้อผ้าที่สวมโดยดาราโรคของ MTV และรายการทีวี ยอดนิยมเช่น Melrose Place กลายเป็นแนวโน้มแฟชั่นวัยรุ่น งานศิลปะทุกอย่างให้แรงบันดาลใจแก่นักออกแบบแฟชั่น เป็นภาพ เป็นสี เป็นอารมณ์ หรือจิตวิญญาณแห่งกาลเวลา

8. ผ้า

ผ้าเป็นแหล่งแรงบันดาลใจที่สำคัญที่สุดสำหรับนักออกแบบ อย่างไรก็ตามนักออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องประดับ ก็ถูกจำกัดการออกแบบด้วยการใช้เสื้อผ้าที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น ที่พวกเขาสามารถใช้ได้ นักออกแบบแฟชั่นนิยมซื้อผ้าตลาดนานาชาติที่ร้านค้าในนิวยอร์ก หรือลอสแอนเจลิสเพื่อศึกษาสายผลิตภัณฑ์

นักออกแบบเสื้อผ้างก็ต้องวิจัยตลาดเช่นเดียวกับนักออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องประดับ โดยมีแหล่งแรงบันดาลใจเหมือนกัน คือผ้าและคอลเลกชันเครื่องแต่งกายงานตกแต่งภายในและเก่าและหรือใหม่ หรืองานแสดงผ้า เป็นต้น

9. การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อคอลเลกชันของนักออกแบบ นักออกแบบส่วนมากของท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ทั่วโลก นักออกแบบต้องการพักผ่อนเพื่อการท่องเที่ยว และใช้ประสบการณ์ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขาดูดซับ และขยายแนวความคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับแฟชั่น แต่บางครั้งแนวความคิดที่ได้จากการท่องเที่ยว ก็ไม่อยู่ในคอลเลคชั่นเสมอไป นักออกแบบ Mary Jane Marcasiano ได้แนะนำว่า หลังกลับจากอียิปต์เธอก็กลับสู่ธรรมชาติ โดยเฉพาะการใช้เส้นใยธรรมชาติ สีธรรมชาติ และการซ้อนผ้าหลายชั้น

10. ความจำเป็นได้สร้างแฟชั่น

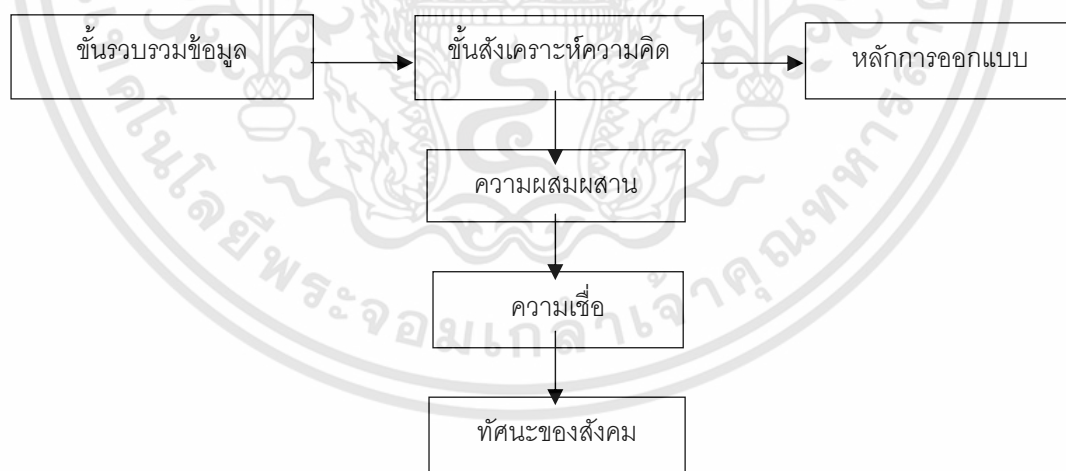
นักตกแต่งภายใน Louis Sullivan และนักออกแบบเสื้อผ้า ต่างก็กล่าวได้ว่าได้รับอิทธิพลจากความจำเป็น เช่นเมื่อผู้บริโภคนิยมเล่นกีฬา อุตสาหกรรมแฟชั่นก็สร้างสรรค์เสื้อผ้ากีฬา เมื่อเสื้อผ้ากีฬาเป็นที่นิยม ก็ทำให้กลายเป็นแฟชั่น แม้แต่เสื้อผ้าม้าลองแบบ Sportswear และเสื้อผ้าทำงานต่างก็เกิดจากความจำเป็น ฉะนั้นบ่อยครั้งที่ความจำเป็นได้สร้างสรรค์แฟชั่น

11. ฉากแฟชั่นในท้องถนน

นักออกแบบอาจได้แนวความคิดจากเสื้อผ้าการแต่งกายของคนๆหนึ่งที่เดินตามท้องถนน คนที่เดินไปทำงาน แนวโน้มวัยรุ่น นักออกแบบนิยมดูหน้าต่างโชว์เสื้อของร้านค้า อาจถ่ายรูปหรือวาดภาพเสื้อผ้าตามที่เห็น Caroline Parent นักออกแบบเสื้อผ้าของ Levi Strauss ได้จัดทำวิดีโอ “Street Fashion” เพื่อให้ศึกษาในชั้นเรียนของเธอ ได้ดูเพื่อเป็นแนวความคิด

ในการออกแบบแฟชั่นนั้น จิโอจีโอ อามานี นักออกแบบแฟชั่นระดับโลกชาวอิตาลีได้เคยกล่าวไว้ว่า “เมื่อผมนึกถึงการออกแบบแฟชั่น ผมจะนึกถึงบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผมและบุคลิกภาพคือแนวความคิดในการออกแบบแฟชั่น”(Giorgio Armani. 2005)

กล่าวโดย การออกแบบแฟชั่นนั้นคือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมความคิด การสังเคราะห์ความคิดและหลักการออกแบบ ที่สามารถแสดงแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.98 แสดงขั้นตอนการออกแบบ

ที่มา : Joe Au. 2001

2.4.2 ศิลปะในการออกแบบเสื้อผ้า

การรู้จักเลือกเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับตนเอง ช่วยเสริมบุคลิกและความเป็นตัวของตัวเองได้เป็นอย่างดี ควรใช้หลักศิลปะพื้นฐานและหลักการจัดองค์ประกอบมาช่วย ซึ่งประกอบด้วยเส้น สีกับเนื้อผ้า จังหวะ สัดส่วน การเน้น สมดุล ผิดสัมผัส และความกลมกลืน (กฤตพร ชูแสง และคณะ. 2548)

1. เส้น มีอิทธิพลต่อผู้สวมใส่เป็นอย่างมาก ทั้งช่วยในการพรางสายตา อาจเป็นเส้นที่อยู่ภายในตัวเราเอง และรวมถึงเส้นที่เกิดจากลวดลายผ้า การต่อผ้าที่มีความแตกต่าง ทั้งเนื้อผ้า ลายผ้า และต่างสีผ้า เส้นแต่ละเส้นให้ความรู้สึก และอารมณ์ที่ต่างกัน เช่น เส้นแนวนอนให้ความรู้สึกกว้าง เรียบสงบ เส้นแนวตั้งให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง สูงสง่า เส้นที่มีขนาดต่างกักันก็ให้ความรู้สึกต่างกันได้ อีกด้วย

2. สีกับเสื้อผ้า จิตวิทยาของสีจะให้ความรู้สึกและอารมณ์ที่ต่างกัน การเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับบุคลิกของผู้สวมใส่ เหมาะกับกาลเทศะ เช่น ชุดทำงานประจำวันสีสมควรเป็นสีเรียบๆ ไม่ฉูดฉาดมากนัก ต้องเลือกสีให้เหมาะสมกับรูปร่างของตัวเองด้วย เช่น คนอ้วนไม่ควรใส่เสื้อผ้าสีฉูดฉาดเกินไป หลักการเลือกสีต้องคำนึงถึงความสมดุลของสี คือความสมดุลระหว่างสีของเสื้อกับสีของกระโปรงหรือกางเกง สีอ่อนกับสีเข้ม สมดุลของน้ำหนักสี ลวดลายของสีเสื้อผ้า การเน้นสีของลวดลายผ้าให้เหมาะสมกับแบบของเสื้อผ้าและรูปร่างของผู้สวมใส่

3. จังหวะ ถ้าพูดถึงจังหวะส่วนใหญ่จะหมายถึงลวดลายผ้าเป็นส่วนใหญ่ คือการทำซ้ำๆ เช่น การซ้ำลวดลาย หรือการเว้นจังหวะในการตกแต่งด้วยกระดุมหรือลายปักต่างๆ การซ้ำมีหลายอย่าง เช่นการซ้ำเส้น ซ้ำสี ซ้ำลวดลาย เป็นต้น

4. สัดส่วน คือการมองภาพรวม การจัดวางส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่เล็ก ไม่ใหญ่ เกินไปกว่าอีกส่วนหนึ่ง สัดส่วนอาจรวมไปถึงการใช้น้ำหนักของสีระหว่างเสื้อกับกระโปรง ที่ตัดกันหรือกลมกลืนกันมาช่วยในการตกแต่งการใส่เสื้อผ้าที่ช่วยเสริมรูปร่างให้ดูสูงขึ้น ไหล่กว้างขึ้น เพราะสัดส่วนต้องประสานกับรูปร่างคนใส่ด้วย

5. การเน้น เรื่องของเส้นของรูปร่างของเสื้อผ้า คือจุดที่ต้องการให้คนมองเห็น จุดที่น่าสนใจ เรามักวางจุดเน้นไว้ใกล้กับใบหน้าผู้สวมใส่หรือตำแหน่งสายตา เช่นรูปสามเหลี่ยมจะช่วยนำสายตาไปยังบริเวณที่ต้องการเน้นด้วยเส้น สี ลวดลาย จุดเน้นควรมีเพียงจุดเดียว เช่น เน้นที่เครื่องประดับ หรือหมวก หรือกระเป๋า รองเท้า เป็นต้น

6. สมดุล คือความเท่ากัน หรือซ้ายและขวาเหมือนกัน อาจเป็นความเหมือนหรือเท่ากันแบบเป็นจริง เรียกว่า สมดุลปกติ หรือเป็นการเท่ากันแคในความรู้สึกทั้งสองด้านไม่เหมือนกัน เรียกว่า สมดุลพิเศษ อาจใช้เทคนิคจากการใช้เส้น สีผ้า หรือลวดลายผ้า เป็นต้น แบบเสื้อผ้าก็มีส่วนอย่างมากในการสร้างสมดุล

7. ผิดสัมผัส ในการออกแบบเสื้อผ้าจะหมายถึง เนื้อผ้า น้ำหนักของผ้า ความหยาบละเอียด และรวมไปถึงสีของผ้า ก็ทำให้เกิดความรู้สึกของผิดสัมผัส ในการออกแบบเสื้อผ้ามีส่วนส่งเสริมให้เสื้อผ้าดูดี และเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่อีกด้วย

8. ความกลมกลืน การออกแบบเสื้อผ้าประกอบด้วยองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่ลงตัวแล้ว ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกรวบยอดที่ เรียกว่า ความกลมกลืน คือ แบบที่ไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งขัดแย้งกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สมบูรณ์ สวยงาม การเลือกเนื้อผ้าที่กลมกลืนกันก็มีส่วนช่วยให้เกิดการผสมผสานที่เหมาะสมได้เป็นอย่างดี หรือการเลือกเครื่องตกแต่ง รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับที่กลมกลืนกัน ก็ช่วยให้เกิดความงามในการแต่งกายขึ้นได้ (ธนพรรณ. 2543)

2.4.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยว ชนิดของผ้า

2.4.3.1 ชนิดของผ้าแบ่งตามที่มาของเส้นใย

เส้นใยหมายถึงต้นกำเนิดของสิ่งทอมีลักษณะเป็นเส้นยาวทั้งเส้นใยธรรมชาติและมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นซึ่งแบ่งได้ดังนี้

(1) ใยธรรมชาติใยเซลลูโลส เป็นเส้นใยที่ได้จากพืชใยจากเมล็ดเช่นฝ้ายและ ฝ้ายใยจากเปลือก เช่น ลินิน รัมมี่ ป่าน และปอ และใยจากใบ เช่น อะบากา สับปะรด ป่าน ทรนารายณ์ ไยโปรตีน เป็นเส้นใยที่ได้จากสัตว์ ได้แก่ ไยจากไหม ไยจากขน เช่นขนแกะ อัลปากา อูฐ แคมเมียร์ กัวนาโค โมแฮร์ ไวกูนา มิงค์ กระต่าย

(2) ใยแร่ เป็นเส้นใยที่ได้จากหินธรรมชาติ ใยจากการประดิษฐ์

(3) ใยสังเคราะห์ เป็นเส้นใยสังเคราะห์จากสารเคมี เช่น ไนลอน โพลีเอสเตอร์ เลพิน อะคริลิก มอดอะคริลิก ซาเรน วินยอน สเปนเต็กซ์ อติเด็กซ์ ไยยาง ใยแร่ ใยแก้ว ใยโลหะ

(4) ใยกึ่งสังเคราะห์ เป็นใยที่มีส่วนผสมของใยจากธรรมชาติผสมกับสารสังเคราะห์ เช่น ใยกึ่งสังเคราะห์จากเซลลูโลส ได้แก่ เรยอน อาซิเตท ใยกึ่งสังเคราะห์จากโปรตีน ได้แก่ แอสลอน (นวลแข ปาลินิช, 2542 : 22)

2.4.3.2 ชนิดของผ้า

ชนิดของผ้าแบ่งตามโครงสร้างการผลิตภาพ (Fabric construction) หมายถึง สิ่งทอที่เป็นพื้น ความกว้าง ความยาว และความหนา แตกต่างกันไป ขึ้นกับกรรมวิธีการผลิตผ้า มีวิธีการผลิตพื้นฐาน 3 วิธี คือ

การทอ หมายถึง การนำเส้นด้ายมาทอสานขัดกันเป็นพื้นผ้าทอ
การถัก หมายถึง การนำเส้นด้ายมาถักไขว้คล้องกันเป็นพื้นผ้าถัก
ผ้าไม่ทอ หมายถึง การใช้เส้นใยมาอัดหรืออัดโพลีเมอร์เหลว ทำให้เกิดเป็นพื้นผ้าขึ้น
ผ้าไม่ทอ ผ้าถัก ผ้าทอ

1. โครงสร้างการผลิต ผ้าทอ (Woven fabric) เป็นผ้าที่มีโครงสร้างการทอเกิดจากการใช้เส้นด้าย 2 ชุด คือ เส้นด้ายยืน และเส้นด้ายพุ่งสานขัดตั้งฉากกัน การทอผ้ามีแบบและวิธีการต่างๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น การทอโครงสร้างพื้นฐาน 3 แบบ คือ

2. ผ้าทอลายขัด (Plain weave) เป็นผ้าทอที่ใช้เส้นด้ายพุ่งสอดใต้เส้นด้ายยืน 1 เส้นแล้วข้ามด้ายยืนเส้นถัดไป 1 เส้นคุณสมบัติของผ้าทอลายขัดแบบเรียบ จะเป็นผ้าที่มีความแข็งแรง ผิวเรียบ ให้สัมผัสสบาย เหมาะสำหรับทำผ้าเช็ดหน้า เสื้อผ้าเด็กอ่อน

3. ผ้าทอลายสอง (Twill weave) เป็นผ้าทอที่มีโครงสร้างใช้เส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่ง สานขัดกัน เกิดเส้นลอยเรียงเป็นแนวทแยงมุม อาจใช้อัตราส่วนการทอ 2/1 หรือ 2/2 ก็ได้ คุณสมบัติ ผ้าทอลายสอง มีโครงสร้างที่มีเส้นด้ายลอยยาวกว่าแบบทอลายขัด มีความทนทาน ต่อการขัดสีได้ดีกว่าผ้าทอลายขัด มีความโค้งงอดี ไม่ยับง่าย เหมาะสำหรับทำเสื้อแจ็กเกต เสื้อกันฝน

4. ผ้าทอลายต่วน (Satin weave) โครงสร้างดัดแปลงมาจากผ้าทอลายสอง โดยทำให้ เส้นด้ายลอยที่เกิดขึ้นมีความยาวมากกว่าของผ้าทอลายสอง แนวเส้นลายคล้ายลายสอง แต่ผิวหน้าเรียบ ลื่น และสะท้อนแสงได้ดี ไม่ค่อยยับ ผ้ายืนเหมาะที่จะใช้เป็นผ้ารองในเสื้อโค้ต เสื้อแจ็กเกต เพราะสบายขณะสวมใส่ และให้ความอบอุ่น

5. โครงสร้างการผลิต ผ้าถัก (Knit fabric) ผ้าถักหรือผ้าニット เกิดจากห่วงถักคล้องเกี่ยวต่อเนื่องกัน คุณสมบัติของผ้าถัก เป็นผ้ายืด ตัวได้ดี และหดกลับได้ดีกว่าผ้าทอ เคลื่อนไหวสบาย ทนยับได้ดี ใช้ทำเป็นเสื้อผ้า ชุดชั้นนอก และชั้นใน และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ผ้าถักแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6. ผ้าถักนิตด้ายพุ่ง (Weft knit) เป็นผ้าที่ถักด้วยเส้นด้ายเส้นเดียว ป้อนเข้าเข็ม แนวนอน เกี่ยวห่วงกับห่วงแถวข้างไปเรื่อยๆ

7. ผ้าถักนิตด้ายยืน (Warp knit) เป็นผ้าถักด้วยเส้นด้ายหลายเส้น เรียงขนานกัน ป้อนเข้าเข็มพร้อมๆ กัน เข็มจะถักเส้นด้ายเป็นห่วงในแถวหนึ่ง แล้วโยงทแยงไปเกี่ยวกับห่วง ของเส้นด้ายอีกแถว เป็นห่วงถักซิกแซก ตามความยาวของผ้าตามแนวด้ายยืน

8. ผ้าไม่ทอ (Nonwoven fabric) เป็นผ้าที่ผ่านวิธีการนำเส้นใยหรือเส้นด้ายมาทำให้เป็นผืนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอัด การปักด้วยเข็ม การใช้สารยึดติดเส้นใยการเย็บ การใช้ระบบเมแทป การถักตาข่าย การถักเปีย การถักลูกไม้ และการอัดโพลีเมอร์ มีคุณสมบัติให้ความอบอุ่นป้องกันการกระแทกการเทือน ได้ดี นิยมผลิตเป็นผ้ารองใน รองทรง

2.4.3.3 ชนิดของผ้าแบ่งตามลักษณะลวดลาย

(1) ผ้าพื้น (Plain fabric) ผ้าพื้นในปัจจุบันสวยงาม มีสีสันทันแปดตา ผ้าพื้นเนื้อดี มีราคาแพงและมีคุณภาพสูงคือเมื่อมีการเคลื่อนไหวของร่างกายจะดูเหมือนว่าเสื้อผ้าเคลื่อนไหวไปด้วยและยังสามารถจับจีบได้ดีอีกด้วยต้องใช้ฝีมือตัดเย็บมากไม่ต้องใช้วัสดุหรือเครื่องประกอบอื่นๆ แต่ถ้าผ้าพื้นราคาถูก คุณภาพไม่ดี ต้องอาศัยเครื่องประกอบและการตกแต่งเพิ่มเติม

(2) ผ้าลายเรขาคณิต (Geometric pattern) นิยมใช้เส้นด้ายสีตัดกัน ทอเป็นผ้าในลักษณะแถบ หรือผ้าทางตั้งขึ้น และมาผสมผสานกันกลายเป็นผ้าตาลายทาง ลายตาลวดลายผ้าเกิดจาก 2 วิธี คือผ้าลายเรขาคณิตที่เกิดในโครงสร้างหมายถึงลายเกิดจากการทอหรือการถักผ้าลายเรขาคณิตที่เกิดนอกโครงสร้าง หมายถึง ลายนั้นเกิดจากการพิมพ์ ผ้าลายธรรมชาติ (Naturalistic pattern) เป็นลายที่ประกอบด้วยเส้นโค้งธรรมชาติ ผ้าลายรวม (Conventional pattern) เป็นการรวมลายเรขาคณิตกับลายธรรมชาติไว้ด้วยกัน ซึ่งมีทั้งลายที่เกิดจากการทอ เช่น ผ้า Brocade ซึ่งทอเป็นลายดอกไม้อยู่ในรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และการพิมพ์

(3) ผ้าลายจุด (Dot or spot pattern) ผ้าลายจุดเป็นลายที่ให้ความรู้สึก แข็งที่สุด เมื่อเทียบกับลายอื่นๆ แต่ให้ความรู้สึก สดใสสว่าง การนำผ้าลายจุดมาใช้จึงจำเป็นต้องลดความแข็งด้วยลดขนาดของจุด ลดความบริสุทธิ์ของจุด คือ การหาส่วนประกอบอื่นๆ ในผ้ามาช่วย เช่น พื้นผ้าสีแก่แต่จุดเป็น สีอ่อน หรือการทำให้จุดนั้นไม่กลมกลืน ลดการตัดกันอย่างรุนแรงของสี ลดความหนาแน่นของจุดลง

(4) หลักการเลือกวัสดุตกแต่งให้เหมาะสมกับแบบ

วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า (Decorative finishes) เป็นวัสดุตกแต่งเสื้อผ้าที่มีจุดประสงค์ให้เสื้อผ้านั้นสวยงาม มีจุดเด่นแต่จะไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย เสื้อผ้าบางชนิดมีการออกแบบตกแต่งเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง เช่น ชุดดอกไม้แขนสั้นทรงกระโปรงเรียบตามแบบตัดเบื้องต้นหรือบางชุดเป็นเสื้อสีพื้น ตัวกระโปรงเป็นลวดลาย หรือเสื้อเป็นผ้าที่มีลวดลาย ตัวกระโปรงเป็นสีพื้นแล้วแต่ความสวยงามและความเหมาะสม (วินิทร สอนพริษฐ์, 2547 : 220)

2.4.3.4. การเลือกเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและโอกาส

เสื้อผ้าเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของเรา เพราะเราใช้เสื้อผ้าปกปิดและสร้างความอบอุ่นให้แก่ร่างกาย อีกทั้งเสื้อผายังช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพให้กับผู้สวมใส่ให้ดูดีอีกด้วย ซึ่งในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกซื้อและเลือกสวมใส่เสื้อผ้านั้น ควรเลือกให้เหมาะสมกับบุคลิกของผู้สวมใส่ เพื่อให้ผู้สวมใส่ดูดี มีสง่า ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

(1) ประโยชน์ในการใช้สอย ก่อนเลือกซื้อเสื้อผ้า เราควรคำนึงก่อนว่าเราจะซื้อเสื้อผ้าเพื่อสวมใส่ในโอกาสใด มีความจำเป็นในการซื้ออย่างน้อยเพียงใด และเสื้อผ้าที่เราจะซื้อมีความทนทานอย่างน้อยเพียงใด เป็นต้น

(2) ความสะดวกสบายในการสวมใส่ ในการเลือกซื้อเสื้อผ้าควรคำนึงความสะดวกในการสวมใส่ และความสบายขณะสวมใส่เสื้อผ้านั้นๆ เช่น เสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่กับบ้าน ควรเป็นเสื้อผ้าที่สวมใส่สบาย มีการดูแลรักษาง่ายไม่ยุ่งยาก แต่เสื้อผ้าที่ใช้สำหรับไปเที่ยว ควรเป็นเสื้อผ้าที่คล่องตัว ทะมัดทะแมง และมีแบบที่เก๋ไก๋น่ารัก

(3) ความเหมาะสมกับวัยและบุคลิกภาพ การเลือกซื้อเสื้อผ้าสวมใส่ ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยและบุคลิกภาพของตนเอง ดังนี้

(3.1) วัยเด็ก เสื้อผ้าในวัยเด็ก ควรเป็นเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส รูปแบบเก๋ไก๋น่ารักไม่รุ่มร่าม เมื่อสวมใส่แล้วสามารถถอดออกได้ง่าย ไม่คับหรือหลวมจนเกินไป

(3.2) วัยรุ่น เสื้อผ้าของวัยรุ่น ควรเป็นเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใสหรือสีอ่อนๆ แบบของเสื้อผ้าจะเป็นไปตามความนิยมของแต่ละบุคคล เช่น บางคนชอบแต่งตัวแบบน่ารัก ควรสวมกระโปรงและเสื้อผ้าสีหวานๆ เรียบร้อย บางคนแต่งกายแบบแคล่วคล่อง ว่องไว สะดวกต่อการทำงาน ควรสวมใส่กางเกงและเสื้อที่สุภาพ แต่ควรเลือกแบบที่สุภาพและไม่รัดรูป หรือนั้นรูปร่างของผู้สวมใส่มากเกินไป

(3.3) วัยผู้ใหญ่ เสื้อผ้าของวัยนี้มักนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีสุภาพ เรียบร้อยเพื่อให้ดูสง่างาม เหมาะสมกับวัยและบุคลิกภาพของตนเอง

2.5 ข้อมูลการตลาดตามเป้าหมาย (STP Marketing)

การตลาดตามเป้าหมาย หมายถึง การจัดผลิตภัณฑ์และส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน เพื่อสนองความต้องการของตลาดที่มีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ Market Segmentation (การแบ่งส่วนตลาด) Market Targeting (การเลือกตลาดเป้าหมาย) Market Positioning (การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์)

2.5.1 ลำดับขั้นตอนของ (STP Marketing)

Market Segmentation (การแบ่งส่วนตลาด) หมายถึง การแบ่งลูกค้าออกเป็นกลุ่มย่อยที่แตกต่างกัน โดยใช้เกณฑ์ความต้องการ บุคลิกลักษณะ หรือพฤติกรรม ซึ่งผู้บริโภคที่อยู่ในแต่ละกลุ่มเดียวกัน จะมีความต้องการในสินค้าหรือบริการที่คล้ายคลึงกัน หรือส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน

2.5.1.1 ระดับของการแบ่งส่วนตลาด แบ่งส่วนตลาดแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

(1) Mass marketing (การตลาดรวม) ใช้กลยุทธ์การผลิตผลิตภัณฑ์แบบไม่แตกต่าง คือเน้นการผลิตจำนวนมาก และขายให้กับลูกค้าทุกคนเหมือนกัน ถือได้ว่าไม่มีการแบ่งส่วนตลาดเลย ตัวอย่างเช่นรองเท้ายี่ห้อหนึ่งยาง ผลิตรองเท้าแบบเดียวสำหรับลูกค้าทุกกลุ่ม

(2) Segment marketing (การตลาดแบบแบ่งส่วน) เป็นการแบ่งตลาดออกเป็นส่วน ๆ ตามความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่ละกลุ่ม ตัวอย่างเช่น รองเท้ายี่ห้อไนกี้ ทำการผลิตรองเท้าสำหรับกีฬาประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิ่ง บาสเกตบอล เทนนิส ฟุตบอล เป็นต้น

(3) Niche marketing (การตลาดส่วนย่อย) เป็นการแบ่งตลาดออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม ตัวอย่างเช่น การผลิตรองเท้าสำหรับผู้ที่ชอบปีนเขา ติกอล์ฟ เป็นต้น

(4) Micro marketing (การตลาดเฉพาะบุคคล) เป็นการแบ่งส่วนตลาดที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด คือเป็นการแบ่งตลาดออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเฉพาะบุคคล ตัวอย่าง ร้านที่รับตัดรองเท้าสำหรับลูกค้าแต่ละคน เป็นต้น

2.5.1.2 ลักษณะของการแบ่งส่วนตลาดที่ดี

(1) สามารถวัดได้ (measurable) ในแต่ละส่วนตลาดต้องสามารถวัดออกมาในรูปเชิงปริมาณได้

(2) สามารถเข้าถึงได้ (accessible) สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดนั้นได้

(3) มีขนาดของส่วนตลาดที่ใหญ่เพียงพอ (substantial) ในแต่ละส่วนตลาดนั้นจะต้องมีความต้องการซื้อที่มากพอ

(4) สามารถดำเนินการได้ (actionable) สามารถใช้โปรแกรมการตลาดเพื่อจูงใจได้

(5) มีลักษณะแตกต่าง (differentiable) เป็นส่วนตลาดที่ลูกค้ามองเห็นความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ และส่วนประสมการตลาดที่แตกต่างจากคู่แข่ง

2.5.1.3 ประโยชน์ของการแบ่งส่วนตลาด

(1) ทำให้ทราบถึงความต้องการและขอบเขตความพอใจของแต่ละส่วนตลาด

(2) ทำให้ทราบถึงโอกาสทางการตลาด หรือตำแหน่งผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย

(3) ใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกตลาดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของบริษัท

(4) ทำให้สามารถปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองความพอใจของผู้บริโภคให้ดีขึ้น

(5) ทำให้สามารถปรับปรุงแผนการตลาด และงบประมาณการตลาดได้เหมาะสม

2.5.2 Market Targeting (การเลือกตลาดเป้าหมาย)

การเลือกตลาดเป้าหมาย (market targeting) หมายถึง กระบวนการในการประเมินความน่าสนใจของแต่ละส่วนตลาด และเลือกเข้าสู่ตลาดเพียงหนึ่งหรือหลายส่วนตลาดส่วนตลาดเป้าหมาย (target market หรือ target group) หมายถึง กลุ่มผู้บริโภคหรือส่วนตลาดที่นักการตลาดสนใจและเลือกที่จะเข้าไปดำเนิน กิจกรรมทางการตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.1 การประเมินส่วนตลาด เป็นการประเมินความแตกต่างของส่วนตลาดโดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ 3 ปัจจัย คือ

- (1) ขนาดและการเจริญเติบโตของส่วนตลาด
- (2) ความน่าสนใจของส่วนตลาด
- (3) วัตถุประสงค์และทรัพยากรของบริษัท

2.4.2.2 กลยุทธ์การเลือกส่วนตลาด มี 3 กลยุทธ์ คือ

- (1) ตลาดรวมหรือตลาดไม่แตกต่าง (undifferentiated marketing)
  - (1.1) การเลือกตลาดรวมเป็นตลาดเป้าหมายเพียงตลาดเดียว โดยถือว่าตลาดมีความต้องการที่คล้ายกันหรือไม่แตกต่างกัน
  - (1.2) ใช้ส่วนประสมทางการตลาดเพียง 1 ชุด ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าจำนวนมาก
  - (1.3) มุ่งความสำคัญที่การผลิต ทำให้เกิดการประหยัดจากขนาดของการผลิต
  - (1.4) นิยมใช้ในการแบ่งส่วนตลาดสำหรับสินค้า หรือบริการขั้นพื้นฐาน สำหรับการครองชีพของผู้บริโภค เช่น ข้าวสาร เกลือ น้ำตาล เป็นต้น
- (2) การตลาดมุ่งเฉพาะส่วน (concentrated marketing)
  - (2.1) เป็นการเลือกตลาดเป้าหมายเพียงส่วนเดียวจากตลาดรวม
  - (2.2) ใช้ส่วนประสมทางการตลาด 1 ชุด ที่สามารถสนองความต้องการในส่วนตลาดที่เลือก
- (3) การตลาดแตกต่าง (differentiated marketing)
  - (3.1) หรือกลยุทธ์ตลาดมุ่งหลายส่วน
  - (3.2) เป็นการเลือกกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการที่แตกต่างกันสองกลุ่มขึ้นไป
  - (3.3) พัฒนาส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน เพื่อสนองความต้องการในแต่ละส่วนตลาดที่เลือกเป็นเป้าหมาย

2.5.3 Market positioning (การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์)

เป็นการจัดผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่าง ชัดเจน และตรงกับความต้องการ โดยการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ของบริษัทกับผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งกันให้อยู่ในจิตใจของผู้บริโภคโดยในขั้นนี้จะต้องมีการระบุความได้เปรียบ หรือความแตกต่างทางการแข่งขัน (competitive advantages) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.5.3.1 ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (product differentiation)

เป็นการพิจารณาคูณลักษณะเด่นของตัวผลิตภัณฑ์ที่เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) รูปแบบ
- (2) คุณสมบัติ
- (3) ความคงทน
- (4) คุณสมบัติ
- (5) ราคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(6) ความน่าเชื่อถือ

(7) คุณภาพ.

2.4.3.2 ความแตกต่างด้านบริการ (service differentiation)

เป็นการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยเน้นไปที่การให้บริการที่เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ความรวดเร็ว
- (2) การรับประกัน
- (3) การบริการติดตั้ง
- (4) การบริการจัดส่งสินค้า
- (5) การฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาแก่ลูกค้า
- (6) การบริการบำรุงรักษาและซ่อมแซม

2.5.3.3 ความแตกต่างด้านบุคคล (personnel differentiation)

เป็นการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดโดยพิจารณาจากความสามารถของบุคลากรในองค์กร โดยทั่วไปนิยมใช้กับผลิตภัณฑ์ประเภทบริการ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะต่างๆ ดังนี้

- (1) ความรู้ความสามารถของบุคลากร
- (2) ประสบการณ์และความชำนาญ
- (3) ความน่าเชื่อถือ
- (4) ความซื่อสัตย์สามารถไว้วางใจได้
- (5) การดูแลเอาใจใส่ลูกค้า
- (6) การติดต่อสื่อสารกับลูกค้า

2.4.3.4 ความแตกต่างด้านภาพลักษณ์ (image differentiation)

เป็นการกำหนดตำแหน่งทางการตลาด โดยนำเอาภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หรือองค์กรมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) สัญลักษณ์
- (2) สี
- (3) บรรยากาศ
- (4) การจัดเหตุการณ์พิเศษ
- (5) ที่มาของผลิตภัณฑ์

2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของ “ความพึงพอใจ” นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้ คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า (Satisfaction) มีความหมายโดยทั่วไปคือ “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541 : 81) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึงความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในสิ่งที่ต้องการและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คาดหวังความพึงพอใจเป็นความชอบของแต่ละบุคคลซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันอาจเนื่องจากพื้นฐานทางการศึกษาทางด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

เสรี วงษ์เมณฑา (2542 : 14) ได้กล่าวไว้ว่าการสื่อสารการตลาดที่ดีจะทำให้ผู้บริโภคเกิดการรู้จักการยอมรับเกิดความพึงพอใจหลังจากนั้นผู้บริโภคจะออกไปแสวงหาและสัมผัสกับตัวสินค้าเพื่อตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อและสรุปออกมาเป็นทัศนคติหลังจากที่ใช้แล้วซึ่งจะออกได้ 2 แบบคือทางลบหมายถึงผู้บริโภคเกิดความไม่พอใจกับทางบวกหมายถึงผู้บริโภคเกิดความพอใจ

Kotler (1994 : 168) ได้กล่าวไว้ว่าระดับความพึงพอใจของลูกค้าจะเกิดจากความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์จากผลิตภัณฑ์และความคาดหวังของบุคคล การคาดหวังของบุคคล (Expectation) เกิดจากประสบการณ์และความรู้สึกในอดีตของผู้ซื้อ ส่วนผลประโยชน์จากคุณสมบัติผลิตภัณฑ์หรือการทำงานของผลิตภัณฑ์เกิดจากนักการตลาดและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องพยายามสร้างความพอใจให้กับลูกค้า โดยพยายามสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Added) การสร้างคุณค่าเพิ่มเกิดจากการผลิต (Manufacturing) และจากการตลาด (Marketing) รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับฝ่ายต่างๆ โดยยึดหลักการสร้างคุณภาพรวม (Total Quality) คุณค่าเกิดจากความแตกต่าง

2.6.2 ลักษณะของความพึงพอใจโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลต้องมีความปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งที่จะได้รับการตอบสนองแตกต่างกันไป
2. ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผันแปรได้ตามปัจจัยที่เข้ามาซึ่งเกี่ยวข้องกับคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่แสดงออกมาในระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้
3. ความสำคัญของการวัดความพึงพอใจ ทำให้ผู้ผลิตทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อนำมาปรับปรุงการผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุดโดยสามารถแบ่งได้ดังนี้
  - 3.1. ทำให้ทราบความคาดหวังของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
  - 3.2. ทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์

2.6.3 แนวคิดความพอใจของผู้บริโภค (Consumer Satisfaction)

สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ (2553 : 17) ความพึงพอใจเป็นระดับความรู้สึกของบุคคลหรือลูกค้าซึ่งเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ผลจากการทำงานหรือประสิทธิภาพสินค้ากับความคาดหวังของลูกค้า ซึ่งหากพิจารณาถึงความพึงพอใจหลังการขายของลูกค้าว่าจะเกิดระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อสินค้าหรือบริการนั้น ซึ่งผลที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าก็จะเกิดความไม่พอใจแต่ถ้าระดับผลของสินค้าหรือบริการตรงกับความคาดหวังของลูกค้าก็จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจและถ้าระดับผลที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการเกินความคาดหวังของลูกค้าก็จะทำให้ลูกค้าเกิดความประทับใจซึ่งความแตกต่าง 3 ระดับของความพึงพอใจที่กล่าวมาจะส่งผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าและส่งผลการบอกต่อๆ กันถึงสิ่งที่ดีและไม่ดีของสินค้าไปยังบุคคลอื่นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจสามารถวัดได้โดยเครื่องมือในการติดตามและการวัดความพึงพอใจของลูกค้า รวมทั้งเห็นว่าเครื่องมือที่ใช้วัดนั้นเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสิ่งที่นักการตลาดจะต้องค้นหาและวัดผลความพึงพอใจของลูกค้าซึ่งเป็นวิธีการที่จะติดตามวัดผลและค้นหาความต้องการลูกค้าโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า โดยมีปัจจัยต้องคำนึงถึงคือวิธีการสร้างความพึงพอใจโดยการลดต้นทุนของลูกค้า (ลดราคา) หรือเพิ่มการบริการหน่วยธุรกิจจะต้องสามารถสร้างกำไรด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งอาจลดต้นทุนมากขึ้น หรือมีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปัจจัยเหล่านี้มีผลทำให้กำไรของธุรกิจลดลงและมีผลกระทบทั้งรายได้และต้นทุน ดังนั้นผู้ประกอบการสามารถวัดติดตามและวัดความพึงพอใจของลูกค้าได้ด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

1. ระบบการติดตามและข้อเสนอแนะ โดยการหาข้อมูลจากทัศนคติของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการทำงานของบริษัท ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการทำงานรวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ

2. การสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า วิธีนี้หน่วยธุรกิจต้องเตรียมแบบสอบถามเพื่อค้นหาความพึงพอใจของลูกค้า โดยการถามให้ลูกค้าระบุปัญหาการใช้งานผลิตภัณฑ์ว่าลูกค้ารับความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์หรือบริการหรือไม่

3. การเลือกซื้อโดยกลุ่มที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งวิธีนี้จะเชิญบุคคลที่คาดว่าจะเป็นผู้ซื้อที่มีศักยภาพให้วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนในการซื้อสินค้า และบริการของธุรกิจและคู่แข่งพร้อมทั้งมีการระบุปัญหาของสินค้าและบริการ

4. การวิเคราะห์ลูกค้าที่สูญเสียไปวิธีนี้จะวิเคราะห์หรือสัมภาษณ์ลูกค้าเดิมที่เปลี่ยนใช้ตราสินค้าอื่น จะทำให้ทราบถึงสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้ลูกค้าเปลี่ยนใจนั่นเอง

2.6.4 การศึกษาความพึงพอใจ

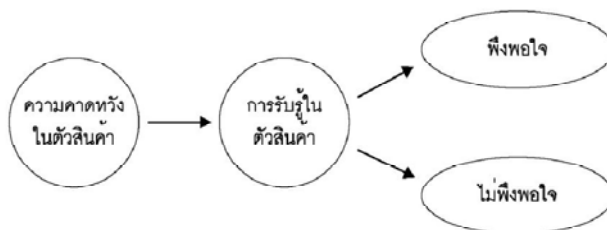
ความพึงพอใจที่นิยมใช้ส่วนใหญ่สามารถจำแนกได้เป็น 4 รูปแบบดังนี้ (สุปรีย์ ผุดผ่อง พรรณ. 2553 : 18)

2.6.4.1 แบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวัง (Expectation Disconfirmation Model of Satisfaction) ความพึงพอใจในลักษณะนี้เกิดจากการที่ผู้บริโภคเปรียบเทียบคุณสมบัติของสินค้าที่เกิดขึ้นจริงกับความคาดหวังที่ผู้บริโภคต้องการให้ได้สินค้านั้น มีความแตกต่างระหว่างทั้งสองสิ่งนี้เป็นที่มีระดับความพึงพอใจของผู้บริโภค

(1) ผลคาดหวังต่อสินค้าหรือผลการดำเนินงาน ลูกค้ามักตั้งความหวังที่อาจเป็นไปได้ต่อสินค้า หรือผลการดำเนินงานโดยรับรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้า การโฆษณา หรือการบอกเล่าแบบปากต่อปาก เป็นต้น

(2) ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง ลูกค้าประเมินค่าผลการดำเนินงานของสินค้าจากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง หรือผลการดำเนินงานที่รับรู้หลังจากที่บริโภคผลิตภัณฑ์

(3) ความไม่ตรงกันความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวัง กับการรับรู้ที่เกิดขึ้นจริงทำให้เกิดช่องว่างขึ้น หากความคาดหวังนั้นตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง มักทำให้เกิดความพึงพอใจหากความหวังมีมากกว่าการรับรู้ที่เกิดขึ้นจริง จะนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้บริโภคที่สูงขึ้น สามารถแสดงการเกิดความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวังได้ดังภาพที่ 2.99

ภาพที่ 2.99 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวัง
ที่มา : สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. 2553 : 19

2.6.4.2 แบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความปรารถนา (Desired Disconfirmation Model of Satisfaction) ความพึงพอใจในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้บริโภคเปรียบเทียบคุณสมบัติของสินค้าที่เกิดขึ้นจริง กับความปรารถนาที่ผู้บริโภคต้องการให้สินค้านั้นมีความแตกต่างระหว่างทั้งสองสิ่ง เป็นที่มาของนิยามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคว่าความพึงพอใจเป็นผลมาจากปฏิกริยาของความรู้สึกของผู้บริโภคที่มีต่อประสบการณ์จากสินค้าและบริการนั้นๆ โดยหลักการความพึงพอใจมีอยู่ 3 ประการด้วยกัน

- (1) การดำเนินงานที่รับรู้ได้
- (2) ความคาดหวังและความหวังที่เหมาะสม
- (3) ความปรารถนาและความปรารถนาที่เหมาะสม

นอกจากนี้ยังเป็นระดับคุณสมบัติและประโยชน์ที่ผู้บริโภคเชื่อว่าจะนำมาซึ่งคุณค่าในระดับสูงขึ้นไปและเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงระดับการดำเนินงานในอุดมคติ โดยที่เขาได้สร้างความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับปรารถนา โดยที่ความคาดหวังเป็นความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือประโยชน์ของสินค้าที่มีอยู่ และอาจเกิดขึ้นได้ในขณะที่ความปรารถนาเป็นการประมาณค่าขอบเขตของคุณสมบัติหรือประโยชน์ของสินค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้านั้น ความปรารถนาที่เหมาะสมเป็นผลมาจากความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานที่รับรู้ได้กับความปรารถนาในตัวสินค้านั้น ความปรารถนาที่เหมาะสมเป็นผลมาจากความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานที่รับรู้ได้กับความปรารถนาในตัวสินค้า หากความปรารถนาและความคาดหวังเป็นบวกผู้บริโภคย่อมมีความพึงพอใจในสินค้าหรือบริการนั้นๆ สามารถแสดงการเกิดความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความปรารถนาได้ดังภาพที่ 2.100

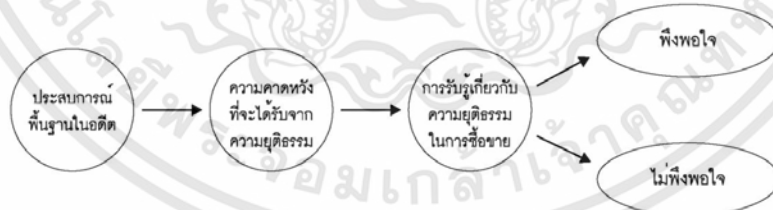
ภาพที่ 2.100 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความปรารถนา
ที่มา : สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. 2553 : 20

2.6.4.3 แบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความยุติธรรม (Equity Disconfirmation Model of Satisfaction) ความพึงพอใจในลักษณะนี้เป็นความคาดหวังในด้านความยุติธรรม ความถูกต้องในการซื้อขายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย คำนียามของความยุติธรรม หมายถึงความถูกต้องที่แต่ละบุคคลสมควรจะได้รับ ถ้าผู้บริโภครับรู้ว่าการซื้อขายมีความถูกต้องยุติธรรมจะนำมาซึ่งความพึงพอใจโดยความยุติธรรมนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของการประเมินเวลาและเงินของผู้ซื้อว่าสมควรกับเวลาและความพยายามซื้อขายสินค้าของผู้ขายรวมถึงผลจากการซื้อขายด้วย สามารถแสดงการเกิดความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความยุติธรรมได้ดังภาพที่ 2.101

ภาพที่ 2.101 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความยุติธรรม
ที่มา : สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. 2553 : 21

2.6.4.4 แบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวังประสบการณ์พื้นฐาน (Experience Based Disconfirmation Model of Satisfaction) ความพึงพอใจในลักษณะนี้เกิดจากการตั้งบรรทัดฐานจากประสบการณ์ในอดีต คำนียามของความพึงพอใจในลักษณะนี้ หมายถึง ผลมาจากการประเมินค่าในการบริโภคสินค้าหรือบริการ ถ้าผลการประเมินสินค้ามากกว่าความคาดหวังที่เกิดจากประสบการณ์ในอดีตผู้บริโภคจะเกิดความพึงพอใจ การเปรียบเทียบรูปแบบนี้จะแตกต่างจากรูปแบบแรกคือ ในรูปแบบแรกความคาดหวังของลูกค้าสามารถเกิดขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยประสบการณ์ในสินค้าหรือบริการที่เกิดขึ้นในอดีต สามารถแสดงการเกิดความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความคาดหวังจากประสบการณ์พื้นฐานในอดีตได้ดังภาพที่ 2.102

ภาพที่ 2.102 ภาพแสดงแบบจำลองความพึงพอใจอันเนื่องมาจากประสบการณ์พื้นฐาน
ที่มา : สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. 2553 : 21

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าก่อนจะทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค ซึ่งความพึงพอใจเกิดจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ความพึงพอใจจากความปรารถนาในตัวสินค้า ความพึงพอใจจากการรับรู้ในตัวสินค้า หรือความพึงพอใจต่อการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมในการซื้อขาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำมาใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ และยังมีประโยชน์ในการวางแผนการตลาดในจัดจำหน่าย เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญา ญาณวิโรจน์ และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาและแปรรูปเครื่องแต่งกายและส่วนประกอบการแต่งกายจากผ้าทอกะเหรี่ยง ภายใต้แผนงานวิจัยการจัดการองค์ความรู้ทางสิ่งทอในการพัฒนาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาชุมชน กรณีศึกษาผ้าทอกะเหรี่ยง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและแปรรูปเครื่องแต่งกายและเครื่องประกอบการแต่งกายจากผ้าทอกะเหรี่ยง ใน 3 รูปแบบหลัก คือ ชุดกระโปรงยาว เสื้อตัวเดียว และเครื่องประดับประกอบการแต่งกาย จำนวน 15 ชุด/รูปแบบ ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการตอบรับของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 รูปแบบอยู่ในเกณฑ์ดี ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบและการจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบทั้ง 3 ประเภทด้านรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ใช้งาน มีความทันสมัย รูปทรงที่จัดทำขึ้นสื่อถึงเอกลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยง และสีสันทันเลือกใช้มีความเหมาะสม มีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบในด้านนี้อยู่ในระดับพึงพอใจมาก และความพึงพอใจในด้านภาพรวมของผลิตภัณฑ์ที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมกับการใช้งานและมีรูปแบบตรงตามความต้องการมีความพึงพอใจระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้วยวิธีการสอนเชิงปฏิบัติการ ณ โรงเรียนบ้านยางน้ำกลัดใต้ โดยทางกลุ่มต้องการเสื้อตัวเดียวในรูปแบบเสื้อคลุมเพื่อการใช้งานที่แพร่หลาย จากนั้นทำการประเมินความพึงพอใจเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ผลการประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับอบรมพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ดีมากในด้านกระบวนการ และขั้นตอนการให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการอยู่ในเกณฑ์ดี กลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปในการทำผลิตภัณฑ์เพื่อการค้ามากขึ้น และได้รับการรับรองคุณภาพจากกรมพัฒนาชนบทอีกด้วย

ธีรรัตน์ ชื่นศิริกุลชัย (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการอนุรักษ์ความเป็นอัตลักษณ์ของผ้าฝ้ายทอมือ ไทยอง บ้านร่องกอกข้าว ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านผ้าฝ้ายทอมือไทยองของกลุ่มส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือไทยอง และเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์ความเป็นอัตลักษณ์ของผ้าฝ้ายทอมือไทยอง บ้านร่องกอกข้าว ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือไทยอง จำนวน 10 คน และบุคลากรในหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนกลุ่มส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือไทยอง จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือไทยอง บ้านร่องกอกข้าว ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ยังคงมีการทอผ้าใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผ้าทอจะมีสัญลักษณ์ของผ้าทอไทยองอยู่ เช่น ลายช้าง ลายพญานาค เป็นต้น ซึ่งองค์ความรู้ลวดลายผ้าฝ้ายทอมือไทยองมีพื้นเพมาจากเชื้อสายของจากสิบสองปันนา ส่วนสาเหตุที่การทอผ้าฝ้ายทอมือไทยองลดน้อยลงนั้น พบว่า จากสภาพแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของชาวบ้านมากขึ้น มีการผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปขึ้นมากมาย แถมยังมีราคาไม่สูงมากนัก ยังสะดวกและไม่ต้องเสียเวลาเหมือนกับการทอผ้าใช้เอง ทำให้ชาวบ้านหันไปใช้เสื้อผ้า ข้าวของหลายๆอย่างที่สำเร็จรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แทน การทอผ้าจึงได้รับความนิยมลดน้อยลงไป รวมถึงการประกอบอาชีพการทอผ้า ได้รายได้น้อย ชาวบ้านเลยหันไปประกอบอาชีพที่ได้รายได้มากกว่า

แนวทางการส่งเสริมและสืบทอดผ้าฝ้ายทอมือไทยองเพื่อการอนุรักษ์ความเป็น อัตลักษณ์ ของผ้าฝ้ายทอมือไทยอง พบว่า ผ้าฝ้ายทอมือไทยองจะต้องได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะส่งเสริมในด้านการตลาด จัดหาแหล่งจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือไทยอง และทำการโฆษณาผ้าฝ้ายทอมือไทยองให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนแต่งกายด้วยผ้าฝ้ายทอมือเวลามีงานสำคัญๆ ที่ทางอำเภอได้จัดไว้ เพื่อเป็นการโฆษณาและเป็นการให้ลูกหลานได้กลับมาใส่ผ้าฝ้ายทอมือไทยองกันอีกทางหนึ่ง ส่วนด้านการสืบทอด ทำได้โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนในท้องถิ่นและบุคคลที่สนใจในเรื่องวัฒนธรรมผ้าฝ้ายทอมือไทยอง รวมถึงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชาวไทยองไว้ให้คนรุ่นหลังได้เข้ามาศึกษาหาความรู้และการนำเอาการทอผ้าเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะทำให้เยาวชนได้เข้าถึงการทอผ้าอย่างแท้จริง

ณัฐพงศ์ แสงรักษาวงศ์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง กรณีศึกษากะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18 ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ชาวกะเหรี่ยงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง และศึกษา ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่า ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและสังคมของชาวกะเหรี่ยงนั้น ชาวกะเหรี่ยงยังคงซึ่งยังยึดถือมีประเพณี ผิดผี นับถือผีบรรพบุรุษ และผีเจ้าที่เจ้าครุ อย่างไรก็ตามประเพณีของชาวกะเหรี่ยงที่ปฏิบัติกันมาแต่ดั้งเดิมนั้นได้ผ่อนคลายลงไปเป็นอย่างมากทั้งนี้เนื่องจาก ชาวกะเหรี่ยงมีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอกเป็นอย่างมากและต่อเนื่องประกอบกับ ชาวกะเหรี่ยงที่เป็นเด็กรุ่นใหม่มีโอกาสได้รับการศึกษาและได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม ส่วนใหญ่จึงมักจะให้ความสนใจในการเรียนรู้วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในแต่ละแห่ง แล้วนำไปประพดปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของตน เป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ในด้านวัฒนธรรมเป็นไปตามองค์ประกอบของวัฒนธรรมในแต่ละด้าน

ศิริจันทร์ อุปาละ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาอำเภอเมือง เชียงใหม่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขา และปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาของนักท่องเที่ยวในอำเภอเมือง เชียงใหม่ นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นคนไทยเพศชาย 300 คน และเพศหญิง 300 คน ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาของนักท่องเที่ยวพบว่า มีพฤติกรรมการบริโภคโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง และปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการตลาดโดยรวมเป็นสิ่งรื้อให้นักท่องเที่ยวบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาในระดับค่อนข้างมาก นักท่องเที่ยวอายุต่ำกว่า 30 ปีมีจำนวนมากที่สุด จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง ธุรกิจส่วนตัว รับราชการและนักเรียนนักศึกษา ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวนมากที่สุด เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขา ประเภทของที่ระลึก เครื่องแต่งกาย ของใช้ตกแต่งบ้าน และผ้าผืน มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยครั้งละ 782 บาท

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการตลาด พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการขาย และสถานที่จำหน่าย อายุและอาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการตลาดทุกปัจจัย สถานภาพสมรสมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ และสถานที่จำหน่าย ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการขายและราคา รายได้มีความสัมพันธ์กับสถานที่

ธัญญา พรหมบุรุษย์ และ ชานนท์ ชิงชยานุรักษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่น ในพื้นที่โครงการ : กรณีศึกษาผ้าปักและผ้าบาติกชาติพันธุ์ม้ง โดยมุ่งเน้นศึกษาในเชิงลึกเฉพาะในส่วนของชาติพันธุ์ม้งบ้านห้วยลึก ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และหมู่บ้านสิบสองพัฒนา ตำบลผาซำน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปงค่า ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตม้งกลุ่มตัวอย่างเป็นม้งสาย ส่วนใหญ่เห็นว่าการผลิตงานหัตถกรรมเป็นสิ่งที่ดีงามเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้เสริม แต่ปัจจุบันมีวัยรุ่นส่วนน้อยที่สนใจและเรียนรู้งานหัตถกรรมเนื่องจากไปทำงานหรือเรียนหนังสือ นอกพื้นที่ อย่างไรก็ตามผู้หญิงม้งจะมีการถ่ายทอดการปักให้ลูกสาวตั้งแต่อายุน้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละคนด้วย ม้งจะปักผ้าเป็นทุกบ้าน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่สามารถปักผ้าเขียนเทียนได้ทุกคน แต่การทอผ้าไยกั้นอาจเป็นบางคน ม้งส่วนใหญ่จะปักผ้าไว้ใช้เอง และปักขายเป็นส่วนน้อย ด้านศักยภาพการผลิตของกลุ่ม แม่บ้านเขียนเทียนบ้านสิบสองพัฒนา จังหวัดพะเยาค่อยข้างมีศักยภาพ และค่อนข้างเข้มแข็ง สำหรับกลุ่มห้วยลึกมีศักยภาพของการผลิตของกลุ่มค่อนข้างน้อย

ส่วนในประเด็นการผลิตเชิงวัฒนธรรมนั้น ม้งยังคงยึดถือและให้ความสำคัญกับการมีชุดใหม่ใส่ในช่วงปีใหม่ โดยเฉพาะผู้หญิงจะต้องปักเย็บเพื่อตกแต่งชุดสำหรับใส่ในงานปีใหม่ของทุกปี เนื่องจากมีความเชื่อว่า จะทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองสำหรับชีวิตใหม่ในปีใหม่

พงศกฤษฏี พลเลิศ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในสินค้าท่องเที่ยวชาวเขา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนการสื่อความหมายของสินค้าท่องเที่ยวชาวเขารวมทั้งเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของสินค้าท่องเที่ยวชาวเขา รวมทั้งเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของสินค้าชาวเขากับวัฒนธรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้โดยใช้ผู้ศึกษาชาวเขาจำนวน 6 กลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ซึ่งผ่านกระบวนการคัดเลือกโดยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสินค้าที่ระลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตและแบบวิเคราะห์สัญลักษณ์ จากการศึกษาสัญลักษณ์ในสินค้าท่องเที่ยวชาวเขา ผลของการศึกษาได้ก่อให้เกิดข้อค้นพบหลายประการ ข้อค้นพบที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ แบบแผนการสื่อความหมายที่ปรากฏในสินค้าท่องเที่ยวชาวเขาซึ่งช่วยทำให้เกิดความเข้าใจความหมายที่มีความซับซ้อนและลึกซึ้งได้ ขณะเดียวกันกระบวนการในการทำความเข้าใจในความหมายของสินค้าชาวเขาก็นำไปสู่การเลือกใช้แบบแผนหรือวิธีการสื่อความหมายที่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสื่อได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากที่สุด อนึ่งแบบแผนการสื่อสารความหมายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสื่อสารทุกประเภท อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นว่า ในสินค้าท่องเที่ยวมีแบบแผนการสื่อสารปรากฏให้เห็นเช่นเดียวกับหลักการสื่อสารในมิติอื่น ซึ่งนั่นย่อมแสดงให้เห็นว่าทุกๆ สิ่งที่สามารถสื่อสารได้เป็นระบบของสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง

สำหรับแบบแผนการสื่อความหมายของสินค้าท่องเที่ยวประกอบไปด้วยระบบของสัญลักษณ์ต่างๆ มงในมิติของการสื่อสารสัญลักษณ์ต่างๆ ที่แฝงอยู่ในตัวสินค้ามีหลายกรณีที่สื่อหรือให้ความหมายสอดคล้องกับความหมายทางสังคม ขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่ย้อนศรหรือขัดแย้งกับการรับรู้ของคนในสังคมส่วนใหญ่ อนึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดย่อมสะท้อนให้เห็นว่าการผสมผสานสัญลักษณ์ต่างๆ ในกระบวนการผลิตความหมายให้กับสินค้าไม่ได้ดำเนินอยู่ภายใต้ข้อเท็จจริงทางสังคม ซึ่งนั่นก็หมายความว่าอะไรที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการท่องเที่ยวถูกใช้เป็นจุดขายหมด ทั้งนี้โดยไม่ได้ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสนใจกับข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องมากนัก จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนว่าการผลิตสินค้าการท่องเที่ยวอยู่ภายใต้กระบวนการผลิตในสังคมสมัยใหม่ที่ผู้ผลิตมักสร้างหรือนิยามความหมายขึ้นมาใหม่ ซึ่งบางกรณีอาจจะบิดเบือนไปจากสภาพความเป็นจริงบ้าง ดังจะเห็นได้จากตุ๊กตาชาวเขา ตัวเดียวว่ามีการใช้ตัวหมายต่างๆ เป็นองค์ประกอบมากมายซึ่งดูแล้วไม่น่าเป็นไปได้หรือห่างไกลจากความจริงมาก เช่น ในกรณีมือถือสวิงจับปลา ที่หลังสะพานกระบุงใส่ของ ส่วนมืออีกข้างหนึ่งถือเครื่องดนตรี ในขณะที่ตัวเองสวมใส่สร้อยชนิดต่างๆ ไว้ที่คอมากมาย

การสร้างภาพตัวแทนเชิงสัญลักษณ์ดังกล่าวหลายกรณีจึงดูมีความขัดแย้งหรือไม่ใช่ข้อเท็จจริงทางสังคมอย่างที่คนส่วนใหญ่รับรู้ ลักษณะการบันทึกหรือถ่ายทอดความหมายทางสังคมโดยใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นกลไกในการสร้างการรับรู้ให้คนได้ประจักษ์นี้มีความสอดคล้องอย่างมากกับหลักการใช้เทคโนโลยีทางด้านสื่อสารมวลชนมาใช้ผลิตความหมายให้กับตัวสินค้า ทั้งนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2541 : 328), วสันต์ ปัญญาแก้ว (2541 : 87) และเนตรดาว แพทย์กุล (2543 : 242) ซึ่งทั้งหมดได้กล่าวไว้ในประเด็นนี้ในทิศทางเดียวกัน สรุปความได้ว่า การสร้างความหมายด้วยวิธีสัญลักษณ์ เป็นการสร้างมายาคติ (myth) ให้กับตัวสินค้าอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในสังคมสมัยใหม่ที่ตัวสินค้าได้ถูกสร้างให้เป็นผู้ถ่ายทอดความหมายหรืออุดมการณ์บางอย่างเพื่อมุ่งหวังผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ องค์ประกอบของความหมายที่แสดงให้เห็นผ่านรูปสัญลักษณ์ในแนวคิดต่างๆ บางมโนทัศน์สะท้อนให้เห็นลักษณะภาพแบบเหมารวม (stereotype) เกี่ยวกับชาวเขา ดังเช่นในกรณีสัญลักษณ์ที่สะท้อนภาพของความเป็นชนเผ่าความเป็นพื้นบ้าน ตลอดจนความมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม รวมทั้งการใกล้ชิดและผูกพันกับธรรมชาติ เป็นต้น สำหรับข้อค้นพบในมิติของการสื่อสาร ผลจากการวิจัยพบว่า สินค้าท่องเที่ยวมีการใช้ตัวหมายสื่อความหมายใน 3 ลักษณะคือ 1) ใช้ตัวหมายตัวเดียวสื่อความหมาย เช่น กล้องยาสูบแสดงถึงความดั้งเดิม 2) ใช้ตัวหมายหลายตัวรวมกันสื่อความหมาย เช่น ใช้เครื่องเงิน เครื่องแต่งกายบางชนิด แสดงความเป็นชนเผ่า และ 3) ใช้ตัวหมายสื่อความหมายโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นชั้นๆ จึงจะสามารถสื่อหรือเข้าใจความหมายได้ เช่น สวิงจับปลา ความหมายคือ เครื่องมือจับสัตว์ในขั้นต่อไป เครื่องมือล่าสัตว์เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงแหล่งน้ำ (ปลาอาศัยอยู่ในแหล่งน้ำ) และแหล่งน้ำเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ความหมายในลักษณะนี้ค่อนข้างจะมีความซับซ้อน ทางหนึ่งที่จะช่วยได้ก็คือ การนำเอาบริบททางสังคมที่ตัวบ่งชี้ๆ ดำรงอยู่มาช่วยในการถอดรหัสความหมาย จากแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดจึงกล่าวได้ว่า กระบวนการสร้างความหมายทางสังคมโดยใช้สัญลักษณ์เข้ามาเป็นกลไกในการสื่อความหมายไม่ได้ถูกจำกัดแต่เฉพาะในแวดวงสื่อสารมวลชนเพียงเท่านั้น หากแต่ยังได้ขยายขยายออกไปสู่สินค้าตลอดจนสิ่งของต่างๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ภาคปฐมนูมิ และภาคทฤษฎี นูมิที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

3.1 เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

3.2 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบล โป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

3.3 เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่น ร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบล โป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกที่มีคุณสมบัติในการทำงานของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สา ใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากประสบการณ์ 25-30 ปี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125) ดังนี้

1. นางหรี ปกรสิทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่
2. นางสง รัตนดิลกกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่ บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่
3. นายวิน เลิศชัยสกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่ บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1.2.1 แบบสำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุด เครื่องแต่งกายแฟชั่นลวดลายผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง รูปแบบของลวดลายผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ ใช้ในส่วนประกอบต่างๆ ของชุดเครื่องแต่งกาย และกระบวนการในการปัก การทอ ให้เป็นลวดลาย ต่างๆ โดยบันทึกแบบบันทึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดเครื่อง แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปัก โดยการนำรูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่ศึกษานำไปทำแบบสอบถาม และนำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเลือกรูปแบบของลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่เหมาะสมที่สุด เพื่อที่จะนำลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีค่าคะแนนสูงสุด นำมาพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

3.1.3 การสร้างเครื่องมือ

3.1.3.1 การสร้างแบบสำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการลงพื้นที่การสังเกต และการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือแบบสำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(2) นำแบบสำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(3) นำแบบสำรวจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1.3.2 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลรูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ตลอดจนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) วิเคราะห์รูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการประเมินนี้ (สุมิตรา ศรีวิบูลย์. 2547 : 14-15)

(2.1) แสดงถึงเอกลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว

(2.2) ลักษณะเฉพาะดึงดูดก่อให้เกิดความสนใจ

(2.3) สื่อสารเอกลักษณ์ได้อย่างชัดเจนและทำการสร้างแบบสอบถาม

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

(3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(4) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่ปรับปรุงแล้ว นำไปตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนต่อไป

(5) เมื่อผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.1.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม นำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content-Validity) ดังนี้

3.1.4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา คือ

(1) รศ.ดร. ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(2) ดร. อรุณตมภูรี สุธาคำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(3) ผศ.ดร.สมชาย เซะวิเศษ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1.4.2 วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และกระบวนการในการปักเป็นลวดลายต่างๆ รวมถึงข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จากการสังเกต จดบันทึก ถ่ายภาพ สัมภาษณ์ และสอบถามความคิดเห็น นำผลมารวบรวมและนำไปวิเคราะห์ในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ซึ่งผลที่ได้จะนำมาสรุปรวบรวมเป็นข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ในขั้นตอนต่อไป

3.2 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1.1 กลุ่มที่ 1 เพื่อการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

กรณีศึกษา ได้แก่ ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดินจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ร้าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125)

3.2.1.2 กลุ่มที่ 2 เพื่อสอบถามความต้องการของผู้บริโภค

ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดินเชียงใหม่ จำนวน 200 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มประชากรได้จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สังเกตการณ์จำนวนผู้บริโภคภายใน 1 วัน พบว่า จำนวนของผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีจำนวนประมาณ 200

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดินเชียงใหม่ จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทรนุ ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง ขนาดของประชากร

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (Allowable Error) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ $\pm 5\%$ จะใช้ค่า 0.05

เมื่อแทนค่าขนาดจำนวนประชากรในสูตรจะได้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = 200

e = 0.05

200

$$n = \frac{1}{1 + 200 (0.0025)}$$

$$n = 153$$

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับกลุ่มตัวอย่าง แจกเกินคิดเป็นร้อยละ 15 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 153 คน

3.2.1.3 กลุ่มที่ 3 เพื่อออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
กรณีศึกษา ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125) ดังนี้

1. รศ. ดร. รจนา ชื่นศิริกุลชัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น อาจารย์
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่น คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา

2. อาจารย์ รติรส บุญญะฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ อาจารย์
สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา

3. อาจารย์ สืบสกุล ชื่นชม ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ อาจารย์
สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลล้านนา

ผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125) ดังนี้

1. นางหรี ปกรสิทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่
บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2. นางสาว รัตนติลกกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

3. นายวิน เลิศชัยสหกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 เพื่อการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย ได้แก่ แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ทำการ
สังเกตด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participant Observation) และแบบ
สัมภาษณ์ผู้จำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้จำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณ ถนนคนเดินเชียงใหม่

กลุ่มที่ 2 เพื่อสอบถามความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่ง
กายแฟชั่นร่วมสมัย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย จะมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 3 เพื่อออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยการทำแบบร่างผลิตภัณฑ์และนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเลือกแบบที่เหมาะสมที่สุด โดยเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมในระดับมาก มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง มีความเหมาะสมในระดับน้อย มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด และอ่านค่าตามอัตราส่วน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.2.3 การสร้างเครื่องมือ

3.2.3.1 การสร้างแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation)

(2) นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(3) นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.2.3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ภายใต้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 7Os ของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546 : 193) ดังนี้

(1.1) ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)

(1.2) สิ่งที่ผู้บริโภคซื้อ (Objects)

(1.3) วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)

(1.4) ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)

(1.5) โอกาสในการซื้อ (Occasion)

(1.6) สถานที่ในการซื้อ (Outlet)

(1.7) ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

(2) นำแบบสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(3) นำแบบสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3.3 การสร้างแบบสอบถามสอบถามความต้องการของผู้บริโภค มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการลงพื้นที่การสังเกต และการสัมภาษณ์จากผู้จัดจำหน่าย เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค

(2) นำแบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภคที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(3) นำแบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภคที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3.4 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

(2) ศึกษาหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ กระบวนการออกแบบ การวิเคราะห์ตลาดเพื่อเก็บข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงการผลิตชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

(3) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

(4) นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความต้องการของผู้บริโภค นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ (Quality Function Deployment : QFD และนำมาวิเคราะห์แนวคิดการสร้างและการเลือก เพื่อหารูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

(5) ทำการออกแบบ โดยการร่างแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยกำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถามรวบรวมขึ้นเป็นแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45) ดังนี้

(5.1) ประโยชน์ใช้สอย

(5.2) ความงามทางศิลปะ

(5.3) คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ

(5.4) แบบอย่างและวัฒนธรรม

เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

(6) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(7). นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ปรับปรุงแล้ว นำไปตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนต่อไป

(8) เมื่อผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของลวดลายผ้าปัก ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม นำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content-Validity) ดังนี้

3.1.4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา คือ

(1) รศ.ดร. ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(2) ดร. อรุณตฤฎี สุธาคำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(3) ผศ.ดร.สมชาย เซะวิเศษ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1.4.2 วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัยที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ทำการสังเกตด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) นำไปสังเกตผู้บริโภคที่มามีเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย นำแบบสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย นำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย นำแบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค โดยการสอบถามโดยผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดินเชียงใหม่ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลสู่กระบวนการออกแบบเพื่อการผลิตในขั้นตอนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ และรวบรวมข้อมูลสรุปผล เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการออกแบบ และสอบถามระดับความพึงพอใจในขั้นตอนต่อไป

3.3 เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณ ถนนคนเดินเชียงใหม่ จำนวน 200 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มประชากรได้จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สังเกตการณ์จำนวนผู้บริโภคภายใน 1 วัน พบว่า จำนวนของผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีจำนวนประมาณ 200

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดินเชียงใหม่ จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทธิคุณ ศรีไสย์, 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง ขนาดของประชากร

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (Allowable Error) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ $\pm 5\%$ จะใช้ค่า 0.05

เมื่อแทนค่าขนาดจำนวนประชากรในสูตรจะได้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = 200

e = 0.05

200

$$n = \frac{200}{1 + 200(0.0025)}$$

n = 153

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับกลุ่มตัวอย่าง แจกเกินคิดเป็นร้อยละ 15 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 153 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.1 แบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมในระดับมาก มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง มีความเหมาะสมในระดับน้อย มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด และอ่านค่าตามอัตราส่วน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.3.3.1 การสร้างแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย และทำการสร้างแบบสอบถาม ภายใต้กรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45) ดังนี้

- (1.1) ประโยชน์ใช้สอย
- (1.2) ความงามทางศิลปะ
- (1.3) คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ
- (1.4) แบบอย่างและวัฒนธรรม

(2) นำแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(3) นำแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ปรับปรุงแล้วนำไปตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนต่อไป

(4) เมื่อผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำแบบสอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

3.1.4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) รศ.ดร. ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(2) ดร. อรุณตฤณ สุธาคำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(3) ผศ.ดร.สมชาย เซะวิเศษ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1.4.2 วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าไม่ถึง 0.5 ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้ง จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

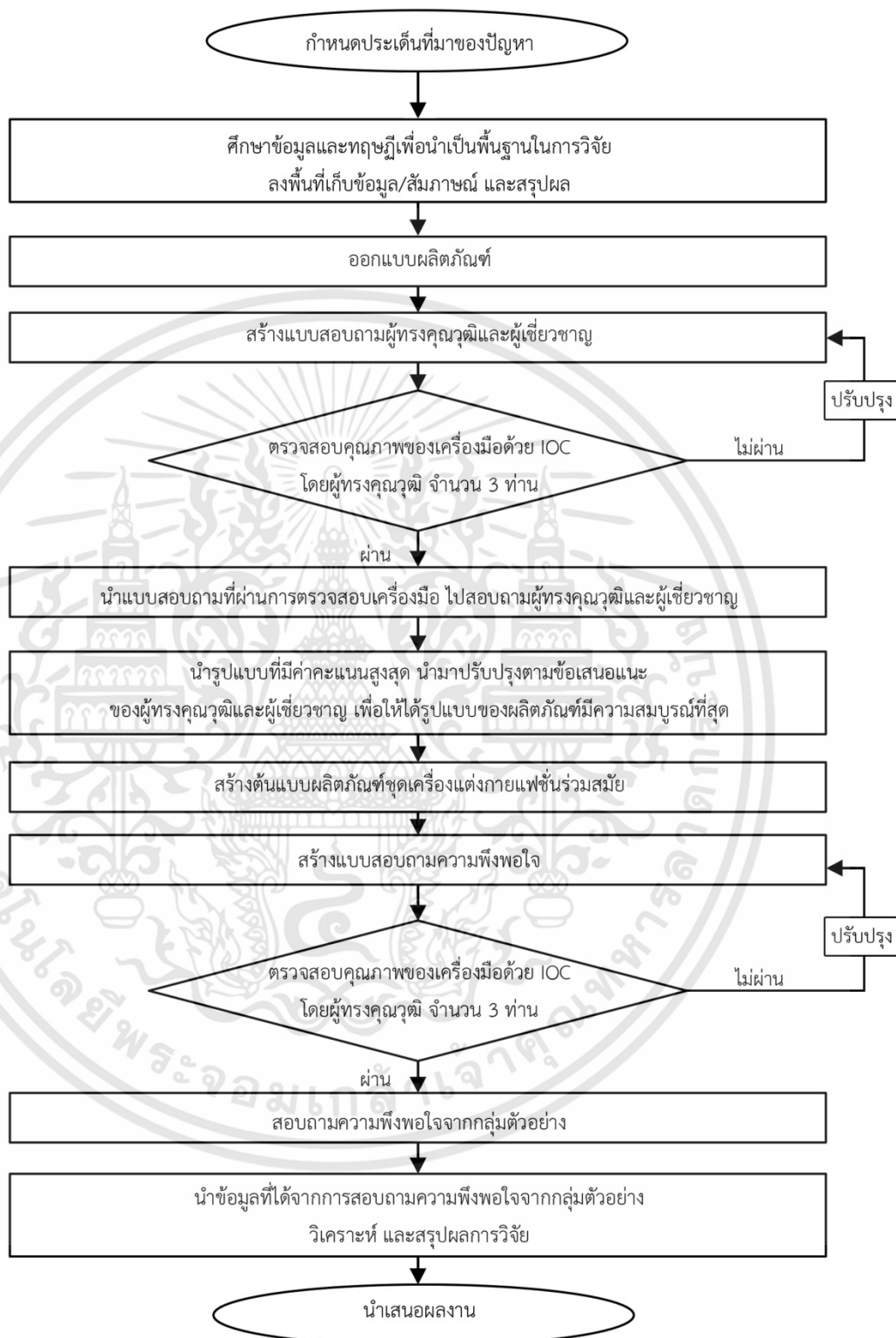
3.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยในด้านต่างๆ นำมารวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบข้อมูลเชิงปริมาณ

3.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ซึ่งผลที่ได้จะนำมาสรุปรวบรวมเป็นข้อมูลและหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเพื่อทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แผนผังดำเนินการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามแต่ละขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

4.1.1 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

การวิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ จากข้อมูลแสดงจำนวนประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2559 (พินิจภัณฑ์ชาวเขา, 2559) พบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ทั้งหมด 8 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ กะเหรี่ยง ลahu ม้ง ลีซู อาข่า ปะหล่อง เมี่ยน และคะฉิ่น โดยใช้การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงใหม่

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

1. กะเหรี่ยง

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อที่ดั้งเดิมคือนับถือผี - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของกะเหรี่ยงได้แก่ ผ้าทอเกี๊ยะ - ผลิตภัณฑ์มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสิ่งแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจส่งเสริมกันเป็นจำนวนมาก - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

2. ลาหู่

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อนับถือ ก่อชา (พระเจ้า) และนับถือผี - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ การเป่าแคน และการเต้น จะคี - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของลาหู่ ได้แก่ เครื่องจักรสานไม้ไผ่ - ใช้เวลาในการผลิตไม่มากนัก - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสิ่งแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

3. ม้ง

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อมั่นถือวิญญานบรรพบุรุษ - สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ได้แก่ หลุมฝังศพบรรพบุรุษ และบริเวณป่าดงซึ้ง - ป่าดงซึ้งของม้งในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ที่ หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ เป่าแคนรำแคน การละเล่นลูกข่าง ลูกสะบ้า 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสິงแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัยทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของมั่ง ได้แก่ ผ้าใยกล้วยง ผ้าลายเขียนเทียน และผ้าปักลายมั่ง - ผลิตภัณฑ์มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางประเพณีวัฒนธรรม - ผลิตภัณฑ์มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

4. ลีซู

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อมั่นนับถือวิญญาณ - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ “กวาเซี่ย” หรือเต้นรำ - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของลีซู ได้แก่ ผ้าแถบสีช่อ - ผลิตภัณฑ์ที่มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลารว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสิ่งแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

5. อาข่า

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อนับถือ ผี และบรรพบุรุษ - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ การเต้นรำ (บ่อฉ่องตูเออ) การโล้ชิงช้า (หล่าเฉ่อปี่เออ) - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของอาข่า ได้แก่ ผ้าปักลายผ้าอาข่า - ผลิตภัณฑ์ที่มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 		<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสິงแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหา คือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

6. ปะหล่อง

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อมั่นนับถือวิญญาณ ควบคู่ไปกับการนับถือศาสนาพุทธ - สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ได้แก่ โฉง (วัด) - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ การฟ้อนรำตามจังหวะ - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของปะหล่อง ได้แก่ ผ้าชิ้นปะหล่อง - ผลิตภัณฑ์ที่มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสິงแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบ เฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

7. เมี่ยน

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อมั่นถือ เทพยดา วิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณทั่วไป - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ การรำกาด บรรเลงเพลงปี่ - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมี่ยน ได้แก่ ผ้าปักลวดลายผ้าเมี่ยน - ผลิตภัณฑ์มีความละเอียด ประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลานาน ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลารว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสิ่งแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหาคือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

8. คะฉิน

S : Strengths (จุดแข็ง)	W : Weaknesses (จุดอ่อน)	O : Opportunities (โอกาส)	T : Threats (อุปสรรค)
<ul style="list-style-type: none"> - มีอัตลักษณ์การแต่งกายของชนเผ่าตนเอง - เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ - มีความเชื่อนับถือ ผีบรรพบุรุษ ผีเจ้าที่ ต่อมาเปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนา - สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ได้แก่ มะหนาว เป็นสถานที่เสมือนศูนย์รวมด้านจิตใจของคนในหมู่บ้าน - มีพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา - ศิลปะการแสดง ได้แก่ การแสดงถองก่า - ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของกะฉิน ได้แก่ ผ้าทอคะฉิน - ผลิตภัณฑ์ที่มีความละเอียดประณีตในการผลิต - สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่น - มีหน่วยงานสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เวลาผลิตใช้เวลามาก ไม่ประหยัดแรงงาน - ผู้ผลิตยังไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพมากนัก - ขาดข้อมูลความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ - ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - มีวิธีการผลิตที่ซับซ้อน - เป็นงานที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง ไม่สามารถกำหนดเวลาในการผลิตที่แน่นอนได้ - ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ - กระแสนิยมใช้ของไทย - การรักษาสິงแวดล้อม - การผลิตเรียบง่าย และลงทุนต่ำ - หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจ - สามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวเขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการตลาดและการจัดการ - ปัญหาการผลิตมีปัญหา คือเริ่มขาดแคลนวัตถุดิบหรือวัตถุดิบที่มีด้วยคุณภาพ - เครื่องมืออุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิตยังล้าสมัย ทำให้ผลิตได้ช้า - ขาดเงินลงทุนในการขยายการผลิต - ขาดแคลนช่างฝีมือ - ขาดความรู้ในการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และได้มาตรฐาน - ด้านการตลาดประสบปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง - ตลาดยังอยู่ในวงแคบเฉพาะกลุ่ม - มีการลอกเลียนแบบที่ผลิตด้วยเครื่องจักร มีราคาถูกกว่า

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มชาติพันธุ์ นั้นมี จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ที่คล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันมาก โดยจะแตกต่างกันที่จุดแข็งตรงที่ความเชื่อนับถือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ และผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของมัง ไต้แก่ ไต้แก่ ผ้าใยกล้วยขง ผ้าลายเขียนเทียน และผ้าปักลายมัง เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์ มีความละเอียด ประณีตในการผลิต และผลิตภัณฑ์ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อทางประเพณีวัฒนธรรมอีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มัง หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SWOT Analysis แล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มัง ไต้แก่ วิถีชีวิตความเป็นอยู่, อาหาร, การแต่งกาย, วัฒนธรรมประเพณี, ภาษา, และความเชื่อ/พิธีกรรม ของหมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มัง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่ามังบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาด้านทุนวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มัง ต่อไป

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับปัญหาของแผนแม่บทการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย (พ.ศ. 2558-2560)

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มังกับปัญหาของแผนแม่บทการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย

มีความสอดคล้องมาก (9)

มีความสอดคล้องปานกลาง (5)

มีความสอดคล้องน้อย (1)

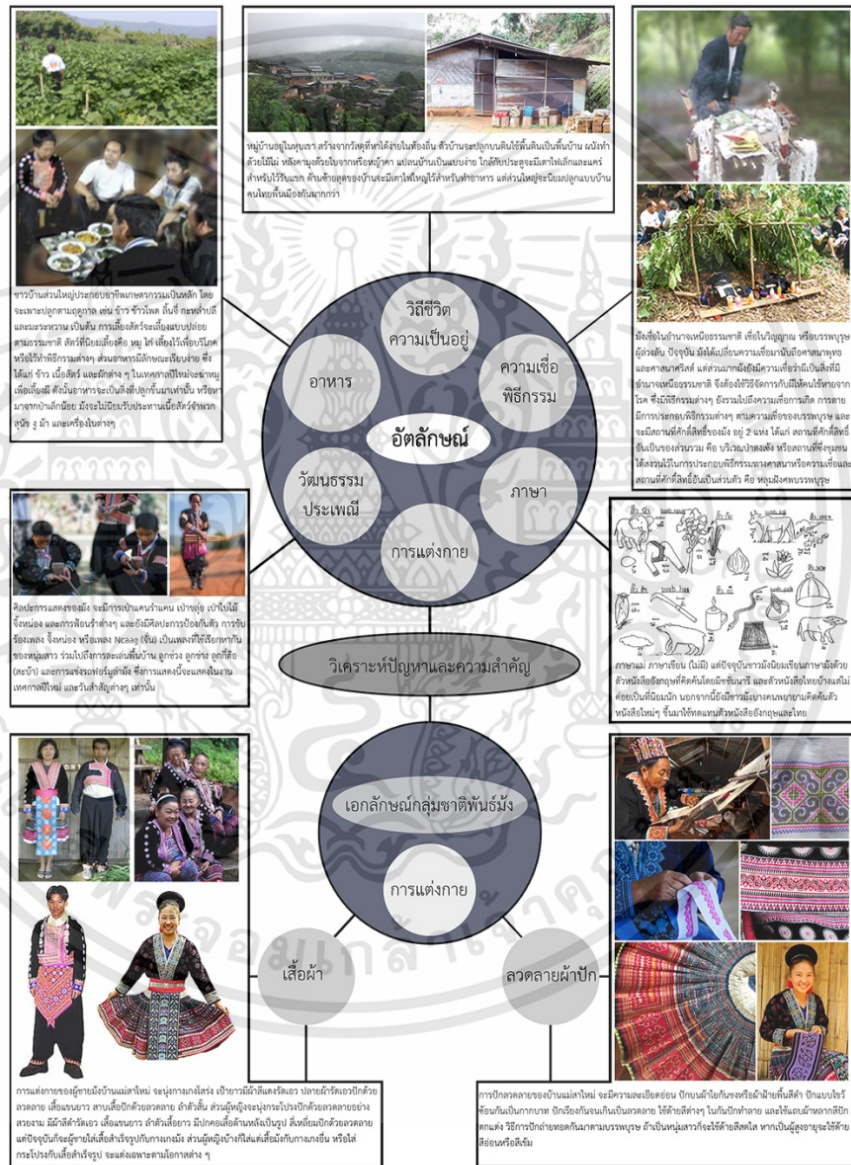
ปัญหา	ความสำคัญ (1-3-5)	ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มัง บ้านแม่สาใหม่					
		วิถีชีวิตความเป็นอยู่	อาหาร	การแต่งกาย	วัฒนธรรมประเพณี	ภาษา	ความเชื่อ/พิธีกรรม
โครงสร้างครอบครัว	5	9	9	9	5	9	9
การสนับสนุนจากทางการ	3	5	1	9	9	1	1
ทรัพยากรธรรมชาติ	3	9	9	5	5	1	9
การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม	5	5	1	9	9	5	1
เศรษฐกิจ	1	9	1	9	9	1	1
ความสมดุลในการดำรงชีวิต	1	9	9	5	5	1	5
รวม		46	30	46	42	18	26
รวมทั้งหมด		130	90	146	126	78	86

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มังกับปัญหาของแผนแม่บทการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย พบว่า ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ บ้านแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาใหม่ ด้านการแต่งกาย มีความสำคัญมากที่สุด ในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการ พัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย (พ.ศ. 2558-2560) ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาข้อมูล เพิ่มเติมเกี่ยวกับชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการลงพื้นที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีสังเกตและ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งด้วยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้แสดง กระบวนการหาเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้ดังนี้

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านผ้าปักยุง และผ้า ปักลายม้ง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญา พื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษารูปแบบลวดลายของผ้า โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า รูปแบบลวดลายของผ้าปักลายม้ง ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญา พื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีรูปแบบที่น่าสนใจ ทั้งในด้านของความสวยงาม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความประณีตของลวดลาย ซึ่งลวดลายของที่นี่มีรูปแบบลวดลายที่มีความสวยงามและ น่าสนใจอยู่หลากหลายรูปแบบ จึงแนะนำให้ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

4.1.3 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์ การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
1.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : เสื้อม้งผู้หญิง</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าใยกล้วย แต่ปัจจุบันใช้ผ้ากำมะหยี่สีดำ ตกแต่งด้วยลายผ้าปัก</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : แขนยาวตัวเสื้อเป็นกำมะหยี่สีดำ ตกแต่งด้วยแถบผ้าปักหลากสี ตรงตัวรอบคอเสื้อ และปลายแขนซบในด้วยผ้าโทเรสีขาวพิมพ์ลายเล็กๆ ปกหลังของเสื้อเป็นผ้าพื้นสีดำปักด้วยด้ายสีต่างๆ กุน โดยรอบด้วยผ้าสีสด และประดับด้วย ลายปักวงกลมลายพระอาทิตย์ ตามแถบผ้าและตะแบบเสื้อ</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div data-bbox="405 1048 600 1218"> <p>ตกแต่งด้วยแถบผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายหลากสี</p> </div> <div data-bbox="922 1048 1117 1218"> <p>ปกหลังเสื้อ จะบ่งบอกว่าเป็นม้งผู้หญิง และปกลักษณะแบบนี้ จะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของม้ง</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div data-bbox="405 1335 600 1505"> <p>ชายเสื้อด้านหลัง ที่ตกแต่งด้วยแถบผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายหลากสี จะไว้สำหรับผู้หญิงสาว โสัดเท่านั้น ถ้าแต่งงานแล้วจะไม่มีแถบผ้าตรงชายเสื้อด้านหลัง</p> </div> <div data-bbox="922 1240 1117 1487"> <p>ลายเท่านั้น ม้งชายจะเป็นรูปแบบอีกแบบหนึ่ง ลายที่ใช้ตกแต่งแล้วแต่ผู้สวมใส่</p> </div> </div>		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
2.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : กระโปรงม้งผู้หญิง</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายเขียนเทียน ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าใยกล้วยหรือผ้าฝ้ายลายเขียนเทียน ตกแต่งด้วยลายผ้าปัก และผ้าเส้นสีต่างๆ</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : ผ้าฝ้ายหรือผ้าใยกล้วยสีขาวครีมทำขอบเอวจับจีบจนถึงช่วงต่อสะโพก ต่อด้วยผ้าสีกรมท่าเข้มเขียนเทียนเดินเส้นริบบิ้นสีแดง ปลายกระโปรงเป็นผ้าปักลายม้งพื้นสีดำ ปักด้วยด้ายสีต่างๆ ปิดปลายกระโปรงด้วยแถบผ้าปักหรือผ้าสี จับจีบอัดพลีททั้งตัว ยาวประมาณเข่าของผู้สวมใส่</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div data-bbox="437 1245 552 1491"> </div> <div data-bbox="587 1245 879 1424"> <p>ผ้าลายเขียนเทียนแต่งเส้น ผ้าสี และตกแต่งด้วย ผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายสี ต่างๆ</p> </div> <div data-bbox="906 1267 1059 1435"> </div> <div data-bbox="1126 1245 1406 1379"> <p>จับอัดพลีททั้งตัว เพื่อ ความสวยงามและให้มี น้ำหนัก</p> </div> </div>		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
3.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผ้าปิดหน้ากระโปรงม้ง ภู๋หญิง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าปักลายม้งต่างๆขนาดใหญ่</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : ผ้าผืนใหญ่พื้นสีขาวปักลาย ม้งอย่างละเอียดพื้น ใช้ด้ายหลากสี ใช้ผ้าสองชั้นหน้าและหลัง เย็บติดกันกัน ก้น ง่ายที่สุด แล้วตกแต่งด้วยด้ายสะท้อนแสง วิววิ้ง โดยรอบทั้งสองด้าน ใช้เป็นปก หน้า วางทับกระโปรงด้านหน้า สวมใส่ เข้าชุดกับเสื้อ และกระโปรง ชนเผ่าม้ง</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div data-bbox="391 1144 651 1301"> </div> <div data-bbox="662 1108 925 1344"> <p>ผ้าปักลายม้งอย่างละเอียด ด้วยด้ายหลากสี และตกแต่งด้วยด้ายสะท้อนแสง วิววิ้ง สีต่างๆ</p> </div> <div data-bbox="965 1108 1133 1422"> </div> <div data-bbox="1173 1108 1404 1388"> <p>ใช้เพื่อปิดหน้ากระโปรง ตามความเชื่อเพื่อให้ดูสุภาพ เรียบร้อย ตามธรรมเนียมของชนเผ่าม้ง</p> </div> </div>		

.ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
4.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผ้าคาดเอวมั้งผู้หญิงหรือมั้ง เรียกว่า เข็มขัด</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายปักมั้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าปักลายมั้งต่างๆขนาดใหญ่ ลูกปัด เหรียญเงิน หรือกระดิ่งเงิน</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : ทำจากผ้ากำมะหยี่สีดำ แต่งด้วยผ้าปักลายมั้งสี ด้วยด้ายหลากสีอย่างละเอียด ด้านล่างตัดผ้าเป็นรูปเหลี่ยม ปิดกรอบด้วยผ้าริบบิ้นสี ร้อยลูกปัดเม็ดและปลายสายมีเหรียญกษาปณ์หรือกระดิ่ง</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <p>ปลายตัดเป็นรูปเหลี่ยมปิดกรอบด้วยผ้าริบบิ้นสี ร้อยลูกปัดเม็ดและปลายสายมีเหรียญกษาปณ์ ถ้าหากว่าผู้สวมใส่รำรวยก็จะตกแต่งด้วยเหรียญ ถ้าหากว่าปกก็จะเป็นกระดิ่งและลูกปัด ซึ่งส่วนของเข็มขัดนี้จะเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกสถานะทางการเงินของผู้สวมใส่</p>		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
5.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : เสื้อม้งผู้ชาย</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าใยกล้วย แต่ปัจจุบันใช้ผ้ากำมะหยี่สีดำ ตกแต่งด้วยลายผ้าปัก</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : ผ้ากำมะหยี่สีดำ ซักในด้วยผ้าสีขาวลายม้ง แขนยาว คอกกลม กึ้นรอบคอด้วยผ้าสีดำ ป้ายหน้า แต่งผ้าปักลายม้ง อย่าง ละเอียด และประดับด้วย ลายปักวงกลมลายพระอาทิตย์ ติดไว้ที่ตัวเสื้อทั้งด้านหน้าและด้านหลัง แขน และ ปลายแขน</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div data-bbox="403 1285 627 1480"> <p data-bbox="660 1328 890 1458">ตกแต่งด้วยแถบผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายหลากสี</p> </div> <div data-bbox="927 1305 1137 1469"> <p data-bbox="1145 1317 1406 1503">ชายเสื้อด้านหลัง ที่ ตกแต่งด้วยแถบผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายหลากสี รวบตัว</p> </div> </div>		

.ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
6.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : กางเกงม้งผู้ชาย</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ฝ้ายกำมะหยี่สีดำหรือสีกรม</p> <p>ตกแต่งด้วยลายผ้าปัก</p> <p>ลักษณะเฉพาะ : ฝ้ายกำมะหยี่สีดำ เอวยางยืด ขากว้าง เป้ากางเกงต่ำ ปลายขาเล็ก แต่งด้วยผ้าปักลายม้ง และประดับด้วย ลายปักวงกลมลายพระอาทิตย์ วางระยะเท่ากัน ที่แนวตั้งด้านข้างของกางเกง และ ปลายขาทั้งสองข้าง</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="406 1272 609 1473"> <p>ตกแต่งด้วยแถบผ้าลายปักม้ง ด้วยด้ายหลากสี ตรงปลายขากางเกง</p> </div> <div data-bbox="938 1272 1093 1503"> <p>ประดับด้วย ลายปักวงกลมลายพระอาทิตย์ วางระยะเท่ากัน ที่แนวตั้งด้านข้างของกางเกง</p> </div> </div>		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
7.		<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผ้าคาดเอวปิดหน้ากางเกงผู้ชาย</p> <p>ลวดลายที่ใช้ : ลายปักม้ง</p> <p>วัสดุที่ใช้ : ผ้าพื้นเอว ปิดหน้ากางเกงผู้ชาย</p> <p>เผ่าม้ง ชอบเอวทำจากผ้าฝ้ายย้อมสี ส่วนปิดด้านหน้ากางเกง เป็นผ้าปักผืนใหญ่ ปักละเอียดด้วยด้ายสีต่างๆ นำมาประกบกัน ชายผ้าเฉียงเป็นรูปเหลี่ยมชนกัน ติดริบบิ้นสีสด ปักลายม้งแบบเดียวกันทั้งด้านหน้าและด้านหลัง</p>
<p>การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div data-bbox="395 1214 619 1422"> </div> <div data-bbox="641 1198 896 1429"> <p>ใช้ผ้าปักลายม้งผืนใหญ่ ปักอย่างละเอียดด้วยด้ายสีต่างๆ นำมาประกบกันเป็นผืนใหญ่</p> </div> <div data-bbox="912 1214 1136 1422"> </div> <div data-bbox="1152 1198 1407 1429"> <p>ชายผ้าเฉียงเป็นรูปเหลี่ยมชนกัน ติดริบบิ้นสีสด ปักลายม้งแบบเดียวกันทั้งด้านหน้าและด้านหลัง</p> </div> </div>		

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อหาเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง สรุปได้ว่า ลวดลายผ้าปัก มีความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนที่สุดของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาลวดลายผ้าของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา การสังเกต และการสัมภาษณ์นั้น เก็บรวบรวมเพื่อจะนำไปใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เพื่อ ศึกษา สังเกต สัมภาษณ์ และสอบถามข้อมูล ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวบ้านจะเป็นงานฝีมือที่ยังไม่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ มีน้อยชิ้นที่จะเป็นกางเกงและกระโปรง จากการสอบถามข้อมูลจาก นายวิน เลิศชัยสทกุล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันนี้ชาวบ้านมีการปลูกต้นกล้วยงน้อยลงมาก จะปลูกเพื่อนำมาทำชุดประจำเผ่าของตนเองและคนในครอบครัวเท่านั้น และการปลูกต้นกล้วยงต้องอาศัยความเชื่อในการที่จะปลูก เช่น ห้ามผู้หญิงที่มีประจำเดือนปลูก เพราะจะไม่ขึ้น หรือถ้ามีคนตายในหมู่บ้านต้นกล้วยงก็จะเติบโตไม่เต็มที่หรือตายได้เลย การปลูกนั้นจะปลูกในช่วงหน้าฝน และเก็บเกี่ยวในช่วงหน้าหนาวเท่านั้น ประมาณเดือน สิงหาคม-กันยายน และด้วยวิธีการผลิตที่ยุงยากทำให้ชาวเมืองหันไปซื้อผ้าฝ้ายจากตลาดวโรรสมาใช้แทน ซึ่งเป็นผ้าฝ้ายสีขาวเพื่อนำมาเขียนลายเทียนด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ลดกระบวนการผลิตได้มากขึ้น ส่วนผ้าปักลายก็จะปักไว้เมื่อมีเวลาว่าง ซึ่งก็จะมีพ่อค้าคนกลางมาซื้อเพื่อนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ต่อไป เช่น กระเป๋า รองเท้า รวมไปถึงชุดเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบแปลกใหม่ ซึ่งจะพบเห็นตามถนนคนเดิน เชียงใหม่ต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา การสังเกต และการสัมภาษณ์นั้น เก็บรวบรวมเพื่อจะนำไปใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4.1.4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จากการลงพื้นที่ศึกษา สังเกต และสัมภาษณ์ข้อมูลผู้ผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลวดลายผ้าปัก เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ซึ่งลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ผู้วิจัยได้สอบถามผู้ผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ถึงลวดลาย วิธีการปัก และแรงบันดาลใจในการสร้างลวดลาย โดยลวดลายที่นิยมปักจะมีอยู่ประมาณ 14 ลาย ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ที่ได้มีดังนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
1.		<p>ชื่อลวดลาย : ลายก้นหอย</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : ค้าคือ</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : เปลือกหอยตาก</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : การเริ่มต้นและยังหมายถึงความอุดมสมบูรณ์อีกด้วย</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ในส่วนของขอบแขนเสื้อและสาบคอเสื้อ ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● เป็นลายแรกๆ ที่ใช้ปักผ้า ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้
2.		<p>ชื่อลวดลาย : ลายก้นหอย 8 เหลี่ยม</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : เก้าหียีเจ</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : หอยตาก</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : การสะท้อน, ป้องกัน</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักตรงคอปกเสื้อของผู้หญิง ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● เป็นลายที่พัฒนามาจากลายก้นหอย ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

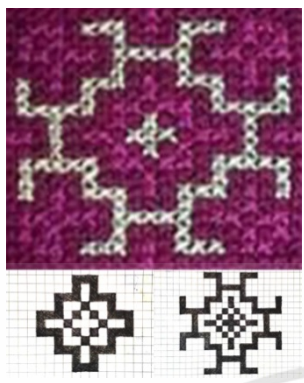

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
3.		<p>ชื่อลวดลาย : ลายหัวใจ ชื่อภาษาม้ง : เล่าเปร้อ แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : รูปหัวใจ วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : ความรัก</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักตรงขอบชายผ้ากลางหน้าอก ● ใช้ปักตรงขอบแขนเสื้อ ● เป็นลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● เป็นลายที่พัฒนามาจากลายกันหอย ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้
4.		<p>ชื่อลวดลาย : ชื่อชายกระโปรง ชื่อภาษาม้ง : ใจตั้งตะ แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : การรวมกลุ่ม</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักผ้าตรงชายกระโปรงม้ง ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
5.		<p>ชื่อลวดลาย : ชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : ป่างซียั่ว</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ดวงดาวบนท้องฟ้า</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : สิ่งที่อยู่บนฟ้า, ความสว่างไสว</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ปักขอบชายกันเปื้อนด้านหน้า ● ปักขอบชายแขนเสื้อ ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้
6.		<p>ชื่อลวดลาย : ดอกเหี่ยว</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : ป่างจู่</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ลายปักดอกของชนชาวเขาเผ่าเหี่ยว</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : ดอกไม้</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักผ้าพันหัวของฝ่ายหญิง ● ใช้ปักตรงผ้ารัดเอวของฝ่ายชาย ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
7.		<p>ชื่อลวดลาย : ชื่อของบุคคลที่คิดทำลาย</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : เก่าล่าเน่ง</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ลายปักดอกเขาควาย</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : ดอกไม้เขาควาย</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักขอบชายกระโปรง ● ใช้ปักคอปกเสื้อผู้หญิง ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้
8.		<p>ชื่อลวดลาย : ดอกทานตะวัน</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : ปั่งนงไก่</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ดอกทานตะวัน</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : ดอกไม้, ความเบิกบาน</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักปลายแขนเสื้อ ● ใช้ปักคอปกเสื้อผู้หญิง ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
9.	 	<p>ชื่อลวดลาย : หอยมีเขา ชื่อภาษาม้ง : ค้าเคื้อกึ แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : หอยทากมีเขา วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : เชื่องช้า</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักขอบแขนเสื้อ ● ใช้ปักขอบชายเสื้อ ● เป็นลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด ● เป็นลายที่พัฒนามาจากลายกันหอย ● สามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์เป็นลายใหม่ๆ ได้
10.	 	<p>ชื่อลวดลาย : ดอกดาว ชื่อภาษาม้ง : ป่างจี้ย่าง แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ดอกไม้ป่า วิธีการปัก : ปักเรียงเส้นซ้ายขวาไปมา เรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : ความเบิกบานของดอกไม้</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักผ้ากันเปื้อนด้านหน้าของผู้หญิง ● ใช้ปักตกแต่งตามเสื้อและกางเกง บ่งบอกถึงฐานะของผู้สวมใส่ด้วย ตามจำนวนดวงที่ติด ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด ● มีเป็นแบบสำเร็จรูปจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
11.		<p>ชื่อลวดลาย : ดอกฟ้าทอง ชื่อภาษาม้ง : ปั่งเต้า แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ดอกฟ้าทอง วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : ดอกไม้ธรรมชาติ</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักผ้าปิดหน้ากระโปรงผู้หญิง ● เป็นลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด
12.		<p>ชื่อลวดลาย : รังหนอน ชื่อภาษาม้ง : จ่างจิวจี แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ลักษณะของรังหนอน วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย ความหมายของลวดลาย : การเติบโต, งอกงาม</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักปลายแขนเสื้อ และสาบคอเสื้อ ● ใช้ปักปลายกางเกง ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
13.		<p>ชื่อลวดลาย : ผีเสื้อ</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : เบ้าบาย</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : ลวดลายของปีกผีเสื้อ</p> <p>วิธีการปัก : ปักแบบกากบาท ปักเรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : อิศระ</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ปักปักเสื่อ และผ้าปิดหน้ากระโปรงผู้หญิง ● เป็นลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ● ค่อนข้างซับซ้อน มีความละเอียด
14.		<p>ชื่อลวดลาย : ฟันเลื่อย</p> <p>ชื่อภาษาม้ง : จ้อย่าง</p> <p>แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : สามเหลี่ยมแหลมเหมือนฟันของใบเลื่อย</p> <p>วิธีการปัก : ปักเรียงเส้นซ้ายขวาไปมา เรียงกันจนเกิดเป็นลวดลาย</p> <p>ความหมายของลวดลาย : ลวดลายนี้นิยมนำไปใช้เป็นลวดลายประกอบร่วมกับลวดลายอื่น</p>
	<p>การวิเคราะห์</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● นำไปใช้เป็นลวดลายประกอบร่วมกับลวดลายอื่น ● เป็นลายดั้งเดิมที่มีสืบทอดกันมา ● ง่ายไม่ซับซ้อนมากนัก มีความสวยงาม ● นำไปใช้ได้ทุกส่วนของเครื่องแต่งกาย

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าลวดลายผ้าปักที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลายกันหอย จากนั้นผู้วิจัยได้นำลวดลายดังกล่าว นำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านลวดลายผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อที่จะนำผลที่ได้นั้น นำมาสรุปให้แน่ชัดว่า ลวดลายใดมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อนำไป ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมิน (N = 3)	
		μ	σ
1. ลายกันหอย 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	5.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	5.00	0.00
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย	4.67	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.89	0.19
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	
2. ลายกันหอย 8 เหลี่ยม 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	5.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.33	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย	4.00	1.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.53
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
3. ลายหัวใจ 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.67	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.33	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย	3.00	0.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.38
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
4. ลายใจตั้งตะ 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.33	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.67	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย	3.67	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.22	0.58
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
5. ลายปางซี 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	3.33	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	3.67	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแพชั่นร่วมสมัย	3.33	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.44	0.58
	ระดับความเหมาะสม	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมิน (N = 3)	
		μ	σ
6. ลายดอก เหี่ยว 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	5.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.33	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	4.00	0.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.19
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
7. ลายเก้าอี้ นั่ง 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	3.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	2.00	0.00
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	2.33	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.44	0.19
	ระดับความเหมาะสม	น้อย	
8. ลายดอก ทานตะวัน 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.67	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	3.33	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.38
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
9. ลายหอยมี เขา 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.00	0.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.00	0.00
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	3.33	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	0.19
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
10. ลายดอก ดาว 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.67	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.67	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	4.67	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.67	0.58
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

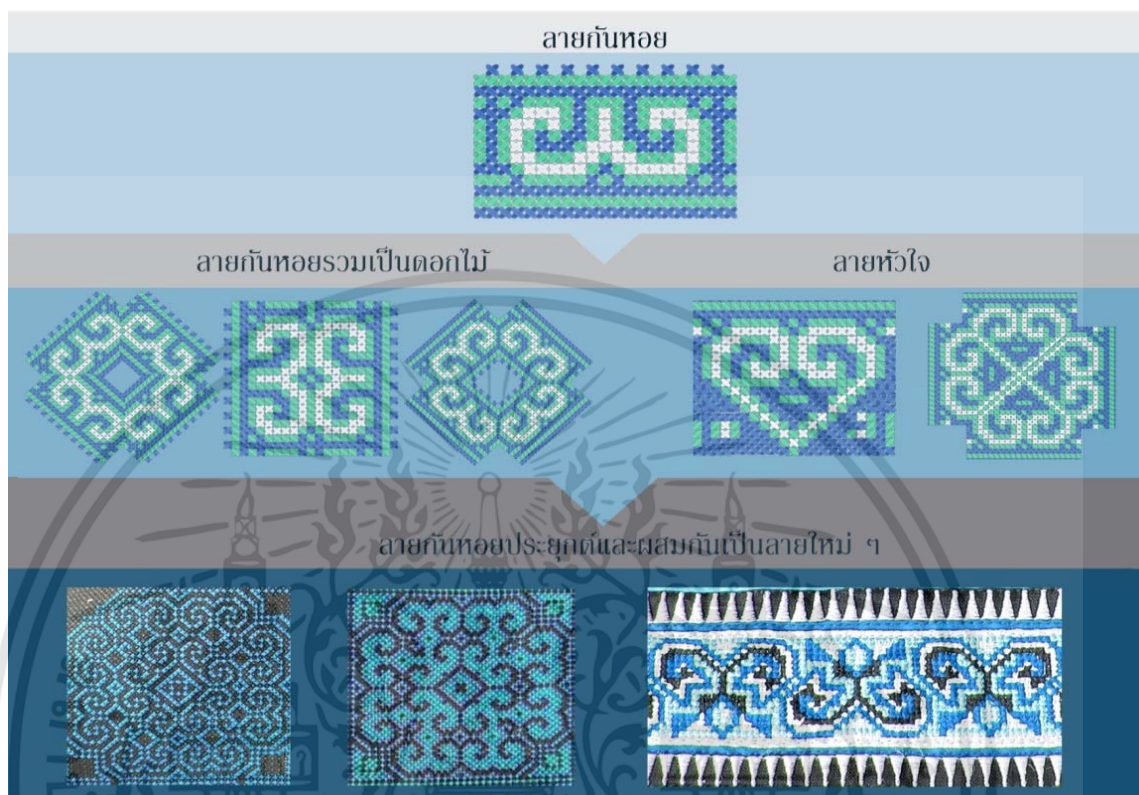
ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมิน (N = 3)	
		μ	σ
11. ลายดอก พักทอง 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	3.33	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	4.00	1.00
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	3.33	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.56	0.72
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
12. ลายรัง หนอน 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.33	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	3.67	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	4.00	1.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.72
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
13. ลายผีเสื้อ 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	3.00	1.00
	2. ความสวยงามของลวดลาย	2.33	0.58
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	2.00	0.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.44	0.53
	ระดับความเหมาะสม	น้อย	
14. ลายพื้น เลื้อย 	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	4.67	0.58
	2. ความสวยงามของลวดลาย	5.00	0.00
	3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	4.00	1.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.56	0.53
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ ประเมิน การหาเอกลักษณ์จากลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากเกณฑ์ประเมินความสำคัญ พบว่า ลายกันหอย มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.89) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.19) รองลงมาคือ ลายดอกดาว มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.58) และรองลงมา คือลายพื้นเลื้อย ความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) จากการวิเคราะห์พบว่า ลายกันหอย มีคะแนนมากที่สุดในการนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เพราะเป็นลวดลายที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยใช้แนวความคิดหลักในการออกแบบจากลวดลายผ้าปักลายม้ง คือ ลายกันหอย เป็นลวดลายที่ได้จากการสัมภาษณ์และประเมินหาเอกลักษณ์จากตารางเมทริกซ์ และจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยลายกันหอยมีเอกลักษณ์และจุดเด่นอยู่ที่เส้นที่เกิดจากการขดของลายเปลือกลายนำมาตัดทอนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างเป็นลวดลายปักซ้อนกันด้วยเส้นด้ายสีต่างๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดจากรูปทรงชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งแบบดั้งเดิมมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยครั้งนี้ด้วย

ภาพที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์ลายกันหอย
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

4.2.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมในการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

โดยผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยของผู้บริโภค และการสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จ.เชียงใหม่ จำนวน 9 ท่าน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 7Os ของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546 : 193) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)

ลักษณะของผู้บริโภคที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยนั้น ผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยนั้นจะเป็นผู้บริโภควัยทำงาน อายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี ลักษณะของสุภาพสตรีที่ชื่นชอบการซื้อเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยที่ไม่ได้คำนึงเรื่องราคา และตราสินค้ามากนัก สิ่งเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคนั้นมีกำลังในการซื้อที่สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอสมควร ส่วนใหญ่ผู้บริโภคจะเลือกซื้อจากความพึงพอใจส่วนบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ชื่นชอบในรูปแบบ สี สัน เนื้อผ้า การตัดเย็บที่มีความประณีตและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นต้น

2. สิ่งที่ผู้บริโภคซื้อ (Objects)

สิ่ง que ผู้บริโภคซื้อนั้นจะเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายส่วนใหญ่ เครื่องแต่งกายนั้นแบ่งออกเป็น เสื้อ กางเกง กระโปรง ประเภทที่ได้รับความนิยมได้แก่ เสื้อตัวยาวหรือเรียกว่าเดรส ชุดเซ็ท เสื้อตามแฟชั่น กางเกงและกระโปรง ตามลำดับ ผู้บริโภคเลือกซื้อนั้นจะเป็นลักษณะที่มีรูปแบบ รูปทรง และลวดลายที่ไม่ซ้ำกับแบบอื่นใด จะเป็นลักษณะที่จำกัดลวดลายและรูปทรงซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค โทนสีของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจะเป็นสี น้ำเงิน ขาว ดำ และผลิตภัณฑ์ที่เป็นสีเอิร์ธโทน

3. วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)

วัตถุประสงค์ในการซื้อของผู้บริโภคนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และซื้อเพื่อเป็นของฝากของที่ระลึก

4. ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)

ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จะเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลกับผู้บริโภค กล่าวคือ ผู้บริโภคเห็นบุคคลกลุ่มนั้นใช้ผลิตภัณฑ์จึงเป็นเหตุที่กระตุ้นให้ผู้บริโภคนั้นมีความต้องการซื้อ

กลุ่มที่ 2 จะเป็นกลุ่มบุคคลที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์กับผู้บริโภค ได้แก่ คนในครอบครัว เพื่อน คนรัก เป็นต้น บุคคลกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคมีความลังเลในการตัดสินใจในการเลือกผลิตภัณฑ์ จะมีการสอบถามไปยังกลุ่มบุคคลที่มาเลือกซื้อด้วย ถ้ากลุ่มคนเหล่านั้นมีความเห็นด้วยในการเลือกซื้อ จะมีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภค

กลุ่มที่ 3 จะเป็นกลุ่มของผู้จัดจำหน่าย ในการเชิญชวน จูงใจ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภคมีความคล้อยตาม และส่งผลในการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภคด้วย

5. โอกาสในการซื้อ (Occasion)

โอกาสในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ซื้อเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และซื้อเป็นของฝากของที่ระลึก

6. สถานที่ในการซื้อ (Outlet)

สถานที่ในการซื้อ ได้แก่ ร้านที่เปิดขายที่บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ และในบางร้านจะมีช่องทางในการเลือกซื้อเพิ่มเติม สามารถสอบถามหรือเลือกชมผลิตภัณฑ์หรือเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้ทางสื่อโซเชียลมีเดีย ซึ่งในแต่ละร้านค่านั้นจะมีช่องทางที่แตกต่างกัน โดยรวมแล้วจะมีช่องทางในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้ทาง Facebook Instagram และ Line และบางร้านจะมีบริการในการจัดส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งจะเพิ่มความสะดวกสบายในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภคมากขึ้น

7. ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

ขั้นตอนในการพิจารณาในการเลือกซื้อ โดยทั่วไปผู้บริโภคจะมีการเลือกซื้อโดยใช้อารมณ์และความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ เมื่อเลือกชมผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบแล้ว มีการพิจารณาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ มีการทดลองสวมใส่ หรือทาบกับลำตัวส่องกระจก ในขั้นตอนต่อมาจะมีการสอบถามราคาของผลิตภัณฑ์ เมื่อราคาเป็นที่ยอมรับได้ ผู้บริโภคจะมีการพิจารณาโดยละเอียดมากขึ้น พิจารณาความสวยงามและความเหมาะสมในการสวมใส่ เมื่อผู้บริโภคพิจารณาเรียบร้อยแล้วก็จะตัดสินใจเลือกซื้อ แต่มีผู้บริโภคบางคน que เมื่อชื่นชอบในผลิตภัณฑ์แล้ว จะตัดสินใจเลือกซื้อโดยทันที โดยไม่ได้มีการพิจารณาอะไรมากนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยการสอบถามข้อมูลจากผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดิน จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทธิคุณ ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พรสนอง วงศ์สิงทอง. 2550 : 125) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค ด้านประชากรศาสตร์

รายการ	จำนวนคน(n=153)	ร้อยละ
1.อายุ		
18 – 22 ปี	8	5.23
23 – 26 ปี	48	31.37
27 – 30 ปี	87	56.86
31 ปีขึ้นไป	10	6.54
รวม	153	100
2. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	6.54
ปริญญาตรี	132	86.27
ปริญญาโท	11	7.19
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
รวม	153	100
3. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	48	31.37
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	76	49.67
พนักงานบริษัทเอกชน	10	6.54
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	12.42
อื่นๆ	-	-
รวม	153	100
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	10	6.54
15,001-20,000 บาท	22	14.38
20,001-25,000 บาท	80	52.29
25,001-30,000 บาท	27	17.65
30,001 ขึ้นไป	14	9.15
รวม	153	100

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ช่วงระหว่าง 27-30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.86 การศึกษาอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 86.27 ประกอบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 49.67 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.29

ตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค และมุมมองของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

รายการ	จำนวนคน(n=153)	ร้อยละ
1. ลักษณะโครงสร้างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ		
โครงหลวม	22	14.38
เข้ารูป	49	32.03
สวมใส่สบาย	82	53.59
รวม	153	100
2. ภาพลักษณ์ในการแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ		
ความทันสมัย	42	27.45
ความทะมัดทะแมง	54	35.29
ความคลาสสิก	57	37.26
ความเรียบหรู	-	-
ความเซ็กซี่	-	-
ความน่ารัก		
รวม	153	100
3. สีของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ		
สีโทนร้อน	 12	7.84
สีโทนเย็น	 30	19.61
สีเอิร์ธโทน	 41	26.80
สีพาสเทล	 70	45.75
รวม	153	100

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน(n=153)	ร้อยละ
4. ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่สามารถสวมใส่แบบใด		

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดเดรส จั๊มสูท (แบบชุดติดกันพร้อมใส่)	9	5.88
ชุดเข้าเซต (Full set)	61	39.87
สวมใส่กับเสื้อผ้าอื่นๆ ได้ (Mix and Match)	83	54.25
รวม	153	100
5. โอกาสที่สวมใส่ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		
ลำลอง	30	19.61
ทำงาน	117	76.47
งานสังคม	6	3.92
อื่นๆ	-	-
รวม	153	100
6. สถานที่ที่นิยมเลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		
ห้างสรรพสินค้า	46	30.07
ตลาดนัด	32	20.92
ร้านค้า	75	49.02
อื่นๆ	-	-
รวม	153	100
7. สาเหตุที่สำคัญที่สุดหรือมาก่อนการที่ท่านตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยในแต่ละครั้ง		
เลือกตามคุณภาพของเนื้อผ้า	26	16.99
เลือกตามลวดลาย สี สัน	37	24.18
เลือกตามเทรนด์ที่กำลังนิยมในขณะนั้น	30	19.61
เลือกตามราคา	22	14.38
เลือกตามความชอบในแบบสไตล์ของตนเอง	15	9.80
เลือกตามความชอบของแบบสินค้าอื่นๆ	23	15.03
รวม	153	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน(n=153)	ร้อยละ
8. เหตุผลในการซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		
รูปแบบ/ สี/ ความน่าดึงดูดใจ	24	15.69
ของขวัญ/ของที่ระลึก	11	7.19
ประโยชน์ใช้สอย/ความสะดวกสบายในการใช้งาน	27	17.65
รูปแบบและรูปทรงมีความเหมาะสมลงตัว	42	27.45
ความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นไม่เหมือนใคร	49	32.03
รวม	153	100
9. ปัจจัยด้านราคาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		
ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ	67	43.79
ราคาเหมาะสมกับปริมาณ	29	18.95
ราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับสินค้าทั่วไป	48	31.37
ราคาสินค้ามีความคงที่	9	5.88
รวม	153	100
10. ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ต่อครั้ง)		
น้อยกว่า 1,000 บาท	61	39.87
1,001-3,000 บาท	67	43.79
3,001-5,000 บาท	25	16.34
มากกว่า 5,000 บาท	-	-
รวม	153	100
11. สิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด		
ร้านค้าตั้งอยู่ในสถานที่ที่เดินทางสะดวก	87	56.86
บริการซื้อสินค้าออนไลน์ และบริการจัดส่งทางไปรษณีย์	54	35.29
บริการชำระเงินผ่านบัตรเครดิต	12	7.84
รวม	153	100
12. การสื่อสารใดเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด		
การสื่อสารจากผู้จัดจำหน่าย	57	37.26
การสื่อสารผ่านตัวผลิตภัณฑ์	27	17.65
การสื่อสารผ่านทางโซเชียลมีเดีย สื่อออนไลน์ ในรูปแบบของภาพถ่ายผลิตภัณฑ์ และการรีวิวสินค้าจากผู้ที่เคยซื้อ	69	45.10
รวม	153	100

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค และมุมมองของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่มีลักษณะโครงสร้างที่สวมใส่สบาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 53.59 มีความต้องการภาพลักษณ์ในการแต่งกายที่มีความเรียบหรู จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 37.26 โทนสีของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความต้องการ ได้แก่ สีพาสเทล มีความต้องการสวมใส่ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยแบบสวมใส่กับเสื้อผ้าอื่นๆ ได้ (Mix and Match) จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 โอกาสที่สวมใส่ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยได้แก่ ใช้ทำงาน จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 สถานที่ที่นิยมเลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ ร้านค้า จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.02 สาเหตุที่สำคัญที่สุดหรือมาก่อนการที่ท่านตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยในแต่ละครั้ง คือเลือกตามลวดลาย สี สัน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 เหตุผลในการซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นไม่เหมือนใคร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.03 ปัจจัยด้านราคาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ต่อครั้ง) ได้แก่ 1,001-3,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 สิ่ง que ผู้บริโภคส่วนใหญ่คิดว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ ร้านค้าตั้งอยู่ในสถานที่ที่เดินทางสะดวก จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.86 การสื่อสารที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ได้แก่ การสื่อสารผ่านทางโซเชียลมีเดีย สื่อออนไลน์ ในรูปแบบของภาพถ่ายผลิตภัณฑ์ และการรีวิวสินค้าจากผู้ที่เคยซื้อ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10

4.2.3 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคด้วย HOQ

โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ House of Quality (HOQ) เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4.8 ตารางเมตริกซ์การวางแผนผลิตภัณฑ์ (House of Quality : HOQ)

เกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนน

- มีความสอดคล้องมาก (9)
- มีความสอดคล้องปานกลาง (3)
- ▲ มีความสอดคล้องน้อย (1)

KEY TO ROOF / CORRELATION MATRIX SYMBOLS

- + POSITIVE / SUPPORTING
- NEGATIVE / TRADEOFF

CUSTOMER IMPORTANCE

- 5 = สำคัญมาก
- 1 = ไม่สำคัญ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ข้อมูลที่วิเคราะห์จากภาพแสดงบ้านคุณภาพ (House of Quality) นั้นมี แนวทางในการออกแบบที่น่าสนใจ คือ ลวดลายและโครงสร้างรูปแบบชุด ผู้ออกแบบจึงเล็งเห็นประเด็นที่ควรจะนำมาวิเคราะห์และศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งรูปแบบของโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่นั้น จะมีหลากหลายปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างของผลิตภัณฑ์ วัสดุที่เลือกใช้ หรือความสามารถในการผลิต เป็นต้น เพื่อจะได้แนวทางที่ชัดเจน ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบให้รูปแบบของโครงสร้างผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากบ้านคุณภาพ (House of Quality) มาใช้วิเคราะห์ในตารางเมตริกซ์แนวคิดการสร้างและการเลือก เพื่อหารูปแบบชุดเครื่องแต่งกายและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 ตารางเมตริกวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยและความต้องการของผู้บริโภค

มีความสอดคล้องมาก (9)

มีความสอดคล้องปานกลาง (5)

มีความสอดคล้องน้อย (1)

รูปแบบคอเสื้อ

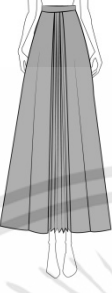

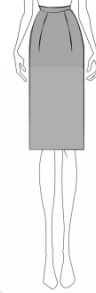

ความต้องการของผู้บริโภค	ความสำคัญ (1-3-5)	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4	แบบที่ 5	แบบที่ 6	แบบที่ 7
								
สวยงาม	5	9	9	5	9	5	9	5
รูปแบบง่ายต่อการสวมใส่	1	9	9	9	9	5	5	5
รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกซื้อ	1	9	5	1	1	1	9	9
แสดงถึงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	5	5	9	5	1	1	9	5
รูปแบบ มีความเหมาะสมกับสตรีระของ ผู้สวมใส่	3	9	9	5	5	1	1	5
สามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส	3	9	9	1	9	5	1	5
รวม		50	50	26	34	18	34	34
รวมทั้งหมด		142	158	78	102	54	110	94

จากตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์สรุปผลการสร้างและการเลือก เพื่อหารูปแบบคอเสื้อของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า รูปแบบที่มีผลรวมสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 2 มีผลรวมทั้งหมด 158, รูปแบบที่ 1 มีผลรวมทั้งหมด 142 และรูปแบบที่ 6 มีผลรวมทั้งหมด 110

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

มีความสอดคล้องมาก (9)
มีความสอดคล้องปานกลาง (5)
มีความสอดคล้อง

รูปแบบกระโปรง
น้อย (1)

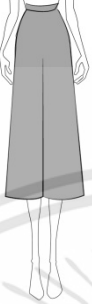
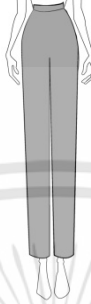

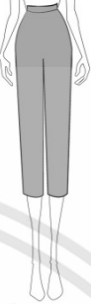

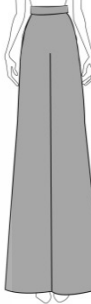
ความต้องการของผู้บริโภค	ความสำคัญ (1-3-5)	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4	แบบที่ 5	แบบที่ 6	แบบที่ 7
								
สวยงาม	5	5	5	1	1	5	9	5
รูปแบบง่ายต่อการสวมใส่	1	5	5	9	9	9	5	5
รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกซื้อ	1	9	9	5	1	9	5	1
แสดงถึงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์	5	5	9	1	1	5	5	9
รูปแบบ มีความเหมาะสมกับสรีระของผู้สวมใส่	3	1	5	9	9	9	5	5
สามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส	3	9	1	5	1	9	5	1
รวม		34	34	30	22	46	34	26
รวมทั้งหมด		94	102	66	50	122	110	94

จากตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์สรุปลักษณะการสร้างและการเลือก เพื่อหารูปแบบกระโปรงของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า รูปแบบที่มีผลรวมสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 5 มีผลรวมทั้งหมด 122, รูปแบบที่ 6 มีผลรวมทั้งหมด 110 และรูปแบบที่ 2 มีผลรวมทั้งหมด 102

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

มีความสอดคล้องมาก (9)
มีความสอดคล้องปานกลาง (5)
มีความสอดคล้อง

รูปแบบกางเกง
น้อย (1)

ความต้องการของผู้บริโภค	ความสำคัญ (1-3-5)	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4	แบบที่ 5	แบบที่ 6	แบบที่ 7
								
สวยงาม	5	9	9	9	5	5	5	9
รูปแบบง่ายต่อการสวมใส่	1	5	1	5	1	9	9	5
รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกซื้อ	1	9	5	5	1	1	5	9
แสดงถึงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์	5	5	5	9	1	9	9	5
รูปแบบ มีความเหมาะสมกับสรีระของผู้สวมใส่	3	5	5	9	5	9	5	5
สามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส	3	5	9	9	1	1	5	9
รวม		38	34	46	14	34	38	42
รวมทั้งหมด		114	118	154	50	110	114	126

จากตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์สรุปผลการสร้างและการเลือก เพื่อหารูปแบบกางเกงของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า รูปแบบที่มีผลรวมสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 3 มีผลรวมทั้งหมด 154, รูปแบบที่ 7 มีผลรวมทั้งหมด 126 และรูปแบบที่ 2 มีผลรวมทั้งหมด 118

4.2.4 ผลการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านลวดลายผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และด้านการออกแบบแฟชั่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย สรุปได้ว่า รูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยควรออกแบบให้มีความเรียบง่ายแต่ยังคงเอกลักษณ์ของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ สามารถสวมใส่ได้จริงในชีวิตประจำวันได้ เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภคที่ชื่นชอบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ออกแบบโดยการนำเอา จุดเด่นของรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งแบบดั้งเดิมไว้ แต่ออกแบบขึ้นมาใหม่ให้ดู ทันสมัยมากขึ้น คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยให้สามารถสวมใส่ได้ในหลายโอกาส รวมถึงวัสดุและกรรมวิธีการผลิตที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน อาจมีการใช้เทคโนโลยีการขึ้นรูปแบบงานชุดเครื่องแต่งกายด้วย คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการออกแบบเพื่อประหยัดเวลาและสามารถผลิตได้อย่างมีคุณภาพและผลิต ได้ครั้งละจำนวนมาก

ออกแบบโดยการนำเอาจุดเด่นของรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ภาพที่ 4.3 แสดงหาจุดเด่นของรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

4.2.5 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง

หัวข้อ	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	เป็นคนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง มีชีวิตอยู่ในย่านใจกลางเมืองหรือย่านแหล่งธุรกิจ อาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวและเข้ามาทำงานในเมือง หรืออาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียมย่านใจกลางเมือง เป็นต้น	เป็นคนที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ ที่ต้องมีกิจกรรมหรือเข้ามาทำงาน หรือท่องเที่ยวในเมืองหลวงบ้าง
เพศ อายุ	เป็นสตรีในกลุ่มเจน-เอ็กซ์ ที่มีอายุระหว่าง 33-45 ปี เป็นกลุ่มคนวัยทำงาน มีอาชีพการงานและรายได้ที่มั่นคง คำนึงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของตนเอง มีความมั่นใจในตัวเอง รักความสงบของความหรูหราแต่เรียบง่าย คลาสสิก	เป็นสตรีในกลุ่มเจน-วาย ที่มีอยู่ระหว่าง 27-33 ปี เป็นกลุ่มวัยทำงาน มีความคิดอิสระ มีรายได้ดี และมีความคิดเป็นของตัวเอง มีความเป็นส่วนตัวสูง
สถานภาพ	โสดและแต่งงานแล้ว	โสดและแต่งงานแล้ว
ขนาดของครอบครัว	เป็นครอบครัวขนาดเล็กที่แยกตัวออกมาอยู่เองจากพ่อแม่ หรืออยู่คนเดียว เนื่องจากเป็นคนที่ชอบความเป็นส่วนตัวและรักอิสระ	เป็นคนที่อยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่ หรือ แยกตัวออกมาอยู่คนเดียว
รายได้	เป็นกลุ่มที่มีรายได้ดีมีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	เป็นกลุ่มที่มีรายได้ดี อยู่ในวัยสร้างฐานะ มีรายได้ตั้งแต่ 25,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป
อาชีพ	เป็นกลุ่มคนที่เป็นนักธุรกิจ ประกอบอาชีพส่วนตัว หรือกลุ่มคนที่เป็นพนักงานบริษัทในระผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือหัวหน้างาน ที่ต้องการภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือ เป็นต้น	เป็นกลุ่มคนที่ทำอาชีพอิสระหรือพนักงานบริษัทเอกชนที่แต่งกายแบบลำลองไปทำงาน เช่น นักออกแบบ หรือผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เป็นต้น
การศึกษา	จบปริญญาตรีขึ้นไป	จบปริญญาตรีขึ้นไป
เชื้อชาติ	เชื้อชาติไทย	เชื้อชาติอื่นๆ เช่น ชาวจีน ญี่ปุ่น ยุโรป เป็นต้น
ชนชั้นทางสังคม	มีฐานะในระดับสูง	มีฐานะในระดับปานกลางค่อนข้างสูง
ค่านิยม รูปแบบการใช้ชีวิต	มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ทันสมัย ชอบความเป็นส่วนตัว มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ของที่มีคุณภาพ มีการออกแบบที่ดูสะอาดตา ชอบความสะดวกสบาย ชอบท่องเที่ยวสถานที่ทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรม	รูปแบบการใช้ชีวิตที่ทันสมัย ชอบความสวยงาม มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หัวข้อ	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง
บุคลิกภาพ	เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเอง มีความทะมัดทะแมง มีความต้องการความสะดวกสบาย เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ชอบแต่งตัวเรียบง่าย เน้นคุณภาพของสินค้าและสามารถสวมใส่ได้ตลอด มีความนิ่งสงบ เนื่องจากเป็นกลุ่มวัยทำงานที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือหัวหน้างานที่ต้องการภาพลักษณ์ที่ดี อาจจะอยู่ในกลุ่มที่มีทรัพยากรในการบริโภคสูง เช่น กลุ่มมุ่งเน้นการประสบความสำเร็จ (Achievers) คือผู้ที่ทำงานที่มั่นคง มีความสำเร็จ มีความรักในอาชีพและครอบครัวจะเลือกบริการและผลิตภัณฑ์ที่มีความพิเศษ เพื่อให้ญาติมิตรได้รับรู้ถึงความสำเร็จ กลุ่มคนที่ชอบสินค้าแนวความคิด (Thinker) คือกลุ่มคนที่ชอบสินค้าที่มีแนวคิดที่ดี มีความรับผิดชอบ มีประโยชน์และมีคุณค่าในตัวเอง กลุ่มคนที่เน้นสินค้าด้านนวัตกรรม (Innovators) คือผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต และมีความนับถือตนเองสูง จะมีรสนิยมสูง ต้องการบริการพิเศษเหนือกว่าผู้อื่น	โดยอาจจะอยู่ในกลุ่ม กลุ่มนักคิด (Thinkers) หรือผู้ที่มีความพึงพอใจในตนเอง ใช้เหตุผล มีค่านิยมในระเบียบวินัย ความรู้และความรับผิดชอบ จะเลือกบริการและผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทน มีประโยชน์ และมีคุณค่าอยู่ในกลุ่มผู้ตามแฟชั่น (Fashion Follower) หรือกลุ่มผู้ที่นิยมแฟชั่นที่อยู่ในกระแส กลุ่มคนที่ชอบสินค้าที่เน้นการมีประสบการณ์ร่วม (Experiencer) คือกลุ่มคนวัยหนุ่มสาว มีความกระตือรือร้นแสวงหาความหลากหลาย และความตื่นเต้นในชีวิต จะเลือกบริการและผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยอยู่ในกระแสนิยมและสิ่งใหม่ๆ
ลักษณะพฤติกรรม	เป็นคนที่ซื้อสินค้าแฟชั่นเป็นประจำ เช่นเดือนละ 2-3 ครั้ง และมีความชอบในการซื้อสินค้าที่ตนคุ้นเคย ชอบซื้อตราสินค้าเดิมซ้ำๆ	เป็นคนทันสมัย มีความสุขในการซื้อสินค้าแฟชั่น และไม่ยึดติดกับตราสินค้า ชอบทดลองสินค้าใหม่ๆ

ผู้วิจัยได้ศึกษา Activity and Lifestyle ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คือ สาวยุคใหม่ มีความมั่นใจ มีความเป็นตัวของตัวเอง นิยมความคลาสสิกหลงใหลในลวดลายเอกลักษณ์ของไทย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ทำการศึกษาและวิเคราะห์นำไปใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ให้ตรงกับความต้องการและ Lifestyle ของกลุ่มเป้าหมายและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.4 แสดงภาพจำลองเพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิต
 ของกลุ่มเป้าหมาย
 โดย : สายฝน จิตรเจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.6 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลแรงบันดาลใจในการออกแบบ

ยุค 70's ถือเป็นยุคเฟื่องฟูของเทรนด์แฟชั่นยุคหนึ่ง เพราะมีการรับเอาวัฒนธรรมอันหลากหลายของชาติตะวันตกเข้ามา เป็นช่วงที่คนเริ่มแสดงตัวตนผ่านแฟชั่นการแต่งตัว รวมถึงไลฟ์สไตล์ต่างๆ อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้เลือก ยุค 70's นี้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกับงานวิจัยในหลายส่วนด้วยกัน เช่น เรื่องราวที่นำเสนอความสวยงาม ความคลาสสิกและคุณค่าของวัฒนธรรม อีกทั้งภาพลักษณ์ของสตรีในยุคนี้ มีความโดดเด่นชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคและเป้าหมาย และแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบของงานวิจัย และสามารถนำมาสนับสนุนในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยได้

ภาพที่ 4.5 แสดงภาพแรงบันดาลใจในการออกแบบแฟชั่น ยุค 70's
โดย : สายฝน จิตรเจริญญ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.7 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ

ผู้วิจัยได้แสดงแนวความคิดในการออกแบบ ซึ่งได้นำแนวคิดจากวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละชาติพันธุ์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เราสามารถแยกความแตกต่างของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ได้จากเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ ซึ่งรูปแบบเครื่องแต่งกาย ลวดลาย การทอ และการตัดเย็บ จะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งจะมีความโดดเด่นที่สุดตรงลวดลายผ้าที่ปักลงบนชุดเครื่องแต่งกาย โดยลวดลายที่นิยมนำมาปักหรือเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง คือ ลายกันหอย ซึ่งเป็นลวดลายที่ได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติรอบตัวของเปลือกหอยหาค จากเส้นการวนของเปลือกหอยเมื่อมองจากด้านบนและยังมีความหมายของลวดลายคือการเริ่มต้นและยังหมายถึงความอุดมสมบูรณ์อีกด้วยซึ่งลายกันหอยนี้สามารถนำมาดัดแปลงผสมผสานให้เกิดลวดลายใหม่ขึ้นได้

ภาพที่ 4.6 แสดงแนวความคิดหลักในการออกแบบ
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN

ภาพที่ 4.7 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
โดย : สายฝน จิตรเจริญญ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพันธ์ การออกแบบร่างเพื่อหารูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้ทฤษฎีวิศกรรมย้อนรอย โดยใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ และอาศัยหลักการออกแบบเสื้อผ้า (อุษา ตั้งธรรม. 2548) นำมาสร้างเกณฑ์หลักการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ผู้วิจัยทำการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยได้ใช้แนวคิดจากลวดลายผ้าปักกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง คือ ลายกันหอย มาใช้ในการออกแบบร่าง จำนวน 30 ชุด จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการตัดทอนจำนวนรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้ลดลง โดยการสร้างตารางเพื่อพิจารณาให้ได้ผลออกมาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยได้นำกรอบแนวคิดทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา 4 ข้อ 1. ประโยชน์ใช้สอย 2. ความงามทางศิลปะ 3. คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ 4. แบบอย่างและวัฒนธรรม

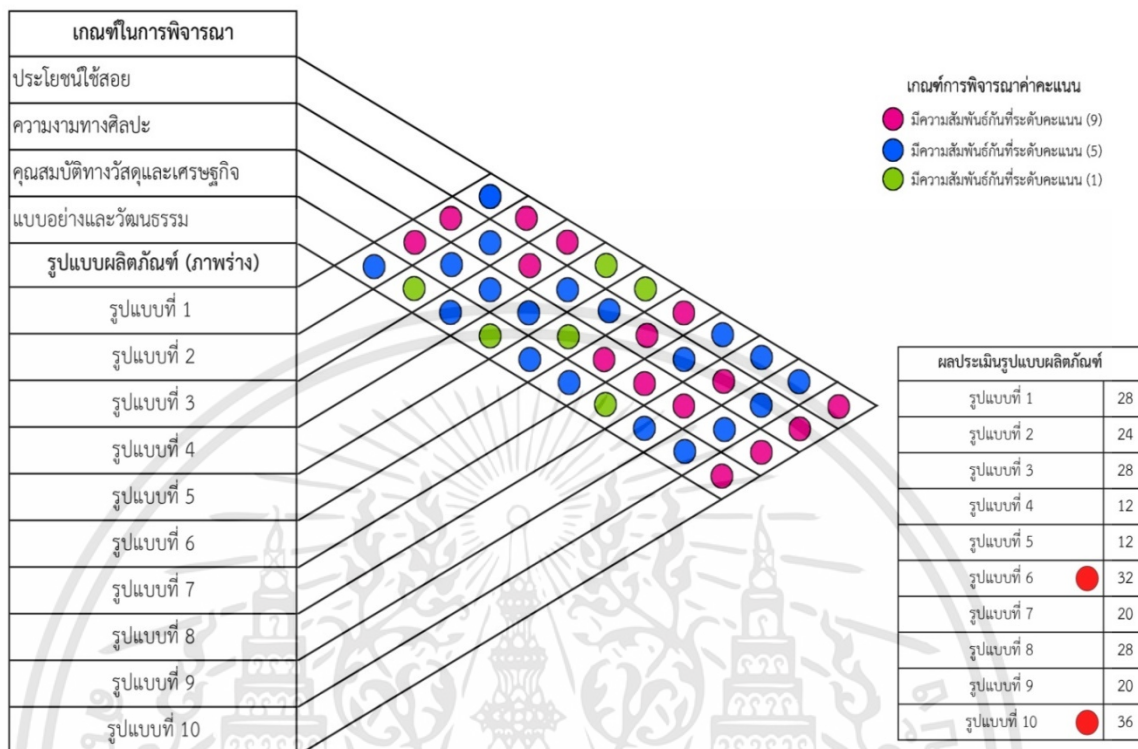
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-10
โดย : สายฝน จิตรเจริญ, 2560

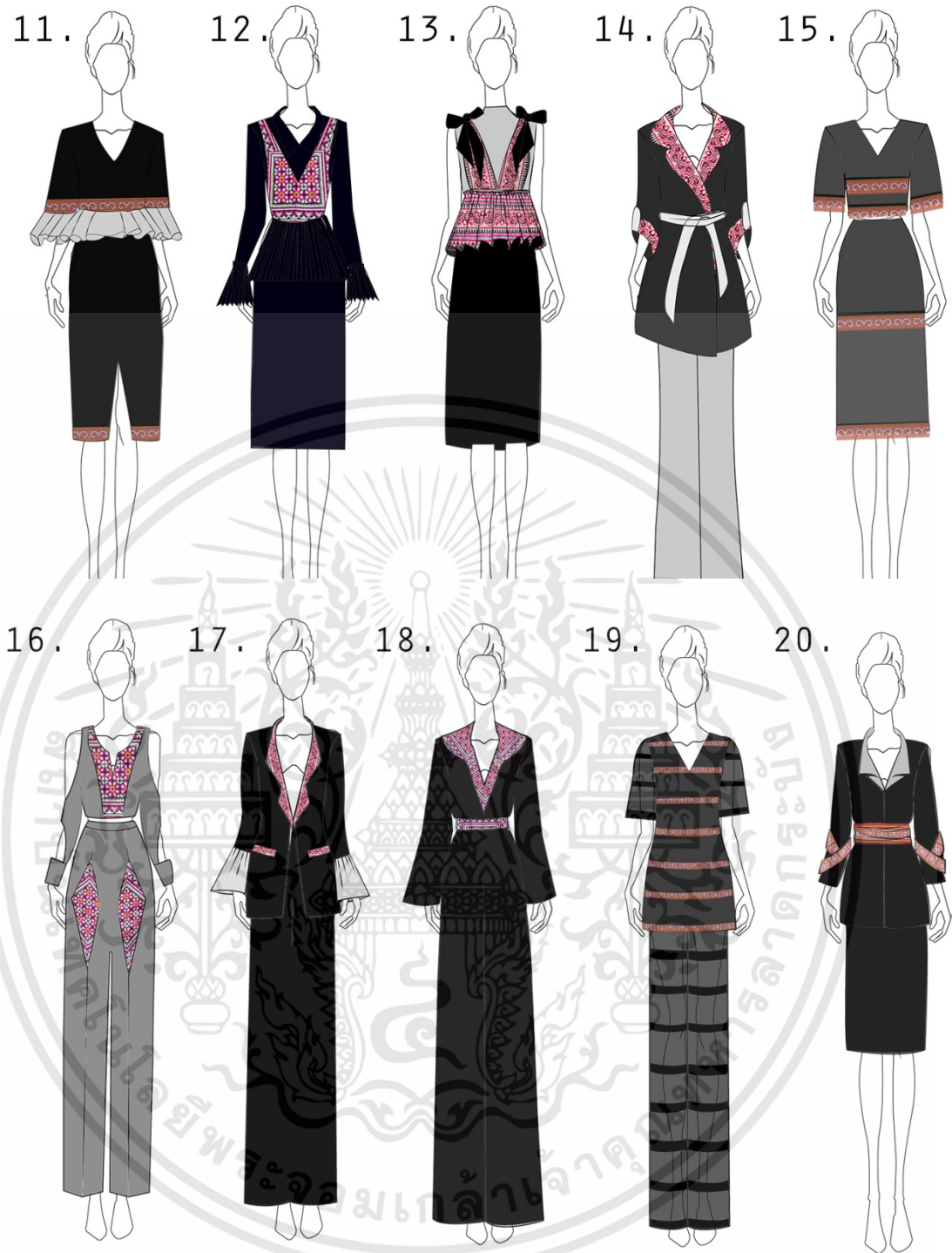
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย 30 แบบ โดยใช้ทฤษฎีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพวิศวกรรมย้อนรอย

จากตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์สรุปลักษณะของรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-10 โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพันธ์ พบว่ารูปแบบที่มีค่าคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 10 มีค่าคะแนนรวม 36 คะแนน รูปแบบที่ 6 มีค่าคะแนนรวม 32 คะแนน และรูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 8 มีค่าคะแนนรวม 28 คะแนน เท่ากัน

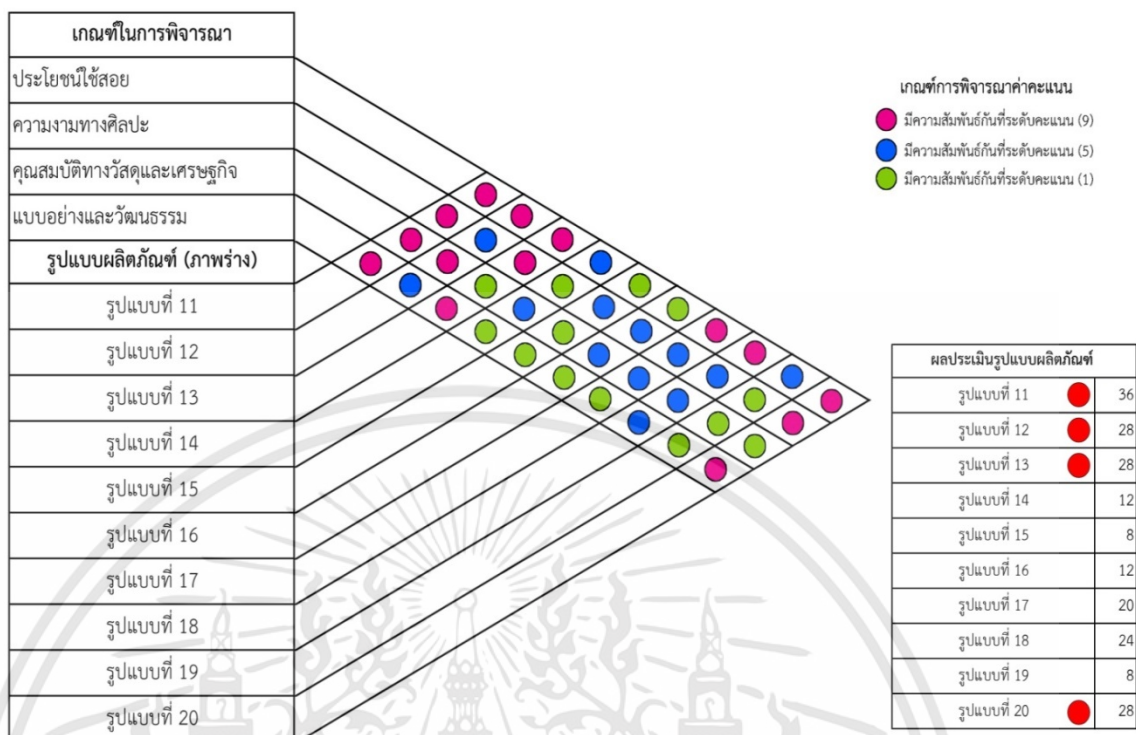
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.9 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 11-20
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

จากตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์สรุปผลตัดทอนรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 11-20 โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพันธ์ พบว่ารูปแบบที่มีค่าคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 11 มีค่าคะแนนรวม 36 คะแนน รูปแบบที่ 12 รูปแบบที่ 13 รูปแบบที่ 20 มีค่าคะแนนรวม 28 คะแนน เท่ากัน และรูปแบบที่ 18 มีค่าคะแนนรวม 24 คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

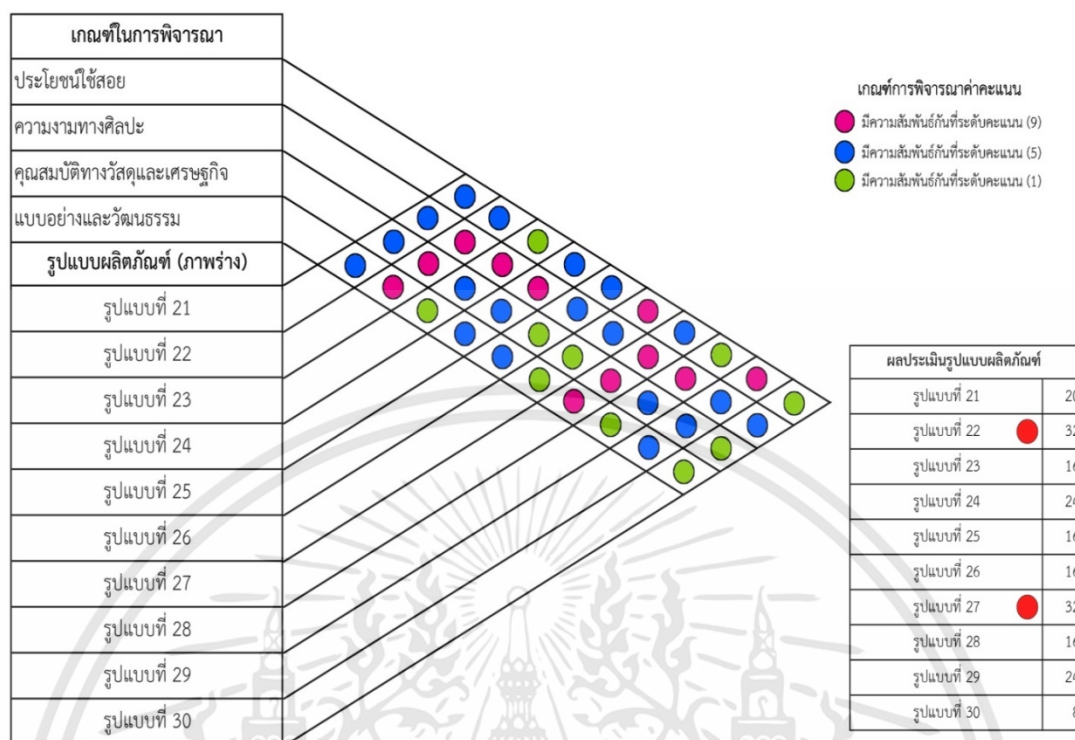

ภาพที่ 4.10 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 21-30

โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

จากตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์สรุปผลตัดทอนรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 21-30 โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพันธ์ พบว่ารูปแบบที่มีค่าคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รูปแบบที่ 22 รูปแบบที่ 27 มีค่าคะแนนรวม 32 คะแนน เท่ากัน รูปแบบที่ 24 รูปแบบที่ 29 มีค่าคะแนนรวม 24 คะแนน เท่ากัน และรูปแบบที่ 21 มีค่าคะแนนรวม 20 คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์สรุปลดตัดทอนรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		
		
รูปแบบที่ 1 (หมายเลข 6)	รูปแบบที่ 2 (หมายเลข 10)	รูปแบบที่ 3 (หมายเลข 11)
		
รูปแบบที่ 4 (หมายเลข 22)	รูปแบบที่ 5 (หมายเลข 27)	

จากตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์สรุปลดตัดทอนรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย จำนวน 30 รูปแบบให้เหลือเพียง 5 รูปแบบ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพัทธ์ พบว่า รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักการออกแบบ ได้แก่ รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมายเลข 6, 10, 11, 22, และ 27

4.2.8 ผลการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ได้มีการศึกษาถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการออกแบบ และใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงการออกแบบตามตารางเมตริกสัมพัทธ์ในการตัดทอนรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้เหลือจำนวน 5 รูปแบบ นำไปเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากนั้นนำรูปแบบที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งประเมินผล ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.11 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

จากภาพรูปแบบที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยโดยนำเอาโครงร่างของเครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนำมาออกแบบ ซึ่งสามารถพบเห็นเครื่องประดับเงินนี้ได้ทั้งบนเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบรูปทรงของเครื่องประดับม้งมาตัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

ภาพที่ 4.12 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 2
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

จากภาพรูปแบบที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยโดยนำเอาโครงร่างของเครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนำมาออกแบบ ซึ่งสามารถพบเห็นเครื่องประดับเงินนี้ได้ทั้งบนเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบรูปทรงของเครื่องประดับม้งมาตัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

จากภาพรูปแบบที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัย แต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้ชาย โดยได้ตัดทอนและออกแบบจากลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้ชาย แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ใหม่มาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.14 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 4
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

จากภาพรูปแบบที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัย แต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยได้แรงบันดาลใจจากกระbungซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือทำมาหากินของม้ง มีรูปทรงและลักษณะการใช้งานที่ชัดเจน จึงได้นำรูปแบบมาตัดทอนและออกแบบให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเพิ่มผ้าคาดเอวสีแดงแนวคิดจากผ้าคาดเอวของม้ง แต่ออกแบบให้ใช้งานง่ายขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

ภาพที่ 4.15 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

จากภาพรูปแบบที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัย แต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้หญิง โดยการนำลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้หญิง แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

4.2.9. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ออกแบบรูปแบบใหม่ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยได้ผลการประเมินดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 รูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
โดย : สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็นรูปแบบที่	
		
	(n=6)	
	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	3.83	0.75
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	3.17	0.75
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	3.83	0.75
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	3.00	0.63
ด้านความงามทางศิลปะ		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	4.17	0.75
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	3.67	0.52
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	3.33	0.52
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ		
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	3.50	1.05
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.00	0.63
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	3.33	0.82
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม		
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	3.67	0.52
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	3.67	0.52
ค่าเฉลี่ยรวม	3.60	0.68
ระดับความเหมาะสม	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็นรูปแบบที่ 2	
		
	(n=6)	
	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	3.67	0.82
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	3.17	0.75
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	3.67	0.52
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	3.00	0.63
ด้านความงามทางศิลปะ		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	3.50	0.55
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	3.67	0.52
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	3.17	0.75
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ		
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	3.33	0.82
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	3.83	0.41
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	3.33	0.82
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม		
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	3.33	0.52
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	3.83	0.41
ค่าเฉลี่ยรวม	3.46	0.63
ระดับความเหมาะสม	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็นรูปแบบที่ 3	
		
	(n=6)	
	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4.33	0.52
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	4.00	0.63
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	3.67	0.52
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	4.67	0.52
ด้านความงามทางศิลปะ		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	4.50	0.55
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.17	0.41
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	4.67	0.52
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ		
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	4.33	0.52
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.33	0.52
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	4.33	0.52
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม		
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.00	0.63
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	4.67	0.52
ค่าเฉลี่ยรวม	4.31	0.53
ระดับความเหมาะสม	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็นรูปแบบที่ 4	
		
	(n=6)	
	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4.17	0.75
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	4.00	0.63
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	3.50	0.55
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	3.50	0.55
ด้านความงามทางศิลปะ		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	4.33	0.52
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.17	0.41
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	4.17	0.98
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ		
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	4.00	0.89
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.00	0.63
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	4.17	0.75
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม		
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.83	0.41
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	4.50	0.55
ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.64
ระดับความเหมาะสม	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็นรูปแบบที่ 5	
		
	(n=6)	
	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4.33	0.52
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	4.17	0.41
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	4.50	0.55
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	4.83	0.41
ด้านความงามทางศิลปะ		
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	4.83	0.41
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.50	0.55
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	4.67	0.52
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ		
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	4.33	0.52
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.67	0.52
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	4.33	0.52
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม		
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.67	0.52
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	4.83	0.41
ค่าเฉลี่ยรวม	4.56	0.49
ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	

จากการประเมินรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.31$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 4 มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.11$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.64) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.60$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.68) และรูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.63) ตามลำดับ

4.2.10 ขั้นตอนกระบวนการผลิต ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

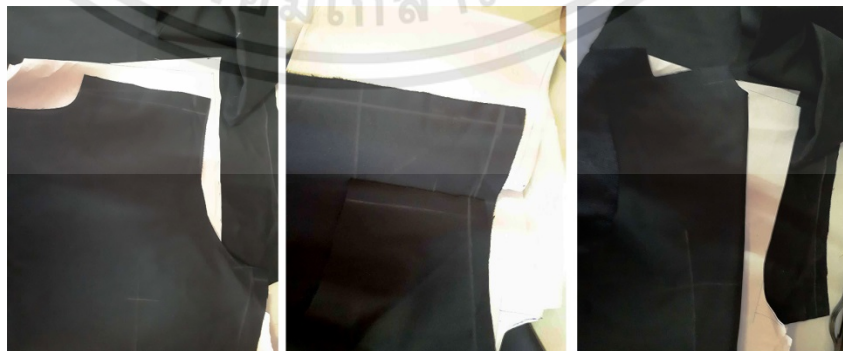
ผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิต โดยมีลำดับขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1. วัดขนาดตัวแบบ วัดขนาดความกว้าง ความยาว ความหนา ของสัตส่วนอย่างละเอียด
2. สร้างแบบและแยกแบบ ทำได้โดยการนำสัตส่วนที่ได้วัดขนาดไว้หรือการออกแบบมาสร้างแบบตัดหรือแพทเทิร์น (Pattern) ลงกระดาษสร้างแบบ ตามกระบวนการของการสร้างแบบเสื้อผ้าแต่ละชนิด เช่น สร้างแบบตัดเสื้อ สร้างแบบตัดกระโปรง และสร้างแบบตัดกางเกง

ภาพที่ 4.17 ขั้นตอนการสร้างแบบและแยกแบบของเสื้อ กระโปรง และกางเกง
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

3. จัดเตรียมผ้า เป็นการจัดเตรียมวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการเย็บทุกชนิด เช่น เข็ม ด้าย กรรไกร ผ้า จักรเย็บผ้าบริเวณปฏิบัติงาน และแสงสว่าง เป็นต้น
4. ตัดผ้าตามแบบ วางแบบกระดาษลงบนผ้าที่วางบนโต๊ะเรียบ สำหรับผ้าลาย ก่อนตัดควรดูให้แน่ใจก่อนเพื่อเวลาที่ต่อสายจะได้เนียนสนิท จากนั้นใช้เข็มหมุดกลัดกระดาษให้ติดกับผ้าแล้วเย็บโดยรอบด้วยการกดลูกกลิ้งลงบนกระดาษครอয়ไว้ทุกด้าน ประมาณด้านละ 2 เซนติเมตร หรือ 1 นิ้ว และตัดผ้าเป็นชิ้น ๆ ตามแบบที่กลัดไว้

ภาพที่ 4.18 ขั้นตอนการตัดผ้าตามแบบและแยกชิ้นตามแบบของเสื้อ กระโปรง และกางเกง
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

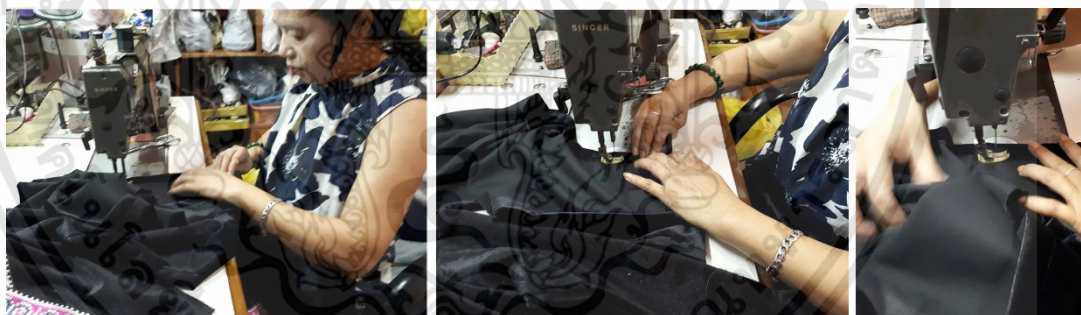
5. ริดอตกาวกับผ้า โดยตัดผ้ากาวและผ้าจริงซ้อนกัน ทำเครื่องหมายไว้ แล้วริดผ้าจริงให้เรียบก่อนนำผ้ากาวมารีดทับ ทำทีละชั้นตามที่ได้ตัดไว้ เพื่อให้ผ้ามีความแข็งตัวมากขึ้น

6. เน้าผ้า เป็นการทำแนวเย็บผ้าและยึดผ้าแต่ละชั้นให้ติดกันเพื่อป้องกันการเลื่อนของตำแหน่งผ้าเวลาเย็บ ซึ่งเมื่อเย็บเสร็จก็จะแกะด้ายที่เนาไว้แล้วออกไป

ภาพที่ 4.19 ขั้นตอนการเนาผ้าเพื่อเตรียมที่จะเย็บประกอบ
โดย : สายฝน จิตรเจริญญ์

7. เย็บประกอบรูปร่าง โดยใช้เข็มสอยกับด้าย หรือใช้จักรเย็บผ้า รวมถึงการเย็บลวดลายผ้า ปักตกแต่ง ตามแบบที่กำหนดไว้ ติดตะขอ ซิป และสอยเก็บริม

ภาพที่ 4.20 ขั้นตอนการเย็บประกอบผ้า โดยใช้จักรเย็บผ้า
โดย : สายฝน จิตรเจริญญ์

8. แกะไขจุดบกพร่อง ลองสวมใส่ และเก็บรายละเอียดแก้ไขอีกครั้งเพื่อให้ได้ผลงานที่สวยงามและมีคุณภาพ

9. ผู้วิจัยแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิโดยได้เพิ่มลวดลายดอกดาว เพื่อให้สอยคล้องกับชุดเครื่องแต่งกายดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมากขึ้น และได้เปลี่ยนการปักในการสวมใส่ของกางเกงและกระโปรงตามความถนัดของผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่ถนัดด้านขวา ซึ่งในการออกแบบได้ปักไปในทางซ้าย ทำให้การสวมใส่เกิดความสะดวกสบายมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.21 ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมูบ้านมิ่งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
โดย : สายฝน จิตรเจริญ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

จากการนำรูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ออกแบบแล้ว ไปสร้างต้นแบบ แล้วจึงนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทธนู ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ออกแบบใหม่ประเมินตามแบบมาตรฐานประเมินค่าระดับ (Rating Scale) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจผู้บริโภคร่วมสมัย ด้านประชากรศาสตร์ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่น

รายการ	จำนวนคน (n=153)	ร้อยละ
1. อายุ		
18 – 22 ปี	22	14.38
23 – 26 ปี	52	33.99
27 – 30 ปี	67	43.79
31 ปีขึ้นไป	12	7.84
รวม	153	100
2. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	128	83.66
ปริญญาโท	25	16.34
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
รวม	153	100
3. อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	38	24.84
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	74	48.37
พนักงานบริษัทเอกชน	19	12.42
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	22	14.38
อื่นๆ	-	-
รวม	153	100
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	-	-
15,001 – 20,000 บาท	57	37.25
20,001 – 25,000 บาท	51	33.33
25,001 – 30,000 บาท	24	15.69
30,000 ขึ้นไป	21	13.73

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ช่วงระหว่าง 27-30 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 การศึกษาอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 83.66 ประกอบอาชีพเป็น รับราชการ / รัฐวิสาหกิจจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 48.37 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจผู้บริโภครวมที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้บริโภค (n= 153)	
		$\bar{X}$	S.D
1.	ด้านประโยชน์ใช้สอย	$\bar{X}$	S.D
	1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4.16	0.78
	2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	3.75	0.79
	3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	4.24	0.75
	4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	3.33	0.93
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	0.81
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
2.	ด้านความงามทางศิลปะ	$\bar{X}$	S.D
	1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงามร่วมสมัย	4.40	0.68
	2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.51	0.56
	3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	4.21	0.70
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.37	0.65
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
3.	ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D
	1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	4.23	0.70
	2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.30	0.66
	3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	4.34	0.58
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.29	0.65
ระดับความเหมาะสม	มาก		
4.	ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D
	1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	4.57	0.61
	2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	4.53	0.60
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.55	0.60
ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด		
สรุปผลความพึงพอใจผู้บริโภครวมที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย		$\bar{X}$	S.D
ค่าเฉลี่ยรวม		4.21	0.70

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ กลุ่มผู้บริโภครวมที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า ผู้บริโภครวมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากโดยรวมทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือมีความน่าสนใจในการสวมใส่ ($\bar{X} = 3.87$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) ด้านความงามทางศิลปะ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย ($\bar{X} =$ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.37) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.65) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน ($\bar{X}$ = 4.29) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.65) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องกาย ($\bar{X}$ = 4.55) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.60)

สรุปผลวิเคราะห์ความพึงพอใจผู้บริโภคที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.21) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.70)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SWOT Analysis แล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ได้แก่ วิถีชีวิตความเป็นอยู่, อาหาร, การแต่งกาย, วัฒนธรรมประเพณี, ภาษา, และความเชื่อ/พิธีกรรม จากนั้นผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาต้นทุนวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้งกับปัญหาของแผ่นแม่บทการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย พบว่า ต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ บ้านแม่สาใหม่ ด้านการแต่งกาย มีความสำคัญมากที่สุด ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และรูปแบบลวดลายของผ้า โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า รูปแบบลวดลายของผ้าปักลายม้ง ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีรูปแบบที่น่าสนใจ ทั้งในด้านของความสวยงาม ความประณีตของลวดลาย ซึ่งลวดลายของที่นี่มีรูปแบบลวดลายที่มีความสวยงามและน่าสนใจอยู่หลายหลายรูปแบบ ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ที่ได้ พบว่า ลายกันหอย มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.19) รองลงมาคือ ลายดอกดาว มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.58) และรองลงมา คือลายพื้นเลื้อย ความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.53) จากการวิเคราะห์พบว่า ลายกันหอย มีคะแนนมากที่สุดในการนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เพราะเป็นลวดลายที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเรื่องของขนาดของลวดลาย ควรเพิ่มให้มีขนาดใหญ่ขึ้นจากเดิม เพื่อช่วยลดระยะเวลาในการผลิต
2. ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้สีให้มีความน่าสนใจ มีความแปลกใหม่ และทันสมัยมากยิ่งขึ้น

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สามแลบ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

จากการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ออกแบบแล้ว ไปสร้างแบบสอบถาม และได้นำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ทั้ง 5 รูปแบบโดยรวม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$ = 4.57) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) รองลงมา คือ รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.32) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 4 มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.08) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.62) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 3.60) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.68) และรูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.44) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง มีดังนี้

1. ด้านลวดลายปัก ควรมีการเพิ่มลูกเล่น ความแปลกใหม่ให้กับลวดลาย โดยการนำลูกปิดหรือผ้าสีต่างเพิ่มลงไป เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ให้กับลวดลายมากขึ้น
2. ควรแสดงในรายละเอียดของงานออกแบบแฟชั่นในเพิ่มวัสดุ การแสดงรายละเอียดของลวดลาย นำเสนอภาพให้เห็นอัตลักษณ์ของชนเผ่าให้ชัดเจนตามกระบวนการออกแบบ
3. การต่อลวดลายปักกับเนื้อผ้าให้มีความละเอียดและประณีต รวมถึงเน้นเรื่องความหนาของเนื้อผ้าที่นำมาต่อกับผ้าปักลวดลายให้มีความพอดีและเหมาะสม

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสอบถามระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย จากการนำรูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ออกแบบแล้ว ไปสร้างต้นแบบแล้วจึงนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณ ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 153 ท่าน โดยจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสูตรของ Taro Yamane (อ้างใน สุทนต์ ศรีไสย์. 2551) ที่ความเชื่อมั่น 95% ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X}$ = 4.21) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) ด้านความงามทางศิลปะ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.65) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.65) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.60)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 อภิปรายผลการศึกษาด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งนั้น ต้องมาจากสิ่งที่เป็นตัวตนที่เด่นชัดที่สุดและยังคงมีอยู่ สามารถพบเห็นได้สม่ำเสมอ ดูแล้วสามารถบ่งบอกถึงความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้ทันที จากการลงพื้นที่ศึกษาสัมภาษณ์และประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ พบว่า ลายกันหอย ซึ่งเป็นลวดลาย เกิดจากการวนขีดของเปลือกหอย นำมาตัดทอนสร้างเป็นลวดลายปักซ้อนกันด้วยเส้นด้ายสีต่างๆ ที่ปักอยู่บนชุดของม้ง มีความโดดเด่นแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ เหมาะสมกับการนำลวดลายไปใช้ในการออกแบบตกแต่งชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ แสดงถึงเอกลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว การออกแบบอัตลักษณ์ (สมิตรา ศรีวิบูลย์. 2547 : 14-15)

5.2.2 อภิปรายผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ ตามกรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมทางเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 70s ของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546 : 193) โดยใช้ลายกันหอย มาประกอบในการออกแบบและทำการสรุปผลตัดทอนรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้ทฤษฎีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ วิศวรรมย์อ่อนรอย จากจำนวน 30 รูปแบบ ในแต่ละแรงบันดาลใจให้เหลือเพียง 5 รูปแบบ และได้ นำรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ได้นั้น นำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายม้ง จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งหมด 6 ท่าน ตามกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้าน ความงามทางศิลปะ ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม พบว่า ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5 ที่ออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้หญิง โดยการนำลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้หญิง แล้วนำมาผสมผสานกับการจักรเย็บปักถักร้อยมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้ นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิตและนำไปสู่ต้นแบบขั้นสมบูรณ์

5.2.3 อภิปรายผลการสอบถามระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ ตามกรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45) พบว่า กลุ่มผู้บริโภค ที่มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ประเมินโดยกลุ่มผู้บริโภคและผู้ที่เดินทางคนเดินทางจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 153 คน มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจ ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือมีความน่าสนใจในการสวมใส่ ด้านความงามทางศิลปะ มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจในระดับมาก โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรมมากที่สุด โดยให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเอกลักษณ์ในด้านอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย
2. รูปแบบของลวดลายผ้าปักม้งมีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นๆ ได้ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ โดยต้องคำนึงถึงหลักการตลาด อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายตามแต่ละศักยภาพของกลุ่ม
3. การนำเอาเทคนิคการสร้างลวดลายของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมาใช้ในการออกแบบสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิม นอกจากจะคงความเป็นอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งแล้วนั้น ยังเป็นการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม และยังเป็นการขายตลาดจากกลุ่มผู้บริโภคเดิม ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น
4. การนำผลการวิจัยไปใช้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ในหลายๆ พื้นที่ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องเนื้อหาและต้นทุนทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมหลายๆพื้นที่
2. การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของลวดลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง พบว่า ลวดลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นในประเทศไทยมีอยู่มากมาย หลากหลายรูปแบบ นอกจากลายกันหอยแล้วนั้น ยังมีรูปแบบของลวดลายผ้าปักรูปแบบอื่นๆ ที่มีความน่าสนใจ ที่จะทำมาสร้างความน่าสนใจ และเป็นการเพิ่มเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์

3. นอกจากการนำลวดลายปักผ้ามั่งมาใช้เป็นส่วนประกอบของชุดเครื่องแต่งกายแล้วนั้น ยังสามารถนำไปต่อยอดการออกแบบเพื่อการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น กระเป๋า เครื่องประดับ เป็นต้น

4. การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของลวดลายผ้าปักรวมไปถึงการทอผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงที่ต่างกัน รวมไปถึงความชำนาญในการปักผ้าและทอผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้นควรจะทำการศึกษาข้อมูลให้ละเอียดก่อนว่าพื้นที่ที่ทำการศึกษาข้อมูลนั้นมีเอกลักษณ์และความชำนาญในรูปแบบใด ลวดลายใด แล้วจึงค่อยนำมาทำการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หนองรัง. 2547. “การศึกษาหัตถกรรมผ้าชาวไทยภูเขาในจังหวัดเชียงใหม่.” การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤตพร ชูแสง และคณะ. 2548. “โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท โครงการออกแบบและ
ตัดเย็บเสื้อผ้าและเครื่องประกอบการแต่งกาย จากผ้าทอพื้นเมือง อำเภอป่าพะยอม จังหวัด
พัทลุง.” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช.
- กัญญาภา ญาณวิโรจน์ และคณะ. 2556. การพัฒนาและแปรรูปเครื่องแต่งกายและส่วนประกอบ
การแต่งกายจากผ้าทอกะเหรี่ยง ภายใต้แผนงานวิจัยการจัดการองค์ความรู้ทางสิ่งทอใน
การพัฒนาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาชุมชน กรณีศึกษาผ้าทอกะเหรี่ยง. [Online].
Available : www.tourismthailand.org/Attraction/Ban-Hmong-Meo-Mae-Sa-Mai.
- กรมประชาสัมพันธ์กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2543. **ผ้าชาวเขา**. กรุงเทพฯ :
บริษัททำไทยเพลส จำกัด.
- กรองทอง สุดประเสริฐ. 2551. “การปรับความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้หญิงม้งค้าผ้าใยกล้วยง :
จากหมู่บ้าน สู่ตลาดค้าผ้า.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2558-2560. **แผนแม่บทการพัฒนากลุ่มชาติ
พันธุ์ในประเทศไทย**. [Online]. Available : <http://www.harvardasia.co.th/wp-content/uploads/2016/09/503.pdf>
- เกศินี ศรีรัตน์. 2554. “บทบาทของผ้าปักต่อวิถีชีวิตชาวม้งบ้านหนองหอย ต. แม่แรม อ. แม่ริม
จ. เชียงใหม่.” คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. 2544. **เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทูวฒันธรรมและโอกาสทางธุรกิจ**. คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.). 2558-2561. **แผนพัฒนาจังหวัด
เชียงใหม่ 4 ปี**. [Online]. Available :
www.chiangmai.go.th/stategy/str2/plan_full.pdf.
- ชัชวิน วรปรีชา. 2554. **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอ
แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่.
- ณัฐพงศ์ แสงรักษาวงศ์. 2547. “ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการ
ดำเนินชีวิต ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง กรณีศึกษากะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18
ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่.” ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัย
และพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มวิชาล้านนาคดีศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.

- ตรีญา โตตระกูล. 2546. “การเมืองของการเสนอภาพตัวแทนในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนม้ง : กรณีศึกษาบ้านแม่สาใหม่ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไตรสิทธิ์ เบญจบุญสิทธิ์ และคณะ. 2550. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดย TRIZ**. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ทัศนีย์ ศรีมงคล และคณะ. 2546. **วัฒนธรรมของชุมชนโครงการหลวง**. กรุงเทพฯ : บริษัทศิริวัฒนา อินเตอร์พรีนซ์ จำกัด (มหาชน).
- ธัญยา พรหมบุรุษย์ และ ชานนท์ ชิงชยานุรักษ์. 2550. “การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่น ในพื้นที่โครงการ : กรณีศึกษาผ้าปักและผ้าบาติกชาติพันธุ์ม้ง.” คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).
- ธีรรัตน์ ชื่นศิริกุลชัย. 2556. “แนวทางการอนุรักษ์ความเป็นอัตลักษณ์ของผ้าฝ้ายทอมือ ไทยของบ้านร่องกอกข้าว ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีพศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นนทพัทธ์ ศิริโรจน์. 2558. “กลุ่มชาติพันธุ์และความมั่นคงของไทย : กรณีศึกษากลุ่มชาวเขา.” ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการเมือง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นวลแข ปาลินิช. 2542. **ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย “ฉบับปรับปรุงใหม่”**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นันทิยา พุทธาโกคาทรัพย์. 2548. “การสร้างอัตลักษณ์ของนักออกแบบเสื้อผ้าผู้หญิงสตรีวัยรุ่น.” วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารภาครัฐและเอกชน. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสิทธิ์ สิปรีชา ขวัญชีวัน บัวแดง และปนัดดา บุญสาระน้อย. 2546. **วิถีชีวิตชาติพันธุ์ในเมืองเชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
- พงศ์กฤษฏ์ พลเลิศ. 2544. “การสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในสินค้าท่องเที่ยวชาวเขา.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานันทศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พอลและอีเลน ลูวิส. 2528. **หกเผ่าชาวดอย หัตถกรรมชาวเขา (Thai Tribal Crafts)**. แปลโดย ศิริวรรณ สุขพานิช. เชียงใหม่ ประเทศไทย.
- มัลลิกา เกื้อปัญญา. 2542. “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวม้ง.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนตรี ยอดบางเตย. 2538. **ออกแบบผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วินทร สอนพินทร์. 2550. **รูปร่างและการปรับแบบตัด**. กรุงเทพมหานคร : เกรียติการพิมพ์.
- ศิริจันทร์ อุปาละ. 2551. “พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาอำเภอเมือง เชียงใหม่.” ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมัย สิทธิธรรม. 2541. **สารคดีชีวิตของชนกลุ่มน้อยบนดอยสูง”แม่ว”**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท 2020 เวิลด์ มีเดีย จำกัด.

- สไบทิพย์ ตั้งใจ. 2558. “การจัดการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งบ้านผานกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สังคีต จันทนะโพธิ. 2543. **สารคดี ชุด ย่ำล้นดอย ชุมทางคนแม้ว**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ธาราบัวแก้ว สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1. 2557-2560. **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1**. [Online]. Available : www.chiangmai.go.th/stategy/str2/plan_full.pdf.
- สุธิษา ศรพรหม. 2556. “ศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. 2553. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูป จากผ้าหม้อห้อมในตำบลทุ่งไ้้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. 2527. **รายงานการวิจัยเรื่องนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับชาวเขาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2542. **การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ : บริษัทธีระฟิล์มและไซเทกซ์ จำกัด.
- เสาวนีย์ เกากิตติกุล. 2556. “การพัฒนาชุดกระโปรงติดกันที่ตกแต่งด้วยผ้าปักม้งสำหรับวัยรุ่น.” คหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขา คหกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อนุพันธ์ สนิท. 2548. “การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวม้งกับวัฒนธรรมไทย : กรณีศึกษาชาวม้งบ้านหนองหอยใหม่ ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.” ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. 2549. **เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- อุพรศรี บุตรศรี. 2549. **การวิเคราะห์ตลาดผู้บริโภค**. [Online]. Available : <http://www.fashionroom.com>.
- อุไรวรรณ คำสิงหา, กรัณท์รัตน์ นาน่วม และ สิริรัตน์ รอดชีพ. 2552. “การพัฒนาแฟชั่นเสื้อผ้าและเครื่องประกอบการแต่งกายจากผ้าใยกล้วยง.” หน้า 177-184. ในการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 47. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Lebar et al. 1964. **Ethnic Groups of Mainland South East Asia**. New Haven : Human Relation Area files, Inc.
- Paul and Elaine Lewis, 1984. **Peoples of the Golden Triangle**. Great Britain : Thames and Hudson Ltd.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลวิจัย
2. หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
3. หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
4. หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content Validity)
5. หนังสือตอบรับเพื่อนำเสนอบทความ
6. ประกาศนียบัตรนำเสนอผลงานวิจัย
7. บทความงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1738

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุด
เครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2559 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายในศูนย์ของ
ท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยี่มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตี ศรีพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

เรียน นายวิน เลิศชัยสทกุล

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Sirrat Sirin
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

10/20.60

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

เรียน นางหรี ปรกรสิทธิ์

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

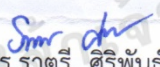
เรียน นางสาว รัตนดิลกกุล

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

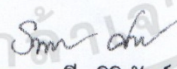
เรียน อาจารย์สีบสกุล ชื่นชม

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาด้านทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการแก้ไข

14 ต.ค. 2560

ที่ ศธ 0524.04/ **1739**

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เรียน รศ.ดร.รจนา ชื่นศิริกุลชัย

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr ok
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และเผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เรียน อาจารย์รติรส บุญญะฤทธิ

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รติรส ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14 มิย 2560

ที่ ศธ 0524.04/ 1739

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content Validity)

เรียน รศ.ดร.ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content
Validity) ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smm dr
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-577-6480

Dr. Rattana...
R. Srit

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2184

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content Validity)

เรียน ดร.อรนุตภูฏ์ สุธาคำ

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.
จตุรงค์ เลหาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content
Validity) ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smm ah
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-833-7580

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content Validity)
ของนางสาวสายฝน จิตรเจริณ

(Signature)
(อ.อรนุตภูฏ์ สุธาคำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0646 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content Validity)

เรียน ผศ.ดร.สมชาย เชะวิเศษ

ด้วย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย” โดยมี ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.
จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบเครื่องมือ (Content
Validity) ของ นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศรีพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนการคลัง
 สำนักงานอธิการบดี
 บันทึกข้อความ รับที่ ๑๗/๘ วันที่ ๖ ส.ค. ๒๕๖๐
 เวลา ๑๖:๓๐

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3720
 ที่ ศธ 0524.04/ 0862 วันที่ ๕ มีนาคม 2560
 เรื่อง ขออนุมัติจัดประชุมวิชาการนานาชาติทางการศึกษา (ครั้งที่ 15) ประจำปีงบประมาณ 2560

เรียน อธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมกับ สภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย ที่ประชุม 16 คณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (กลุ่ม 16 คณบดี) Utha State University, University Putra Malaysia และ Wayne State University ได้กำหนดจัดประชุมวิชาการนานาชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 15 “The 15th International Conference on Developing Real-Life Learning Experiences : Smart Education and Technology for Sustainable Development” ในวันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2560 ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการจัดประชุมวิชาการดังกล่าว จะมีบรรยายพิเศษและนำเสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนทางวิชาการ และศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน และประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนและรองรับประชาคมอาเซียนต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีความประสงค์ขออนุมัติดังนี้

1. อนุมัติจัดประชุมวิชาการนานาชาติทางการศึกษา (ครั้งที่15) ในวันศุกร์ที่16 มิถุนายน พ.ศ. 2560
2. ขออนุมัติให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างส่วนราชการต่าง ๆ /รัฐวิสาหกิจและเอกชน เข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติทางการศึกษา (ครั้งที่ 15) ในวันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2560 โดยไม่ถือเป็นวันลาและมีสิทธิ์เบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากต้นสังกัดได้ตามระเบียบของราชการเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

เรียน รองอธิการบดี

เพื่อโปรดพิจารณา

เห็นควรนำเสนออธิการบดี

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

ขอไป
กษณภพ

- 7 ส.ค. 2560

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ มะโน)

คณบดี

เรียน อธิการบดี
เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

๑๗ มิ.ย. ๖๐

อ.ช.วิทย์
1๗ มิ.ย. ๖๐
๑๗ มิ.ย. ๖๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้รองอธิการบดีฝ่ายบริหารหรือบุคลากรและบริ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีปรากฏ
 ปฏิบัติการณ์แทนอธิการบดี

SMART EDUCATION 2017
 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในประกาศนียบัตรการนำเสนอผลงานวิจัย
สายฝน จิตรเจริญ สเนศ ภิรมย์การ และ จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง
 นำเสนอบทความเรื่อง
ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

THE STUDY ON CULTURAL COSTS FOR HMONG TO DEVELOP THE CONTEMPORARY FASHION COSTUME

ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2560

[สองศาสตราจารย์ ดร. กิติพงศ์ มะโน]
 คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
 ประธานกรรมการประชุมวิชาการทางการศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
The Study on Cultural Costs for Hmong to Develop the Contemporary Fashion
Costume

สายฝน จิตรเจริญ¹, ธเนศ ภิรมย์การ², จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง³

¹นักศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตร เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ

เทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

²ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ

เทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

³ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ

เทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Email: saifon_jitjaroun@hotmail.com ; thanate.@gmail.com ; chaturong@yahoo.com

บทคัดย่อ

การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาด้านทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริก จังหวัดเชียงใหม่

โดยได้ทำการศึกษาข้อมูลต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จากนั้นนำรูปแบบของลวดลายที่ได้ นำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ร่วมกับกรอบแนวคิดเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ (Quality Function Deployment) นำผลการออกแบบที่ได้ ไปสร้างเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ และสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อการวิเคราะห์และสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ด้านลวดลายผ้าปัก ได้แก่ ลายกันหอย ด้านรูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย ได้แก่ กางเกงและกระโปรง ด้านเครื่องประดับชุดเครื่องแต่งกาย ได้แก่ ผ้าคาดเอว มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.47) (S.D.=0.51) ด้านความงามทางศิลปะ รูปแบบที่ 3 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.60)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(S.D.=.52) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ รูปแบบที่ 3 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.60) (S.D.=0.55) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม รูปแบบที่ 3 มีระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.40) (S.D.=0.55) และด้านความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย มีระดับความพึงพอใจมาก รวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.87) (S.D. = 0.70)

คำสำคัญ: วัฒนธรรม, กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง, ชุดเครื่องแต่งกาย

ABSTRACT

The study on cultural costs for Hmong to develop the contemporary fashion costume has the objectives with this following: 1. To study the cultural costs of Hmong to develop the contemporary fashion costume of Hmongmaesaimai Village in Sub-District of Pongyae , District of Maerim , Chiangmai 2. To design the contemporary costume products from Hmongmaesaimai Village in Sub-District of Pongyae , District of Maerim , Chiangmai and 3. To take satisfaction assessment for the consumers from Hmongmaesaimai Village in Sub-District of Pongyae , District of Maerim , Chiangmai affecting to the applying of the contemporary costume products to study with the cultural costs

Furthermore, the contemporary costume products are designed by bringing the patterns to apply with the analyzing procedure and the framework of designing products and use the quality function deployment. After that, it has brought the designing result to create as the product model and then it has asked the satisfaction level assessment from the customers in applying the product model totally 214 people. In addition, the tools used in this research are the notices, the interviews and the questionnaires by using the statistic methods, such as Descriptive Statistics, Percentage, Means and Standard Aviation. Then, it can analyze and make a summary in the correct way.

According to the result, it was found that there is the study on cultural costs of Hmong costume by using the pattern for Embroidered Fabric, such as spiral pattern and the using of the pattern for costume, such as hill men pants and hill women. Besides, it also includes with the using of decorations pattern, such as girdle as the contemporary products. Therefore, according to the result it shows that the using of the decorations pattern, such as girdle was in the most suitable level as being the contemporary costume products following by the designing of the contemporary costume products in pattern 3 with excellent satisfaction level the mean was at ($\bar{X}$ =4.47) , (S.D.=0.51) , the beauty on arts in pattern 3 with the most satisfaction level, the mean was at ($\bar{X}$ =4.60) (S.D.=.52), the materials property and economy in pattern 3 with the most satisfaction level, the mean was at ($\bar{X}$ =4.60) (S.D.= 0.55) and the example and cultural model in pattern 3 with the excellent satisfaction, the mean was at ($\bar{X}$ =4.40) (S.D.=0.55) including with the satisfaction level for the consumers prior to use the contemporary costume products in overall of 4 fields in excellent satisfaction level, the mean was at ($\bar{X}$ =3.87) (S.D. = 0.70).

Keywords: Culture, Hmong, Costume

1. ความเป็นมาของปัญหา

เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานร่วม 717 ปี มีกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าที่หลากหลายซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และภาษาที่โดดเด่นเป็น [1] จากงานวิจัย ผลิตภัณฑ์ผ้าของชาวเขา [2] สำหรับผ้าของชาวเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ ที่มีรูปแบบและกรรมวิธีที่แตกต่างกันไปตามคตินิยม และขนบธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาและกลายเป็นผลผลิตผ้าพื้นเมืองเชียงใหม่ไปด้วย

ซึ่งลักษณะเด่นของผ้าชาวเขา คือ กระบวนการผลิตที่เป็นงานทำด้วยมือ รูปแบบบ่งบอกถึงที่มาของชนเผ่าชาวเขา วัสดุที่ใช้ผลิตทำจากธรรมชาติใช้เส้นใยฝ้ายและใยกล้วย วิธีตกแต่งผ้าของชาวเขามีหลากหลาย เช่น การทอเป็นลวดลาย การเขียนลายด้วยสีผึ้งการต่อผ้า การปะผ้า และการปัก ชาวเขาบางกลุ่มใช้วิธีการตกแต่งหลายแบบผสมกัน นอกจากความสวยงามในเชิงศิลปะแล้ว ผ้าชาวเขายังเป็นเครื่องหมายและมีคุณค่าในการแสดงถึงเอกลักษณ์ต่าง ๆ ตามจารีตของเผ่าพันธุ์ เป็นแรงดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่ปัจจุบันเมื่อความเจริญทางวิชาการด้านสิ่งทอความสะดวกสบายในด้าน การคมนาคมมีมากขึ้นทำให้ชาวเขาหลายเผ่าที่เคยผลิตเส้นใยจากฝ้ายทอเป็นเครื่องนุ่งห่ม เช่น เย้า ลีซอ อีโก้ หันมาใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปกันเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม แต่มังเป็นชาวเขากลุ่มเดียวที่มีความสัมพันธ์กับกล้วยงามากที่สุดกว่าชาวเขาเผ่าอื่น นั่นคือ มีความสัมพันธ์ กับกล้วยงตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ปัจจุบันการถือปฏิบัติได้ผ่อนคลายลงตามเวลาที่ผ่านไป ผู้หญิงสูงอายุเท่านั้น ที่ยังคงถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดโดยผู้หญิงมั่งลาย จะเตรียมทำเสื้อผ้าใหม่ที่ทำจากใยกล้วยงเตรียมไว้สำหรับใช้สวมใส่ศพของตัวเอง เสื้อผ้าเหล่านี้จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีไม่ผ่านการใช้มาก่อน ส่วนผู้หญิงมั่งชาวก็จะต้องใส่กระโปรงสีขาวเมื่อเสียชีวิตแล้วเช่นกัน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นกระโปรงตัวใหม่ เพราะกระโปรงสีขาวที่มีอยู่นั้นคงสภาพที่ใหม่อยู่เสมอเพราะใช้เพียงปีละครั้งเท่านั้น [3]

หมู่บ้านมั่ง แม่สาใหม่เป็นหนึ่งในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้จัดทำศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่ามั่ง เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงเกษตรแห่งหนึ่งของเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวจะได้ชมวิถีชีวิตและขนบประเพณีแบบดั้งเดิมของชาวบ้านซึ่งประกอบด้วยมั่งสองกลุ่ม คือ มั่งลายกับมั่งขาว โดยความแตกต่างของมั่งทั้งสองกลุ่มนี้ ที่เห็นได้ชัดคือการแต่งกาย และมีผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่นำฝ้ายกล้วยงมาทอเป็นผืน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวมั่งที่สืบทอดกันมานานหลายชั่วอายุ [4]

ผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจพื้นที่ของหมู่บ้านมั่งแม่สาใหม่ พบว่า มีการผลิตผ้าขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือน และผ้าที่ผลิตขึ้นมานั้นมีลวดลายประณีตความสวยงามของผ้ามั่ง โดดเด่นในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการปัก การตัดปะ และการเขียนลายด้วยเทียน เป็นเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับความนิยมในการประดิษฐ์และตกแต่งมากจึงใช้เวลานานในการผลิต โดยส่วนใหญ่แล้ววิถีชีวิตมั่งมุ่งเน้นทำการเกษตรปลูกพืชเพื่อขาย งานที่ประณีตละเอียดอ่อนจึงหาได้ยากขึ้นทุกที อีกทั้งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการตกแต่งให้รวดเร็วขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าเร็วกว่าชาวเขาเผ่าอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากบางหมู่บ้านมีการเปลี่ยนรูปแบบการแต่งกาย เพียงเพื่อให้ใช้เวลาผลิตน้อยลง โดยคงไว้เพียงสัญลักษณ์บางอย่าง เพื่อแสดงความเป็นมั่งเท่านั้น

การศึกษาถึงเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นทุนทางวัฒนธรรมชาวเขาเผ่ามั่ง เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบใหม่ นำเสนอสู่ผู้บริโภค ส่งเสริมการทอผ้าใยกล้วยงเป็นพืชสำคัญในการดำรงวิถีชีวิต สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่ามั่ง โดยการนำความคิดของนักออกแบบผลิตภัณฑ์มาช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าชาวเขาเผ่ามั่งและเป็นการฟื้นฟูและเผยแพร่งานหัตถกรรมให้ดำรงไว้ซึ่งต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มั่งให้คงอยู่ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 3) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) กรอบแนวความคิดเพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับประวัติและต้นทุนวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ [5]

- 1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
- 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

2) กรอบแนวความคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่น ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 7Os [6] ดังนี้

1. ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)
2. สิ่งที่เป็นผู้บริโภคซื้อ (Objects)
3. วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)
4. ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)
5. โอกาสในการซื้อ (Occasion)
6. สถานที่ในการซื้อ (Outlet)
7. ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

2.2 กรอบแนวความคิด “การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ” (Quality Function Deployment: QFD) เป็นวิธีที่ช่วยให้ฝ่ายออกแบบสามารถตัดสินใจในแนวทางที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดีที่สุดตามกำลังทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความพึงพอใจของผู้บริโภค และถ่ายทอดความต้องการของผู้บริโภคให้เป็นเป้าหมายของการออกแบบ [7]

ปัจจัยการผลิตของผู้ใช้งานที่เป็นข้อมูล

1. ความต้องการของผู้บริโภค
2. ส่วนวางแผน
3. คุณลักษณะทางคุณภาพ
4. ความสัมพันธ์
5. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางคุณภาพ
6. ส่วนเทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ [8]

1. ประโยชน์ใช้สอย
2. ความงามทางศิลปะ
3. คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ
4. แบบอย่างและวัฒนธรรม

3) กรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ [8]

1. ประโยชน์ใช้สอย
2. ความงามทางศิลปะ
3. คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ
4. แบบอย่างและวัฒนธรรม

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาด้านทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) เพื่อศึกษาด้านทุนทางวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [9]

2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

โดยผู้วิจัยแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มที่ 1 เพื่อการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [9]

2.2 กลุ่มที่ 2 เพื่อสอบถามความต้องการของผู้บริโภค

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 214 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [9]

2.3 กลุ่มที่ 3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าปักลายม้งและผ้าลายเขียนเทียน จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [9]

3) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 214 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [9]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลด้านลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสำรวจรูปแบบลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียนของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.2 ศึกษาข้อมูลด้านลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียน โดยใช้ตาราง SWOT Analysis

2) การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ผู้จัดทำหน่วยชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ทำการสัมภาษณ์บริเวณ ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่

2.2 การศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย นำไปสอบถามกับกลุ่มผู้บริโภค

2.3 ออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้ทฤษฎีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ วิศวกรรมย้อนรอย [7] ในการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสม และนำรูปแบบที่ได้นำไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าปักลายม้งและผ้าลายเขียนเทียน โดยใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

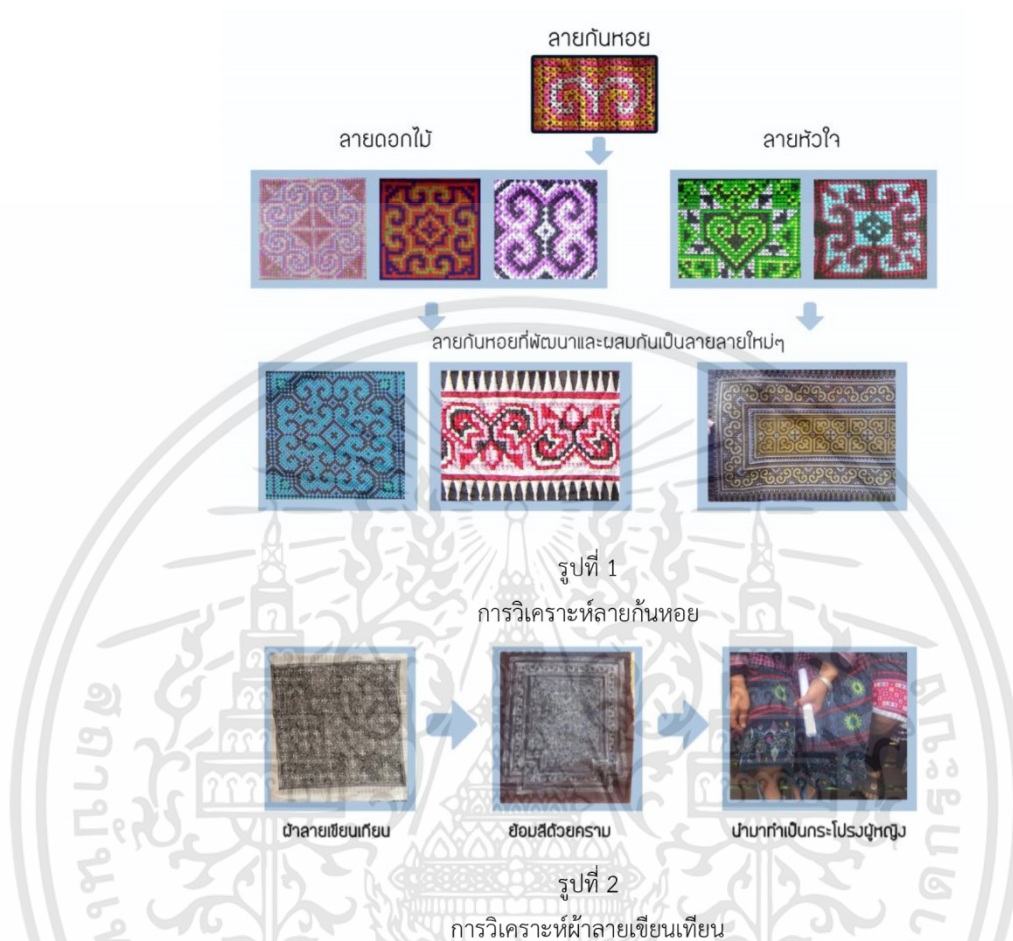
3) ศึกษาระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยนำไปสอบถามผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจในชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่

6. ผลการวิจัย

การศึกษาด้านต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ดำเนินงานและวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา โดยดำเนินงานวิจัยให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ข้างต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของด้านลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียน ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียน ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย จากการการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลลวดลายจักสาน ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าลวดลายผ้าปักที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลายกันหอย และลวดลายผ้าลายเขียนเทียนที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลายจ้ายแม่สาใหม่ ซึ่งในแต่ละลวดลายมีการนำไปใช้งานที่แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงได้นำลวดลายทั้ง 2 รูปแบบนั้น มาวิเคราะห์รูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

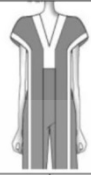

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ก่อนที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยได้นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม การเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ตามกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 70s [6] ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์การกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ (Quality Function Deployment) เมื่อได้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยแล้วนั้น ผู้วิจัยทำ การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์เทรนด์แฟชั่น และ เทรนด์สี ปี 2017 เมื่อได้ข้อมูลและแนวทางที่จะทำการ ออกแบบแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ ภายใต้ออกแบบ 4 ประการ [8] ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้าน ความงามทางศิลปะ ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและ เศรษฐกิจ และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม จากนั้นทำการสรุปผลต่อต้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้ทฤษฎีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ วิศวกรรมย้อนรอย [7] จากจำนวน 9 รูปแบบ ในแต่ละแรงบันดาลใจที่เหลือเพียง 3 รูปแบบ และได้นำรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ได้นั้น นำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าปักลายมังและผ้าลายเขียนเทียน จำนวน 3 ท่าน รวม ทั้งหมด 6 ท่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทเสื้อ)

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณา	รูปแบบที่ 1-A		รูปแบบที่ 2-A		รูปแบบที่ 3-A	
					$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$
1	ประโยชน์ใช้สอย	3.75	0.54	4.09	0.29	3.38	0.44
2	ความงามทางศิลปะ	3.75	0.54	4.58	0.40	4.09	0.29
3	คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	3.67	0.29	4.00	0.29	3.83	0.44
4	แบบอย่างและวัฒนธรรม	3.83	0.44	4.42	0.44	3.67	0.44
ค่าเฉลี่ยรวม		3.75	0.45	4.27	0.36	3.74	0.40
ระดับความพึงพอใจ		มาก		มาก		มาก	

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกระโปรง)

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณา	รูปแบบที่ 1-B		รูปแบบที่ 2-B		รูปแบบที่ 3-B	
					$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$
1	ประโยชน์ใช้สอย	3.84	0.29	4.25	0.54	3.84	0.58
2	ความงามทางศิลปะ	4.33	0.69	4.59	0.29	4.11	0.44
3	คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	3.84	0.29	4.09	0.29	3.67	0.44
4	แบบอย่างและวัฒนธรรม	4.25	0.79	4.42	0.44	3.67	0.69
ค่าเฉลี่ยรวม		4.01	0.52	4.34	0.39	3.82	0.54
ระดับความพึงพอใจ		มาก		มาก		มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกางเกง)

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณา	รูปแบบที่ 1-C		รูปแบบที่ 2-C		รูปแบบที่ 3-C	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
							
1	ประโยชน์ใช้สอย	4.00	0.54	4.34	0.54	4.00	0.25
2	ความงามทางศิลปะ	3.83	0.44	4.50	0.58	4.17	0.44
3	คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	3.84	0.29	4.17	0.44	4.00	0.29
4	แบบอย่างและวัฒนธรรม	3.67	0.54	4.08	0.44	3.83	0.44
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.45	4.27	0.50	3.98	0.36
	ระดับความพึงพอใจ	มาก		มาก		มาก	

จากตารางที่ 2, 3 และ 4 พบว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าปักลายมัดและผ้าลายเขียนเทียน ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ทั้ง 9 รูปแบบ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าเป็นผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทเสื้อ) รูปแบบที่ 2-A มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.36) ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกระโปรง) รูปแบบที่ 2-B มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.39) และผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกางเกง) รูปแบบที่ 2-C มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.50)

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านมังเม่สะใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยการสอบถามด้วยตนเอง ตามกรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ [8] ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การพิจารณาต่างๆ ได้แก่ ประโยชน์ใช้สอย ความงามทางศิลปะ คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ และแบบอย่างและวัฒนธรรม มาใช้สอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยการสอบถามผู้บริโภค หรือผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง ณ บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความพึงพอใจ ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณา	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ประโยชน์ใช้สอย	3.93	0.79	3.60	0.51	4.47	0.51
2	ความงามทางศิลปะ	4.00	0.54	3.65	0.56	4.60	0.55
3	คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	3.90	0.50	3.90	0.58	4.60	0.55
4	แบบอย่างและวัฒนธรรม	3.90	0.50	4.00	0.55	4.40	0.55
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.58	3.79	0.55	4.52	0.54
	ระดับความพึงพอใจ	มาก		มาก		มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 ตารางแสดงความพึงพอใจ ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า พบว่าสภาพสตรีส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51) ด้านความงามทางศิลปะ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55)

7. อภิปรายและสรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายและสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) อภิปรายและสรุปผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของด้านลวดลายผ้าปักและผ้าลายเขียนเทียน มีดังนี้ ผู้วิจัยพบว่า ลวดลายผ้าปักที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลายกันหอย และลวดลายผ้าลายเขียนเทียนที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลายจำเอยแม่สาใหม่ เป็นลวดลายที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นลวดลายที่มีความสวยงาม ประณีต มีเอกลักษณ์เฉพาะของลวดลายและเป็นลวดลายสืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นถึงลวดลายที่มีความนิยมปกคลุมบนผืนผ้าอย่างต่อเนื่อง มีการประยุกต์ใหม่ขึ้นอีก และยังเป็นลายที่เป็นจุดเริ่มต้นในการตัดปักผ้าของหญิงสาวชาวม้งอีกด้วย

2) อภิปรายผลและสรุปผลการการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

ผู้วิจัยได้ได้ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ [8] ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความงามทางศิลปะ ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม จากนั้นทำการสรุปผลตัดทอนรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยใช้ทฤษฎีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ วิศวกรรมย้อนรอย [7] จากจำนวน 8 รูปแบบ ในแต่ละแรงบันดาลใจให้เหลือเพียง 3 รูปแบบ และได้นำรูปผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยที่ได้นั้น ไปสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าปักลายม้งและผ้าลายเขียนเทียน จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งหมด 6 ท่าน พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย ทั้ง 9 รูปแบบ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทเสื้อ) รูปแบบที่ 2-A มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.36) ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกระโปรง) รูปแบบที่ 2-B มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.39) และผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย (ประเภทกางเกง) รูปแบบที่ 2-C มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.50) ซึ่งสอดคล้องกับ (มนตรี ยอดบางเตย. 2538 : 45)[8] ในการประเมินการออกแบบผลิตภัณฑ์ ต้องพิจารณาจากผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับราคาและการใช้งาน ความประณีตในการผลิตและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) อภิปรายและสรุปผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ใช้ทฤษฎีคิดแบบ Lateral Thinking (Lt) โดยอยู่ภายใต้หลักการออกแบบ 4 ประการ [8] ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การพิจารณาด้านต่างๆ ได้แก่ ประโยชน์ใช้สอย ความงามทางศิลปะ คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ และแบบอย่างและวัฒนธรรม มาใช้สอบถามระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย พบว่า สุภาพสตรีส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51) ด้านความงามทางศิลปะมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55)

ข้อเสนอแนะ

1) การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของลวดลายผ้าปักรวมไปถึงการทอผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงที่ต่างกัน รวมไปถึงความชำนาญในการปักผ้าและทอผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้นควรจะทำการศึกษาข้อมูลให้ละเอียดก่อนว่าพื้นที่ที่ทำการศึกษานั้นมีเอกลักษณ์และความชำนาญในรูปแบบใด ลวดลายใด แล้วจึงค่อยนำมาทำการพัฒนา

2) การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นนั้น ในแต่ละปีความนิยมของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นแต่ละรูปแบบนั้นมีความแตกต่างกันไป ข้อมูลสำหรับการใช้อ้างอิงควรเป็นข้อมูลจากการศึกษา การสัมภาษณ์ และสังเกต ควรเป็นข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการลงพื้นที่และการศึกษาข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปัจจุบัน เพราะความนิยมในแต่ละปี และในแต่ละพื้นที่ที่ทำการศึกษานั้นมีความแตกต่างกัน

3) นอกจากการนำลวดลายผ้าปักมาใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นแล้วนั้น ยังสามารถนำไปต่อยอดการออกแบบเพื่อการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น กระเป๋า เครื่องประดับ รองเท้า เป็นต้น

4) การที่นำลวดลายผ้าปักนั้นมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิม นอกจากจะเป็นการช่วยสืบสานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นของไทยแล้วนั้น ยังเป็นการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม และยังเป็นการขยายตลาดจากกลุ่มผู้บริโภคเดิม ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1. 2557. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2559, จาก www.chiangmai.go.th/stategy/str2/plan_full.pdf
- [2] จำเนียร บุญมาก. 2547. การศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดของกลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้า (กำปอ) ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการบริหารธุรกิจครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น ตุลาคม 2547. (อึดสำเนา)
- [3] กรมประชาสัมพันธ์กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2543. ผ้าชาวเขา. กรุงเทพฯ : จำไทยเพลส จำกัด.
- [4] pairpam. 2558. ศูนย์พัฒนาโครงการบ้านแม่สาใหม่. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2559, จาก <http://maesamai1.blogspot.com/2015/12/blog-post.html>
- [5] นิรัช สุดสังข์. 2548. การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [6] ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546. การบริหารตลาดยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- [7] มณฑล ศาสสนันท์. 2550. เพื่อการสร้างสรค์นวัตกรรมและวิศวกรรมย้อนรอย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [8] มนตรี ยอดบางเตย. 2538. ออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [9] พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. 2550. วิธีวิทยาการวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
3. แบบสัมภาษณ์สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
4. แบบสอบถามรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
5. แบบสอบถามรูปแบบลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
6. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
7. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
8. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
9. แบบประเมินเพื่อวิเคราะห์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยผู้เชี่ยวชาญ
10. แบบสังเกต พฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่
11. แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
12. แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
13. แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
14. แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
(สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง)
เรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย

สัมภาษณ์โดย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี ...../...../2560

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

1. กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นมาอย่างไร

---

2. กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร

---

3. ลักษณะหมู่บ้านและที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งเป็นอย่างไร

---

4. กลุ่มชาติพันธุ์ม้งประกอบอาชีพอะไร

---

5. ประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีลักษณะอย่างไร

---

6. เครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ชาย – หญิง มีลักษณะเป็นอย่างไร

---

7. จุดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งคืออะไร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่
บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
(สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง)
เรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย

สัมภาษณ์โดย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี ...../...../2560

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

1. เครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งรูปแบบเดิม มีลักษณะอย่างไร

---

2. เครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

---

3. วัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งคืออะไรบ้าง

---

4. ในการผลิตเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง มีขั้นตอนและวิธีการผลิตอย่างไร

---

5. ลวดลายบนเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งเป็นลวดลายลักษณะใด

---

6. แรงบ้านดาลในของลวดลายเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้มาจากอะไร

---

7. กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเชื่อต่อเครื่องแต่งกายและลวดลายอย่างไร

---

8. จุดเด่นของเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง คืออะไร

---

9. ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ควรที่จะออกแบบมาในลักษณะรูปแบบใด

---

10. ท่านคิดว่าเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งสามารถผลิตในระบบอุตสาหกรรมได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมชุดกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่
บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
(สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง)
เรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วม
สมัย

สัมภาษณ์โดย นางสาวสายฝน จิตรเจริญ
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี ...../...../2560

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

1. ผ้าที่นำมาปักลวดลายเป็นผ้าชนิดใด

---

2. วิธีการผลิตผ้าใยกล้วยงทำอย่างไร

---

3. ลวดลายที่นิยมในการปัก มีกี่ลาย มีลายอะไรบ้าง

---

4. สีของด้ายที่นิยมนำมาปักลวดลาย คือสีอะไร

---

5. ความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีต่อลวดลายผ้าปักเป็นอย่างไร

---

6. จุดเด่นของลวดลายผ้าแต่ละลวดลายคืออะไร

---

7. แร้งบันดาลใจของลวดลายผ้าแต่ละลวดลายได้มาจากอะไร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง : แบบสำรวจฉบับนี้ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้ง

บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	รูปแบบชุดเครื่องแต่งกาย	รายละเอียด
		ชื่อผลิตภัณฑ์ : _____ ลวดลายที่ใช้ : _____ วัสดุที่ใช้ : _____ _____ ลักษณะเฉพาะ : _____ _____ _____
	การวิเคราะห์ส่วนประกอบลวดลาย <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div>	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

_____

_____

_____

_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามรูปแบบลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง : แบบสำรวจฉบับนี้ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลรูปแบบลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลรูปแบบลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลรูปแบบลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญา

พื้นบ้านชนเผ่าม้งบ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ลวดลาย	รายละเอียด
		ชื่อลวดลาย : _____ ชื่อภาษาม้ง : _____ แนวคิดในการคิดค้นลวดลาย : _____ _____ วิธีการปัก : _____ _____ ความหมายของลวดลาย : _____ _____
	การวิเคราะห์ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ • _____ • _____

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกาย
กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
(ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ)

เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละท่าน			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ความสวยงามของลวดลาย	1	1	1	1	ใช้ได้
3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย	1	1	1	1	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
(ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ)

เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน			IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	1	1	1	1	ใช้ได้
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	1	1	1	1	ใช้ได้
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านความงามทางศิลปะ					
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม	1	1	1	1	ใช้ได้
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	1	1	1	1	ใช้ได้
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	1	1	1	1	ใช้ได้
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	1	1	1	1	ใช้ได้
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	1	1	1	1	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
(ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ)

เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละท่าน			IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด	1	1	1	1	ใช้ได้
3. มีความน่าสนใจในการสวมใส่	1	1	1	1	ใช้ได้
4. สวมใส่ได้ทุกโอกาส	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านความงามทางศิลปะ					
1. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงามร่วมสมัย	1	1	1	1	ใช้ได้
2. การจัดวางลวดลายเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	1	1	1	1	ใช้ได้
3. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
1. ชุดเครื่องแต่งกายตกแต่งด้วยวัสดุที่เหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
2. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	1	1	1	1	ใช้ได้
3. วัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับรูปทรงของชุดเครื่องแต่งกาย	1	1	1	1	ใช้ได้
2. รูปทรงของชุดเครื่องแต่งกายมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ	1	1	1	1	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบประเมินเพื่อวิเคราะห์ลดสายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง : แบบประเมินนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกรวิจัย เรื่อง การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหาเอกลักษณ์ลดสายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ผู้ที่ตอบสนองสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้
เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบประเมินหาเอกลักษณ์ลดสายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

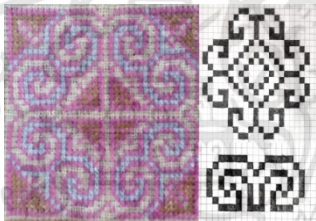

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสายฝน จิตร์เจริญ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 แบบประเมินหาเอกลักษณ์ลวดลายผ้าปักจากชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ลำดับ	รูปภาพประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	ความสอดคล้องกับเอกลักษณ์				
			5	4	3	2	1
1.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
2.	 <p>ลายกันหอย 8 เหลี่ยม</p>	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
3.	 <p>ลายหัวใจ</p>	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	รูปภาพประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	ความสอดคล้องกับ เอกลักษณ์				
			5	4	3	2	1
4.	 ลายใจตั้งตะ	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
5.	 ลายปางซีหิ้ว	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
6.	 ลายดอกเหี่ยว	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	รูปภาพประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	ความสอดคล้องกับ เอกลักษณ์				
			5	4	3	2	1
7.	 ลายเกเต้แดง	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
8.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
9.	 ลายหอยมีเขา	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	รูปภาพประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	ความสอดคล้องกับ เอกลักษณ์				
			5	4	3	2	1
10.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
11.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
12.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	รูปภาพประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	ความสอดคล้องกับ เอกลักษณ์				
			5	4	3	2	1
13.	 <p>ลายผีเสื้อ</p>	1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					
14.		1. ลวดลายสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
		2. ความสวยงามของลวดลาย					
		3. ลวดลายมีความเหมาะสมในการประยุกต์ในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสังเกต พฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง : แบบสังเกตนี้ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยแบบสังเกตแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ช่วงอายุของผู้บริโภค1. อายุ

18-22 ปี

23-26 ปี

27-30 ปี

31 ปี ขึ้นไป

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

1) ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)

---

2) สิ่งที่ผู้บริโภคซื้อ (Objects)

---

3) วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)

---

4) ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)

---

5) โอกาสในการซื้อ (Occasion)

---

6) สถานที่ในการซื้อ (Outlet)

---

7) ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้จัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
บริเวณถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกาย
แฟชั่นร่วมสมัย

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

1) ลักษณะของผู้บริโภค (Occupants)

---

2) สิ่งที่ผู้บริโภคซื้อ (Objects)

---

3) วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective)

---

4) ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อ (Organization)

---

5) โอกาสในการซื้อ (Occasion)

---

6) สถานที่ในการซื้อ (Outlet)

---

7) ขั้นตอนในการซื้อ (Operation)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริโภค ในความต้องการในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้บริโภค และมุมมองของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. อายุ

18-22 ปี

23-26 ปี

27-30 ปี

31 ปี ขึ้นไป

2. การศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

สูงกว่าปริญญาโท

3. อาชีพ

นักเรียน / นักศึกษา

รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 15,000 บาท

15,001-20,000 บาท

20,001-25,000 บาท

25,001-30,000 บาท

30,001 ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้บริโภค และมุมมองของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน ที่ตรงกับตัวท่านที่สุดเพียงข้อเดียว

- ลักษณะโครงสร้างชุดเครื่องแต่งกายที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ

☐ คงรูป	☐ กึ่งคงรูป	☐ ไม่คงรูป
--------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------
- ภาพลักษณ์ในการแต่งกายที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ

☐ ความทะมัดทะแมง	☐ ความเป็นผู้หญิง
☐ ความคลาสสิก	☐ ความเรียบหรู
☐ ความเซ็กซี่	☐ ความเซ็กซี่
☐ ความน่ารัก	
- สีของชุดเครื่องแต่งกายที่ท่านมีความต้องการในการเลือกซื้อ

☐ สีโทนร้อน	☐ สีโทนเย็น
	
☐ สีเอิร์ธโทน	☐ สีพาสเทล
	
- ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่แบบใด

☐ ชุดเดรส จัมสูท (แบบชุดติดกันพร้อมใส่)	☐ ชุดเข้าเซต (Full set)
☐ สวมใส่กับเสื้อผ้าอื่นๆ ได้ (Mix and Match)	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
- โอกาสที่สวมใส่ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

☐ ล่าลอง	☐ ทำงาน
☐ งานสังคม	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
- สถานที่ที่นิยมเลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกาย

☐ ห้างสรรพสินค้า	☐ ตลาดนัด
☐ ร้านค้า	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
- สาเหตุที่สำคัญที่สุดหรือมาก่อนการที่ท่านตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายในแต่ละครั้ง

☐ เลือกตามคุณภาพของเนื้อผ้า	☐ เลือกตามลวดลาย สี สัน
☐ เลือกตามเทรนด์ที่กำลังนิยมในขณะนั้น	☐ เลือกตามราคา
☐ เลือกตามความชอบในแบบสไตล์ของตนเอง	☐ เลือกตามความชอบของแบบสินค้า
- เหตุผลในการซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

☐ รูปแบบ/ สี/ ความน่าดึงดูดใจ
☐ ของขวัญ/ของที่ระลึก
☐ ประโยชน์ใช้สอย/ความสะดวกสบายในการใช้งาน
☐ รูปแบบและรูปร่างที่มีความเหมาะสมลงตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นไม่เหมือนใคร
9. การตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นในแต่ละครั้งราคาสินค้ามีผลต่อท่านหรือไม่
- จำเป็นต้องแบรนด์เนม ขึ้นห้างเท่านั้น แบรนด์เนมบ้าง ไม่แบรนด์เนมบ้าง
- ไม่จำเป็นต้องแบรนด์เนมเลย ซื้อทั่วไปได้
10. ปัจจัยด้านราคาที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อชุดเครื่องแต่งกาย
- ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ราคาเหมาะสมกับปริมาณ
- ราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับสินค้าทั่วไป ราคาสินค้ามีความคงที่
11. ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกาย (ต่อครั้ง)
- น้อยกว่า 1,000 บาท 1,001-3,000 บาท
- 3,001-5,000 บาท มากกว่า 5,000 บาท
12. สิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด
- ร้านค้าตั้งอยู่ในสถานที่ที่เดินทางสะดวก
- บริการซื้อสินค้าออนไลน์ และบริการจัดส่งทางไปรษณีย์
- บริการชำระเงินผ่านบัตรเครดิต
13. การสื่อสารใดเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด
- การสื่อสารจากผู้จำหน่าย การสื่อสารผ่านตัวผลิตภัณฑ์
- การสื่อสารผ่านทางโซเชียลมีเดีย สื่อออนไลน์ ในรูปแบบของภาพถ่ายผลิตภัณฑ์ และการรีวิวสินค้าจากผู้ที่เคยซื้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถาม

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท : การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่อง
แต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา : นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการสอบถามในครั้งนี้

1. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบแฟชั่น และผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายผ้าปักลายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้
เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม : โปรดกรอกข้อมูลของท่าน

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

คำชี้แจง : พิจารณาผลงานการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT

เครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถพบเห็นได้ทั้งบนเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นที่บังบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบ รูปทรงของเครื่องประดับม้งมาดัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนาประยุกต์ในมาความทันสมัย

DETAIL 1.

ตัวเสื้อเพิ่มสายสายกันหอยตรงกลางให้มีเอกลักษณ์เป็นทีโดดเด่นมากขึ้น และเพิ่มขอบผ้าสีเหลือง ให้มีลักษณะดั่งสร้อยคอเงินของม้ง และได้ใช้ผ้าสีด้าเป็นสีหลักเพื่อคงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้

DETAIL 2.

ชายกระโปรงและกางเกง เพิ่มลวดลายพื้นเมืองและผ้าแถบสีให้เป็นชิ้น ๆ ซึ่งจากแนวคิดของรูปแบบของสร้อยคอเครื่องเงินของม้ง และได้เพิ่มสีสันเพิ่มทันสมัยมากขึ้น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการป้ายผ้าม้งทางด้านหน้า และติดซิบบ้านข้าง

Design : 1

รูปแบบที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยโดยนำเอาโครงสร้างของเครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนำมาออกแบบ ซึ่งสามารถพบเห็นเครื่องประดับเงินนี้ได้ทั้งบนเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นที่บังบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบรูปทรงของเครื่องประดับม้งมาดัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนาประยุกต์ในมาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
1. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
2. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
3. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
4. มีความสะดวกในการสวมใส่และการจัดเก็บ					
5. โอกาสในการสวมใส่					
ด้านความงามทางศิลปะ					
1. รูปแบบสวยงาม					
2. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
3. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
4. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
5. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
1. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
2. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
1. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
2. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT

เครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถพบเห็นได้ทั้งบนเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบ รูปทรงของเครื่องประดับม้งมาตัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในความทันสมัย

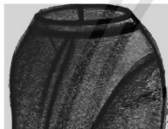
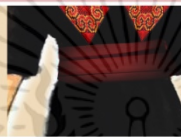

DETAIL 1.

ตัวเสื้อเพิ่มลายสายกันห้อยให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองมากขึ้น โดยได้แนวคิดมาจากรูปแบบของเครื่องประดับเงินที่เชื่อมต่อกันจนเป็นสร้อยขึ้นมา และใช้ผ้าสีด้าเป็นสีหลักเพื่อคงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้

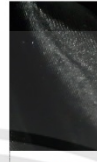
DETAIL 2.

ผ้าคาดเอวเป็นผ้าฝ้าย ทำสีแดงธรรมชาติจากเปลือกไม้ นำมาเย็บติดกับแนวของกางเกงและกระโปรง ลักษณะคล้ายผ้าคาดเอวของชุดม้ง โดยออกแบบให้เป็นเอวสูง ทำให้ใช้งานง่ายขึ้นและสวยงามโดดเด่น

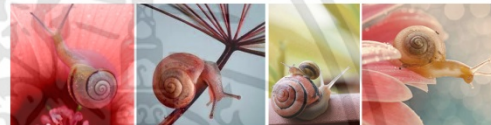

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการป้ายผ้ามาทางด้านหน้า และติดซิปด้านข้าง

Design : 2

รูปแบบที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยโดยนำเอาโครงสร้างของเครื่องประดับเงินของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนำมาออกแบบ ซึ่งสามารถพบเห็นเครื่องประดับเงินนี้ได้ทั้งบนเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงสถานะการเงินของแต่ละครอบครัวอีกด้วย จึงได้นำรูปแบบรูปทรงของเครื่องประดับม้งมาตัดทอนและออกแบบให้มีเอกลักษณ์และทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 2

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
6. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
7. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
8. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
9. มีความสะดวกในการสวมใส่และการจัดเก็บ					
10. โอกาสในการสวมใส่					
ด้านความงามทางศิลปะ					
6. รูปแบบสวยงาม					
7. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
8. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
9. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
10. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
3. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
4. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
3. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
4. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT

ชุดเครื่องแต่งกายนี้ ออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้ชาย โดยได้ตัดทอนและออกแบบจากลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้ชาย แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

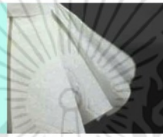
Design :3

DETAIL 1.

ตัวเสื้อเพิ่มลายก้นหอยให้มีเอกลักษณ์เป็นทีโดดเด่นมากขึ้น ใช้ผ้าสีดำเป็นสีหลักเพื่อคงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้

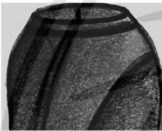
DETAIL 2.

จับชายเสื้อ ที่ดึงเอกริการจับของกระโปรงม้งมาเพิ่มเติมให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาใช้ร่วมด้วย โดยการป้ายผ้ามาทางด้านหน้า และติดซิปล้านข้าง

รูปแบบที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัยแต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้ชาย โดยได้ตัดทอนและออกแบบจากลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้ชาย แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ “ผ้าซิ่น” ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
11. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
12. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
13. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
14. มีความสะดวกในการสวมใส่และการจัดเก็บ					
15. โอกาสในการสวมใส่					
ด้านความงามทางศิลปะ					
11. รูปแบบสวยงาม					
12. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
13. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
14. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
15. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
5. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
6. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
5. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
6. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT

กระบุงเป็นหนึ่งในเครื่องมือทำมาหากินของม้ง ซึ่งมีรูปทรงและลักษณะการใช้งานที่ชัดเจน จึงได้นำรูปแบบมาตัดทอนและออกแบบให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเพิ่มผ้าคาดเอวสีแดงแนวความคิดจากผ้าคาดเอวของม้งแต่ ออกแบบให้ใช้งานง่ายขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

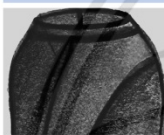
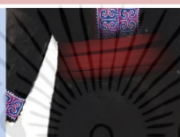

DETAIL 1.

ตัวเสื้อเพิ่มสายลายกันหอยให้เป็นรูปร่างของกระบุง ซึ่งออกแบบให้คล้ายทรงไม้ที่เป็นโครงสร้างหลักของกระบุง ทำให้มีเอกลักษณ์เป็นที่โดดเด่นมากขึ้น ใช้ผ้าสีดักเป็นสีหลักเพื่อคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้

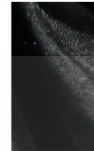
DETAIL 2.

ผ้าคาดเอวเป็นผ้าฝ้าย ทำสีแดงธรรมชาติจากเปลือกไม้ นำมาเย็บติดกับแนวของกางเกงและกระโปรง ลักษณะคล้ายผ้าคาดเอวของม้ง โดยออกแบบให้เป็นเอวสูง ทำให้ใช้งานง่ายขึ้นและสวยงามโดดเด่น

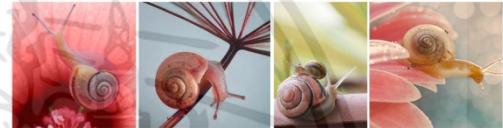

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการป้ายผ้ามาทางด้านหน้า และติดซิปลิ้นข้าง

Design : 4

รูปแบบที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัยแต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยได้แรงบันดาลใจจากกระบุงซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือทำมาหากินของม้ง มีรูปทรงและลักษณะการใช้งานที่ชัดเจน จึงได้นำรูปแบบมาตัดทอนและออกแบบให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเพิ่มผ้าคาดเอวสีแดงแนวความคิดจากผ้าคาดเอวของม้ง แต่ออกแบบให้ใช้งานง่ายขึ้น และได้ นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 4

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
16. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
17. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
18. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
19. มีความสะดวกในการสวมใส่และการจัดเก็บ					
20. โอกาสในการสวมใส่					
ด้านความงามทางศิลปะ					
16. รูปแบบสวยงาม					
17. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
18. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
19. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
20. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
7. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
8. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
7. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
8. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

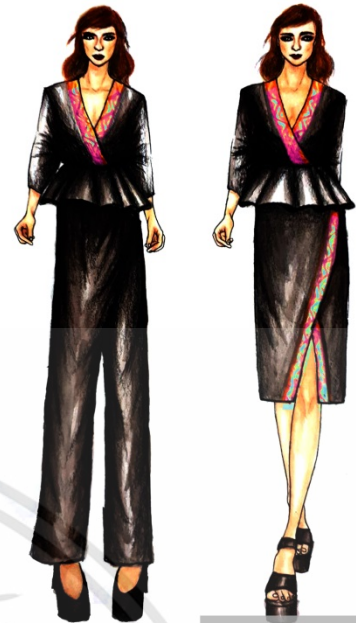
SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT

ชุดเครื่องแต่งกายนี้ ออกแบบโดยให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้หญิง โดยการนำลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้หญิง แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนาประยุกต์ในมาความทันสมัย

Design : 5

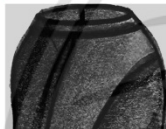

DETAIL 1.

คอเสื้อลักษณะเดิมแบบเสื้อม้งผู้หญิง และเพิ่มลายลายกันห้อยให้มีเอกลักษณ์เป็นทีโดดเด่นมากขึ้น ใช้ผ้าสีดำเป็นสีหลักเพื่อคงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้

DETAIL 2.

จับชายเสื้อ ที่ดึงเอกริการจับของกระโปรงม้งมาเพิ่มเสริมให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการป้ายผ้ามาทางด้านหน้า และติดซิปลิ้นข้าง

รูปแบบที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัยให้มีความทันสมัยแต่ยังคงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งไว้ โดยออกแบบให้มีกลิ่นอายของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของม้งผู้หญิง โดยการนำลักษณะเดิมของเสื้อม้งผู้หญิง แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงม้งมาตกแต่งในส่วนของชายเสื้อ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้นำการสวมใส่ "ผ้าซิ่น" ของชุดพื้นเมืองล้านนาประยุกต์ในมาความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
21. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
22. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
23. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
24. มีความสะดวกในการสวมใส่และการจัดเก็บ					
25. โอกาสในการสวมใส่					
ด้านความงามทางศิลปะ					
21. รูปแบบสวยงาม					
22. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
23. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
24. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
25. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					
ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ					
9. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
10. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					
ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม					
9. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
10. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวสายฝน จิตร์เจริญ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท : การศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

สาขาวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา : นางสาวสายฝน จิตรเจริญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการสอบถามในครั้งนี้

1. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ ของผู้บริโภคต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อรวบรวมความพึงพอใจของผู้บริโภค ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านที่ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้
เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. อายุ

 18-22 ปี

 23-26 ปี

 27-30 ปี

 31 ปี ขึ้นไป

2. การศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี

 ปริญญาตรี

 ปริญญาโท

 สูงกว่าปริญญาโท

3. อาชีพ

 นักเรียน / นักศึกษา

 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

 พนักงานบริษัทเอกชน

 ประกอบธุรกิจส่วนตัว

 อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

 ต่ำกว่า 15,000 บาท

 15,001-20,000 บาท

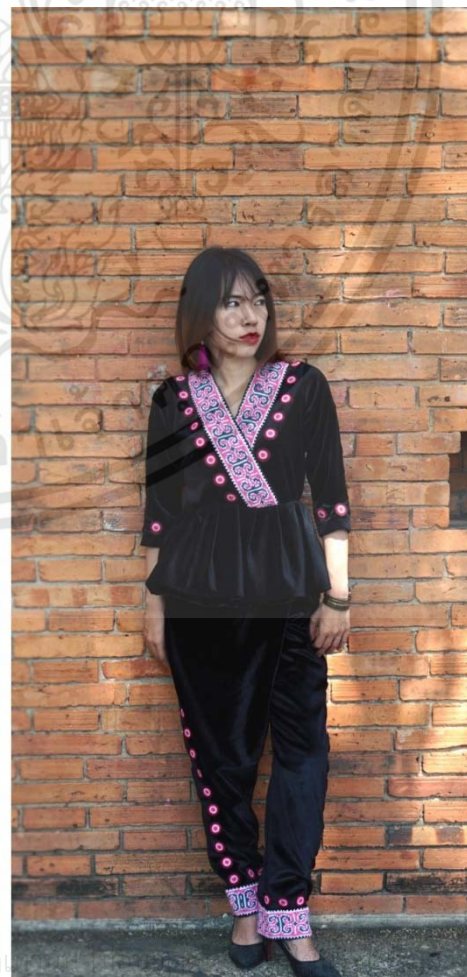
 20,001-25,000 บาท

 25,001-30,000 บาท

 30,001 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจ ในผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

คำชี้แจง : พิจารณาผลงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของงานวิจัยของนักศึกษา การค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย	การให้คะแนน				
	5	4	3	2	4
1. รูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย					
2. ขนาดมีความเหมาะสมกับการสวมใส่					
3. ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการทำความสะอาด					
4. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
5. โอกาสในการสวมใส่					

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความงามทางศิลปะ	การให้คะแนน				
	5	4	3	2	4
1. รูปแบบสวยงาม					
2. วัสดุในการตกแต่งได้อย่างเหมาะสม					
3. การจัดวางลวดลายที่ลงตัว					
4. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง					
5. รูปแบบสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือก					

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ	การให้คะแนน				
	5	4	3	2	4
1. วัสดุที่ใช้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและเหมาะสมสวยงาม					
2. รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีความสัมพันธ์กัน					

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม	การให้คะแนน				
	5	4	3	2	4
1. ลวดลายและรูปแบบแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง					
2. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวสายฝน จิตร์เจริญ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค
ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลในการวิจัย

1. การลงพื้นที่และสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านมั่ง แม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
2. ภาพแสดงการสอบถามข้อมูล จากผู้จัดจำหน่ายชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย
3. ภาพถ่ายการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลในการวิจัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ
5. ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลในการวิจัย จากกลุ่มผู้บริโภค

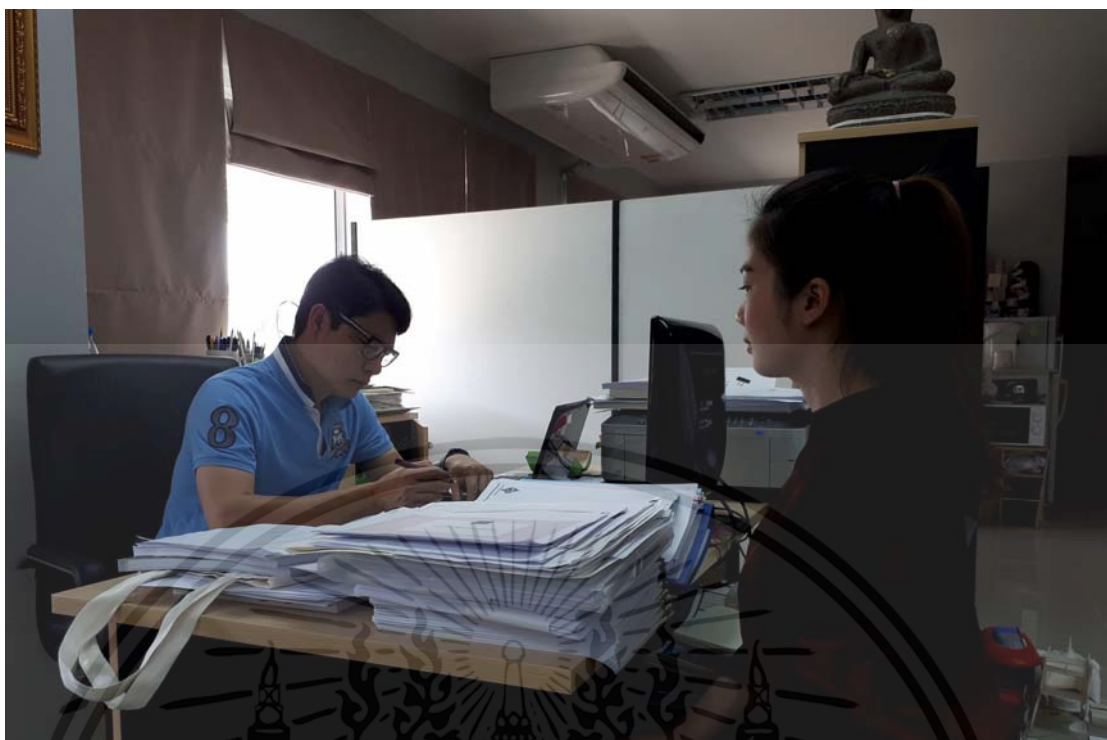

ภาพที่ ค.1 การลงพื้นที่และสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านม้ง แม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
โดย: ธีมนิติ แซ่ลื้อ (ถ่ายเมื่อ 16 ตุลาคม พ.ศ.2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

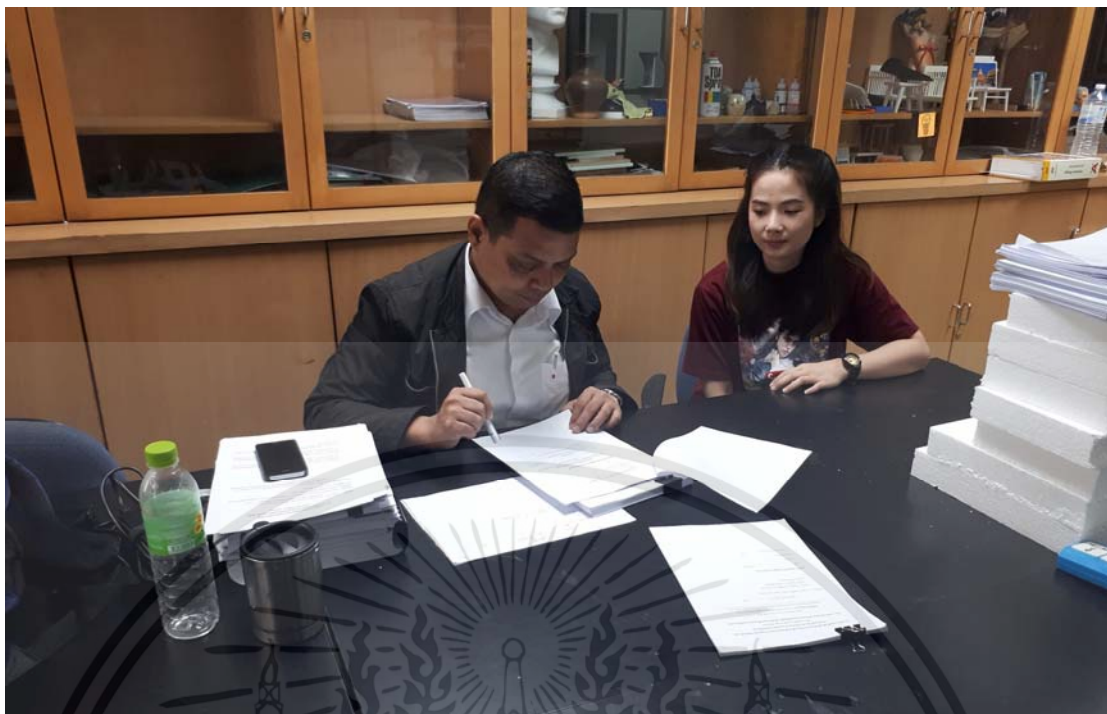

ภาพที่ ค.3 แสดงการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร. ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา
โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงค์ (ถ่ายเมื่อ 14 มิถุนายน พ.ศ.2560)

ภาพที่ ค.4 แสดงการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดร. อรณัฐ สุธาคำ
โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงค์ (ถ่ายเมื่อ 14 มิถุนายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.5 แสดงการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.สมชาย เซะวิเศษ
โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงศ์ (ถ่ายเมื่อ 25 มิถุนายน พ.ศ.2560)

ภาพที่ ค.6 แสดงการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติ
พันธุ์ม้ง โดย นางสาว รัตนดิลลกุล
โดย: สิมินดี แซ่ลื้อ (ถ่ายเมื่อ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค.7 แสดงการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดย นางหรี ปกรสิทธิ์
โดย: ธีมนิตี แซ่ลือ (ถ่ายเมื่อ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2560)

ภาพที่ ค.8 แสดงการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตชุดเครื่องแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดย นายวิน เลิศชัยสกุล
โดย: ธีมนิตี แซ่ลือ (ถ่ายเมื่อ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รศ. ดร. รจนา ชื่นศิริกุลชัย
โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงศ์ (ถ่ายเมื่อ 14 มิถุนายน พ.ศ.2560)

ภาพที่ ค. 10 แสดงการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการออกแบบแฟชั่น โดย
อาจารย์ รติรส บุญญะฤทธิ
โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงศ์ (ถ่ายเมื่อ 14 มิถุนายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค. 11 แสดงการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการออกแบบแฟชั่น โดย
 อาจารย์ สืบสกุล ชื่นชม
 โดย: ณัฐนันท์ พรหมวงศ์ (ถ่ายเมื่อ 14 มิถุนายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง
ผลการออกแบบ

1. ภาพแสดงกระบวนการหาเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
2. แสดงแนวความคิดหลักในการออกแบบ
3. แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-30
4. แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-5
5. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านม้งแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ ง.2 แสดงแนวความคิดหลักในการออกแบบ
โดย: สายฝน จิตรเจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง.3 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1-10
 โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง.4 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 11-20
โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง.5 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 21-30
โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

COLOR

CONCEPT
 เครื่องประดับเงินของกุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถพบเห็นได้ทั้งบนเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับตกแต่ง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ยังคงมีการสืบเชื้อสายของเผ่าและ ชาติพันธุ์อีกด้วย ซึ่งได้นำรูปแบบ จากทิวทัศน์ของเครื่องประดับของชนเผ่าและชนกลุ่มน้อยในภูมิภาคภาคใต้ของประเทศไทย และนำมาปรับรูปแบบของชุดที่เมืองล้านนาเป็นการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบ แฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้มีการสวมใส่ "ผ้าเงิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนาประกอบชุดในลวดลายพื้นเมือง

DETAIL 1.
 ตัวเสื้อเป็นลายสายงานทอตรงจากทางใต้เอกลักษณ์ของชนชาติภาคเหนือ และแถบขอบผ้าสีเหลือง ไม่มีลักษณะโค้งหรือคอเงินของจริง และให้ใช้ผ้า สีด้านสีทึบอีกเนื้อหนึ่งมาทำขอบด้านข้างที่ข้อมือ

DETAIL 2.
 ชายกระโปรงและกางเกง เพื่อแสดงสายพันธุ์และผ้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อ ซึ่งจากแนวคิดของรูปแบบของเครื่องประดับเงินของจริง และให้ใช้สีพื้น เพื่อเน้นเอกลักษณ์

DETAIL 3.
 เขวกรับรองและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสวมใส่ของ "ผ้าเงิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการปรับสีผ้าข้างข้างหน้า และ ติดซิปด้านข้าง

Design :1

ภาพที่ ง.6 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 1
 โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

CONCEPT

เครื่องประดับเงินของชนเผ่าชาติพันธุ์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถหาเงินได้ทั้งบนเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับต่าง ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ยกย่องสถานะทางการเงินของแต่ละคนหรือวงศ์ตระกูล จึงได้นำรูปแบบของเครื่องประดับเงินมาตีความและดัดแปลงให้มีเอกลักษณ์เฉพาะและทันสมัยขึ้น และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนามาเป็นแนวคิดในการออกแบบ และได้ผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อแสดงความเป็นตัวตน ได้มีการสวมใส่ "ผ้าอิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนาประกอบกับเงินพม่า พยายามให้มี

COLOR

Design :2

DETAIL 1.

ตัวเสื้อเป็นลายฮายอันหรือให้เอกลักษณ์เป็นพื้นโดยคนแรกขึ้น โดยได้แนวคิดมาจากทูลเกล้าของเครื่องประดับเงินที่เชื่อมต่อกันจนเป็นเส้น สร้อยหินนา และใช้ผ้าอินล้านนาเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตของชนเผ่าชาติพันธุ์ล้านนา

DETAIL 2.

ผ้าคาดเอวเป็นผ้าทอ ทำสีแดงขอมมาตีจากปัสปี่ไม่ ใช้นางเย็บติดกับแนวของกางเกงและกระโปรง มีลักษณะคล้ายพิฆาตของเขมรโบราณ โดยตกแต่งเป็นเส้นตรง ทำให้ใช้งานง่ายและสวยงามโดดเด่น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ได้เลือกเอาลวดลายของชาวพื้นเมือง "ผ้าอิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการนำผ้าอินมาทำเป็นเข็ม และติดกับผ้าฮายอัน

ภาพที่ ง.7 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 2
 โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN.

COLOR

Design : 3

CONCEPT

ชุดเครื่องแต่งกายนี้ ออกแบบโดยให้ฝึกหัดของชุดเครื่องแต่งกายเชิงของหญิงชาย โดยได้คิดท่อนและ ออกแบบจากลักษณะเชิงของเสื้อของผู้ชาย แล้วนำมาผสมผสานกับการจับกระโปรงหรือมาดองในส่วนของ ชายเสื้อ และได้นำรูปในภาพของชุดพื้นเมืองล้านนาบางส่วนมาปรับใช้ในกระดุม และใช้ผสมกับรูปในภาพ แขนงขึ้นยุค 70 เพื่อแสดงความทันสมัย ได้นำการผสมได้ "ผ้าจีน" ของชุดพื้นเมืองล้านนามาประยุกต์ในมา ความทันสมัย

DETAIL 1.

ตัวเสื้อที่หลายหลายกันเพื่อให้เกิดลักษณะที่โดดเด่นมากขึ้น ใช้ผ้าสีดำ เป็นสีหลักเพื่อจุดดึงดูดสายตาที่พองฟูไว้

DETAIL 2.

จับชายเสื้อ ที่ต้องเย็บที่ขอบของกระโปรงลงมาเพิ่มเติมให้มีความ ทันสมัยยิ่งขึ้น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและอกของกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสอดไส้ของ "ผ้าจีน" ของชุดพื้นเมืองที่หนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการนำเข้ามาวางที่ด้านหน้า และ ติดซิปด้านหลัง

ภาพที่ ง.8 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 3

โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN. ● ● ● ●

COLOR

CONCEPT

กระบวนการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานแฟชั่นที่มุ่งเน้น ซึ่งได้นำรูปแบบการตัดเย็บและออกแบบให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยอิงจากศิลปะและวัฒนธรรมจากภาคเหนือของจังหวัดตากมาใช้ในการสร้างสรรค์ และได้นำรูปแบบของชุดพื้นเมืองล้านนาเข้ามาปรับใช้ในการออกแบบ และโดยผสมกับรูปแบบแฟชั่นยุค 70 เพื่อสร้างความทันสมัย ได้นำการสวมใส่ "ผ้าจีน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาประยุกต์ในภาพรวมทั้งหมด

DETAIL 1.

ตัวเสื้อที่ถักด้วยไหมหรือฝ้ายเป็นรูปร่างของทรงสูง ซึ่งออกแบบให้คล้ายทรงโคมไฟที่เป็นโคมระย้าของภาคเหนือ ทำให้มีลักษณะเป็นโคมระย้ามากขึ้น ใช้ไหมสีฟ้าเป็นสีหลักที่ตกแต่งด้วยลวดลายที่ทันสมัยไว้

DETAIL 2.

ผ้าคาดเอวเป็นผ้าฝ้าย ทำสีแดงทอจากฝ้ายฝอย นำมาเย็บติดกับแนวของกางเกงและกระโปรง ลักษณะคล้ายผ้าคาดเอวของชุดวง โดยตกแต่งให้เป็นแนวสูง ทำให้มีงานถักเป็นลวดลายที่โดดเด่น

DETAIL 3.

เอวกระโปรงและกางเกง ไม่เพียงแต่เน้นนำลักษณะการสวมใส่ของ "ผ้าจีน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้รวมด้วย โดยมีการปักด้วยงานถักที่หนา และตัดขึ้นที่ข้าง

Design :4

ภาพที่ ง.9 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 4

โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN. ● ● ● ●

COLOR

CONCEPT
ชุดเครื่องแต่งกายนี้ ออกแบบโดยให้ทัศนียภาพของชุดเครื่องแต่งกายเดิมของเมืองฝูจิง โดยการใช้ลักษณะเดิมของเสื้อฝูจิง แล้วนำมาผสมผสานกับการจับทรงไปร่งมิดชิดในส่วนของคอเสื้อ และได้นำฐานภาพของชุดพื้นเมืองล้านนาเข้ามาแนวคิดในการออกแบบ และได้ออกแบบไปร่งมิดชิด 70 เปอร์เซ็นต์ แสดงความเป็นตัวตน ได้นำการผสมสี "สีเงิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาประยุกต์ในลวดลายทันสมัย

DETAIL 1.
คอเสื้อคอกษณะเดิมแบบเสื้อฝูจิง และเพิ่มลายชายกันทยให้สีเอกลักษณ์เป็นโคมแดงทึบ ใช้ผ้าสีน้ำเงินสีฟ้าเพื่อคงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ไว้

DETAIL 2.
จับชายเสื้อ ที่ตั้งเย็บที่จับของทรงไปร่งมิดชิดเพิ่มเติมให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น

DETAIL 3.
เอวกระโปรงและกางเกง ได้เพิ่มลูกเล่นนำลักษณะการสอดสีของ "สีเงิน" ของชุดพื้นเมืองล้านนา มาใช้ร่วมด้วย โดยการนำสีเข้ามาทางด้านหน้า และตัดจับด้านหลัง

Design :5

ภาพที่ ง.10 แบบร่างชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย รูปแบบที่ 5

โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง.10 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดเครื่องแต่งกายแฟชั่นร่วมสมัย หมู่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่
โดย: สายฝน จิตรเจริญ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นามสกุล	สายฝน จิตรเจริญ
วัน - เดือน - ปีเกิด	27 ตุลาคม พ.ศ.2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	140 ม.11 ต.แม่อาว อ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ 50280
ประวัติการศึกษา 2552	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2556	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2560	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน 2557 -ปัจจุบัน	ตำแหน่ง CG Graphic Design บริษัท CGSCAPE จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้